

Poročilo
DEŽELNEMU ZBORU

poknežene grofovine

Goriško-Gradiščanske

o delovanju deželnega odbora

od 1. januarja do konca decembra

1902

V GORICI 1903 ·
Nat. Seitz. — Zal. dež. odbor.

25217

1902.

Go D. H. S. F. 37 / 1902

I. Deželni odbor.

Št. 491/11 1902.

Vsled izvolitve v seji deželnega zbora dne 2. januarja 1902 stopili so v deželni odbor kot odborniki gg. odvetnik Dr. Franc Verzeznassi iz skupine veleposestva; odvetnik Dr. Franc Marani iz skupine mest in trgov ter trgovske in kupčijske zbornice; Dr. Anton vitez Gregorčič iz skupine kmečkih občin; Ivan profesor Berbuč, izvoljen od celega deželnega zbora.

V istem redu so bili izvoljeni za namestnike deželnih odbornikov gg. odvetnik Karol Dr. Venuti, Evgen grof Valentinis, Anton Klančič in Anton Jakončič.

Deželni glavar je imenoval z odlokom 17. januarja 1902 št. 491/1902 svojim namestnikom v vodstvu deželnega odbora g. Dr. Franceta Marani.

Sestava novega deželnega odbora se je naznanila c. kr. vladi z dopisom enake številke.

Št. 185/1902.

Deželnemu glavarju in odbornikom se je istočasno nakazala opravilnina pričenski s 1. januarjem 1902, kakor je določena v §§. 3, 6 in 14 novega pravilnika, potrjenega v deželnozbornski seji dne 11. julija 1901, in sicer letnih 6000 K. deželnemu glavarju in letnih 4000 K. vsakemu odborniku.

Št. 101/1902.

Izvršuje nalični sklep deželnega zbora od 4. januarja 1902 nakazala se je bivšemu deželnemu odborniku Josipu Dr. vitezmu Abram pri deželni blagajni častna nagrada letnih 2400 K., pričenski s 1. januarjem 1902.

Sozaklep deželne blagajne, kterega je imel Dr. Abram za časa svojega odborništva, je prevzel odbornik Dr. Marani.

Udom deželnega šolskega sveta je imenoval deželni odbor odbornika profesorja Ivana Berbuč-a z odlokom 5. februarja 1902 št. 864; komendator Dr. vitez Pajer zastopa deželni odbor v omenjenem šolskem svetu že od februarja 1900.

Deželni odbor je imenoval svojim zastopnikom v komisiji za pogozdovanje Krasa odbornika Dr. Antona viteza Gregorčič in njega namestnikom deželnega odbornika prof. Ivana Berbuč-a z odlokom 5. marca 1902 št. 1387.

Z odlokom 30. maja 1902 št. 3666 je deželni odbor imenoval svojima zastopnikoma in sicer:

v kuratoriju obrtne nadaljevalne šole odbornika Dr. Antona Gregorčič in Franceta Dr. Verzeznassi,

v kuratorij „Šolskega doma“ odbornika prof. Berbuč-a.

Zastopnikom deželnega odbora v upravnem svetu Vipavske železnice sé sedežem na Dunaju se je imenoval z odlokom 4. junija 1902 št. 374 deželni odbornik profesor Ivan Berbuč;

v komisiji za sprejetje oseb v prisilne delavnice je zastopan deželni odbor, kakor dosedaj, po dež. odborniku Dr. Verzegnassi.

V letu 1902 je imel deželni odbor 48 sej v katerih se je rešilo 1477 spisov, kakor se razvidi iz sledečega razkaza.

Tekoča št.	DAN IN MESEC	število obravnavanih spisov	Tekoča št.	DAN IN MESEC	število obravnavanih spisov
	s e j e			s e j e	
					774
1	15 januarja	13	25	9 julija	34
2	22 "	26	26	15 "	24
3	29 "	29	27	23 "	18
4	5 februarja	25	28	30 "	26
5	12 "	11	29	6 avgusta	37
6	14 "	4	30	22 "	38
7	19 "	38	31	26 "	22
8	26 "	19	32	3 septembra	32
9	5 marca	27	33	12 "	1
10	12 "	19	34	15 "	36
11	18 "	30	35	25 "	62
12	24 "	11	36	1 oktobra	35
13	9 aprila	58	37	15 "	47
14	18 "	30	38	22 "	26
15	23 "	43	39	29 "	27
16	30 "	47	40	5 novembra	33
17	7 maja	38	41	12 "	23
18	21 "	61	42	18 "	31
19	30 "	68	43	19 "	1
20	4 junija	29	44	26 "	39
21	13 "	49	45	3 decembra	20
22	18 "	36	46	9 "	14
23	25 "	54	47	18 "	75
24	3 julija	9	48	19 "	2
		774		Skupaj	1477

Število v zapisnik vpisanih spisov je znašalo leta 1902 8712

Leta 1901 je došlo na zapisnik . . . . . 7838 spisov

" 1900 " " . . . . . 7540 "

" 1899 " " . . . . . 6634 "

" 1898 " " . . . . . 6390 "

Leta 1897 je došlo na zapisnik	6619 spisov
„ 1896 „ „	6184 „
	skupaj 41205

kar znaša za pretečeno šestletje na leto poprečno 6867

Da se izkaže zadnja čast pokojnemu knezonadškofu in kardinalu Misiji, ki je bil vsled virilnega glasu ud vis. deželnega zbora, sklenil je deželni odbor v svoji seji 24. marca enoglasno :

- 1) Na dan pogreba se razobesi na deželni hiši žalni prapor ;
- 2) Pogreba se udeleži deželni odbor in se povabijo za udeležbo deželni poslanci ;
- 3) Pogreba se udeležé deželna kmetijska šola, deželni zavodi in deželni uradniki ;
- 4) Stolnemu kapiteljnu se odpošlje sožalnica.

Izvršitev teh sklepov se je poverila deželnemu glavarju.

V seji deželnega odbora 18. junija se je vzelo na znanje sporočilo c. kr. namestništva o imenovanju mons. Andreja Jordan goriškim knezo-nadškofom ter se mu je odposlalo, kot udu deželnega zbora z virilnim glasom, povabilo za deželno-zborsko sejo (21. junija).

Dne 19. junija udeležil se je deželni odbor slovesnega sprejema Nj. m. knezonadškofa mons. Andreja Jordan.

Pogreba odvetnika Dr. Nikolaja Tonkli, bivšega deželnega odbornika in poslanca umrlega dne 15. avgusta, udeležil se je deželni odbor in deželni uradniki. Deželni odbor je razun tega položil venec na krsto pokojnika.

Dne 4. decembra je nenadoma preminul v Čamplungu deželni poslanec čast. Vincenc Michieli.

Ko je deželni odbor doznal potom starešinstva v Čamplungu tužno vest, odposlal je nemudoma brzojavno sožalnico. Ukrenil je tudi potrebno, da se je položil na krsto blagega pokojnika venec, ter se je udeležil pogreba, ki se je vršil dne 5 istega meseca v Čamplungu, skupno z deputacijo deželnih uradnikov.

Med letom 1902 izvršile so se različne poprave v deželni palači, nekaj teh ni bilo ob koncu leta še dokončanih.

Ta dela so se izvršila pod neposrednim nadzorstvom deželnega stavbinskega urada, kteremu se je vsled sklepa deželnega odbora od 15. septembra izročila skrb za deželna poslopja, opustivši dotedanjo navado, da se daje oskrba deželnih poslopij v zakup (št. 5501).

Dne 22. oktobra pregledal je deželni glavar nenadoma deželno blagajno, in je našel vse v najlepšem redu.

Vsled sklepa deželnega odbora z dne 26 avgusta so se izločili iz arhiva pod vodstvom deželnega tajnika nerabljivi spisi. Ta odredba, ki je le del cele vrste nameravanih preustrojitvev, da se izboljša poslovanje, se je izvršila tekom leta.

2. Deželni uradi.

Gledè osobja deželnih uradov izvršile so se v letu 1902 sledeče premembe, ki so razkazane v kronoložnem redu.

Št. 1240.

V seji 12 februarja imenovali smo deželnim inženirjen c. kr. inženirja Artura Glessig, ki je bil prideljen c. kr. okr. glavarstvu v Gorici. Imenovanje se je izvršilo začasno za eno leto v smislu pogojev objavljenih v tozadavnem natečaju z dne 13. novembra 1901 št. 53/Pr.

Št. 2498.

V seji dne 24. marca je sklenil deželni odbor vsled pooblastila v smislu XVI. člena pravilnika za deželne urade, da se mesto priglédnika pri dež. knjigovodstvu ne zasede, ter je imenoval:

knjigovodstvena pristava Ivana Mungherli in Josipa pl. Furlani knjig. oficijaloma; knjig. vežbanca Angelja Trojer in dnevničarja Ivana Kalin knjig. pristavoma; Gvida Fonzari iz Št. Mavra in Albina Štrukelj iz Tolmina knjig. vežbancema ter Antona Maverja c. kr. sodnega kancelista v Tolminu pristavom deželne pisarne.

Vsa ta imenovanja so se izvršila začasno na eno leto in si je deželni odbor pridržal potrditi stalnimi one uradnike, ki bodo v tem času služili v zadovoljnost dež. odbora.

Št. 2795.

V seji dne 18. aprila imenovali smo pis. pristava Emila Kavčič oficijalom v deželni pisarni, in sicer začasno in podpogojem kakor zgoraj.

V isti seji smo sklenili, da se izroči vodstvo deželne pisarne pis. oficijalu Albertu Planiscig, kot najstaršemu uradniku, ter smo imenovali Emila Marinig dnevničarjem istotam.

Št. 1875.

V seji 23. aprila pomaknili smo Ferdinanda Zarli pričènši s 1. majem 1902 v I. vrsto deželnih slug.

Št. 7125.

Knjigovodstvenega oficijala Antona Mreule smo odpustili iz službe koncem aprila ter ga vpokojili, nakazavšimu s 1. majem pokojnino v znesku letnih 2200, kakor mu jo je odmeril vis. deželni zbor.

Št. 7153-1.

Koncem aprila odpustili smo iz službe knjig. vežbanca Pompeja Gortani. Adjutum letnih 800 k. smo mu ustavili koncem aprila. Na njegovo prošnjo pa (v seji 7. maja), smo mu dovolili miloščino mesečnih 66:67 K od 1. maja do prihodnjega zasedanja deželnega zbora; istotako smo dovolili bivšemu knjig. vežbancu Mihaelu Gorjup uživanje njegovo miloščine do rečene dobe.

Pozneje in vsled deželnozborskega sklepa od 21. junija smo nakazali Gortani-ju od 21. julija naprej miloščino letnih 800 K. in vsled deželnozborskega sklepa od 22. decembra smo nakazali Gorjupu miloščino letnih 920 K. od 1. januarja 1903 (št. 2933, 2634).

Izvrševaje deželnozborski sklep od 28. junija smo nakazali Aleksandru Chiades prejemke X čin. razr (II vrsta) kot pisarniškemu oficijalu pričènši z 11. julijem 1901 (št. 6271/1901).

- Št. 3411 V službo deželnega knjigovodstva smo v seji 21. maja sprejeli dnevničarja Viljema Klein in Hadrijana Gaides.
- Št. 3640 Radi izvenrednega dela v deželni pisarni za časa zasedanja deželnega zbora in še drugih del smo sprejeli v službo deželne pisarne dnevničarja Petra Vittori.
- Št. 4772. S 1. julijem smo sprejeli za dež. stavbinski urad tehničnega risarja Artura Cernaz.
- Št. 5175. V seji 30. julija potrdili smo v smislu štatuta začasnega vežbanca Gvida Fonzari ter mu nakazali odgovarjajoči adjutum.
- Št. 6097. Deželnemu blagajniku Josipu Mattenz smo nakazali v smislu štatuta I triletnino pričenši z 9. septembrom. Dnevničarja Emila Marinig smo v seji 15. oktobra imenovali pis. asistentom ter smo mu nakazali 1. novembra odgovarjajočo plačo.
- Št. 6542. V seji 29. oktobra smo imenovali dnevničarja pri deželnem knjigovodstvu Viljema Klein knjig. vežbancem in Feodora Kovačič dnevničarjem istotam. Vsled sklepa v seji 26. novembra odpustili smo iz službe pis. oficijala Aleksandra Chiades koncem novembra in 1. decembra se mu je nakazala dotična pokojnina.
Koncem leta 1902 je bil sledeči status v deželnih uradih :

I Deželni tajnik.

Alojz Pettarin.

II. Deželna pisarna.

Oficijali :

Planiscig Albert (voditelj)

Kavčič Emil.

Pristava :

Maver Anton

• Marinig Emil

Dnevničarja :

Obizzi mejni grof Karol

Vittori Peter.

III. Deželno knjigovodstvo.

Ravnatelj :

Evgen Kavčič.

Oficijala :

Mungherli Ivan

pl. Furlani Josip.

Pristava :

Trojer Angelj

Kalin Ivan.

Vežbanca :

Fonzari Gvido

Klein Viljem.

Kalkulant :

Defiori Josip.

Dnevničarja :
Gaides Hadrijan
Kovačič Feodor.

IV. Deželni stavbinski urad.

Deželni inženir :
Artur Glessig

Risar :
Cernaz Artur.

Deželni sluga :
Zarli Ferdinand
Ristits Alojz
Štrekelj Adolf.

V. Deželna blagajnica.

Deželni blagajnik : Matteuz Josip.

R a z n o.

Orgljar v stolni cerkvi.

Št. 2406.

Oskrbništvo stolne cerkve v Gorici je naznanilo dne 6. aprila, da g. Franc Setničar kaplan na Plačuti se je odpovedal službi orgljarja v stolni cerkvi s 1. januarjem 1902 in da je bil imenovan na mesto njega Artur Seghizzi, orgljar iz Gorice.

Na podlagi tega obvestila je nakazal deželni odbor z odlokom 10. aprila 1902 št. 2406 novoimenovanemu orgljarju Seghizzi iz deželnega zaloga letno nagrado 142:80 K. ter ob enem ustavil enako nagrado čast. Setničarju.

Gozdarsko zborovanje.

Št. 3623.

O priliki občnega zbora gozdarskega društva za Kranjsko in Primorsko, ki se je vršil dne 3. junija v Gradežu, naprosil je višji gozdarski komisar g. Rubbia, kteremu je bil poverjen sprejem zborovalcev, deželni odbor prispevka iz deželnega zaloga za pokritje troškov tega sprejema. Deželni odbor mu je nakazal z odlokom 31. maja 1902 znesek 300 kron.

Bolnišnica usmiljenih bratov.

Št. 2338.

Čast. P. Mayer, prior bolnišnice usmiljenih bratov, je naznanil z dopisom 2. aprila, da je nastopil z istim dnem mesto primarija kirurški oddelka g. M. R. Dr. Wolfgang Weinlechner in to na mesto odstopivšega Dr. Kersovani, kteri je dolgo vrsto let deloval v bolnišnici z redko vnemo, pridnostjo in sočutjem za trpeče človečanstvo.

Goriški odsek prve avstrijske morske kopelji v Gradežu.

Št. 2213.

Ta odsek nam je sporočil dne 25. marca 1902, da si je izvolil v seji 24. marca svojim predsednikom namesto ranjcega Franceta Grofa Coronini, c. kr. podpolkovnika v. p. Karola viteza pl. Catinelli.

Komisija za pogozdovanje Krasa.

Št. 6987.

V seji deželnega odbora 15. oktobra smo sprejeli z zadoščenjem na znanje dopis c. kr. namestništva, s katerim se nam je sporočilo, da je imenovan predsednikom komisije za

pogozdovanje Krasa c. kr. dvorni svetnik Alojz vitez pl. Bosizio. Deželni odbor je bil o tem obveščen tudi naravnost po imenovancu in mu je nalično odgovoril.

Nova razdelitev starinskih konservatorijev po okrajih.

Iz okrožnice namestništva od 27. marca 1902 na vsa politična oblastva smo posneli, da je določilo naučno ministerstvo sledečo novo razdelitev starinskih konservatorijev po okrajih, kakor sledi:

I. oddelek.

- 1) Okrajna glavarstva v Gorici, Sežani, Tolminu in goriško mesto;
- 2) državni muzej v Ogleju in okrajno glavarstvo v Gradiški;
- 3) tržaško mesto in njega okolica;
- 4) okrajni glavarstvi v Kopru in Poreču;
- 5) okrajni glavarstvi v Pazinu in Pulju in mesto Rovinj;
- 6) politična okraja Lošinj in Volosko.

II. Oddelek.

- 7) Okrajna glavarstva v Gorici, Gradiški, Sežani, Tolminu in goriško mesto;
- 8) okrajni glavarstvi v Kopru, Poreču in tržaško mesto z okolico in Rovinj;
- 9) okrajna glavarstva Lošinj Pazin, Pulj in Volosko.

III. oddelek.

- 10) Okrajna glavarstva v Gorici, Gradiški, Sežani, Tolminu in goriško mesto;
- 11) tržaško mesto z okolico;
- 12) okrajna glavarstva v Kopru, Lošinj, Pazinu, Poreču, Pulju Voloski in mesto Rovinj.

v I. oddelku

so bili potrjeni nekteri prejšnji konservatorji, in sicer:

Dr. Pavel Anton pl. Bizzarro v Gorici, 1 okraj; prof. Henrik Majonica 2 okraj;
prof. dr. Albert Puschi 3. okraj; prof. Štefan Petris 4 okraj.

Razun teh je bilo imenovanih za dobo 5 let:

za konservatorje v I. oddelku

za 5 okraj: prof. višje pomorske realke v Pulju, Anton Guirs; za 6 okraj: prof. mestnega gimnazija v Trstu Dr. Peter Sticotti.

II. oddelek:

za 7 okraj: c. kr. tajni svetnik in veleposestnik Žiga grof Attems Petzenstein v Podgori;
za 9 okraj: notar in župan v Čresu Dr. Josip Petris.

III. oddelek

za 10 okraj: prof. Henrik Maionica v Gorici;
za 12 okraj: prof. na gimnaziji v Kopru Štefan Petris.

II. Del.

Zakonodajne stvari.

I. Deželni zakoni in drugi potrjeni deželnozborski sklepi.

Št. 7888/1901

Nj. E. gosp. namestnik grof Goëss je naznanil deželnemu odboru brzojavnim potom dne 31. decembra 1901, da je Nj. Veličanstvo cesar odobril deželnozborski sklep z dne 27. decembra 1901, zadevajoč začasno pobiranje tudi v letu 1902 onih deželnih doklad in davščin, ki so bile v veljavi do konca leta 1901.

Dne 4. januarja 1902 došlo nam je dotično formalno obvestilo z dopisom c. kr. namestništva z dne 3. januarja 1902 št. 2/IX.

Ta odredba se je objavila v deželnem zakoniku in ukazniku dne 10. januarja (dež. zak. št. 2.)

Sklep vis. deželnega zbora z dne 18. julija 1902 zadevajoč stalno odobrenje deželnih doklad in davščin za leto 1902 potrdil je Nj. Vel. cesar dne 5. septembra 1902.

C. kr. namestništvo nas je o tem obvestilo z odlokom 16. septembra 1902 št. 24721.

Odredba se je razglasila dne 25. septembra 1902 v deželnem zakoniku in ukazniku št. 24.

Toda namestništvena odredba navajala je vsled napačnega tolmačenja dan razglasitve ob enem tudi kot dobo za veljavnost potrjenih doklad in davščin.

Posledica tega napačnega naziranja bi bila izguba za deželni zaklad več tisočakov kron, ker se je šlo za občutno razliko v odstotkih za dobo 9 mesecev, katerim se bi bila morala dežela po krivici odreči.

Deželni odbor pa se je nemudoma obrnil do namestništva in le-to je s pohvalno naglasi, že v dež. zak. in ukaz. od 9. oktobra št. 26 vnovič objavilo razglas z izrecnim dodatkom, da deželne doklade in davščine za našo deželo se imajo smatrati veljavnimi za celo leto 1902.

Nj. Vel. cesar je milostno odobril dne 23. julija 1902 deželni zakon, ki ga je potrdil vis. deželni zbor v seji dne 26. julija 1901, vsled kterege se uvrščajo med skladovne:

- a) most na Idrijci pri Stopniku;
- b) most na Idrijci pri Tratah;
- c) cesta, ki pelje iz državne ceste Ušnik v Idrijo in Slap mimo Roč na mejo krajevne občine Pečine pri Trohčah;
- d) cesta, ki pelje od skladovne ceste pri cerkvi v Kneži mimo Klavž do mosta v Bači na državni cesti Ušnik-Idrija;
- e) cesta, ki pelje od skladovne ceste pri pokopališču v Škofljah do križpoti občinskih cest ob kraju Zavrhek, in
- f) cesta, ki se cepi pod Sv. Križem od državne ceste in končuje nad Lokavcem v gozdno-erarsko cesto, ki vodi na Dol.

Zakon se je razglasil v deželnem zakoniku in ukazniku št. 22, razposlanem dne 17. septembra 1902.

Glasom sporočila c. kr. namestništva z dne 10. oktobra 1902 št. 25789, Nj. Vel. cesar je milostno potrdil dne 15. septembra 1902 načrt zakona, s katerim se upelje samostalna deželna davščina na porabo piva, kakor ga je sklenil vis. dež. zbor v seji 20. septembra 1901.

Ta načrt zakona se je objavil v dež. zak. in ukaz. dne 17. oktobra 1902 št. 27 kot zakon od 15. septembra 1902.

Št. 3343/7258

C. kr. namestništvo je sporočilo deželnemu odboru z odredbo 31. oktobra 1902 št. 28526, da je Nj. Vel. cesar dne 8. oktobra 1902 milostno potrdil načrt zakona, kterega je sklenil vis. dež. zbor v seji 21. junija 1902 in s katerim se uvrsti med skladovne cestna proga, ki se zgradi v lijaski dolini in ki pelje iz okrajne ceste Šempeter-Dornberg pri Dobravi na državno cesto pri Ozeljanu, kakor tudi cestna veja, ki od Sv. Lucije pri Vogerskem veže ta cestni ovink z državno cesto v Šempasu.

Ta načrt zakona se je razglasil v dež. zak. in ukaz 11. novembra 1902 kot zakon z dne 8. oktobra 1902.

Št. 4074

Načrt zakona o uravnavi hudournika Grajščeka, kterega je potrdil vis. deželni zbor v seji 4. januarja 1902 in kterega je deželni odbor odposlal namestništvu 1. marca je zadel Najvišjo potrdbo dne 11. julija ter se je razglasil kot zakon od 11. julija 1902 v dež. zak. in ukaz. št. 30

---

2. Razdelitev občinskih zemljišč.

Št. 394

C. kr. namestništvo je naznanilo deželnemu odboru z dopisom 13 januarja 1902 št. 68812, da je Nj. Vel. cesar milostno odobril sklep deželnega zbora od 19. decembra 1900 zadevajoč razdelitev občinskih zemljišč v oddelku Prelesje občina Anhovo.

Dotični razglas se je sprejel v dež. zak. in ukaz. št. 5, ki je bil razposlan dne 23. januarja 1902.

Št. 1146

Glasom sporočila c. kr. namestništva z dne 10. februarja 1902 št. 3170/II, je potrdil Nj. Vel. cesar dne 24. januarja 1902 sklep deželnega odbora od 30. maja 1900, zadevajoč razdelitev občinskih zemljišč v davčni občini Jesenici, spadajoči k občini Cerkljanski.

Dotični razglas se je objavil v dež. zak. in ukaz. št. 8., ki se je razposlal dne 27. februarja 1902.

Odb. št. 3945.

Odborovi sklepi od 4. decembra 1901 o razdelitvi občinskih zemljišč davčne občine anhovske in oddelka Plave, spadajoči h krajevni občini anhovski, je Njeg. Vel. potrdilo z odločbo 23. maja 1902. Namestništvo je to naznanilo deželnemu odboru dne 11. junija 1902 št. 15338,II; razglasitev je sledila v deželnem zakoniku št. 17 in 18 izišlem dne 30. julija 1902.

Odb. št. 5970.

Dopisom 11. septembra 1902 št. 24114/II nam je naznanilo c. kr. namestništvo Najvišjo potrdbo odborovega sklepa z dne 9. oktobra 1901 gledè razdelitve občinskih zemljišč oddelka Dobravlje, davène občine Utovlje, krajevne občine Tomaj, kar je bilo razglašeno v dež. zakoniku št. 23. zdne 25. septembra 1902.

3. Izvršitev deželnozbornskih zakonodajnih nalogov.

a) Uravnava hudournika Grajščeka.

Odb. št. 4074/1901,
1747, 2423, 2893,
3691, 4086, 5691,
8636/1902.

Načrt zakona o ureditvi hudournika Grajščeka — o koji ureditvi je obravnaval dež. odbor z c. kr. vlado nad 10 let — doposlan od namestništva dopisom 11. julija 1901 in odkazan pravnemu odseku v deželno zbornski seji 2. januarja 1902, je potrdil visoki deželni zbor v seji 4. januarja. — Deželni odbor ga je predložil dne 1. marca c. kr. namestništvu v dosego Najvišje potrdbe.

Dne 6. marca 1902 je naznanilo c. kr. namestništvo dež. odboru da se je resno bati, da se vas Lokavec poruši vsled odtrgavanja zemlje ki ga provzročuje Grajšček, in da je naprosilo c. kr. okrajno glavarstvo goriško da naj se nemudoma odredi na lice mesta organ c. kr. gozdno tehničnega oddelka iz Beljaka. Ob enem je naznanilo c. kr. namestništvo, da je napravilo potrebne korake, da odpošlje c. kr. poljedelsko ministerstvo nemudoma naprošenega organa in da se da na razpolaganje — v izvršitev neobhodno potrebnih del — del onih svot, ki so določene za izvršitev načrta vže potrjenega od deželnega zbora. V ta namen je naprosilo namestništvo naj bi se tudi iz deželnega zaloga predplačala primerna svota od cele v to namenjene svote.

Dne 12. marca je odgovoril deželni odbor, da je pripravljen prispevati h troškom za izvršitev nujnega dela, toda s pogojem, da se bode smatralo ta prispevek kot predplačilo onih bremen, ki jih je prevzela dežela v ta namen v smislu pred kratkem sklenjenega zakona, in da se takoj prične z delom in sicer z onim, ki ga ni mogoče odlašati do onega časa, ko bode navedeni načrt zakona potrjen.

C. kr. namestništvo je odgovorilo dne 4. aprila da so se vršile potom organov c. kr. tehničnega oddelka iz Beljaka poizvedbe na licu mesta in da je slovom teh poizvedeb izvršitev ureditvenega načrta potrebna v svrhu da se zabranijo nadaljna opustošenja od strani hudournika Grajščeka. Vsled porušenj je bilo treba načrt spremeniti, toda tudi kljub spremembi načrta bi skupni potrošek ne presegal svoto 56.000 K ki je bila v to prvotno določena.

Med deli, ki jih je bilo pred vsem zapričeti, so bili nekateri branovi in podzidavanja, da se zabrani nadaljno odtrgovanje zemlje.

V izvršitev tega dela je predplačalo ministerstvo za notranje stvari 6000 K. — iz zaloga proti ujmam v smislu zakona 4. decembra 1901 št. 202 drž. zak., proti svoječasni vrnitvi iz zalogov za ureditev Grajščeka.

Ta svota bi zadostovala za 2 meseca in tako je namestništvo naročilo c. kr. gozdno-nadzorovalnemu komisarju Emilu pl. Obereigner naj dobi delavce ter ž njimi takoj prične delo.

Z naslednjim dopisom 22. aprila 1902 št. 9337/II je naznanilo namestništvo, da je gozdno — tehnični oddelek v Beljaku naprosil — ozirom na nevarnost hudournika Grajš-

ščka — pri poljedelskem ministerstvu predujm 8000 K iz državnih in deželnih sredstev v svrhu nadaljevanja dela.

Ministerstvo je dovolilo 4000 K iz melioracijskega zaloga proti povračilu ko bode zakon o ureditvi Grajščka potrjen.

Pri tem je namestništvo prosilo da bi tudi deželni odbor predplačal iz deželnega zaloga 1600 K dočim se je tehnični oddelek v Beljaku obrnil do občine Lokavec da prispeva in natura na račun 10% prispevka ki jej pritiče.

Odbor je odgovoril namestništvu z dopisom 30. aprila 1902 št. 2893 da je pripravljen nakazati naprošenih 1600 K kot predplačilo pod pogoji navedenimi v dopisu 12. marca 1902.

Dne 30. maja je obvestilo namestništvo deželni odbor, da je nakazalo c. kr. gozdno tehničnemu oddelku v Beljaku 1600 K — za obrambena dela hudournika Grajščka, ter je potem z dopisoin 19. junija št. 12695 naprosilo deželni odbor, naj tudi on da na razpolaganje navedenemu tehničnemu oddelku 1600 K, obljubljenih v dopisu 30. aprila št. 2893.

Dne 10. julija (št. 4086) je odgovoril deželni odbor, da svota bode takoj nakazana ko potrdi deželni zbor proračun deželnega zaloga za leto 1902. — Ob enem se je naprosilo c. kr. namestništvo naj pospeši Najvišjo potrdbo postave o ureditvi hudournika Grajščka, v kojoj je vtemeljena dolžnost in visokost deželnega prispevka k navedenim troškom. Nj. Vel. je potrdilo zakon o ureditvi Grajščka dne 11. julija.

Zakon kakor tudi dotična pogodba med državno upravo in deželnim odborom sta bila objavljena v štev. 30 in 31 dež. zakonika z dne 11. novembra 1902.

Konečno je namestništvo z dopisom 28. decembra 1902 št. 31454, ozirom na okoliščino, da se je ugotovilo za ureditev Grajščka iz melioracijskega zaloga kot prvi obrok 20 000 K, in na račun državne cestne uprave 1600 K, — ter da ti svoti ne zadostujeti v pokritje troškov naraslih v l. 1902, — naprosilo dež. odbor da nakaže iz deželnega zaloga najmanj 4000 K v roki c. kr. gozdonadzorovalnega komisarja g. Adalberta Kaisler, voditelja ureditvenih del.

Tej zahtevi je dež. odbor ugodil in je dne 12. januarja 1903 nakazal navedenemu komisarju 4000 K.

b) Uravnava hudournika Birse (Versa).

Odb. št. 4213, 4424,
7010, 8374 7548.

Vprašanje o uravnavi hudournika Birse, o kojem se je deželno zastopstvo pečalo vže toliko let, je bilo leta 1902 konečno rešeno.

Omenili smo vže na strani 30 lanskega poročila, da je bil dne 3. septembra 1901 na licu mesta komisijski ogled v svrhu pregledovanja podrobnega načrta, ki ga je izdelal c. kr. gozdno tehnični oddelek za obrambena dela hudournikov v Beljaku, in da je zastopal deželni odbor deželni odbornik čast. Dr. France Verzeznassi v spremstvu deželnega tajnika.

Dne 28. septembra 1901 je obvestilo poljedelsko ministerstvo deželni odbor o pogojih s kojimi se ima izvršiti areditev hudournika.

Odbor je prosil čast Dr. Verzeznassija, državnozbornskega poslanca, naj se obrne, skupno z drugimi deželnimi zastopniki v državnem zboru, do osrednjih oblastnij s prošnjo, da se ureditev hudournika čim prej izvrši in to kolikor mogoče majhnim potroškom iz deželnega zaloga, ker je dežela vže itak obremenjena z izdatki raznih naslovov.

Dopisom 20. junija 1902 št. 17039/II. je naznanilo c. kr. namestništvo deželnemu odboru, da je c. kr. poljedelsko ministerstvo pripravljeno, ozirom na dejstvo, da se mora izvršiti ureditev Birse, (kar bode stalo 350.000 K,) v smislu določil § 4. točka 1. zakona

z dne 30. junija 1884 drž. zak. št. 116, — predplačati polovico onih 40. — 50.000 K., — ki so po predlogu pregledovalne komisije potrebne za siljena dela ki se imajo izvršiti z vso mogočo naglico.

Da se omogočijo ta dela, je bil naprošen odposlanec deželnega odbora naj poskrbi, da prispeva tudi dežela k navedenemu predujmu.

V tem smislu je na to ckr. namestništvo naprosilo deželnega glavarja naj upliva na to, da se ureditev Birse hitro dovrši.

Deželni odbor je pregledal načrt o ureditvi Birse in spise komisijskega ogleda, ki mu jih je bilo doposlalo c. kr. ministerstvo za poljedelstvo, ter se je obrnil dopisom 21. junija 1902 št. 4102 do c. kr. okrajnega glavarstva gradišćanskega proseč ga naj se zavzame za to, da se ustanovi vodna zadruga, ki tvori kot zadružno podjetje temelj za izvršitev dela.

Dne 25. junija 1902 pa je odposlal deželni odbor namestništvu sledeči dopis:

„Dopisom 20 septembra 1901 št. 23832 je vpslalo c. kr. ministerstvo za poljedelstvo deželnemu odboru zapisnik o zopetnem pregledovanju načrta za sistematično ureditev hournika Birse.

Komisija je prevdarila skupni potrošek za to delo na 350.000 K. ki se ima pokriti v smislu § 4. št. 1. zakona od 30. junija 1884 drž. zak. št. 116 le deloma s prispevkom iz državnega melioracijskega zaloge, t. j. v meri 50 % z 175.000 K. Ima se toraj pokriti še ostali znesek t. j. zopet 175.000 K., koje naj bi prevzel deželni zalog in vodna zadruga

Javne davščine, ki jih morajo plačevati samoupravne oblasti grofovine Goriške in Gradiške so razmeroma najvišje kar se jih plačuje v kronovinah in deželah zastopanih v državnem zboru. In res se posnema iz uradnih podatkov sledeče:

1) doklade na izravne davke za deželne potrebščine, vštveši sedanji prispevek za ljudske šole in okrajne ceste, znašajo v tej deželi

a) na zemljiščni davek	114 %
b) na hišno razredni in najemni davek	116 %
c) na obrt in dohodnino	130 %
d) na davščino vina znaša deželna doklada	80 %
e) državna davščina na vino je od vsacega hl 5 K 94	
f) občinska davščina je povprečno	100 %
toraj od vsacega hl 5.94 K. —	
(v mestu Gorica znaša 180 %),	
g) deželna davščina znaša	80 %
t j. 4.75 K — skupaj 16 K 63.	

Da se pa zamore preceniti važnost teh števil, si je treba predočiti dejstvo, da povprečni čisti dohodek zemljišč naše dežele znaša za vsako oralo njive 8.46 vinograda 7.91 gl. in vrta 14.77 gl., dočim znaša povprečni čisti dohodek v vseh drugih avstrijskih deželah za vsako oralo njive 5.07 gl., vinograda 7.67 gl. in vrta 976 gl.

Ako prevzame toraj deželni zalog dolžnost, da izda skupno z vodno zadrugo, ki se ustanovlja, kot prispevek za ono delo 175.000 K., moral bi izdatno povišati svoje dosedanje dohodke na deželnih bremenih, kar pa bi iz dveh razlogov ne mogel storiti.

V prvi vrsti za to, kakor se je dokazalo, ker so javne davščine v naši deželi vže itak strašno visoke in drugič radi tega ker se bodo morale žalibog deželne doklade zvišati, da se pokrijejo drugi deželni stroški ki ne dopuščajo nikakega odloga več. Dovolj je omeniti, da bode treba izdati za zidanje deželne norišnice okoli 1.300.000 K. in za zboljšanje gmotnih razmer učiteljem ljudskih šol drugih 100.000 K. na leto več nego znaša dosedanji veliki šolski izdatek, kar bode zahtevalo približno 15 % povišek dosedanjih doklad.

Omeniti je treba končno da v zadnji svoti 100.000 K ni všteti večji potrošek za povišek pokojnin učiteljev ljudskih šol. Jasno je toraj, da država se ne more vže iz teh razlogov odreči povišanju svojega 50 % prispevka od cele svote 350.000 K. za navedeno podjetje.

Imamo pa tudi drug važen vzrok radi kojega je c. kr. ministerstvo za notranje stvari obvezano povišati navedeni državni prispevek. V bližini hudournika Birse in sicer ne daleč od njegovega izliva v reko Idrijo med vasmi Romans in Birsa, se nahaja državna cesta ki gre po mostu čez reko. Toraj je tudi erar udeležen pri uravnavi hudournika in mu je po zakonu dolžnost, da prispeva ravno tako kakor vodna zadruga, s posebnim prispevkom.

Da se toraj dobi pokritje potroška za uravnavo hudournika, predlaga deželni odbor :

Skupni potrošek za dela pri uravnavi hudournika Birse proračunjen na 350.000 K. se pokrije :

a) s prispevkom iz državnega melioracijskega zaloga v razmerji 50 %	K. 175.000
b) s prispevkom uprave državnih cest (proti potrditvi državno ustavnim potom) v razmerju 20 %	„ 70.000
c) s prispevkom vodne zadruge v razmerju 15 %	„ 52.500
d) s 15 % prispevkom iz deželnega zaloga	„ 52.500

Skupaj . . . K. 350.000

Blagovoli toraj c. kr. namestništvo sprejeti navedene predloge, podpirati jih pri c. kr. ministerstvu za notranje stvari in za poljedelstvo, ter doposlati čim prej dotični zakonski načrt, ki ga predloži potem deželni odbor nemudoma deželnemu zboru v potrjenje.

Dopisom 2. julija 1902 št. 17735 je priporočalo c. kr. namestništvo deželnemu odboru, da sprejme v načrt zakona, ki se ga ima izdelati, tudi izrecno določilo gledé vzdrževanja podjetja ki ga je izvršiti.

Deželni odbor je odgovoril dopisom 8. julija 1902 št. 4424, predlagajoč da ima prenašati troške bodočega vzdrževanja del pri uravnavi hudournika Birse država (oziroma ministerstvo za poljedelstvo in za notranje stvari), deželni zalog in vodna zadruga v istem razmerju kakor so prispevali k uravnavi hudournika.

Dne 12. julija se je odposlala namestništvu sledeča brzojavka :

„Sešli so se na posvetovanje zastopniki glavarstva in deželnega odbora da obravnavajo zakon o ureditvi Birse; prosimo hiter in ugoden odgovor na dopise št. 4213 in 4424, da bode mogoče predložiti stvar prihodnji teden deželnemu zboru.

Glavar.“

Na poročilo deželnega odbora je sklenil deželni zbor v seji dne 17. julija sledeče :

„Pooblašča se deželni odbor da predplača v roki visoke vlade znesek 25.000 K. — na račun one svote kot prispevek iz deželnega zaloga za uravnavo hudournika Birse, ki se jo določi potom deželnega zakona, in sicer v svrhu da se prične takoj z nujnejšimi deli uravnave; da pokrije to svoto z kreditnim začetjem na tekoči račun, vse to pod pogojem, da tudi c. kr. ministerstvo za poljedelstvo predplača od svoje strani v isti namen enako svoto 25.000 K.

Deželni odbor je sporočil z dopisom 29. julija 1902 št. 4424 ta sklep c. kr. namestništvu sé sledečim dopisom :

„Sklicujé se na dopise c. kr. namestništva z dne 20. junija 1902 št. 17039 na 2. julija t. l. št. 17735, ter dodatno k tuuradnim dopisom z dne 25. junija t. l. št. 4213 in 8. julija t. l. št. 4424 predlaga podpisani odbor v prigibu izpisek iz zapisnika deželno zbornice

seje od 17. julija t. l. skupno z dotičnim poročilom na dež. zbor zadevajočim sklep deželnega zbora s katerim se deželni odbor pooblašča, da predplača vladi — na račun prispevka deželnega zaloga za ureditev hudournika Birse (kteri prispevek se določi potom deželnega zakona) znesek 25.000 K. — da se nemudoma izvrše najnujnejša uravnavna dela ter da pokrije predujm z kreditnim začetjem v tekočem računu; vse to pod pogojem, da tudi c. kr. poljedelsko ministerstvo predplača od svoje strani v ta namen enaki znesek 25 000 K.

Uvaževaje važnost goromenjenih uravnavnih del za bodočnost kakor tudi dejstvo, da se z delom že sedaj vkoristi nabrežno prebivalstvo, kterega polja je ravnokar uničila toča, vabi deželni odbor namestništvo, naj ukrene potrebno, da se brez odloga prične z bolj siljenimi uravnavnimi deli hudournika Birse držoč se skupnega načrta že potrjenega od tehničnega oddelka za uravnava hudournikov v Beljaku. Namestništvo naj ukrene tudi kar treba, da se državni prispevek za rečena nujna dela čim prej ugotovi in nakaže in da se uporabi deželni donesek še le potem, ko se porabi državni prispevek.

Tako postopanje mora prositi deželni odbor, ker za njegovi prispevek ni preskrbljeno pokritje v letošnjem deželnem proračunu, tem več se bode sprejelo med deželne potrebščine šele v proračunu prihodnjega leta.

Da se prične čim prej mogoče z celotno uravnava Birse, ktera, kakor kažejo vsako leto se ponavljajoče hude povodnji, tvori strah nabrežnih prebivalcev in najljutejšega sovražnika poljedelstva v rodovitni friulski nižini, naproša se c. kr. namestništvo, da nam dpošlje čim prej načrt zakona zadevajoč ureditev Birse skupno z ugodnim odgovorom na tuuradna poročila od 25. junija t. l. št. 421v in z dne 8. julija 31902 št. 4424 da bode mogoče o njem razpravljati v deželnozbornskih sejah ki se pričakujejo za september t. l.“

Z naredbo 22. oktobra 1902 št. 28394 naznanilo je c. kr. namestništvo vsebino odloka c. kr. poljedelskega ministerstva z dne 30. septembra 1902 št. 26096.

Glasom tega sporočila je obvestilo ministerstvo notranjih stvari poljedelsko ministerstvo, da upošteva važnost nameravanih del za uravnava državne ceste od Trsta v Italijo — je pripravljeno prispevati z 10 % k stroškom za izvršitev in istotato z 10 % k vzdrževalnim potroškom.

Istočasno se je predložil deželnemu odboru načrt zakona s priporočilom, naj se ga še tekom leta predloži dež. zboru v obravnava ter se nam je naznanilo poročilo c. kr. gozdno-tehničnega oddelka za uravnava gorskih hudournikov v Beljaku iz kterega se je posnemalo, da lahko ta koj prične z uravnavnimi delami od izliva Birse v Idrijo do Marjana, za ktera dela bi trebalo za tekoče leto kredita od 15 do 20.000 K in sicer, da se na ta način naglo odpomore prebivalcem Kormina in njega okolice, ki so trpeli veliko škodo vsled zadnjih elementarnih nezdod.

Namestništvo je torej zahtevalo od deželnega odbora, naj se izreče o načrtu zakona in gledè izplačila omenjene svote potom predujma.

Deželni odbor je na to odgovoril namestništvu (dne 22. novembra 1902 št. 7010) pojasnivši razmerje po kterem bodo imeli prispevati deželni zalog in prizadeti ter poudarjajoč prežalostne gospodarske odnošaje dežele in zahtevajoč naj se izvršé neobhodno potrebna dela z manjšimi žrtvami za deželo.

Ker pa je ostal ta dopis brez odgovora in ker se je med tem sklical deželni zbor, je predložil deželni odbor skupno z že omenjenim poročilom vis. deželnemu zboru načrt zakona za uravnava Birse; ta načrt je bil potrjen v deželno zbornski seji z dne 29. decembra 1902 potom nujnosti v prvem in drugem čitanju.

Med tem časom nam je došlo od c. kr. namestništva naznanilo, da je c. kr. poljedelsko ministerstvo dalo na razpolago za takojšni pričetek uravnavnih del ob Birsu znesek 6000 K in sicer potom predujma proti vrnitvi od strani zaloga, ki se ima ustanoviti temeljem zakona za uravnava rečenega hudournika. Istočasno je došel c. kr. gozdno teh-

ničnemu oddelku za uravnavo gorskih hudournikov v Beljaku nalog, da prične omenjena dela s kreditom 12 000 K predplačanem v polovici od ministerstva in v polovici od deželnega zaloga ter da vodstvo preskrbi potrebno število delavcev, med katerimi je dajati prednost prebivalcem ob Birsu, ki so trpeli vsled toče.

c) Dovožne ceste k železniškim postajam.

Odb. št. 6401/901.

Načrt zakona o dovoznih cestah k železniškim postajam, ki ga je sprejel visoki dež. zbor v drugem in tretjem branji v seji dne 4. julija 1902, se je odposlal c. kr. namestništvu v dosego Najvišje potrdbe, sledečim dopisom z dne 21. Avgusta 1902 št. 6401/1901:

„Dopisom 8. septembra 1901 št. 26923 je vrnilo namestništvo podpisanemu dež. odboru načrt zakona o gradbi in vzdrževanju dovoznih cest k železniškim postajam, ki ga je bil deželni zbor sklenil v seji 2. maja 1900, in sicer z opazko, da se ni zdelo Njeg. Velič. potrditi rečeni zakon. Ob enem se nam je doposlal nov načrt zakona, ki ga je izdelalo c. kr. ministerstvo za notranje stvari sporazumno z c. kr. železniškim ministerstvom.

Navedene okoliščine in novi načrt zakona so se naznanili dež. zboru v seji 2. januarja 1902, kateri je sklenil, da se odda načrt zakona pravnemu odseku v razmotrivanje.

Pravni odsek je dne 4. julija t. l. zopet predložil načrt dež. zboru z nekaterimi spremembami in dodatki, in deželni zbor ga je sprejel v prvem drugem in zadnjem branji.

Deželni odbor ne bode na dolgo in široko tukaj pojasnjeval, da je navedeni načrt zakona zelo koristen in nujen. Dovolj je ako se omeni da bi pomanjkanje takega zakona povzročilo razna nesporazumljenja med faktorji ki so vdeleženi pri zgradbi cest k bohinjski železnici, kojo se gradi; taka nesporazumljenja so bila in so še pri tako nujni gradbi dovoznih cest k postajam vipavske železnice

Deželni odbor prosi toraj c. kr. namestništvo naj stori primerne korake pri osrednjih oblastnijah da zadobi zakon o gradbi in vzdrževanju dovoznih cest k postajam, ki se prilaga sub %. z vsemi uradnimi prilogami, čim prej Najvišjo potrdbo.“

Do 31. decembra nismo dobili obvestila o potrjenju.

Toda iz dež. zakonika, ki je izšel 12. januarja 1903 je razvidno, da je bil navedeni zakon potrjen dne 29. novembra 1902.

d) Nova cesta v lijaški dolini.

Odb. št. 30, 3343.

Cestni odbor goriške okolice je naprosil deželni odbor z dopisom 31. decembra 1901 št. 110, naj bi se dosegla uvrstitev med okrajne ceste nova cesta, ki se ima dograditi v lijaški dolini po načrtu inženirja Höwel, popolnjenega od inženirja Purcha, za katero je obljubila vlada državno podporo 48.000 K.

Deželni odbor je takoj ukrenil potrebne korake.

C. kr. namestništvo je opozorilo z dopisom 14. maja 1902 št. 11968/IX, da je namen nameravane ceste ta, da se odprejo prometu z Vipavsko dolino, kraji ob Trnovskem gozdu okoli Kronberga in Šempasa proti Černičam ter obratno, da se zvežejo kraji Renče, Bilje in Bukovica ter je povdarjalo, da je mogoče doseči ta namen le z zvezno črto, ki je lahko dostopna in to je tista po Höwel-ovem načrtu

Potem ko smo obrazložili različna mnenja, ki govoré za ta načrt je izjavilo namestništvo odločno, da bi morebitno prošnjo, ki bi merila na to, da se že dovoljena državna podpora 48.000 K. uporabi za zgradbo druge črte, ne moglo odobriti namestništvo, niti podpirati pri vis. ministerstvu.

Deželni odbor je, upeštevajoč to okoliščino, predložil vis. deželnem zboru načrt zakona za sprejetje med okrajne ceste cestno črto Šempeter, Dornberg Ozeljan.

V seji 21. junija se je oddal ta predmet pravnemu odseku in v deželnozborski seji z dne 28. junija potrdil se je dotični načrt zakona v drugem in zadnjem čitanju.

Deželni odbor je predložil c. kr. namestništvu z dopisom 29. julija 1902 št. 3343 ta načrt zakona kateri je zadobil Najvišjo potrdbo dne 8. oktobra 1902, kakor navedeno pod I. v tem delu pričujočega poročila.

e) Deželna davščina na porabo piva.

Odb. št. 273, 8387

Načrt zakona zadevajoč vpeljavo posebne deželne davščine na porabo piva, ki smo ga predložili v Najvišjo potrdbo z dopisom deželnega odbora z dne 31. oktobra 1901 št. 2696, nam je povrnilo namestništvo z dopisom št. 493/IX od 8. januarja 1902 z vabilom, da izvedemo nekatere formalne spremembe, da ga potem vnovič predložimo deželnemu zboru ter zopet zaprosimo Najvišjo potrdbo

Ko se je načrt zakona prevstrojil je sklenil vis. deželni zbor v svoji seji z dne 17. julija 1902 tako-le :

„Sprejme se priloženi načrt zakona s katerim se upelje posebna deželna davščina na pivo naročivši deželnemu odboru, naj mu izposluje Najvišjo potrdbo.

Podaljša se doba za izvršitev naloga od 20. septembra 1901 dokler ne zadobi ome-njeni zakon Najvišje potrdbe.“

Deželni odbor je predložil z dopisom 8. avgusta 1902 št. 273 ta načrt zakona c. kr. namestništvu v izposlovanje Najvišje potrdbe vabeč vlado, naj čim prej reši ta predmet upošteva je dejstvo, da je isti največje važnosti za deželne finance, ktere namerava deželni odbor sanirati.

C. kr. vlada je dejanski ugodila tej naprositvi, kajti zakon je zadobil Najvišje potrjenje že 15. septembra 1902 in se je razglasil v deželnem zakoniku št. 27. z dne 17. oktobra.

V kolikor zadeva izvršilno naredbo tega zakona je stopil deželni odbor nemudoma v dogovor z namestništvom. Zbok nekterih nesporazumljenj ni bilo mogoče sestaviti to naredbo tekom leta 1902.

Toda pogajanja se nadaljujejo in upošteva je najboljšo voljo obeh strank je upati, da dovedejo povoljne rešitve v korist dežele.

f) Deželna davščina na užitnino vina, mošta in mesa.

Odb. št. 8386.

Načrt zakona za upeljavo deželne davščine na užitnino vina, mošta in mesa, potrjen od deželnega zbora v zadnjem čitanju v seji 23. decembra, se je odposlal c. kr. vladi za izposlovanje Najvišje potrdbe, z dopisom 27. januarja 1903 št. 8386 iz l. 1902.

g) Oprostitev hiš za delavska stanovanja od deželnih in občinskih doklad.

Odb. št. 4676.

Vladni načrt zakona za oprostitev hiš za delavska stanovanja od deželnih in občinskih doklad, ki ga je potrdil vis. deželni zbor v seji 23. decembra 1902, smo odposlali c. kr. namestništvu v dosego Najvišje potrdbe z dopisom 21. januarja 1903 št. 4676.

h) Načrt zakona za pospeševanje goveje živine.

Odb. št. 2143, 3707, 8578.

Kakor se posnema iz poročila za leto 1901 smo odposlali načrt zakona za pospeševanje goveje živine, kterega je potrdil vis. deželni zbor v seji 4. julija 1901, c. kr. namestništvu z dopisom 14. oktobra 1901 št. 6014/1900.

Spise pa nam je vrnilo namestništvo z dopisom 21. marca 1902 št. 26632/II z opombo, da manjka načrtu zakona obrazec za zapisek skokov; ko smo odpravili ta nedostatek (§ 14) smo predložili načrt zopet vis. deželnemu zboru v pretres.

Deželni zbor je odobril rečeno popolnitev zakona v seji 21. junija 1902.

Deželni odbor je zopet predložil načrt zakona c. kr. namestništvu z dopisom 20. avgusta 1902 št. 3707, priporočivši vladi naj pospeši čim prej mogoče Najvišjo potrdbo.

Načrt zakona pa se nam je v drugič vrnil z dopisom namestništva 25. decembra 1902 št. 34605 in to radi nekterih formalnih pomanjkljivosti.

Ko smo te nedostatke odpravili predložili smo zakon tretjič vis. deželnemu zboru, kateri ga je potrdil v seji 3. januarja 1903.

Deželni odbor pa ga je takoj odposlal c. k. namestništvu priporočivši, naj ga odpošlje čim prej na merodajna mesta da zadobi Najvišjo potrdbo, da se bode zamoglo okoristiti prebivalstvo dežele čim prej z rečenim zakonom.

i) Šolska davščina od zapuščin.

Odb. št. 4382

Kakor smo obrazložili v prejšnjem poročilu (na strani 5.) deželni odbor je bil odposlal dne 9. novembra 1901 pod št. 3475 c. kr. namestništvu v izposlovanje Najvišje potrdbe načrt zakona za novo šolsko davščino od zapuščin, ki ga je potrdil vis. deželni zbor v seji 24. septembra 1901. Ob sklepu dopisa s katerim se je ta načrt predlagal, je deželni odbor naznanil vladi sklep vis. deželnega zbora, ki je bil sprejet v isti seji, in s katerim se vabi vlado naj ista prevzame pokritje primanjkljeja učiteljskega pokojninskega zaloga v razmerju 50% priporočivši namestništvu, naj podpira to prošnjo.

C. kr. namestništvo je sporočilo deželnemu odboru z dopisom 29. junija 1902 št. 17596 II, da goromenjeni načrt zakona ni zadobil Najvišjega potrjenja zbok formalnih vzrokov zadevajočih §§. 6 in 7 načrta.

Ko smo izvršili zahtevane premembe smo vnovič predložili ta zakon vis. deželnemu zboru, kateri ga je potrdil v seji 17. julija 1902 v drugem in zadnjem čitanju.

Deželni odbor ga je na to predložil c. kr. namestništvu z dopisom 1. septembra 1902 št. 4382 priporočivši istočasno c. kr. vladi, naj dopošlje čim prej mogoče rešitev deželno-zborske resolucije z dne 24. septembra zadevajoče pokritje primanjkljeja učiteljskega pokojninskega zaloga od strani vlade v meri 50%.

Do konec decembra 1902 ni nam došlo od namestništva nikako obvestilo v tej stvari.

k) Razdelitev krajevne občine Lokavec.

Odb. št. 4570, 7320

Načrt zakona zadevajoč razdelitev krajevne občine Lokavec v dve krajevni občini t. j. Lokavec in Dol Otlica, kakor ga je potrdil visoki deželni zbor v seji 22. decembra 1902 se je odposlal namestništvu z dopisom 29. januarja 1903 št. 7320/1902, da mu izposluje Najvišjo potrdbo.

l) Zakon o ureditvi pravnih razmer učiteljstva na mestnih in javnih ljudskih šolah.

Odb. št. 4746.

Načrt tega zelo važnega zakona, ki ga je izdelal šolski odsek po naročilu deželnega zbora zdne 21. julija 1902 in ki ga je le-ta potrdil v svoji seji 3. januarja 1903, je bil odposlan ckr. vladi sledečim utemeljenim dopisom:

„Deželnemu zboru se je predložilo med letom 1902 nekaj peticij od učiteljskih in uradniških društev i. t. d., ki so merile na to, da se izposluje od deželnega zakonodajnega zastopstva zakon, s kojim se uredè pravne razmere učiteljstva mestnih in javnih ljudskih

šol, in s kojim se posebno določijo njih plače v razmerju z današnjimi razmerami in z njihovim važnim stanom.

Vsled sklepa deželnega zbora zdne 21. junija 1902 so se oddale vse navedene peticije posebnemu šolskemu odseku obstoječemu iz 7 članov, kar svedoči priloženi izpisek iz dotičnega sejnega zapisnika.

Uvažuje vse važne razloge, ki so jih navedla v svojih peticijah razna učiteljska društva, je sklenil navedeni šolski odsek, da predloži zboru načrt zakona, s katerim bi se zadostilo pravičnim zahtevam učiteljskega stanu.

Načrt zakona pod 2, se je obravnaval in sklenil v deželnozborskih sejah 2. in 3. januarija 1903; v dokaz temu se prilagajo sub 4 in 5 poverjeni izpiski dotičnih sejnih zapisnikov.

Deželni odbor si počaščuje toraj naprositi c. kr. namestništvo, da predloži potom merodajnih osrednjih oblastnij navedeni načrt zakona v cesarsko potrdbo, ter si dovoljuje opozoriti slavno vladu na sledeča dejstva:

Deželno zastopstvo se je prepričalo, da so se življenske razmere v mnogem predrugačile odkar so bili izdani sedaj veljajoči zakoni o plačah in pokojninah učiteljstva javnih ljudskih in mestnih šol. Prepričanje o potrebi je toraj dovedlo do tega, da se spravi določilo §. 55 zakona z dne 14. maja 1869 državni zakonik št. 62 v soglasje z razmerami časa. To prepričanje potrja posebno še okolnost, da je treba vzdrževati nekako ravnotežje z drugimi deželami pri urejevanji gmotnih razmer učiteljstva, da se prepreči, da bi se obračalo naše učiteljstvo proti onim deželam, kjer se jim nudijo boljše gmotne razmere, kar bi bilo v veliko škodo ljudskemu pouku te dežele.

Z novim zakonom vpeljano izboljšanje plač oziroma pokojnin učiteljstva je razvidno iz pridjanih tablic a) in b).

Podpisani deželni odbor se obrača tedaj do c. kr. vlade, da naprosi temu zakonu Najvišjo potrdbo odstopivši od pomislekov ki jih je navedel vladni zastopnik v seji med obravnavanjem zakona.

Omeniti mora tudi deželni odbor, da pristavek „sporazumno z deželnim odborom“ nahajajoč se v 10. in 16. §. zakona pač nima v sebi one nezakonitosti ki jih je staknil gospod vladni zastopnik, vsled česar bi to ne bila nikaka ovira potrditve zakona.

Učitelji pridejo po upokojitvi na ramena dotičnemu pokojninskemu zalogu ki ga oskrbuje deželni odbor in kojega primankljaji, vsako leto naraščajoči, se poplačujejo iz deželnih sredstev. Po uveljavljenju novega zakona bodo primankljaji pokojninskega zaloga zelo veliki in z povišanjem prispevkov bode tudi deželo vedno bolj zanimalo da bode o vsem poučena in da bode sodelovala vsakikrat ko se pojde za kako upravno dejanje, iz kojega izvirajo nove neposredne dolžnosti za pokojninski zalog in posredne za deželno premoženje.

Toraj sodelovanje dežele pri upokojenji učiteljstva je popolnoma pravična zahteva.

Opazka gospoda vladnega zastopnika, da gornavedeni pristavek nasprotuje obstoječim zakonom, ni na mestu, kajti tu se gre za zakonodajno stvar, ki ne sme biti navezana na one omejitve, ki so kažipot dejanjem redne uprave.

Državni zakon z dne 14. maja 1869 drž. zak. št. 62, na kterega je gospod vladni zastopnik očitvidno meril, ne izključuje, temveč še celo dopušča tak pristavek ki jamči deželnemu odboru pravično vtikanje v zadeve, ki se nanašajo na učiteljski pokojninski zalog; v §. 54 določa namreč izrečno, da izdavanje podrobnih določb o pokojninskih zalogih je prepuščeno deželnemu zakonodajstvu. Podpisani deželni odbor res ne bi vedel kakšno podrobno določilo bolj pravično in bolj racijonelno more izdati deželno zakonodajstvo nego ono, ki jamči deželnemu odboru primerno sodelovanje pri takih predmetih, iz kojih izvirajo taka pravna razmerja vsled katerih je dežela dolžna prenašati troške.

Dočim ponavlja deželni odbor svojo prošnjo da se priskrbi Najvišje potrjenje navedenemu zakonu, si šteje tudi v dolžnost priporočati c. kr. vladi uslišanje želje izražene v resoluciji ki jo je deželni zbor sklenil v seji 3. januarija 1903 tičeče se potrditve zakona o šolskih prispevkih od zapuščin, dovolitev šolskega prispevka deželi v znesku letnih 60.000 K, in dovoljenje, da se normalni šolski zalog pripiše pokojninskemu zalogu za učitelje.

Stvar o šolskem prispevku je bila predložena z dopisom podpisanega deželnega odbora zdne 25. februarija t. l. št. 1372, in ni dvoma, da se jo v kratkem privede do končne rešitve, posebno radi tega ker se je odstranila vsaka zapreka, ki bi zabranjevala Najvišje potrjenje zakona o šolskih prispevkih.

Gledè druge točke deželnozbornske resolucije se opozarja c. kr. vlada na ogromno finančno breme, ki ga prinese novi zakon

Iz priložene tablice a) bode c. kr. namestništvo razvidelo kako veliko povišanje doklad pride na ramena prispevateljev ki so vže preveč obremenjeni.

Na mesto ponavljati tukaj žalostno gospodarsko stanje, dovoljuje si deželni odbor sklicevati se na svoj dopis z dne 24. januarija 1903 št. 6700/902, kjer je opisal gospodarsko delovanje in moč prispevanja te dežele.

Ne dvomi torej podpisani, da pride visoka vlada na pomoč tej deželi v smislu deželnozbornske resolucije, da se prepereči, da pravično zboljšanje gmotnih razmer učiteljstva ne pomeni pogin drugih slojev ljudstva in posebno kmečkega stanu, ki je temelj in najboljša opora deželne ekonomije.

Deželni odbor prosi končno c. kr. namestništvo da priporoča merodajnim osrednjim oblastnijam vlišanje želje izražene v tretji točki deželnozbornske resolucije, da se olajša tudi pokojninskemu zalogu za učitelje občutljiv primankljaj ki ga sedaj dokazuje in v katerem se bode nahajal vsled izvršitve novega zakona.

Normalni šolski zalog, ki ga oskrbuje ta dežela, dokazuje, kakor je razvidno iz priloženega proračuna za 1903, 18104 K dohodkov proti 8482 K izdatkov, tako da preostaja 9622 K.

Razven točk izdatkov ki tvorijo navedeni skupni izdatek, ni nikakega drugega obveznega plačevanja, ki bi pritikal ali mogel pritikati v bodoče normalnemu fondu.

Letni preostanek, ki se bode pod normalnimi razmerami od leta do leta povečal, ne bode torej imel drugega smotra nego da priskrbi povišanje premoženja tega zaloga. Ako se pa namerava obrniti navedene preostanke v delno pokritje primanjkljajev pokojninskega zaloga za učitelje, s čemur se vsaj deloma zapreči nadaljno obremenjenje prispevateljev, ki so vže itak preobloženi, se napravi samo pravično delo prave uprave, čemur bode gotovo tudi slavna vlada pritrdila.

III. Del.

Izvršitev deželnozborskih nalogov.

I. Deželni zavod za zavarovanje goveje živine.

Odb. št. 4046, 8388

Pravilnik nameravanega deželnega zavoda za zavarovanje goveje živine sestavljen od deželnega odbora vsled naloga vis. deželnega zbora v seji 24. septembra 1901 ter potrjen v deželnozborski seji od 18. julija 1902 smo odposlali c. k. namestništvu sledečim dopisom:

„Deželni odbor si je bil v svesti, da je treba pričeti v tej deželi uspešno akcijo na gospodarsko-socialnem polju v svrhu, da se povzdigne usoda te dežele ter njenih prebivalcev na ono stopinjo blagostanja, ki odgovarja naravni produktivnosti zemlje katero pospešuje narava in klima ter neutrudna delavnost njenih prebivalcev.

Deželni odbor je smatral za potrebno, da povzdigne blagostanje teh kmetijskih slojev, ki tvorijo glavni živelj v deželi in kateri vsled neštevilnih uzrokov, ki so skrajno neugodno uplivali na kmetijsko produktivnost, so v največji meri vredni in potrebni izdatne podpore od strani javnih činiteljev.

Podpisani deželni odbor je predložil za to vis. deželnemu zboru v sklepanje (v seji 24. septembra 1901) predloge, ki so navedeni v prilogi št. 5503/901 utemeljujoč jih kakor istotam obrazloženo; te predloge je sprejel deželni zbor enoglasno.

Podpisani deželni odbor pridržuje si, da v bližnji prihodnjosti izvrši v polnem obsegu ravno kar označeni deželnozborski nalog, je med tem izdelal ter predložil vis. deželnemu zboru v seji 21. junija 1902 načrt pravilnika za zavarovanje goveje živine, ker je smatral nujnim potrebam čim prej izvršiti ta del programa obrazloženega v prej navedenem poročilu na deželni zbor (odb. št. 5503/901). Pravilnik se je predložil skupno z poročilom z dne 18. junija t. l. št. 4046 čegar prepis se predlaga pod .

Deželni zbor je sklenil v isti seji (dne 21. junija t. l.), naj se izroči omenjeni pravilnik v proučevanje združenima finančnima in pravnima odsekoma.

Ta odseka sta natančno proučila predlog deželnega odbora, ter spoznala, da odgovarja nujnim potrebam dežele in sta predmet vnovič predložila deželnemu zboru v seji 18. julija t. l. z nekaterimi malimi spremembami.

Deželni zbor je sprejel predloge označene v prilogi 9 št. 4046 deželnozborskih obravnavanj ex 1902 ter je sprejel tudi pravilnik nameravanega deželnega zavoda za zavarovanje goveje živine v besedilu kakor se nahaja v omenjeni prilogi št. 9.

Deželni odbor ne dvomi, da je tudi vis. vlada prepričana o uspešnosti akcije, katero je sprožil deželni zastop z goromenjenimi sklepi kakor tudi o potrebi, da se utrdi gospodarska in finančna moč te dežele, ki mora donášati ogromne prispevke za državne in deželne potrebe itd. ktere se množé od dne do dne kakor rastejo potrebe javnih uprav.

C. kr. vlada razvidi lahko iz tu pridjanih uradnih prilog, da zasluži gospodarsko-socialna akcija, ki jo je zapričela dežela vso oporo c. k. namestništva in predpostavljanih osrednjih oblastnij.

Pisoči si laska za to, da stori to c. kr. namestništvo vse kar je v njegovih močeh, da zadobé potrebno višje potrjenje deželnozborski sklepi z dne 18. julija t. l. kakor tudi pravilnik zavoda za zavarovanje goveje živine in to čim prej mogoče, da se zamore praktično uresničiti ta načrt, od kterega se sme upati, da zopet vzbudi kmetijstvo in kterega pričakuje dežela z lahko razumljivo nestrpnostjo.

Ker je deželni odbor želel, da se kar mogoče hitro izvrše vsi ukrepi, ki so bili potrebni za uresničenje nameravane naprave je sestavil nemški prevod pravilnika ter ga doposlal dne 21. septembra 1902 c. kr. namestništvu sè sledečim poročilom:

„Z dopisom 30. avgusta t. l. št. 4046 je predložil deželni odbor c. kr. namestništvu pravilnik deželnega zavoda za zavarovanje goveje živine z naprosilom, da mu izposluje čim prej odobrilo gledé na nujnost predmeta.

Uvažujé, da rabi c. kr. namestništvo za predložitev rečenega predmeta v odobrilo tudi nemški prevod in da se cela stvar ne zavleče, dovoljuje si predložiti nemški prevod rečenega pravilnika, ter prosi, naj pospeši c. kr. namestništvo končno rešitev.

* * *

Dne 19. decembra 1902 nam je povrnilo namestništvo goromenjeni pravilnik z dopisom 18. decembra 1902 št. 33701/1 iz kterega se je posnemalo, da ministerstvo notranjih poslov nima na sploh nobenega pomisleka proti potrditvi rečenega pravilnika temveč je predlagalo samo nekatere premembe v besedilu pravilnika.

Gledé teh prememb se je pričelo razpravljanje med deželnim odborom in vlado, ktero pa se še ni končalo v tem letu.

2. Raztegnitev pogozdovanja Krasa.

Odb. št. 3335/1901,
1666, 2638 ex 1902.

Njegovo Veličanstvo cesar je pooblastil poljedelsko ministerstvo z Najvišjo resolucijo 28. februarja 1901 kakor se da posneti iz namestništvenega dopisa 2. junija 1901 št. 12929, da dopošlje visoki zbornici v pretresovanje načrt, s katerim se raztegne moč zakona 9. decembra 1883 D. Z. št. 13 iz leta 1883 nanašajoč se na pogozdovanje Krasa, tudi na tolminski okraj in na nekatere občine kanalskega sodnijskega okraja.

Načrt zakona je bil postavno naznanjen visoki zbornici v seji 24. junija 1901, odkazavši se peticijskemu odseku, in od tega vnovič predložen 20. septembra 1901 z predlogom, da se zahteva mnenje od komisije za pogozdovanje Krasa, da se zbere vse podatke in da se sprejmejo vse informacije, na podlagi katerih bi bilo mogoče si napraviti načrt potrebe zakona.

Izvršujoč gori navedeno naročilo (o katerem se je dne 4. novembra 1901 št. 3353 naznanilo c. kr. vladi) se je obrnil dež. odbor z dopisom 31. oktobra 1901 št. 3335 na komisijo za pogozdovanje Krasa, prosivši jo od visoke zbornice zahtevane podatke.

C. kr. namestništvo je natančno obrazložilo z dopisom 28. februarja 1902 št. 4754/1902 potrebo raztegnitve pogozdovanja v okraju tolminskem in v nekaterih občinah kanalskega sodnijskega okraja. Kar se tiče večjih stroškov spojenih z to akcijo, bi mogel prezveti iste po mnenju namestništva deželni zalog.

Predno se je napravil kakšen sklep, je pospešil dež. odbor dne 9. aprila 1902 št. 1666 od komisije za pogozdovanje Krasa mnenje naprošeno že lansko leto.

Dne 15. aprila dospel je od komisije za pogozdovanje Krasa sledeče sporočilo datirano z 12. aprilom 1902 št. 101.

„Deželnemu odboru v Gorici.

Reševaje dopis z dne 31. oktobra 1901 št. 3335 in na podlagi komisijskega sklepa z dne 5. aprila t. l. podá se dež. odboru naslednje poročilo tičočé načrt postave za zapopadanje davčnih občin Banjšice, Bata, Kal, Lokavec in Vrh kanalskega sodnijskega okraja in kakor tudi vseh občin tolminskega političnega okraja v okvir postave za pogozdovanje Krasa :

Kar se tiče potrebe in primernosti za zapopadanje pred omenjenih občin kanalskega sodnijskega okraja, so merodajne obstoječe okolnosti istega.

Toli kakovost in lega sveta, koli elementarne nezgode, na splošno škodljive Krasu se nahajajo tudi v tem okraju in je brezdvomno, da bi bila že pred leti za druge kraške kraje započeta akcija uspešna in koristna prebivalcem.

Bilo bi toraj popolnoma pravično, ako bi se pogodovadni zakon raztegnil tudi na gori omenjene občine kanalskega sodnijskega okraja

Z ozirom na ekonomične pogoje istega kraja, in posebnost na pastirstvo, katero tvori glavni vir ekonomije in najvažnejši dohodek kmetijstva, bi se mogla izvršiti oprezno prispojitev zemljišč za pogodovdanje v dotičnem katastru in se ne bi smela raztegniti na preveč razširno planoto, vse to pa brez ovire glavnega smotra pogodovdanja.

Kar se tiče pa tolminskega političnega okraja, kateri ni ne geografično in ne geološko spojen z imenom „Kras,“ bi bile merodajne druge okolnosti za nujnost projektirane prispojitive ali za izvršitev raztegnitve pogodovdanja.

Če tudi ne poseduje tolminski okraj tistega zaznamovanega znašaja, kateri loči pravi Kras, je svet in geološka kakovost močno podobna kraškemu, in če se je zanemari, je v kratkem brez vsake rastline. Omenjene neugodne razmere sveta se poostrijo znatno tudi iz razloga, da so hriboviti kraji popolnoma goli, so močno visoki in imajo velike strmine in so na kakšnih krajih kar navpični, radi česar trpe veliko škodo zbog neviht.

Ne samo, da napreduje vsled valenja razpršenega materiala zasipanje rodovitnega sveta, marveč, kadar se isti nabere v strugah gorskih hudournikov in rek, se površje sveta dvigne, in ker ne morejo struge rek tega zabraniti radi prenapolnjenega grušča, ne izostanejo škodo provzročujoči preplavi.

Kako goste so pa povodnji in kakšno opustošenje provzročijo reke do goriške ravnine moglo bi biti znano vsakemu merodajnemu činitelju, in vsled tega je bila večkrat predlagana zaježitev, odnosno uravnava gorskih rek tolminskega okraja; ako bi se pa hotelo uspešno izvršiti to delo, moralo bi se začeti v prvi vrsti pri izvirku Soče in pri njenih stókih v tolminskem političnem okraju.

Glavna in uspešna uravnava in relativno cenejša obstoji v pogodovdanju golega sveta kateri se nahaja v celem obsegu gorskih rek koji svet je večinoma vpisan v katastru kot pašnik male ali nikake vrednosti.

Za pogodovdanje takšnih pašnikov ne nudi pogodovadni zakon nikake prilike, ako se ne morejo porabiti za gozdarstvo, dočim se pa nasprotno na podlagi zakona za pogodovdanje Krasa porabijo.

Posebno se priporoča prispojitev v okvir namišljenega zakona občine bovškega sodnijskega okraja, kjer se vidi vsled navedenega potreba pogodovdanja.

Isti vzroki so se uvaževali za občine Berginjsko, Libušnje, Kobarid, Tolmin, Volče, Kred, Drežencs, Idersko, Livek in Sedlo, nasprotno ko govore za občine Grahovo, Sv. Lucija, Cirkno, Ponikve, Šebrelje in St. Višagoro za spojitev razun politično pogodovdanih vzrokov tudi kakovost sveta ki je enak onemu na Krasu.

Se ne sme zamolčati, da bi pogodovadni zakon za Kras naletel na odpor pri prebivalcih političnega okraja tolminskega, ker s to akcijo bode mogla biti omejena marsikatera prosta poraba mnogih zemljišč in posebnost onih katera se porabljajo za pašo.

Omeniti se more tudi kozjerejo, katera se goji večinoma v bovško sodnijskem okraju, kot zadržek namišljenega pogodovdavnega zakona, in zdi se neobhodno potrebno, zakonitim potom sistemizirati ali zatreti kozjerejo, ako se hoče pričakovati uspehe pogodovdanja in ako se hoče ohraniti še obstoječe gojzde.

Kar se tiče površja istega sveta, kateri bi bil vsled poizvedb namenjen nasaji, se opomni, da obstoji v kanalskem sodnijskem okraju iz . . . . . 800 ha
in v tolminsko političnem iz . . . . . 3.600 „

Skupaj 4.400 ha
5

Vsled približnega računa v zadnjih 18 letih, znašajo stroški za pogozditev enega orala 136 Kron, v katerim znesku niso sprejeti samo troški pogozdovanja, temveč tudi oni za nabavo rastlin, za varstvo, za skrb in čuvanje nasadov.

Ako se vzame za podlago ta skupni znesek, znašali bi stroški za kanalski sodnijski okraj	K 108.800
in za tolminski politični okraj	„ 489.600
	<u>Skupaj K 598.400</u>

ali okroglo 600.000 K.

Je samo od sebe razumljivo, da za izvršitev namišljenega pogozdovanja bi mogla biti proračunjena dolga doba, katera pa bi ne smela presegati 25 let, ako se hoče doseči zaželjeni uspeh. V tem slučaju bi znašal letni prispevek 24.000 K.

V zborniški seji dne 21. junija 1902 je predložil dež. odbor načrt zakona za raztegnitev moči kraškega pogozdovanja tudi na tolminski in deloma na kanalsko sodnijski okraj.

Stvar se je odstopilo pravnemu odseku, kateri jo je zopet predložil v zborniški seji 17. julija 1902.

V isti seji je sklenil visoki zbor odstopiti navedeni načrt dež. odboru z naročilom, da zbere vse statistične podatke in da uvede potrebne poizvedbe, da bode mogoče soditi je li načrt potreben in koristen in v kakšni meri bi ga bilo potrebno razširiti.

Dež. odbor je obvestil (skupno z drugimi podatki o isti točki glasovanja) c. kr. namestništvo z dopisom 29. julija 1902 št. 1666, in je požuril z dopisom 3. septembra 1902 št. 1666 c. kr. namestništvo glede statističnih podatkov in potrebnih poizvedeb, ali tekom celega leta 1902 ni v dobil odgovora.

3. Za pospeševanje pastirstva, gozdarstva in uravnava hudournikov.

Odb. št. 1666

Razven sklepa zadevajočega raztegnitev pogozdovanja na Krasu, o kojim je omenjeno v prejšnji točki, je sklenil visoki zbor dne 17. julija 1902 nastopni II. sklep.

„Se pozivlja vis vlado :

1. da predloži dež. zboru načrt zakona zadevajoč pospešbo in razmerje kozoreje v deželi goriško gradiščanski.
2. da pospeši na poseben način v okvirju obstoječega zakona za gozdarstvo, upošteva vaje veliko važnost pastirstva za našo deželo ;
3. da predloži dež. zboru načrt zakona zadevajoč odškodnino živinorejcem, za travnike in pašnike, ki se eventuelno določijo za gozdarstvo in sprejme v državni proračun potrebne svote za jako potrebno zboljšanje obdelovanja travnikov, pašnikov in planin ;
4. da se resno in energično poprime izvršitve del o uravnavi hudournikov in rek v deželi ;
5. da predloži načrt zakona zadevajoč pogozdovanje dun, lagun in močvirjev v političnem okraju gradiščanskem, in da prispeva že od sedaj naprej v ta namen z enakim zneskom kakor določen od dežele ;
6. da ustanovi za ravno omenjeni okraj mesto gozdnega nadzornika za izvrševanje gozdnega varstva ;
7. da določi primeren letni prispevek za pogozdovanje sveta ležečega v pomirju reke Soče in Tera v svrhu da se sistematično povzdigniti ti reki.

Dež odbor je obvestil c. kr. namestništvo z dopisom 29. julija 1902 št. 1666 o teh sklepih, razloživši okolnosti, katere so privedle dež. zbornico do sprejetja dotične resolucije in je pripomnil sledeče :

Poskušnja preteklosti nas žalibog uči, da se z delnimi in potrebam ne primernimi koraki ne more nič koristnega doseči in da se s tem samo denar po nepotrebnem ratraša, radi česar si dež. odbor laska, da c. kr. namestništvo, poznavajoče prave razmere dežeje, predloži osrednji vladi priložen sklep, z vspešnim obrazloženjem razmer ki so ga provzročile, in da blagovoli priporočati da se ga sprejme v resno vpoštevanje.

Do koncem leta 1902 ni bilo nikakega obvestila zadevajočega ta sklep, izvzemši en spis o katerem je govor v naslednji točki.

4. Pogozdovanje peščin pri Gradežu.

Odb. št. 6737, 8676

Točki 5. in 6. deželnozborskega sklepa z dne 17. julija 1902, o katerem je bilo govora v prejšnjem odstavku, sta se naznanili c. kr. namestništvu tudi posebej sledečim dopisom z dne 13. oktobra 1902 št. 6737 :

„Deželni zbor je sprejel v seji 17. julija 1902 sklep, s kojim se poziva slavna vlada da predloži načrt zakona o pogozdovanju peščin, lagun in močvirjev političnega okraja gradiščanskega, in da prispeva v ta namen vže sedaj sè zneskom enakim onemu, ki ga izda dežela, ter da ustanovi za navedeni okraj mesto paznika za izvrševanje gozdne policije.

To se posnema iz priloženega poverjenega izpiska iz dotičnega sejnega zapisnika.

Deželni odbor priporoča tedaj živo c. kr. namestništvu, da blagovoli zanimati se za to stvar in da vpliva na to, da uslišijo najvišji činitelji deželnozborsko prošnjo.

Žalostno, splošno znano dejstvo je, da razsežne kraje političnega okraja gradiščanskega pokrivajo nepremakljive vode, koje provzročajo in razširjajo ono strašno bolezen, ki se ji pravi „malaria“. Ta bolezen, ki je v navedenem okraju endemična, preganja znaten del kmečkega prebivalstva in vzešši mu fizične moči, je napravi nesposobno za vsako vspešno delo. Iz tega izvira potem beda, ki jo provzroča ta nezmožnost do dela in tako propada tudi v gospodarskem oziru to krepko prebivalstvo kljub zelo rodovitnej zemlji, ki bi je morala dovesti do blagostanja.

Beda pa, koji pridejo na pomoč še razne druge okoliščine, ki tudi nastajajo vsled močvirnate zemlje, odvzame moč kmečkemu ljudstvu, in ko mu je zastupila organizem, mu stemni razum in je pošlje, bolno na pelagri, v norišnice.

Žalostne skušnje minolosti pa učè, da ne zadoščajo polovičarska sredstva, temveč, da je treba pričeti z radikalno akcijo da se odstrani vzrok take nesreče. Tako akcijo bode pospešilo, razum umne in splošne sistematične uravnave rek in hudournikov, tudi pogozdovanje močvirnatoga zemljišča gradiščanskega okraja.

S tem se pridobi kmetiji tudi rodovitno zemljo, kar bode ugodno uplivalo na kmetijstvo navedenega okraja, in sicer bolj vspešno nego v preteklosti; razven tega se povzdigne ekonomična usoda v tem okraju in se utrdi davčno moč, ki je v teh krajih zelo omajena. Te poslednje koristi kmečke narave se še bolj dosežejo z pogozdovanjem peščin in lagun pri Gradežu, ki tvorijo tukaj obsežen del ozemlja odvzetega obdelovanju. Kakšne koristi se sme pričakovati od pogozdovanja peščin pri Gradežu, je jasno razvidno iz poskušenj zadnjih let; s temi poskušnjami so se dosegli taki vspehi, ki so vzbudili občudovanje važnih oseb pri visoki vladni upravi, katere so imele priliko prepričati se na licu mesta.

Jasno je, da se mora akcija tako velike važnosti urediti potom zakona, ki naj določi kako je postopati, in ki naj določi tudi državne prispevke onemu podjetju, kojemu je izplačala dežela vže lepe denarne svote.

Ozirom tedaj na lastna dopisa zdne 7. novembra 1900 št. 6021 in 6. oktobra 1901 št. 3928, priporoča podpisani deželni odbor c. kr. namestništvu naj se toplo zavzame, da se to stvar čim prej privede do končne rešitve.

Rešujè navedeni odborov dopis, je odgovorilo c. kr. namestništvo z dopisom 27. decembra 1902 št. 28009/F. D. tako-le :

„Dopisom 13. oktobra t. l. št. 6737 je naznanil deželni odbor semkaj deželnozborski sklep zdne 17. julija t. l., s kojim se je vabila vlada, da predloži načrt zakona za pogozdovanje peščin, lagun in močvirjev političnega okraja gradišćanskega, in da prispeva vže od sedaj v ta namen zneskom enakim deželnemu, in slednjič da ustanovi za navedeni okraj mesto paznika naročivši mu, da izvršuje gozdno policijsko službo.

O tem se navaja sledeče :

Slovom navedenega dopisa želi deželni zbor v prvi vrsti zakonito ureditev pogozdovanja peščin, lagun in močvirjev v političnem okraju Gradišće. V dopisu ni navedeno li se ima ta odredba raztezati čez celo ozemlje, ali pa le čez del navedenih zemljišč; deželni zbor se je pa bajè pri sklepanju o tem predmetu oziral na pogozdovanje ne preobsežnih peščin pri Gradežu in bolj vzvišenih zemljišč ki ležè v lagunah, pred vsem pa na pogozdovanje večine onega razsežnega močvirnatoga ozemlja, ki je tu pa tam poplavljeno, in ki se razteza od italijanske meje preko lagune še onkraj Tržiča in ki do sedaj ne donša posebnih dobičkov, če tudi nekaj donša.

Obširna akcija gozdarstva, ki se jo hoče doseči, je res v prvi vrsti v korist posestnikom dotičnih zemljišč; je pa tudi na splošno velike važnosti in posebno v gospodarskem oziru ker bi namreč pomagala zmanjšati ali še celo odstraniti prevladujoče pomanjkanje lesa in ker bi pospeševala vinorejstvo, s tem da bi omogočila lahko produkcijo potrebnih kolov za trte.

Je tudi mogoče, da bi ta akcija zboljšala zdravstvene razmere. Toda samo iz iste ni mogoče pričakovati ono radikalno zboljšanje razmer, kakor je pričakuje deželni odbor. Tako zboljšanje bi se dalo doseči le s posušenjem in zboljšanjem zemlje in z drugimi enakimi deli.

Upošteva je navedeno važnost takega podjetja za furlansko nižino, je naravno, da se namestništvo zelo zanima za nje in je pripravljeno je podpirati na najvspešnejši način.

Namestništvu, žal, ni znano kako misli deželni odbor o postavni rešitvi te stvari. Namestništvo smatra tako rešitev z izključnim pogozdovanjem in ako se jo namerava izvesti le kot vladno in deželno akcijo, kot nevspešno in nezadostno, in sicer iz sledečih razlogov :

Tako pogozdovanje zahteva posebne priprave in obdelovanje zemlje in radi tega provzroča, napram drugim načinom pogozdovanja, ogromne stroške, dočim pa ni mogoče računati na vspešno pogozdovanje, ker se ne more previdovati do doglednega časa li je podzemlja primerna obdelovanju.

Vsled ugodnih vspehov, ki so se do sedaj dosegli z neko vrsto rastlin v posameznih nasadih, je upati da se pride do končnega vspeha. Toda končna sodba — oziroma na kratko dobo takih skušenj (2-3 leti), ki so se vrh vsega vršile le v dveh krajih (ena peščina in eno močvirje) — bi bila jako prezgodnja.

Taka draga akcija zboljšanja bi bila pred vsem, kakor vže rečeno, v korist posestnikov zemljišč, in upošteva je, da pripada većinoma teh zemljišč veleposestnikom in le nekaterim občinam (skupno 20-30 strankam), je pravično, da tudi ti udeleženci prispevajo k dotičnim stroškom, oziroma da bode izvršitev tega dela odvisna od teh prispevkov. Še celò ubogi prebivalci Krasa so precej prispevali k pogozdovanju Krasa in to z izkopavanjem jam ki so potrebne pri novem pogozdovanju.

Prisilno pogozdovanje, oziroma razlastitev, ki ju predpisuje zakon o pogozdovanju Krasa v varstvo pogozdovanja in za posebne slučaje, bi gotovo ne bilo tukaj na mestu, ako se vpošteva navedena dejstva; dotična zemljišča se dadò namreč večinoma zboljšati ne samo z gozdnimi nasadi, ampak tudi z poljskimi nasadi, toraj bi bilo jako težko komisiji, ktera bi se ustanovila le v svrhu pogozdovanja, poiskati le ona zemljišča, ki bi se v slučaju potrebe morala pogozditi prisilnim potom.

Nameravano pogozdovanje nima sicer samo za se one splošne važnosti, ki bi se zahtevala za opravičiti postavno prisilno postopanje.

V takih razmerah bi ne moglo namestništvo sodelovati pri izdaji zakona, ki mu je edini smoter pogozdovanje peščin, lagun in močvirnatih krajev; pridržuje si pa, da prouči stvar, ali, v koliko in na kakšen način bi se doseglo obdelovanje in ureditev navedenih zemljišč v gradiščanskem okraju potom posušenja in delnega pogozdovanja.

Namestništvo si pridržuje naznaniti svoječasnemu deželnemu odboru izid teh proučevanj in bi jako hasnilo namenu, ako bi se tudi deželni odbor poprijel tega predmeta v svrhu njegove rešitve na navedeni obširni podlagi, in da naznani namestništvu poizvedbe ki jih je v tem oziru vršil.

Obvešča se konečno deželni odbor, da se je vže meseca avgusta tekočega leta ustanovilo za gradiščanski okraj mesto gozdnega paznika sè sedežem v Ronkah, in je tedaj ugojeno dotični želji, ki jo je izrazil deželni zbor."

5. Poskusi pogozdovanja v furlanski nižini.

Odb št. 426/1892,
1019/1903

Ta predmet je v ozki dotiki z onim, ki smo ga obravnavali v prejšnji točki in ki mu tvori nekako podlago.

Znano je, da so se vršili l. 1900 poskusi pogozdovanja v oglejskih močvirjih po vladnih gozdnih organih in z državnim prispevkom.

Ko je bil dež. zbor obveščen o dobrih vseh teh poskusov, je sklenil v seji 20. septembra 1901 prispevati iz deželnih sredstev sè zneskom 4000 K., da se nadaljujejo ti poskusi in upošteva je da, ako bode mogoče pogozditi neobdelana zemljišča močvirjev in lagun v sodnih okrajih Červinjan in Tržič, se lahko obvaruje tamošnje prebivalstvo pred mrzlico.

Deželni odbor je nakazal ta znesek na roki c. kr. namestništva in dne 8. februarja 1903 je vdobil račun o stroških pogozdovanja do konca 1902, ki so znašali 3.384:18 K, z opazko, da z ostalim zneskom 656:95 K. se bode nadaljevalo z delom pomladi 1903. Deželni odbor je vzel to obvestilo na znanje in si je pridržal nakazati nadaljni prispevek v znesku 3621 K., ki ga je dovolil deželni zbor sklepom 3. januarja 1903, kadar bode c. kr. vlada to naprosila.

Dopisu c. kr. namestništva z dne 5. februarja 1903 št. 3206 F. D. je bil priložen tudi prepis tehnično-gozdarskega poročila o delu, čigar slovenski prevod sledi niže.

TEHNIČNO POROČILO

o pogozdovalnih poskusih na peščinah v Gradežu in na oglejskih močvirjih v letu 1902.

I. Gradež.

Pogozdovalna dela na peščinah gradežkih so se nadaljevala spomladi in jeseni 1902 ter se je pogozdilo 11.5 ha površja, pri čem smo porabili 85.000 rastlin. Razun tega so

se izboljšala odnosno pomnožila starejša pogozdovanja z 53.318 rastlinami. Skupno se je presadilo v tem letu 138.312 rastlin, ki se porazdelé, kakor sledi:

a) *Iglasta drevesa.*

Semenske rastline	{	Pinus austriaca	2letne	51.000
		" paroliniana	1 "	6.500
		" Thunbergii	3 "	2.000
		" Bauksiana	2 "	300
		" rigida	2 "	1.000
		Chamaecyparis Lawsoniana	2 "	500
		Taxodium distichum	2 "	300
		Giugko biloba	2 "	1 012
Skupaj				62 612

b) *Listna drevesa.*

Semenske rastline	{	Alnus glutinosa	1letno	35.000
		Robinia pseudoacacia	1 "	15 500
		Platanus orientalis	2 "	5.000
		Prunus serotina	1 "	3.000
		Fraxinus excelsior	2 "	800
		Betula papiracea	2 "	400
		Quercius palustris	2 "	1.000
		Papulus canadensis	2 "	1.000
Koreninske rastline	{	" nivea	2 "	1.000
		" virginiana	2 "	1.000
		" nigra	2 "	500
		" balsamea	2 "	500
		Tamarix gallica		11.000
Skupaj				75.700

Te rastline smo dobili:

	Iglasta drevesa,	listna drevesa,	skupaj
iz občinske semenske šole v Gradežu	57.500	15.500	73.000
" državne " "	--	35.800	35.800
" semenske šole komisije za pogozdovanje Krasa v Gorici	3.012	—	3.012
nakupljene	2.100	13.400	15.500
iz močvirjev	—	11 000	11 000
Skupaj	62.612	75.700	138.312

Skupno površje, ki se je pogozdilo v peščinah v Gradežu od leta 1900 naprej znaša sedaj 20·4 ha.

Razun pogozdovanj izvršila so se sledeča dela v tem letu:

1) Premične peščine smo utrdili na površju, ki meri 2·1 ha, pri čem smo potrebovali 12.000 peščenega grmičja (*Ammophila arenaria*) 480 m in 500 m².

Jeseni smo popravili nektera po vetru oškodovana mesta.

Razun tega smo porabili 80 kg semena *Festuca myurus* (angleška trava) da smo zasadili utrjene peščine.

2) V obrambo rastlin proti morskim vodam se je zgradil pri Punta Barbacal 120 m dolg in 1 m visok bran ter izboljšala nektera poškodovana mesta na starejših branah.

3) Da se izsuši dolina „Valle del comune“ se je sezidal iz cementovih cevi obstoječ avtomatično delujoč jez ter se je utrdil in zvekšal bran, ki je s tem v zvezi.

4) Breg se je utrdil s tem, da smo nasadili 11.000 rastlin „Tamarisk“ v dolžini 1.2 km.

5) Ker se ima opustiti stara občinska šola za semena (85.5 m²) smo v njej nasejali samo 6 kg. akacijevega semena in presadili 3000 pinus nigra.

V šoli za gozdna semena ktera se ima ustanoviti na peščini, smo nasadili spomladi površje 336 m² ter nasejali 4 kg pinus paroliniana, 3 kg. pinus maritima, 2 kg. pinus lario corsicana in 2 kg. juniperus virginiana. Razun tega smo tam presadili 1500 pinus maritima, 1700 pinus Bauksiana, 1500 pinus Thunbergii in 400 quercus Ilex. Zaloga rastlin v obeh semenskih šolah je znašala koncem 1902 127.000 kosov.

Jeseni se je razširila nova semenska šola za ostalih 180 m², tako, da meri ista površje 516 m². Stanje rastlin je bilo prav povoljno in kljub temu, da je vladala suša nad 3 mesece, so le malo trpele listne in iglaste rastline.

Tudi razvoj iglastih rastlin je takrat lepši, ker (smo ognojili vsako rastlino z malo množino mineralnega superfosfata.

Razun drevesnih vrst, ki smo jih dosedaj rabili, rabimo še sledeče: Pinus Thunbergii, Pinus Banksiana in Pinus rigida, ktere vspevajo dobro v njihovi domovini (Japonsko in severna Amerika) tudi v najbolj suhem pesku ter tik brega in vzlic slani vodi; potem Prunus serotina (pozna jagodna češnja) naglo rastoča drevesna vrsta v severni Ameriki, ktera dobro raste na suhem, ubogem svetu ter daje baje izvrsten les.

Ta zadnja drevesna vrsta se je vpeljala po nasvetu pristava c. kr. gozdno preskuševalnega zavoda v Mariabrunnu dr. ja Cieslar. Pomladi l. 1903 se bodo nasadila tudi t h u j a occidentalis in pinus strobus ter s tem se konča vpeljavanje novih drevesnih vrst.

II. Oglej.

V močvirnatih zemljiščih v Ogleju, ktere je dal na razpolago grof Jakob Panigai, so se nadaljevali pogozdovalni poskusi in sicer se je nasadila površina 4 ha uporabivši 24.500 rastlin in sicer:

a) Listnate rastline:

Semenske rastline	}	alnus glutinosa	stara 1 leto	10.000
		platanus orientalis	„ 2 leti	5.000
		quercus palustris	„ 2 „	1.000
		ulmus americana	„ 2 „	1.000
		betula papyracea	„ 2 „	500
		fraxinus excelsior	„ 2 „	1.500
Vsajene rastline	}	Populus canadensis	„ 2 „	1.000
		„ nivea	„ 2 „	2.000
		„ virginiana	„ 2 „	1.000
		„ nigra	„ 2 „	500
skupaj				23 500

b) Iglaste rastline:

Semenske rastline	}	Chamaecyparis Lawsoniana	stare 2 leti	500
		Taxodium disticum	„ 2 „	500
skupaj				1.000

Te rasline smo dobili:

iz državnih semenišč	11.500
nakupili pa	13.000
skupaj	24 500

Nasadi so se izvršili deloma v luknjah deloma v umetno napravljenih gredicah. Vsled izredno tople zime 1901/1902 so ostale razmere zemlje tako neugodne, da se je naslednjo pomlad moralo največ opustiti nasajanje v gredah in se bode zamoglo nadaljevati še-le po dobi zmrzline v zimi leta 1902/1903.

Mnoge rastline niso mogle kljubovati dolgo trajajoči suši v poletju 1902, ker se je zemlja močno osušila in je razpočila.

Izmed iglastih rastlin je usahnilo *Chamaecyparis* 30% dočim se je izkazal *taxodium* za Oglej nepriležen.

Prihodnje leto bomo delali poskuse z nasadom vele; v to svrho nam je dala na razpolago potrebne sadike c. kr. uzorna sadovnica vrb v Schwechat.

Zbok neugodnih klimatičnih in zemeljskih razmer ni za sedaj mogoče se izreči kake vrste rastlin bomo izbrali za nasajanje, vendar ni več dvoma, da se posreči pogozditev močvirjev z onimi vrstami rastlin, ki so se sedaj obnesle in se morajo torej nadaljevati poskusi.

Uvaževaje, da je nemogoče obdelovati ilnato zemljo brez pomoči zmrzline, smo že v l. 1902 začeli pripravljati zemljo za 1903 s tem, da smo dali skopati 9.800 m. starih gredic in 19.600 starih lukenj, razun teh smo dali napraviti 2.670 metrov novih gredic in 3.000 novih lukenj, katere so zamrzile že meseca novembra in decembra, kar jim je dalo one lastnosti, ki so potrebne za dobri uspeh pogozdovanja.

Zbok pomanjkanja denarnih sredstev ni nam bilo mogoče izvršiti enakih poskuse v Tržiškem ozemlju.

Ravnotako preveč ni za sedaj priporočljivo raztresati prostore za delo gledé na to, da so geologične in vodne razmere skoro enake onim v Ogleju.

6. Akcija proti malariji.

Odb. št. 4416

Izvršujé deželnozborski sklep z dne 18. julija 1903 zadevajoč od vlade nameravano akcijo za udušenje malarije, po kateri je okuženih (glasom vladnih poizvedovanj) 16 krajev te dežele se skupnim številom 12.500 prebivalcev, je naznanil deželni odbor c. kr. namestništvu sklepe z dopisom 28. julija 1902 št. 4416 z opazko, da se da na razpolago onih 2.500 K. katere je devolil vis. deželni zbor kakor hitro se mu sporoči odobritev svojega načrta od strani c. kr. ministerstva.

Do l. 1902 pa ni došel deželnemu odboru noben odgovor o tej stvari.

7. Akcija proti pelagri.

Odb št. 107, 4217,
4354, 5685, 6134,
7345

Znano je iz poročila za l. 1901, da je deželni odbor dopisom št. 7003/1901 naznanil c. kr. namestništvu deželnozborski sklep z dne 20. septembra 1901, s katerim je deželni zastop dovolil c. kr. komisiji za udušenje pelagre prispevek 4.000 K. iz splošnega zaloga za uboge ter da je zahteval, naj se mu naznani program delovanja rečene komisije, da se bode zamogel ravnati ob nakazilu tega zneska.

Do 31. decembra 1901 pa se nam ni sporočil rečeni program.

Še-le 5. januarja 1902 je došel deželnemu odboru tozadevni spis z dne 28. decembra 1901 št. 18417 c. kr. okr. glavarstva v Gradiški v odgovor na naš dopis št. 7003/1901.

Razun prepisa zapisnika seje c. kr. komisije za udušenje pelagre z dne 2. aprila 1901 in notranjega pravilnika za zdravstvene gostilne predložilo nam je omenjeno glavarstvo tudi razkaz pelagroznihi katere se je uradoma zasledilo v onem političnem okraju leta 1901.

Število teh nesrečnežev je znašalo glasom razkaza 733; in sicer 527 v sodnem okraju červinjanskem, 24 v korminskem, 77 v gradiškem in 105 v tržiškem. Največ sta trpeli na tej hudi bolezni občini Oglej in Fjumičel, in sicer je bilo v Ogleju 134 in Fjumičelu 131 pelagroznihi. V tretji vrsti pa je trpela občina Škocijan (sodni okraj gradiški) kjer je bilo 62 bolnikov. V občini Terc jih je bilo 28, v Muškli 25 v Gradiški 24, v Škodovaki 22 in v Turjaku 20.

Ta števila pa ne dokazujejo še pravega stanja te nesreče, kajti, kakor je naznanilo c. kr. okrajno glavarstvo v Gradišču, mnogi bolniki se niso naznanili vsled brezpotrebne sramožljivosti in razum tega niso sporočile tudi razne občine iz istega razloga popolnega števila pelagroznihi.

Ko je bil deželni odbor o tem obveščen, odgovoril je c. kr. okrajnemu glavarstvu v Gradišču z dopisom z dne 21. maja 1902 šte. 107 z ozirom na to, da mu je bilo znano, koliko se je že naredilo od decembra 1901 naprej v svrhu, da se sistematično in vspešno deluje za udušitev pelagre, naj mu naznani vspeh korakov, napravljenih v to svrhu.

Dne 25. junija 1902 je došla vloga odseka za udušenje pelagre v kronovini Goriško-Gradiški naslovljena na visoki deželni zbor za podelitev prispevka 3000 kron v prilog zvravstvenim gostilnam nahajajočim se v občinah Terc, Fjumičel, Škocijan, Pijeris, Červinjan, Muškli-Strasold in Škodovaka, ktere gostilne so veliko koristile osobito pa ob začetku bolezni.

Med tem je visoki deželni zbor dovolil v seji z dne 18. julija 1902 tudi za leto 1902 prispevek 4000 K za svrhe c. k. komisije proti pelagri; na ta način je bilo na razpolago 8000 kron za to svrhu.

Deželni odbor je otem takoj obvestil c. kr. namestništvo z dopisom z dne 30. julija 1902 št. 4354 z opombo, da skupna vsota 8000 kron se izplača komisiji kakor hitro le se naznani, kako se namerava ista vporabiti.

Dne 30. avgusta 1902 je došel od strani c. kr. okrajnega glavarstva v Gradišču dopis št. 12462 z dne 28. avgusta, z naznanilom, da je N. V. milostno privolilo v to, da se odkáže okrajni komisiji proti pelagri v Gradišču od prebitkov 34. državne loterije za dobrodelne namene znesek 40.000 kron in da je nameravalo glavarstvo plodonosno naložiti pri poštni hranilnici ves denar, ki bi došel v to svrhu, ter je dodalo, da se obrne na deželni odbor za nakazitev deželne podpore, kadar bi bil račun odprt.

Od strani c. kr. ministerstva za notranje zadeve se je dal na razpolago komisiji za udušenje pelagre znesek 10.000 kron in sicer osobito za zdravstvene gostilne.

O tem je obvestilo deželni odbor c. kr. namestništvo z dopisom z dne 20. septembra 1902 šte. 25279/II s prošnjo, da bi se ob enem nakazal znesek 8000 kron, dovoljen od visokega deželnega zbora, navedeni komisiji v Gradišču proti svoječasni položitvi opremljenega računa

Z ozirom na vladna pojasnila je deželni odbor nakazal dne 25. septembra pod št. 6134 dovoljenih 8000 kron komisiji za udušenje pelagre v Gradišču potom gradiške c. kr. davkarije.

Prispevek 3000 kron dovoljen v deželnozborski seji 22. decembra 1902 komisiji za udušenje pelagre v kronovini Goriško-Gradiški se je nakazal z odlokom z dne 24. januarja 1903 št. 4217 pri deželni blagajni v roke predsednika iste komisije, olvetnika dr. Kamila pl. Egger.

Okrajna komisija za udušenje pelagre s sedežem v Gradišču je imela dne 26. septembra 1902 sejo, koje se je vdeležil tudi gosp. dr. Verzegnassi kot odrejenec deželnega odbora.

Iz zapisnika te seje je posneti sledeče:

Vsled predloga deželnega zdravstvenega poročevalca, viteza dr. Bohata, je bilo sklenjeno, da se povabita od sedaj naprej predsednik in tajnik furlanskega odseka za udušenje pelagre k sejam okrajne komisije v svrhu, da se ta bolje informuje o delavnosti gorenjega odseka.

Isti poročevalec je izrazil željo, da se ravna furlanski odsek pri vstanovitvi zdravstvenih gostilen po pravilniku okrajne komisije, da se tako doseže večja enotnost pri izvrševanju teh poslov in da se zamoreje primerjati doseženi vspehi.

Na predlog poročevalca in po dolgem obravnavanju je bilo sklenjeno vstanoviti sledeče zdravstvene gostilne :

- 1) V Ajelu, za krajne občine Ajel, Joanic in Čamplung za kakih 14 pelagroznih s potroškom 380 kron ;
- 2) V Šent Vidu za občine Šent Vid in Višk za kakih 17 pelagroznih s potroškom 425 kron.
- 3) V Červinjanu za občino Červinjan. Pelagroznih 40, proračunjena potrebsčina 1345 kron ;
- 4) V Fijumičelu za občino Fijumičel. Pelagroznih 50, potrošek 1300 kron ;
- 5) V Muškli za občino Muškli-Strasold ; pelagroznih 18, potrošek 500 kron ;
- 6) V Rudi za Rudo in Vila Vičentino. Pelagroznih 16, potrošek 450 kron ;
- 7) V Škodovaki, za občino Škodovaka ; pelagroznih je tu 12, potrošek 325 kron ;
- 8) V Perteole, 15 pelagroznih, potrošek 375 kron ;
- 9) V Tercu pelagroznih 50, potrošek 800 kron ;
- 10) V Gradišču za Gradišče, Faro in Zagraj ; pelagroznih 18, potrošek 450 kron ;
- 11) V Beljanu za Beljan in Škocijan. Pelagroznih 24, potrošek 530.
- 12) V Turijaku za krajno občino Turijak in davčno občino Pijeris. Pelagroznih 30, potrošek 650 kron ;
- 13) V Trziču za krajno občino Trzič, pelagroznih 10 potrošek 275.

Glede Ogleja, kojemu preti pelagra skoro najbolj, je poročal občinski zdravnik dr. Mahrer, da se je tam odprla dne 3. septembra zdravstvena gostilna, v kojoj je bilo vsprejetih vsled pomanjkanja prostora samo 41 pelagroznih, dočim bi bilo potrebnih oskrbe vsaj še toliko, ter je bilo vsled tega sklenjeno, da se prevzamejo troški od 1. oktobra naprej te vže vstanovljene gostilne, da se ista podaljša za 50 dni in da se potem odpre druga za ravno isto dobo za 40 pelagroznih, ki niso bili sprejeti v prvo gostilno.

Potrošek se je proračunil na 1380 kron

Skupno število pelagroznih oskrbovanih v tej jesenski dobi je bilo proračunjeno na kakih 394 in skupni potrošek na kakih 8660 kron.

Dotičnim občinskim zdravnikom je bilo naročeno pregledovati v njihovem okraju one pelagrozne, ki so se imeli sprejeti v oskrbo.

V onih občinah, kjer ni zdravnikov, je bila poverjena oskrba :

Za Vila Vičentino in Škodovako gosp. dr. Gortani-ju iz Terca.

Za Turjak in Skocjan gosp. dr. Lucas iz Fijumičela

Za Perteole, Višk in Šent Vid gosp. dr. Antonu Lius-u iz Gradišča.

Zdravstveni poročevalec dr. Bohata je toplo priporočil županom in zdravnikom, naj dobro nadzorujejo gostilne, da jih ne bodo morda založniki zlorabili in da dobe pelagrozni jedi v njim predpisani količini in kakovosti. Pojasnil je slednjič, da si pridržuje c. kr. namestništvo pravico dati nadzorovati potom glavarstvenih organov v Gradišču poslovanje posameznih gostilen.

Deželni odbor je smatral za dobro, ako je poročal natančneje o tem predmetu in to radi njegove velike važnosti, misleč da je opravičen up, da se posreči združenim prizade-

vanjem vlade, dežele in sploh človekoljubnih oseb položiti v doglednem času pelagro za vselej med spomine žalostne preteklosti naše dežele.

8. Akcija v pomoč poškodovancem po toči.

Odb. št. 4492, 5753,
6531.

Vsled elementarnih nezgod, katere so uničile dne 15. in 22. junija 1902 najbolj cvetoče dele dežele, sprejel je visoki zbor v seji 17. julija 1902 in to vsled predloga finančnega odseka sledeče sklepe:

1. Deželnemu odboru je naloženo, da ukrene vse korake, kateri se mu bodo zdeli potrebni, da se takoj izvrše najnujnejša sistematična dela reke Birska, tudi z predujmom iz deželnega zaloga. Pozivlja se nadalje, da predloži čim prej v odobrenje visoki zbornici načrt zakona, s katerim se bode uravnalo podjetje glede sestemiziranja cele gori omenjene reke.

2. Da napravi potrebne korake — sporazumno z občinskimi zastopi — da se dosežejo od vlade brezobrestna posojila na korist dne 15. in 22. junija 1902, po toči poškodovanim občinam, katere so za to ali bodo še-le za to prosile, da izvrše navedene občine dela za javno korist v njih okraju, ali dovolje podpore naj bolj poškodovanim, in se posebno da pomorejo naj bolj revnim za nakup žita za prihodnjo jesensko setev.

Kar zadeva prvo točko tega sklepa, je akcija dež. zbora, vže navedena v II. delu 3 b) predležečega poročila.

Kar se pa tiče II. točke, je dež. odbor pozval dne 30. julija 1902 s posebno okrožnico vse po toči poškodovane občine, da predložijo dež. odboru predvsem poročila o škodi provzročeni po toči in njih prošnje za podpore, enako kakor je bilo že navedeno v okrožnici izdani 25. junija 1902 št. 4297.

Vrhu tega pozvale so se občine, da predložijo dež. odboru prošnje namenjene v dosego vladnega brezobrestnega posojila ali pa v dosego posojila brez obveze do vrnitve in prošnje za podpore namenjene v deželnozborskem sklepu v tej zadevi in sicer z vsemi dotičnimi prilogami, katere podkrepijo potrebnost naprošene podpore.

Koncem okrožnice priporočil je dež. odbor občinam, da izvrše takoj priporočena naročila, da se zamore nujnim potom dovršiti na korist poškodovancem po toči zapričeto pomoč in je opomnil v isti okrožnici, da ista veljajo tudi za poškodovane po toči tudi po 15. in 22. juniju t. l. kakor tudi za poškodovane vsled povodnji in enako.

Med tem so občine gradiščanskega okraja predložile spomenico za dosego podpor od vlade, da prestanejo veliko ekonomično krizo provzročeno vsled elementarnih škod.

Isto spomenico, opremljeno z izkazi po toči provzročene škode predložil je dež. odbor dne 2. septembra 1902 št. 5753/1902 c. kr. namestništvu s sledečim dopisom.

Deželni odbor si usoja predložiti c. kr. namestništvu spomenico po toči poškodovanih občin namenjeno izprositi od visoke vlade zdatno podporo, ki bi zabranila posledice uničenja, kakor tudi deželo pred gospodarskim poginom.

Podpisanemu ne ostaja druzega kakor toplo priporočati prošnjo poškodovanih c. kr. vladi, in si dovoljuje razložiti obupni položaj, kateri kliče po takojšnji državni pomoči in se navaja sledeče:

Nižjemu delu dežele grozi skrivna agrarična kriza, katera razjeda in poskuša uničiti celi ekonomični organizem.

Klimatične in zemeljske razmere omenjene nižine bi bile take, da bi se zamoglo opravičeno upati na njene rodovitosti v poljedelskem smislu.

Navaja se samo ljuti sovražnik kmetijstva, in sicer preplave, ki nastajajo vsled tokov vode, ki niso prav nič ali nezadostno urejeni. Poplavi se na redni in obupni način ponavljajo, in poljski pridelki, sad trudapolnega in dragega dela, se uničijo, ako si ne poiščejo vode se svojim uničujočim delom v obljudene kraje zahtevajoč človeških žrtev.

Pri nalivih iz svojih strug se vzdigujoče vode preplavljajo rodovitno zemljo, provzročajo in redijo močvirja, ki so ognjišča vsakovrstnih bolezní. Naj se omeni samo pelagra, katera zastruplja velik del kmetiskih prebivalcev, odtegne kmetijski ekonomiji precejšen del delujočih moči, katere namesto da bi prispevale k obilnim pridelkom, tvorijo toliko pasivnih činiteljev, kateri obremenjujejo ekonomično bilanco dežele. Vrh tega se opomni, da okrají, kateri so podvrženi rednim poplavom ali kateri so močvirnasti, so jako rodovitni kosi zemlje, ki se odtegujejo poljski rodovitnosti, in kateri tvorijo v ekonomičnem stanju nižine očitni primanklaj.

Dolžnost bi bila javnih činiteljev, da se poprimejo vspešnih sredstev v svrhu, da pripravijo to jako rodovitno deželo do tega, da bode zmožna roditi ono bogatstvo, ki ga v resnici roditi zamore, in to na podlagi vstrajnega obdelovanja; pri tem bi bilo uporabiti vse napredne načine, kateri so pospešili druge vbožnejše dežele do središča jako važnega kmetijskega gospodarstva. Pri nas, ne samo da se zanemarja oni nagon do večje obroditve, ampak se je pozabilo celò paralizirati one uničujoče vzroke, kateri skušajo vsaki čas uničiti skupni pridelek.

Iz tega se rodi za to deželo uničujoče zlo, da se zamorejo pridelki drugih dežel razprodajati po jako nizkih cenah vkljub velikemu obdačenju celo na trgih te dežele, provzročujoč s tem domačemu pridelku veliko uničujočo konkurenco. Te jako nizke tržne cene dajajo pridelkom malo ali celò nikake odškodnine, in znižajo deloma oni relativno majhni količini pridelkov, ki jih je znala nevtrudljiva delavnost prebivalstva izvabiti iz zemlje, boreč se s tisočericimi nasprotujočimi sredstvi.

Še drugi element politično-trgovskega značaja se je prikazal, da ošibi rodovitnost poljskih pridelkov, to je ona klavzula na italijanska vina, katera iz diplomatskih vzrokov žrtvuje tuji konkurenci jeden najvažnejši pridelek te v prvi vrsti vinorejske dežele. Kakor da bi to ne zadostovalo, in kakor da bi razne trtne bolezní ne izvršile vže svoje žalostno uničujoče delo, vstvarila je vlada umetnim načinom konkurenčni predmet vinu in to je pivo, žrtvuje na ta način deželni pridelek uvažanemu pridelku.

Naravno je torej, da v tej deželi, proti koji bojuje velik kompleks sovražnih činiteljev, se je zaprl vsak dober razvitek na polju kmetijstva, pa se je tudi zmanjšala celo splošna produktivnost; naravna posledica vsemu temu je torej jako nevarno socijalno gibanje, ki ne pomeni le začasnega vboštva, ampak ona stalna in kronična oblika vboštva, ki je razširjena med celimi sloji prebivalstva, in to je beda.

Navajamo tu najbolj tipičen pojav bede, to je pelagra, ki napravi človeka nezmožnega do dela in zastruplja počasi precejšnji del prebivalstva, in ko ga je fizično uničila, ga pripravi ob um.

Deželna uprava si je v svesti, da je potreba zapričeti vspešno rešilno akcijo v korist tej deželi, in je storila v tem obziru, kar je mogla v mejah svojih pičlih finančnih moči.

Edino visoka vlada zamore velikodušno priskočiti na pomoč, da spravi zopet v normalno ravnotežje gospodarske razmere furlanske nižine, odstranivši na radikalen način vzroke, ki so provzročili uničenje.

Vladna pripomoč je postala po letošnjih uničevalnih točah jako nujna. Ona vez ekonomičnega življenja, katera je kljub energičnej in nevtrudljivej vstrajnosti do dela, (ki je notorična pri tem prebivalstvu) omogočevala furlanskej nižini v upanju na boljšo bodočnost, da je vendar še vzdrževala neenak boj se sovražniki, — se je strgala, in dežela je bila pahnjena na rob gospodarskega pogina.

Verojetne razmere navedene v priloženih dveh spomenicah in podprte po izkazih pod 7. o škodah provzročeni v posameznih vaseh, tvorijo trdno listino gor omenjenega, o čemur se slavna vlada lahko prepriča s primerjanjem vspehov, ki so jih dosegli finančni organi v svrhu odpisa zemljišnega davka

Obupen klic, ki se je vzdignil v deželi, ko so strašne toče uničile ne le pridelke enega leta, marveč na trajen način; obup ki se je pojavil povsodi, kjer je strašna šiba dovedla deželo do položaja, ki grozi z večjo bedo, pustivši deželo brez upanja do nedoglednega oživljenja, — dokazujejo, da stojimo napram velikej nesreči, in je torej takojšna pomoč potrebna, da se prepreči gospodarski pogin dežele.

Dež. odbor si šteje torej v dolžnost toplo priporočati c. kr. vladi prošnjo poškodovancev in prositi c. kr. namestništvo, da predloži njih prošnje ministerstvu za notranje stvari in za poljedelstvo, oziroma N. e. gospodu ministerskemu predsedniku, uporabivši svoj veljavni vpliv, da izprosijo prosilcem sredstva potrebna, da se prebije gospodarska kriza, ki jim preti in da se zavaruje tej deželi gotov pogin “

Prošnje za podporo, katere so dospele vsled dež. odborske okrožnice, so se zbrale in predložile c. kr. namestništvu dne 6. oktobra 1902 št. 6531 z sledečim priporočilom :

Izvršuje dež. zborni sklep z dne 17. julija t. l., kojega si dovoljuje priložiti prepis, in nanašaje se na obrazložbo z dne 13. septembra t. l. št. 5753/1902, laska se dež. odbor c. kr. namestništvu priporočiti prošnje za podporo predložene od občin Terzo št. 4531, Chiopris - Viscone št. 4600, Versa št. 4610, Gradiška št. 4963, Moraro št. 5017, Červinjan št. 5151, Medea št. 5288, Ronki št. 5433, Cirkno št. 4803, Ajba št. 5058 in 5848, Trenta št. 5479, Sv. Lucija št. 5703, Ponikve št. 5850, Volče št. 5958, od prvega sadjerejskega društva v Ajelu št. 5220, od cestnega odbora v Červinjanu in Ajelu št. 5469 in od občinarjev iz Ajbe št. 5702/1902.

Kakor se bode c. kr. namestništvo lahko prepričalo, so žalostne razmere navedene v dopisu podpisanega dne 13. septembra t. l. št. 5753, kakor tudi v poročilu 31. julija 1901 št. 3474/1901, podprte v posameznih prošnjah tu pridjanih. Vrhu tega razvidi se iz kompleksa v prošnjah navedenih slučajev, najložje veliko večjo žalostno sliko.

Povsod večje ali manjše uničenje grozdja in sad dolgega in mukepolnega dela, čigar pridelek (čeravno reven radi kompleksa nasprotujočih razmer, kakor si je štel v čast podpisani razložiti v gori navedenem dopisu), bi bil lahko zabranil vboge prebivalce v zimskem času pred šibo lakote.

Povsod vničenje polja vsled iz strug stopajočih rek; piča pokrita z ilovco, zemljišča razkopana in pokvarjeno vsled blata in grušča, katero so nanesli poplavi, jezi uničeni, zidovje porušeno, kmetijam in trtam pretè zopet nova uničenja, ko nastopijo jesenski nalivi.

Nasproti tem nepopisljivim škodam, nasproti splošni srce trgajoči bedi, katera sledi, ne morejo izpraznjene in obnemogle občinske blagajnice priskočiti na nikak način na pomoč in ravno tako ne more pomagati deželni fond, kateri se je tako skrčil, da zamore še-le z največjimi težkočami priti okom navadnim potrebsčinam, kar je lahko storil v preteklem času po enakih nezdodah prizadetim občinam.

Uvaževaje vse te okoliščine, podpisani dež. odbor si usoja toplo priporočiti c. kr. namestništvu, da dobrohotno pregleda, eno za eno priloženih prošenj in jih predloži merodajnim činiteljem osrednje vlade, vporabivši svoj veljavni vpliv za uslišbo gori navedenih prošenj.

Naj se blagovoli c. kr. namestništvo prepričati, da pomoč od strani vlade je sedaj več kot potrebna, ko se gre zabraniti nastopajoči propad, to je skrajni pogin te dežele katera, ako bi bila podprta od onega kateri ima moč, bi lahko zmirom gledala na prvo mesto med najrodovitnejšimi deželami avstrijskega cesarstva.

Tu se laska, da se bo c. kr. namestništvo dobrohotno poprimilo z onako vporabo moči kakor velika je nezdoda; podpisani prosí istočasno c. kr. vlado, da pospeši dela tičoča

uravnava reke Birse in da dopslje čim preje dež. zboru načrt zakona glede gori omenjene uravnave. — ker, kakor se razvidi iz priloženih prošenj, — je gori rečena reka glavni vzrok uničenja, katera sili deželno da kliče po hitri in mogočni podpori od strani vlade.

C. kr. vlada ni ostala brezčutna na klice dež. zastpostva. Pač pa se je zamogla zapričiti podporna akcija še-le po v to potrebnem pripravljanju to je v začetku prvih mesecev leta 1903, o čemur se bode specijelno poročalo v poročilu za prihodnje leto.

9. Deželna norišnica.

Odb. št. 7694/901
2212, 3923, 5306.

Kakor je znano iz poročila za l. 1901 (str. 39), je deželni odbor, da bi izpolnil na boljši način naloge, katere mu je naložil visoki deželni zbor z analognim sklepom v seji 25. malega srpana 1901, naprosil gg. ces. svetnika dr. Arona Luzzatto goriškega profotizika, Karla Hugues, tajnika c. kr. kmetijskega društva, in Josipa Wojtechowski, c. kr. nadinženerja, da obišejo deželne norišnice v Celovcu, Solnogradu in na Dunaju (Kierling-Gugging in Mauer-Oeling) in da si zagotovijo tam sodelovanje psihijatra svetovnega glasu dr. Kraysatscha, da bi imeli od njega zahtevana pojasnila o navedenem poročilu.

Vspreh proučevanj navedenih gospodov, opremljen z nekaterimi opazkami o deželnih norišnicah v Pragi in Dobrzauu in z uradnim mnenjem dr. Kraysatscha, je bil razložen v priloženem poročilu, ki se je dalo tiskati in predložilo vis. deželnemu zboru v seji 27. grudna 1901.

Z omenjenim poročilom je deželni odbor predlagal vis. deželnemu zboru naslednje točke v sklepanje :

1) Nalaga se deželnemu odboru, da takoj izvrši deželnozbornski sklep dd. 25. malega srpana 1901 št. 3995 točka 1 4. ;

2) Deželni odbor se pooblašča, da preskrbi potrebna sredstva, ki bodo zadoščala za troške, spojene z izvršitvijo teh deželnozbornskih nalogov, takim potom, ki se bo smatral ugodnejšim, financijelno sprejemljivejšim in gospodarski primernejšim z deželno upravo.

Visoki deželni zbor je sklenil v isti seji 27. grudna 1901 izročiti predmet zopet posebnemu odseku 7 členov, ki se je sestavil v dotični seji.

V seji 4. prosinca 1902 je visoki deželni zbor na poročilo ravno navedenega posebnega odseka sklenil, da se predmet vnovič predloži deželnemu odboru v proučevanje, in da o njem stavi svoje predloge.

Dne 25. sušca 1902 se je zbral ožji odsek za napravo deželne norišnice, sestavljen iz gg. Aron Luzzatto, dr. Ernest Fratnich, prof. Karl Hugues in inženier Artur Glessig, k seji, katere sta se udeležila tudi deželni glavar kom. dr. Pajer in deželni tajnik g. Alojzij Pettarin (ki je bil zapisnikar).

Gledè na to, da bi deželni odbor ne mogel končati proučevanj, naloženih mu od vis. deželnega zbora, ne da bi prej slišal sveta ožjega odseka, razpravljal je le-ta natančno o predmetu in prišel do naslednjih sklepov priporočuje, da bi isti služili deželnemu odboru v direktivo ob proučevanju vprašanja gledè norišnice :

1) Priporoča se naprava norišnice po raztresenih paviljonih v zvezi z poljedelsko kolonijo na podlagi intenzivnih vrst kmetijstva (vrtnarstvo, vinorejstvo in sadjerejstvo) in industrijalno kolonijo.

2) Zemljišče, kupljeno od deželnega odbora za napravo deželne norišnice za sedaj zadoščuje za potrebo. Ako bi se pa v prihodnosti pokazala potreba raztegniti poljsko delo v norišnici tudi na ekstenzivne vrste kmetijstva, se bode temu moglo priti v okom s tem,

da se pridružijo k že pridobljenemu zemljišču sosedna zemljišča ali pa napravi posebna poljedelska kolonija, primerno oddaljena od osrednjega zavoda;

3) Priporoča se deželnemu odboru, da obiše skupno s kako tehnično osebo oddelka za norce v naših bolnišnicah, da se de visu prepriča, da so naši norci ponajveč kronični in da je število delavcev, ki se more pričakovati jako majhno

Deželni odbor je v seji dne 23. mal. travna vzel na znanje gori navedene sklepe ožjega odseka ter med tem sklenil obiskati in corporé potom komisije v družbi s protofizikom goriškega mesta oddelke za norce v bolnišnici usmiljenih bratov in v mestni ženski bolnišnici.

Sedaj, ko je imel natančna mnenja o vseh posameznih podrobnostih celega vprašanja, zamogel je deželni odbor vnovič predložiti ta velenjni predmet visokemu deželnemu zboru že v poletnem zasedanju skupno z znanim poročilom, na podlagi katerega so se odobrile v deželnozborski seji 11. mal. srpana 1902 naslednje točke glasovanja:

1. Deželnemu odboru se nalaga, da izvrši napravo deželne norišnice s stroški ne presegajočimi K. 950.000 na zemljišču obsegajočem 15 ha in 14 a, ki ga je kupil v ta namen, za sprejem 350 norcev, po najpreprostejšem in najekonomičnejšem sistemu po raztresenih paviljonih, združenih s poljedelsko kolonijo.

2. Podobni načrti se dajo napraviti po tehničnih izvedencih in pod vodstvom ter s sodelovanjem deželnega stavbenega urada, kakor tudi ob asistenci agronomov, po temeljnem načrtu sestavljenem po odseku za napravo deželne norišnice, držeč se predlaganih prememb, nahajajočih se v poročilu deželnega inženirja od 8. mal. srpana 1902 št 8 in z dolžnim ozirom na to, da bode zgradba pristopna morebitnim evolucionam na tehničnem polju gledè norišnic in razširjenja zavoda. Vsi ti načrti se predložè dr. Josipu Krayatsch-u, ravnatelju norišnice Kierling Gugging v blagovoljno mnenje in po sprejemu njegove odobritve in eventuelno po pomirjenju morebitnih nasprotstev, naj se napravi norišnica v soglasju s temi podrobnimi načrti.

3. Deželni odbor se pooblašča, da pod najugodnejšimi pogoji in ob času, ki se mu bo zdel najprimernejši izposluje deželi javno izposojilo v najvišjem nominalnem znesku 1.000.000 K. v delnih naslovih s ponajveč 4% obrestmi, prosto za nositelja rentnega davka in vsake takse. Amortiziralo bi se to izposojilo z letnimi odplačili v 60 letih ter bi smelo služiti edino le v pokritje stroškov naprave in oprave deželne norišnice. Nalaga se tudi deželnemu odboru, da stori potrebne korake, da se dovolijo naslovom tega izposojila zakonodajnim potom predpravice koristne naložitve pupilarnih glavnic in dosežejo vse olajšave in svobode, katere uživajo izposojila za humanitarna dela in dela javne koristi.

4. Deželni odbor se pooblašča tudi pogoditi se eventuelno gledè navedenega izposojila K. 1.000.000 z deželno hipotekarno banko, ki se ima ustanoviti na podlagi od deželnega zbora potrjenega štatuta z osvoboditvijo prispevka za režijske troške, ustanovljenem v §. 26 točka 2. istega štatuta.

5. Deželni odbor se pooblašča, da pokrije troške za napravo norišnice do pridobitve posojila, navedenega v 3. točki, odnosno v 4. točki, s predujmi do najvišjega zneska 1.000.000 K. pri kakem kreditnem zavodu v tekočem računu

6 Deželnemu odboru se tudi nalaga, da izdela s pomočjo tehničnih in zdravniških izvedencev temeljni načrt in podrobne tehnične in financijelne načrte za napravo deželne bolnice, ter jih predloži v sklepanje vis. deželnemu zboru.

S tem sklepom — ki se pač z vso pravico sprejel z občnim in odkritosrčnim navdušenjem, v kolikor je stal konečno na temelju praktične izvršitve in zagotovil napravo humanitarnega zavoda, po katerem je dežela najbolj hrepenela — se je izdal jasen nalog deželnemu odboru in isti se je lotil dela z novim navdušenjem žrtvuje vse svoje moči, da najskrbneje dovrši to humanitarno in patrijotično delo.

O gorenjem deželnozborskem sklepu se je obvestilo c. kr. namestništvo z dopisom dd. 26. mal. srpana 1902.

Odb. št. 4530/901
2101, 3152, 3769,
4714, 8253/1902

Komaj se je javno doznalo, da je vis. deželni zbor pooblastil deželni odbor, da zajme javno deželno posojilo 1.000.000 K za napravo deželne norišnice, pričele so prihajati deželnemu odboru ponudbe za pogodbe gledè posojila. Prva teh ponudb je došla že dne 9. vel. srpana 1902.

Do vinotoka prišle so različne druge, in deželni odbor je pričel pogajanja z neko bančno tvrdko na Dunaju, z dvema odličnima financijelnima zavodoma v Trstu in z bančno tvrdko A. V. Jona v Gorici.

Ker se je vnelo precejšnje tekmovanje med navedenimi ponudniki tekom teh pogajanj in se je deželni odbor trdno držal stališča, da pridobi deželi kar mogoče najugodnejše pogoje, posrečilo se mu je dobiti posojilo pod izredno ugodnimi pogoji, to je za 97.45 % ter bode deležna dežela z 2/3 pri prodajni ceni, kar bi presegalo 98.70.

Povdarjajè z dolžnim zadovoljstvom, da se je tako važna in za tako odličen humanitaren namen določena financijelna operacija mogla skleniti v deželi sami, more se tudi z veseljem dodati, da se je pogajanje zaključilo 20. listopada, da so se podrobna pogajanja dokončala 16. grudna 1902 in da je tvrdka A. V. Jona položila 50.000 K. varščine v deželno blagajno za svoje obveznosti. V tem času je c. kr. namestništvo naznanilo deželnemu odboru z dopisom dne 6. vinotoka 1902 št. 26451/IX, da glasom dekreta c. kr. ministerstva za notranje zadeve od 26. kimovca 1902 št. 34617, potrebuje sklep deželnega zbora nanašajoč se na napravo deželne norišnice najvišjega potrdila, ker zadeva stalno obtežbo deželnega premoženja.

Tako je tudi c. kr. namestništvo opomnilo, da je potrebna odobritev c. kr. ministerstva za finance, glede formuliranja naslovov deželnega posojila, ki se ima dvigniti.

Na to poročilo je deželni odbor dne 12. listopada 1902 št. 6651 odgovoril c. kr. namestništvu s prošnjo, da preskrbi Najvišjo sankcijo tega deželnozborskega sklepa kakor tudi da dela na to, da se po državnem zakonu, ki se ima skleniti in sankcionirati v konstitucionelni obliki, da podeli naslovom iz posojila predpravica koristne naložitve pupilarnih, ustanovnih in enakih glavnic, z opazko, da bi bil itak pred dvignjenjem posojila predložil formular naslovov ministerstvu za finance in v predpisanih oblikah naprosil za osvoboditev taks in kolekov v smislu zakona 25. sušca 1902 drž. zak št. 70.

V ta štadij je prišel ta predmet do konca grudna 1902.

10. Za obnovitev filokseričnih vinogradov.

Nadaljujoč to, kar smo obrazložili v poročilu za leto 1901 gledé deželne akcije v prilog trtoreji v obče in obnovitvi filokseričnih vinogradov posebej, se poroča o tem predmetu kakor sledi:

C. kr. namestništvo je doposlalo deželnemu odboru leta 1901 ob različnih časih 300 prošenj za brezobrestna posojila v svrhu obnovitve filokseričnih vinogradov; istočasno je predlagalo, naj se nakaže prosilcem posojila v skupnem znesku . . . . . K 107.490.—
Na razpolago pa je bilo samo . . . . . " 80.000.—
(40 000 K podeljenih od vlade in 40.000 K dovoljenih od vis. deželnega
zbora za 1900 in 1901) tako je ostal nepokrit znesek . . . . . K 27.490.—

Uvažuje to okoliščino sklenil je deželni odbor v svoji seji z dne 18. decembra 1901 znižati razmeroma zneske namenjene posameznim prosilcem kot brezobrestna posojila odnosno izključiti one, kojih prošnje niso odgovarjale določilom zakona, ali pa niso bile zadostno podprte in pa one, kojim je bila že vlada dovolila nagrade za obnovitev filokseričnih vinogradov.

Te sklepe smo naznanili c. kr. namestništvu z dopisom 18. decembra 1901 št. 4530 in smo mu vrnil razkaze o podeljenih posojilih ter priložili pošiljati jeden obrazec tiskovine, katero morajo podpisati dolžniki teh posojil.

V varstvo posojil, ki sta jih dala vis. Erar in dežela vknjižila so se ista na breme dolžnika kateri se je obvezal izvršiti obnovitev vinogradov po odobrenem načrtu ter da povrne sprejeti denar v desetih enakih obrokih, katerih prvi dospé koncem desetega leta od dneva ko se je posojilo izplačalo (ali ko se je prvi obrok istega izplačal), druge obroke pa ob koncu vsacega naslednjega leta, glasom sporočila c. kr. namestništva z dne 14. marca 1902 št. 5509/2 določilo je c. kr. poljedelsko ministerstvo, da se bodo izplačevala v dveh obrokih, katerih prvi se izplača ko se stare trte konečno izkopajo, drugi pa po dovršenem nasadu. Izvršitev teh del se je postavila pod nadzorstvo državnih organov za uničenje trtne uši.

Vodstvo pomožnih uradov c. kr. namestništva je prevzelo nalogo da preskrbi tisk 500 obrazcev za prošnje v slovenskem in italijanskem jeziku ter dne 12. junija 1902 smo mu povrnili 18 K za dotične troške. C. kr. namestništvo (glasom dopisa 4. junija 1902 št. 12968) je razposlalo te tiskovine glavarstvom v Gorici in Sežani ter je opozorilo; da se je obrnila na deželni odbor za ugotovitev zneskov, ktere bode imel plačati deželni zalog in sicer kakor hitro se bodo dokončala dela (izkopanje odnosno nasad) za kojih dovršitev je določilo (ako v to privoli deželni odbor) kot zadnji rok konec leta 1903

Pozneje je naznanilo c. kr. namestništvo z dopisom 10. julija 1902 št. 18470, da je odobrilo Nj. Vel. Cesar z Najvišjim sklepom od 4. aprila 1902 načrt zakona, ki sta ga potrdili obe poslanski zbornici, s katerim se spreminja zakon 28. marca 1892 drž. zak. št. 61 zadevajoč podelitev brezobrestnih posojil za obnovitev filokseričnih vinogradov.

Nov zakon, ki se je objavil v državnem zakoniku št. 136 iz l. 1902 spreminja zakon iz l. 1892 v smislu, da povračilo brezobrestnih posojil dovoljenih iz državnih sredstev se mora izvršiti v 20 enakih letnih zaporednih obrokih pričenshi z ednajstim letom od prejetega prvega obroka posojila.

Istočasno s tem obvestilom prašalo nas je namestništvo ali bi bil voljan deželni odbor dovoliti enako olajšavo plačevanja (t. j. v 20 namesto v 10 obrokih) tudi gledé svojega dela brezobrestnih posojil. Deželni odbor je na to odgovoril namestništvu z dopisom 14. novembra 1902 št. 4714, da odobruje goromenjeno spremembo. Opomnil pa je sledeče :

„Deželni odbor se poslužuje te prilike da opozarja to c. kr. namestništvo na svoj dopis z dne 12. oktobra t. l. št. 56.991 s katerim se je Isto vabilo, naj nam dopslje vse nadaljne prošnje za brezobrestna posojila, ki bi se morda vložile pri c. kr. okrajnih glavarstvih po 10. oktobru t. l. (ta dan nam je namreč namestništvo doposlalo Svoj dopis št. 19683/11) v svrhu, da bode deželni upravi mogoče izreči se o pravem času o razdelitvi kredita 20.000 K, ki je postavljen v rečeni namen v deželnem proračunu za l. 1902

Dolžnost nam je ob enem tudi opozoriti vis. vlado na dejstvo, da ravnokar označeni znesek 20.000 K za obnovitev vinogradov z državnim prispevkom 20.000 K vred tvori le 40.000 K, znesek ki je povsem premajhen napram veliki škodi, ki jo povzroča trtna uš trtoreji, ktera grozi poginiti, ako ji javni činitelji ne opomorejo z hitro in izdatno pomočjo.

Nimamo namena opisati žalostne zgodovine o razširjevanju trtne uši v naši deželi; zadošča naj dejstvo, da je v nekterih okrajih, ki so eminentno, da ne rečemo izključno

vinorodni, popolnoma uničen glavni vir dohodkov, da so rodovitne doline in griči, kjer se goji vino v prvi vrsti, poškodovani po trtni uši tako, da ljudstvu grozi beraška palica.

Uradna statistika iz vinorodnih središč, ki so prizadeta po imenovanem neukročenem sovražniku trtoreje nam kaže žalostne podatke, ter je neoporečna dolžnost javnih činiteljev, da omogočijo pridelovalcem vina, da v javnem interesu vzdržujejo boj za obstanek. Ta dežela je, kakor rečeno, dežela, kjer tvori poljedelstvo prvi in glavni vir dohodkov ter je kmetski stan oni, ki tvori najštevilnejši in najbolj trdni gospodarski činitelj.

Ne-le dežela in občine ampak tudi država potrebuje vedno večjih denarnih sredstev, da zamore kriti vsak dan rastoče troške, ki jih nalagajo neštevilne potrebe napredne in moderne uprave.

Bremena javnih naklad, iz katerih se črpajo denarna sredstva v pokritje ravnokar navedenih potrebščin obtežujejo v tej deželi v prvi vrsti kmetске sloje, kateri, ako gospodarski oslabe, ne bodo v stanu zaloščati zahtevam javnega fiskusa.

To so pomisleki politično-finančne nravi, ki bi morali napotiti javne činitelje, da odprejo roko in srce ter storijo vse mogoče, da ublažé grozečo ter dejansko bedo trtoreje.

Dežela pojmi to potrebo v vsej svoji nagoti ter je preskrbela dosedaj v svojih proračunih zadnjih treh let, da se je določilo po 20.000 K na leto za podeljevanje brezobrestnih posojil lastnikom filokseričnih vinogradov.

Deželna uprava je storila s tem kar je bilo v njenih šibkih močeh sploh mogoče.

Neštevilne trtne bolezni, škode, ki jih delajo perijodične povodnji po zemljah, ki so slabo ali sploh niso urejene, in katerim se je v zadnjem času pridružila toča in suša in to v taki meri, kakoršno zaman iščemo v zgodovini novejšé dobe, potem pelagra, ta sestra bede, ter malarija, ki jo redé kalna močvirja, zgrešena finančna politika, s katero se ustvarja v tem poljedelskem ozemlju s pivom nevarni in nenaravni konkurenčni predmet vinu in mnogo drugih škodljivih vzrokov — vse to je izpodkopalo produktivteto poljedelstva ter istočasno neugodno uplivalo na davčno moč teh kmečkih slojev.

Ako pa je dežela, kakor zgoraj rečeno, iz moralnih principov storila skrajno žrtev ter je postavila v svoj že itak malo elastični proračun znesek 20.000 K za obnovitev vinogradov ne more se pričakovati, da bi mogla deželna uprava tudi zanaprej višati ta prispevek do višine, ki je potrebna da se v velikem obsegu izvrši preporod trtoreje. Opomniti je osobito, da dežela, ktera pričakuje od kmetijskih slojev večji del svojih dohodkov, ne more v trenutkih težke krize iztiskati od kmetijskih davkoplačevalcev ona denarna sredstva, ki so določena da se postavi v ravnotežje bedna gospodarska usoda istih davkoplačevalcev.

Ravnokar označena finančna operacija bi odprla samo še novo rano v organizmu, ktereга se namerava ozdraviti drugih nezgod ter bi ne-le podrla pomožni akciji vsak dober uspeh, temveč bi delovala naravnost v negativnem smislu.

In pri vsem tem ne računajoč javne deželne, okrajne in občinske davke, kateri so dosegli v tej deželi že bajno visokost, ki presega dvakratno davčno mero najbolj obteženih dežel v monarhiji.

Na podstavi tega deželni odbor sklicujoč se na zakon 4. aprila t. l. drž. zak. št. 136 naproša c. kr. namestništvo, da ukrene potrebno pri osrednjih oblastnjah v svrhu, da se zagotovi tej deželi prispevek iz državnih sredstev za obnovitev filokseričnih vinogradov, ki naj bode trikrat večji od deželnega prispevka *

Da bode ta akcija bolj uspešna predlagal je deželni odbor vis. deželnemu zbor sledečo resolucijo, ki se je sprejela v deželnozbornski seji od 21. decembra 1902 :

„Deželni zbor odobruje v polnem obsegu ukrepe deželnega odbora v svrhu, da se v smislu zakona od 4. aprila 1902 drž. zak. št. 136 zagotovi za obnovitev filokseričnih vinogradov trikrat večji prispevek od deželnega in vabi vis. vlado, naj usliši brez odloga to

zahtevo uvaževaje neprecenljivo škodo, ki bi v nasprotnem slučaju zadela v enaki meri državo in deželo.“

Ta resolucija se je objavila c. kr. namestništvu z dopisom 26. januarja 1903 št. 8253 sklicevaje se na prejšnji dopis z dne 14. novembra, ki je zgoraj doslovno naveden.

II. Deželna filokserična komisija.

Nadaljujoč kar smo o tem predmetu izvajali v prejšnjem poročilu za l. 1901 deželni odbor poroča kakor sledi :

C. kr. namestništvo odgovarjajoč na dopis deželnega odbora z dne 2. oktobra 1901 št. 5426 odvrnilo je z dopisom 19. decembra 1901 št. 29.194, da predlogi deželnega odbora zadevajoči ustanovitev komisije za trtorejo in sadjerejo so prehiteli preustrojitev deželnih filokseričnih komisij v trtorejske komisije, ktere je omislilo c. kr. poljedelsko ministerstvo in ktere se imajo ustanoviti.

Kljub temu je namestništvo istočasno sporočilo, da je odposlalo c. kr. poljedelskemu ministerstvu predloge deželnega odbora ter ob enem zahtevalo hitro rešitev gledé name-ravane preustrojitve komisij.

Deželni odbor je pospešil rešitev pri c. kr. namestništvu dne 29. januarja 1902 št. 7530. Stališče c. kr. vlade v zadevi cepljenja ameriških trt v naši deželi se zreali v namestništveni naredbi z dne 29. novembra 1901 št. 28.837, naslovljeni c. kr. kmetijskemu društvu ter naznanjeni v prepisu deželnemu odboru in s katero se je obvestilo c. kr. kmetijsko društvo, da poljedelsko ministerstvo (glasom odloka 16. nov. 1901 št. 20 382/4787) je bilo voljno pospeševati z vsemi razpoložljivimi sredstvi ustanovitev v Goriški deželi trtorejskih zadrug, ktere delujejo za preporod vinogradov z ameriškimi trtami kar se doseže z razdeljevanjem trt in podukom po trtorejskih državnih organih, kakor tudi s podporami; toda samo za slučaj, da bi take zadruge že obstojale in bi se obrnile z utemeljeno prošnjo potom c. kr. namestništva do vlade za državno podporo. Razun tega bi bila državna akcija odvisna od pogoja, da bi se je deležila tudi dežela v razmerju.

Istočasno se je povabilo kmetijsko društvo, naj prične akcijo za pospeševanje ustanovitve krajevnih zadrug za nakupovanje trtorejskih strojev ter naj poroča o delovanju in ustanovitvi takih kakor tudi trtorejskih zadrug.

Deželni odbor, stoječ principijelno na stališču, da je treba podpirati take vrste ustanovitev, zaprosil je c. kr. kmetijsko društvo, naj mu doloži prepis svojega poročila na vis vlado. Ugodivši tej zahtevi je odgovorilo kmetijsko društvo tako-le :

Odgovarjajoč tamošnjemu vabilu z dne 22. januarja t. l. št. 26 podpisano predsedništvo se počaščuje priposlati sklep osrednjega odbora c. kr. kmetijskega društva z dne 25. februarja t. l. zadevajoč ustanovitev trtorejskih zadrug v deželi.

Uvaževaje dejstva gledé predloga za ustanovitev trtorejskih zadrug na vzajemni podlagi za gojenje na ameriški podlagi cepljenih trt v deželi ;

Uvažujé, da so ti predlogi povsem v nasprotju z nazori že ponovno izraženimi v trtorejskem odseku tega kmetijskega društva in da namerujejo celó ovirati delovanje, ki ga je zapričelo društvo sporazumno z vis. deželnim odborom, da se je oddá povsem nekompetentnim činiteljem ;

Uvažujé, da ta program akcije ne odgovarja principu ekonomije in pravičnosti : Odsek je sklenil vztrajati pri že stavljenih predlogih ; in sicer da se ustanové velike deželne trtnice, ki jih naj zgradi vis. deželni odbor sporazumno z tehničnimi činitelji, ktere

naj odredita vlada in kmetijsko društvo. Ta predlog odseka za trtorejo in vinarstvo je sprejel osrednji odbor brez razprave enoglasno.

Ker se gre za mnenje, katero je sestavil posebni odsek tega društva, in ki je bil nalašč pomnožen od zaupnikov, poklicanih na posvetovanje iz vsakega trtorejskega okraja te dežele, podpisano predsedništvo prosi vis. deželni odbor naj uporabi vso enerzijo in naj odločno nastopa v svrhu, da se odstopi od te nepravice poti, temveč se zamore obdržati vso to važno zadevo v inicijativi in kompetenci vis. deželnega zbora, kakor je bil ta vis. deželni odbor jako modro predlagal, izvršujoč program akcije na podlagi deželnih ameriških trtnic, ki se je zadnji čas predložil vis. deželnemu zboru.“

Prvega dne naslednjega meseca aprila 1902 došel je deželnemu odboru od namestništva dopis od 26. marca 1902 št. 6082/II s katerim se naznanja, da se je izrazilo c. kr. poljedelsko ministerstvo z odlokom 22. februarja 1902 št. 32457/2432 iz l. 1901, da ni imelo se spuščati v predlog deželnega odbora glede preustrojitve deželne filokserične komisije, ker bi nastala naprava, ki bi bila popolnoma različna od predlogov istega ministerstva in po njegovem mnenju ne bi odgovarjala namenu. C. kr. poljedelsko ministerstvo je povabilo deželni odbor naj se izreče o tej stvari, da bode zamoglo ministerstvo izvršiti preustrojitev filokserične komisije po njegovih nazorih, ali pa da skliče o pravem času rečeno komisijo v svoji sedanji sestavi. Deželni odbor je odgovoril z dopisom 30. aprila 1902 št. 2308, da so bili predlogi zadevajoči deželno trtorejsko komisijo posledica določenega deželnozborskega sklepa, kateri je bil za deželni odbor merodajen, in se torej ni mogel spuščati v akcijo, ki bi bila različna od onega sklepa brez novega deželnozborskega sklepa, kateri bi ga v to pooblastil. Deželni odbor pa je obljubil, da bode ta predmet vnovič predložil deželnemu zboru.

Ker ni bilo mogoče pretresovati predmet v deželnozborskem zasedanju v poletju 1902 in ker smo vendar želeli doseči zaleženi uspeh v prilog trtoreje, deželni odbor je sporočil dne 1. oktobra 1902 pod št. 2308/1902 c. kr. namestništvu sklepe, ki jih je sprejel deželni zbor v seji 10. septembra 1901 (lej stran 243 deželnozborskih zapisnikov iz l. 1901) kakor je tudi sporočil isti oblastniji, da je vis. deželni zbor, potrdivši v svoji seji 18. julija 1902 proračun za leto 1902, dal na razpolago znesek 4000 K. (poleg že v ta namen določenih 7996 K) za deželno trtorejsko komisijo, ktera se ima ustanoviti.

Da se pa ustanovi ta komisija v smislu deželnozborskih sklepov je potrebno (tako nadaljuje dopis deželnega odbora) da prispeva c. kr. kmetijsko društvo znesek 1000 K in določi dva svoja uda, ki naj se deležita te komisije ter da tudi cesarska vlada odpošlje tehničnega zastopnika dovolivši ji iz državnih sredstev podporo v najmanjšem znesku 4000 K. da bode na ta način zamogla uspešno delovati v prilog te dežele, ki jo mučijo vsake vrste trtne bolezni in je opustošena vsled toče skoraj v celi nižini na tak način, da je skoraj obupati, da se zopet gospodarski opomore, ako se ji z močno roko me pomaga.

Podpisani deželni odbor se obrača zaupno na c. kr. namestništvo s prošnjo, da izvoli:

1) določiti in odposlati tehničnega organa, ki naj se bode deležil omenjene deželne komisije;

2) dovoliti čim prej mogoče iz državnih sredstev, s katerimi razpolaga (ob periculum in mora) rečenih 4000 K., da se še to jesen nasade namišljene ameriške trtnice ter se odredi potovalni kmetijski poduk; ali pa vsaj toplo priporočati pri c. kr. poljedelskem ministerstvu goromenjeno prošnjo glede dovolitve 4000 K. komisiji kot državno podporo za tekoče leto“.

V odgovor tega dopisa nam je odvrnilo namestništvo z dopisom 1. decembra 1902 št. 29342, da predno odpošlje c. kr. poljedelskemu ministerstvu dotične predloge zadevajoče preustrojitev deželne filokserične komisije mora počakati deželnozborski sklep v tej stvari.

Ta sklep je sprejel na podlagi poročila deželnega odbora vis. deželni zbor v seji 29. decembra 1902 in je potrdil prejšnje deželnozbornske sklepe zadevajoče ustanovitev deželne trtorejske komisije.

12. Deželni hipotečni zavod.

Ker so se dokončala tekom leta 1902 vsa predhodna dela za ustanovitev deželnega hipotečnega zavoda, sklenjenega v deželnozbornski seji 26. julija 1901, zdi se nam potrebno, da tu razložimo, kar se je storilo za uresničenje prevažnega načrta.

Da prihemo od prvega začetka bodi nam dovoljeno, da navedemo tu predlog deželnega odbora (poročevalec dr. Verzegnassi) kterega je vis. dež. zbor enoglasno in polhalno sprejel v svoji seji dne 26. julija 1901 :

I. Priznava se ugodnost, da bi se ustanovil zemljiško - kreditni zavod za pokneženo grofovino Goriško in Gradiško.

II. Naroča se deželnemu odboru, da izvrši vsa poučevanja, ter ukrene vse potrebno za sestavljanje primernega pravilnika po vzgledu istrskih in dalmatinskih zavodov, knjigovodstva, blagajne in pisarne; za določbo področja deželnega odbora napram ravnateljstvu zavoda; za zagotovitev ugodnih zastavnih pisem, za sestavo podrobnega razpregleda vseh ustanovitvenih in upravnih troškov; ter da predloži prej ko mogoče popolni načrt deželnemu zboru v odobritev.

Malo dni po tem sklepu t. j. že prve dni avgusta 1901 se je obrnil deželni odbor na c. kr. namestništvo in c. kr. osrednjo statistično komisijo na Dunaju za nabavo podatkov in pojasnil, ki so bili potrebni za predhodna dela.

Istočasno se je obrnil deželni odbor do koroškega, nižjeavstrijskega in predarlskega deželnega odbora s prošnjo, da bi mu doposlali pravilnike in če mogoče obširne informacije o delovanju dotičnih deželnih kreditnih zavodov in prosil je naj dovolé da upogleda tukajšnji deželni knjigovodstveni uradnik v notranjo organizacijo in praktično delovanje rečenih denarnih zavodov.

Omenjeni deželni odbori so odgovorili z uljudno naglico, vsled česar smo naročili z odlokom 12. avgusta 1901 št. 4362 ravnatelju deželnega knjigovodstva g. Evgeniju Kavčič, naj se osebno poda v Celovec, Bregence in Linc, da prouči na licu mesta organizacijo in delovanje dotičnih deželnih hipotečnih zavodov in da predloži še tekom meseca septembra poročilo o svojih vsehpeh.

Ravnatelj gosp. Kavčič je odpotoval 15. avgusta 1901 in se vrnil 8. septembra ter 22. istega meseca predložil razsežno poročilo, ki se je dalo v tisk in katero je tvorilo izvrstno podlago za vresničenje nameravanega kreditnega zavoda za našo deželo.

Deželni odbor je na to zahvalil deželne odbore za uljudni sprejem, kterega je bil deležen odposlanec deželnega odbora in za naklonjenost, ktera mu je olajšala hitro izvršitev njegovega naloga.

Z rečenim poročilom predložil je računski ravnatelj tudi načrt pravilnika za kreditni zavod skupno z podrobnimi pojasnili za predhodna dela, ki so bila potrebna za ustanovitev zavoda, tako, da deželni odbor je bil v stanu predložiti vis. deželnemu zboru zrelo stvar že v naslednjem septemberskem zasedanju, ter da je vis. deželni zbor potrdil v seji dne 24. septembra 1901 sledeče predloge deželnega odbora :

I. Sprejme se pravilnik deželnega hipotečnega zavoda, ki je tu priložen ;

II. Nalaga se deželnemu odboru, naj ga predloži vis. vladi da zadobi Najvišjo potrdbo ter naj vpelje tiste spremembe v pravilniku, ki bi jih zahtevala vlada, in ktere bi smatral deželni odbor, da se zlagajo z njega namení za povzdigo blagostanja v deželi.“

Izvršujè II. del reèenega sklepa je predložil deželni odbor namestništvu pravilnik z dopisom 9 oktobra 1901 št. 5498/1901 s prošnjo, naj stori kar more, da se hitro doseže Najvišjo potrdbo oziroma naj nam sporoèi kakih sprememb je potreba.

Ker ni došla od namestništva nobena rešitev na goromenjeni dopis do konec decembra 1901 je deželni odbor pospešil to stvar dne 31 januarja 1902 št. 5498/1901. Pozneje smo rešitev pospešili dne 18. marca in 30. maja 1902 toda vedno brez vspeha.

Prišel je mesec junij, ne da bi c. kr. namestništvo rešilo na kak naèin dopis deželnega odbora od oktobra meseca 1901.

Ker se je bližala otvoritev deželnega zbora in je želel deželni odbor predložiti Istimu že potrjeni pravilnik obrnil se je brzojavno do državnega poslanca dr. Gregorèič-a s prošnjo, da naj poizvé, kaj je prav za prav s pravilnikom.

Dr. Gregorèič je takoj poizvedel, da se nahaja stvar pri c. kr. finanènem ministerstvu, kar nam je takoj naznanil.

Dne 21. junija 1902 smo brzojavno pospešili rešitev posredovanjem državnega poslanca dr. Verzegnassi-ja. Dne 24. junija 1902 je naprosil deželni glavar brzojavno Nj. E. gosp. namestnika Goëss-a naj posreduje pri c. kr. ministerstvu za notranje posele v svrhu, da zadobi reèeni pravilk koneèno potrdbo.

Dne 11. julija 1901 je vendar-le došel pravilnik deželnemu odboru nazaj, toda ne potrjen, skupno z dopisom c. kr. namestništva z dne 10. julija 1902 št. 18664 v katerem so se zahtevale nekatere formalne spremembe, ktere je stavilo kot pogoj za dosego Najvišje potrdbe notranje ministerstvo sporazumno z poljedelskim in finanènim ministerstvom.

Zahtevane brezpomembne spremembe je napravil deželni odbor nemudoma ter še isti dan se je sklicala odborava seja, v kateri je bil popravljeni pravilnik potrjen ter odposlan zopet namestništvu z dopisom 12. julija 1902 št. 4633.

Z dopisom 17. julija 1902 št. 19359 je zahtevalo namestništvo namesto popravljenih iztisov pravilnika 5 na novo tiskanih izvodov. Deželni odbor je tej zahtevi ugodil z dopisom 30. julija 1902 št. 4677.

Dne 13. novembra nam je došel dopis c. kr. namestništva, iz kterega se je posnemalo, da glasom naredbe c. kr. ministerstva notranjih poslov z dne 7. novembra 1902 št. 46167 je blagovolilo Nj. Vel. cesar potrditi pravilnik deželnega hipoteènega zavoda.

Odobrilo se je objavilo v št. 35 l. 1902 dež. zak. in ukaz.

Gledé izvršitve deželnozborskih sklepov v seji 23. decembra, ki zadevajo dejansko ustanovitev tega zavoda, bomo natanjko poroèali v prihodnjem poroèilu za l. 1903.

13. Deželna davščina na pivo.

Odb št. 54, 4620,
6700

Sklepajoè o tem, kako bi izvršil deželnozborski nalog z dne 4. januarja 1902 zadevajoè deželno davščino na pivo, je sklenil deželni odbor v svoji seji od 16. marca 1902 odposlati deputacijo z nalogom, da predloži ministerstvu in namestništvu spomenico za izposlovanje davščine 3 kron od hl. piva.

Ker se je pa pozneje sklenilo, da se odpošlje na Dunaj deželna deputacija na èelu ji prejasni gosp. deželni glavar v svrhu, da podpira pri osrednjih oblastvih razne važne stvari tièooe se deželnih interesov sploh, med temi tudi stvar o povišku deželne davščine na pivo, se je odstopilo od goromenjenega sklepa ter se je pooblastila reèena deželna deputacija, da predloži c. kr. ministroma notranjih stvari in financ vsestransko utemeljeno spomenico, s katero se je prosilo pooblastila za pobiranje deželne davščine 3 K. na hl. naslanjajoè se pri tem na vse važne argumente, ki so prisilili deželni zastop do tega koraka.

Deželna deputacija je izvršila to naročilo dne 15. in 16. maja 1902 pri najvišjih činiteljih osrednje vlade na Dunaju ter je pri tej priliki toplo zagovarjala zahtevo za povišek deželne davščine 3 K. na pivo.

V seji 21. maja 1902 je sklenil deželni odbor, da se odpošlje finančnemu ministerstvu dopis, v katerem se je prosilo, naj pospeši ugodno rešitev v spomenici izrečene zahteve.

Dopis smo odposlali dne 21. maja 1902 pod št. 54 in smo mu preložili prepis motivacije dež. poslanca J. Berbuč-a k deželnozborskemu sklepu od 4 januarja, ktereга je on izzval ter razkaz tedaj obstoječih naklad na izravne davke.

Žalibog pa so spomenica in prizadevanja deželne deputacije ter goromenjeni dopis deželnega odbora dovedli do negativnega uspeha.

Dne 10. julija 1902 je došel deželnemu odboru sledeči dopis c. kr. namestništva z dne 8. julija 1902 št. 18174. (Prevod iz nemščine)

„C. k. namestništvo notranjih stvari se je izreklo sporazumno s c. kr. finančnim ministerstvom v odredbi z dne 29. pret. leta št. 26479 v smislu, da vlada ni v položaju dovoliti kak povišek deželne davščine na pivo nad 1 K. 40 v. od hl. iz razloga, ker je potrebno, da se iz ozira na državne finance vzdržuje princip, da deželna davščina na pivo ne more presegati 1 K. 40 v. Ta princip se ne more izpodbijati s tem, da se sklicuje na dejstvo, da v drugih deželah, osobito v Istri, obstojé dejanski višje deželne davščine na pivo, ker ti slučaji segajo nazaj v dobo, ko se to politično-finančno naziranje ni bilo povspelo še do principa, vsled česar taki slučaji ne morejo tvoriti pravila za nadaljne izjeme.“

Pozneje je došlo obvestilo o Najvišji potrdbi deželnega zakona, s katerim se je ustanovila posebna davščina na pivo v deželi in dne 3. januarja je tvoril povišek davščine na pivo na 3 K. 40 v., t. j. kakor velja za Istro, zopet nov premet za deželnozborski sklep.

Ta nov sklep smo naznanili c. kr. namestništvu z dopisom 24. januarja 1903 št. 6700. Pri tej priliki je deželni odbor utemeljeval ta sklep kažoč na slabe gospodarske razmere naše dežele ter na nemožnost povišati druge naklade v svrhu, da se krijejo vedno rastoče potrebe kakor tudi na to, da je edina rešitev iz te zagate povišek te deželne davščine na edini užitninski predmet, ki se je dosedaj vedno skrbno čuval pred vsakin bremenom.

14. Prispevek za Bohinjsko železnico.

Odb št. 1044, 6460

Predlog deželnega odbora, ki je meril na to, da se odstopi c. kr. vladi 500 delnic vipavske železnice kot prispevek k troškom za zgradbo druge železniške zveze s Trstom in kateri se je razpravljaj v seji vis. deželnega zbora z dne 23. decembra 1902, je le-ta odbil.

O tem sklepu smo obvestili c. kr. železniško ministerstvo z ozirom na njegov dopis z dne 2. oktobra 1902 št. 8521/I, s katerim je bilo rečeno ministerstvo priporočilo deželnemu odboru, naj zagovarja in podpira v deželnem zboru odstop goromenjenih 500 delnic vis. vladi.

15. Za ureditev Vipave.

Odb. št. 4483.

Že v deželnozborski seji z dne 2. julija 1901 je sklenil vis. dež. zbor resolucijo, s katero se je pozivalo poljedelsko ministerstvo, naj naroči svojim tehničnim organom sestavo načrta za uravnavo reke Vipave preskrbivši kar treba, da se potem ta načrt sistematično izvede.

Ta resolucija, ki jo je deželni odbor sporočil c. kr. vladi dopisom 7. avgusta 1901 št. 3666, je ostala brez uspeha.

V seji od 11. julija 1902 je sklenil vis. dež. zbor, naj se odstopi nova resolucija, ki jo je stavil poslanec Štrekelj, finančnemu odseku in v seji od 3. januarja 1903 je vis. deželni zbor sklenil na predlog rečenega odseka to resolucijo:

„Predlog gosp. poslanca Štrekelj-a, zadevajoč uravnavo Vipave, se odstopi deželnemu odboru z nalogom, da stopi v dogovor s c. kr. poljedelskim ministerstvom in da o svojem času stavi deželnemu zboru nalični predlog.“

Izvršuje to naročilo je odposlal deželni odbor c. k. namestništvu dopis pod št. 4483/902 s prošnjo, da namestništvo sporoči ta sklep c. kr. poljedelskemu ministerstvu, da se bode Isto čim prej bavilo s tem predmetom naročivši svojim tehničnim organom, da izdelajo celotni načrt za regulacijo Vipave ter sestavijo stroškovnik, kateri bodo zamogli tvoriti podlago deželnemu zakonu, kakor je preskrbljeno v § 4 prvi odst. zakona od 30. junija 1884 drž. zak. št. 116.

V istem dopisu je dokazal deželni odbor, da ima zaprošena uravnava Vipave zadostni značaj onih javnih del, za katerih pospeševanje je bil nalašč napravljen zakon od 30. junija 1884; deželni odbor je tudi opozoril na veliko škodo, ki jo povzroča reka Vipava že od pamtiveka obdelanim zemljiščem in sploh imetju prebivalcev Vipavske doline ter je stvar utemeljeval kakor sledi:

„Podpisani deželni odbor se ni strašil velike žrtve, ko se je šlo za prispevek k zgradbi Vipavske železnice, ktera je že dograjena in od ktere se pričakuje v dogledni prihodnosti blagostanje rodovitnega kraja.“

„Toda celó ta železnica, to najboljše izmed vseh sredstev, ktero je znašla moderna civilizacija, da vzbudi življenje in delo celó skozi pragozde in v puščave, bode donašala prav malo ali nikake koristi Vipavski dolini, še se ne odstrani enkrat za vselej neprestano nevarnost izbruhajočih vodâ. Potrebno je, da se zavaruje kmetovalca pred eventualiteto, da mu odnese povodenj pridelke, da mu uniči polja in ga spravi čé treba razun tega še ob življenje. Ta potreba postaja neodložljiva z ozirom na principe, katerim morajo danes slediti politične uprave.“

16. Cestne zadeve.

a. Cesta Grgar Sv. Lucija in postranska.

Odb. št. 4334/902,
1666, 2204/1903

Izvršuje ukaz naročen od visoke zbornice v seji 22. decembra 1902, da se uvede pri namestništvu in vojaški oblasti potrebne korake, da se bode zamoglo v prihodnjem deželnozbornem zasedanju predložiti načrt zakona, s katerim se sprejme med okrajne ceste, cesta Grgar-Sv. Lucija in postransčine, ali pa dolna cesta Grgar-Bate-Banjšice-Vrhavč, se je obrnil deželni zbor dopisom z št. 4334/902 na c. in kr. poveljstvo 3. voja v Gradcu, ktero je odgovorilo, da od vojaške strani ni nobene zapreke, da se kvalificira med okrajne ceste cestu Grgar proti Batam-Banjšicam-Kalu in Avčam z eventualnim podaljšanjem do Sv. Lucije.

b. Preložitev ceste med sv. Lucijo in Bačo.

Z dopisom št. 8638/1902 predložilo se je c. kr. namestništvu deželnozbornsko resolucijo, s katero se poziva visoko vlado, da vkrene čimprej potrebno za preložitev in dovršitev

dela državne ceste, ki se nahaja med vasmi Sv. Lucija in Bača, in je v svojem sedanjem stanu z ozirom na projektovano železniško postajo pri Sv. Luciji popolnoma nerabljiva.

Dež. odbor je priporočil stvar toplo in opomnil, da bi se brez izvršitve naproščenega dela zgubilo velike na obširen del ozemlja okoli Sv. Lucije pripadajoče koristi, katere navadno donša železniška postaja celemu okraju.

c. Cesta Rebek-Rihemberk-Komen-Božjepolje in Šempolaj-Nabrežina.

V seji dne 11. julija 1902 sprejela je visoka zbornica, na predlog gosp. Štrekelj sledečo resolucijo:

pozivlja se visoka vlada, da sprejme v lastno upravo okrajno cesto, ki se nahaja v ajdovskem okraju blizu Rebka v Rihemberk in Komen do Božjegapolja pri Proseku, s stransko cesto iz Šempolaja do železniške postaje v Nabrežini.

Dež. odbor je predložil omenjeno resolucijo c. kr. namestništvu z dopisom 30. julija 1902, utemeljevaje krepko dež. zbornski sklep in naglasujoč, da bi bila ugoditev istega ne samo čin pravične uprave, nego tudi dobrota za ubogo in delavno ljudstvo, vredno vsake pomoči.

17 Podpore za hidravlična dela.

Leta 1901 so se podelile:

a) Izvršujé dež. zbornski sklep 4. januarja 1902 podelile so se Andreju Jarc in Ivanu Kofol, kot podpore za izvršitev obrambenih del reke Bače 500 K in sicer z odlokom 5. februarja 1902 št. 819 K 250 in z odlokom 26. novembra 1902 št. 6826 drugih 250 K.

b) gospodarskemu svetu občine Kamno prvi rok prispevka 1976 K dovoljen z deželno-zbornskim sklepom 30. septembra 1901 št. 7485 K 656 za obrambena dela ob Soči.

c) županstvu v Sedlu, za popravo jezov pri reki Bela, in to vsled dež. zbornskega sklepa 28. junija 1902, K 468 nakazanih tehnično-gozdarskemu oddelku v Beljaku za obrambena dela z odlokom 31. decembra 1902 št. 8285.

d) c. kr. namestništvu z odlokom 30. decembra 1902 št. 8622 deželni prispevek za hidrografična dela dežele.

18. Podpore za ceste in moste.

Odb. št. 7390/901

Dež. odbor, pooblaščen z dež. zbornskim sklepom 27. decembra 1901 poslužiti se dotičnih zneskov, kateri se niso še vporabili in so bili dovoljeni leta 1900 in 1901, do odobrenja proračuna za leto 1902, izplačal je iz dež. zaloga sledeče podpore:

a) Cestnemu odboru v Komnu za uravnavo ceste Rihemberk-Komen z odlokom 6. jan. 1902 št. 7174/901 . . . . . K 2000.—

b) Županstvu v Kojskem za cesto Breg-Višnjevik z odlokom 12. marca 1902 št. 1662 (I obrok) . . . . . " 500.—

c) C. kr. glavarstvu v Gradiški, za cesto čez grič Sv. Jurja . . . . . " 4000.—

d) Županstvu v Gorjanskem za nakup sveta za pot Ivanigrad-Zagrajec z odlokom 6. januarja 1902 št. 6596/1901 . . . . . " 400.—

e) Županstvu v Iderskem za cesto Idersko-Livek z odlokom 23. januarja 1902 št. 447 . . . . . " 300.—

f) Županstvu Št. Viškagora, za cesto Bukovo-Vrh, z odlokom 4. februarja 1902 št. 1683 (I obrok)	K	150.—
g) Županstvu na Ponikvah za občinsko cesto v baški dolini z odlokom 22. aprila 1902 št. 2758	"	500.—
h) Županstvu Lokavec, za cesto Lokavec-Ajdovščina, obrok za leto 1901 od dovoljenih 2400 K z odlokom 28. januarja 1902 št. 7348/1901	"	800.—
i) Županstvu v Dolenjem za pot v Ložah z odlokom 12. marca 1902 št. 1919 (I obrok)	"	900.—
k) Istemu za pot v Neblem z odlokom 12. marca 1902 št. 1919 (I obrok)	"	300.—
l) Istemu za pot v Rutarje z odlokom 1902 št. 1919 (I obrok)	"	300.—
m) Cestnemu odboru v Gradiški za cesto Bruma-Fara z odlokom 10. januarja 1902 št. 7340/1901	"	1900.—

Vrhu tega dovolile so se za cestna dela leta 1902 sledeče deželne podpore :

a) C. kr. glavarstvu v Gorici za sezidanje ceste v braniški dolini, dovoljenih z deželno-zborskim sklepom 24. septembra 1901 K 4000 (odlok 15. februarja 1902 št. 410)

b) Županstvu v Zagraju za dokončanje ceste Sv. Martin-Zdravšina z deželno-zborskim sklepom 20. septembra 1901 dovoljeno podporo v znesku 800 K (odlok 30. oktobra 1902 št. 3349).

c) Županstvu v Lokavcu II. obrok podpore 2400 K dovoljene z dež. zbornim sklepom 20. septembra 1902 za cesto Lokavec - Ajdovščina, 800 K (odlok 11. septembra 1902 št. 4139)

d) Cestnemu odboru v Kobaridu, kot deželni prispevek za izkopanje gruča v reki Idrici, z odlokom 24. septembra 1902 št. 2422 kron 1850

e) Županstvu v Nabrežini, kot prispevek za leto 1902 za vzdrževanje ceste do železniške postaje, z odlokom 10. januarja 1903 št. 246/903.

19. Podpore za nabavo vode.

Odb. št. 7390/1901

Izvršujé deželnozborski sklep z dne 27. decembra 1901 izdale so se tekom leta 1902, z običajno previdnostjo, proti položitvi računa o dotičnih delih, sledeče za nabavo vode namenjene podpore :

a) Županstvu v Cerknem, (za Žagrič) z odlokom 11. septembra 1902 št. 3364	K	400.—
b) Županstvu v Rihemberku (za Vrh) z odlokom 13. novembra 1902 št. 6147	"	700.—
c) Županstvu v Ročinju polovico dovoljene podpore 600 K, in to z odlokom 17. septembra 1902 št. 5728	"	300.—
d) Županstvu v Soči, z odlokom 4. aprila 1902 št. 1296	"	150.—
e) Županstvu v Kojškem, polovico dovoljene podpore 800 K in to z odlokom 14. novembra 1902 št. 6488	"	400.—
f) Županstvu na Libušnjem, polovico dovoljenih 1000 K, in to z odlokom 25. septembra 1902 št. 5649	"	500.—

20. Podpora c. kr. kmetijskemu društvu.

Odb. št. 7662, 7663
1. 1901

Izvršujé dež. zborni sklep z dne 4. januarja 1902 izplačalo se je 18. istega meseca c. kr. kmetijskemu društvu izvanredno podporo, dovoljeno z višje navedenim sklepom v znesku 5000 K vrhu rednega prispeva 2340 K.

Kar zadeva izvršenja drugih naročil nahajajočih se v gori navedenem sklepu, se bode poročalo, — potem ko se dokonča celo zadevo, — v prihodnjem poročilu.

21. Prispevki zavodom z obrtnim poukom.

Odb. št. 6620, 7516
l. 1902

Tekom leta 1902 izplačali so se sledeči prispevki in podpore :

a) Obrtno nadaljevalni šoli v Gorici redni prispevek 2000 K za italijanski oddelek, in ednak prispevek 2000 K za slovenski oddelek.

b) Risarski šoli v Nabrežini (potom c. kr. okraj. glavarstva v Sežani) redni prispevek 1000 kron.

c) Obrtni šoli v Renčah redni prispevek 800 K.

d) Košarski šoli v Foljanu in na Žagi vsaki 400 K.

e) Obrtni šoli v Trziču prispevek 1000 K.

Gori navedeni prispevki temeljijo vsi na deželnozborskih sklepih prejšnjih let.

Vodstvu košarske šole v Foljanu K 720 za 12 štipendijev po 60 K.

Vodstvu košarske šole na Žagi 600 K za 10 štipendijev po 60 K.

Vodstvu obrtne šole v Marjanu 1000 kron za 10 štipendijev po 100 K (št. 6620 in 7516/1902).

22. Podpore dijakom.

Odb. št. 4258, 6159
l. 1901

A) Na podlagi dež. zbornice sklepa iz lanskega leta izplačale so se v letu 1902 sledeče podpore :

a) Justulin Juliju, dijaku lepe umetnosti v Rimu . . . . . K 300.—

b) Niderkorn Karolu, pravniku na Dunaju . . . . . „ 100.—

c) Cigoj Antonu, pravniku v Pragi . . . . . „ 100.—

B) Z enakim dež. odborskim sklepom, pridržuje si prositi potrjenje od Visoke zbornice, izplačale so se z odlokom 2. oktobra 1902 št. 6720 sledeče podpore :

1) Rihardu Jug, medicincu na Dunaju ;

2) Justu Rožič, modroslovcu v Gradcu ;

3) Mihaelu Presel, politehniku v Pragi ;

4) Avgustu Žigon, modroslovcu v Gradcu ;

5) Juliju Nardin, modroslovcu v Gradcu ;

6) France-tu Gabršček, pravniku v Pragi ;

7) Viktorju Šonc, konservatoristu v Pragi ;

8) Tomažu Šorli, pravniku v Pragi ;

9) Karolu Milič, pravniku v Gradcu ;

10) Izidoru Reja, medicincu na Dunaju ;

11) Andreju Ipavec, modroslovcu na Dunaju ;

12) Ad. Lavrenčič, modroslovcu na Dunaju, (vsakemu po 200 kron) ;

13) Josipu Ferfolja, pravniku v Pragi, 100 kron ;

14) Alojziju Calligaris, polit. na Dunaju ;

15) Karolu Bressan, polit. na Dunaju ;

16) Francu Pallik, polit. v Gradcu ;

17) Mihaelu Bolaffio, medicincu v Gradcu ;

18) Joahinu Corbato, pravniku v Gradcu ;

19) Rud. Cerkvjenik, modrsl. v Gradcu ;

20) Renatu Zei, pravniku na Dunaju ;

- 21) Ad. Cheneviere, slikarju v Rimu;
- 22) Ivanu Marchioli, slikarju v Trstu;
- 23) Jožefu Boškin, polit. v Gradcu;
- 24) Alojziju Braidotti, polit. na Dunaju;
- 25) Antonu Petreusig, polit. na Dunaju, (vsakemu po 200 kron);
- 26) Alojziju Pinatti, pomologu in vrtnarju v Firencah, 300 kron.

23. Podpore zasebnikom.

Odb. št. 6620/902

a) Izvršuje dežel.-zbornski sklep z dne 4. julija 1902 izplačalo se je glasom odloka 27. julija 1902 št. 2488 Angeli vdovi Zepič dovoljeno podporo 200 kron.

b) z deželno-odbornim sklepom z dne 2. oktobra 1902, izplačalo se je glasom odloka 2. oktobra 1902, št. 6620 s pridržkom prositi svoječasno potrebno potrjenje od visoke zbornice sledeče podpore:

Katarini vdovi Gargiulo 100 kron, Alojziji Rossi 100 kron, Josipini Radizza 80 kron, Katarini Ivančič 200 kron, Antoniji Zorzini 100 kron in Andreju Logar 50 kron.

24. Razne podpore.

a) Izvršuje deželno-zbornski sklep z dne 4. januarja 1902 in po namenu istega sklepa izplačalo se je z odlokom 2. aprila 1902 št. 1580 županstvu v Trenti 500 kron, za razdelitev med vboge.

b) Izvršuje deželno-zbornski sklep z dne 20. septembra 1901 izplačalo se je glasom odloka št. 180 z dne 20. januarja 1902 konviktu Alojzevišča dovoljeno podporo 600 kron.

c) Morskemu kopališču v Gradežu nakazalo se je z odlokom 29. julija 1902 št. 1530 prispevek 800 kron, dovoljen z deželno-zbornim sklepom 18. julija 1902.

25. Ustanove.

a) Ustanova v spomin pokojnega grofa Franca Coronini.

Odb št. 5380, 6618
1 1901 2664, 3382,
3610/1902

Visoka zbornica sklenila je v seji 17. septembra 1901 vstanoviti, v hvaležen spomin svojega pokojnega zaslužnega deželnega glavarja, ekscelence grofa Franca Coronini, v prvem morskem avstrijskem kopališču v Gradežu, štiri postelje za ravno toliko dečkov odnosno deklic te dežele. Deželnemu odboru se je naročilo da izvrši ta sklep.

Izvršuje to naročilo, dež. odbor, po potrebnem sporazumljenju z vodstvom morskega kopališča v Gradežu in s c. kr. namestništvom, izdelal je sledeče ustanovno pismo: št. 2664/1902.

Deželni odbor goriški, kot izvršujoči organ deželnega zbora Goriško-Gradišćanskega, potrjuje, da je deželni zbor v svoji seji dne 17. septembra sprejel potom nujnosti enoglasno sledeči sklep:

Deželni zbor poknežene grofije Goriško-Gradišćanske sklenu ustanoviti v hvaležen spomin velezaslužnega deželnega glavarja, ekscelence grofa Franca Coronini, v prvem morskem avstrijskem kopališču „Nadvojvodinja Štefanija“ v Gradežu, 4 postelje za štiri škrofulozne dečke odnosno deklice te dežele. Deželnemu odboru je naročeno, da izvrši ta sklep“.

Pred ko se je izvršil deželno-zborski sklep, je podpisani dež. odbor, slišavši mnenje odseka morskega avstrijskega kopališča v Gradežu, izdelal sledečo

USTANOVNO LISTINO.

I.

Ustanovi se večno ustanovo z imenom „Ustanova deželne zbornice goriške-gradiščanske v spomin pokojnega deželnega glavarja grofa Franca Coronini.“

II.

Ustanovi je namen priskrbeti štirim škrofuloznim ali rakitičnim dečkom odnosno deklicam dežele zdravitev morskega kopališča v Gradežu.

III.

V to svrhu se obvezuje dež. odbor kot izvršujoči organ deželne zbornice določiti v vsakoletnem preudarku znesek štirih sto kron (400 kron), da se odkaže vsako leto, s 1. julijem pričenši od leta 1902 proti uradni pobotnici odseku prvega morskega avstrijskega kopališča v Gradežu, kot oskrbovalni prispevek v omenjenem kopališču za štiri škrofulozne ali rakitične dečke ali deklice iz goriško-gradiščanske dežele za dobo 50. dni v polletnem času.

IV.

Izvolitev štirih dečkov ali deklic je izključno pridržana deželnemu odboru goriškemu proti izpolnitvi za morsko kopališče v Gradežu v poslovniku 14. junija 1895 izdanih določil, odnosno drugih naredb, katere se bodo v prihodnje določile od odseka, samo da niso v protislovju z predležečo ustanovno listino. Te eventualne naredbe se bodo morale od slučaja do slučaja naznaniti dežel. odboru.

V.

Pri izbiranju in predlaganju 4 dečkov ali deklic, se bode postopalo na sledeči način:

a) meseca aprila se bode odprl natečaj, kateri se bode razglasil v vseh občinah dežele, in v katerem se bode določil rok za predložitev prošenj, predvidjenih z pristojbinskim spričevalom ene ali druge občine v goriško-gradiščanski deželi, z ubožnim spričevalom in s zdravniškim potrdilom o bolezni prosilca

b) Tekom prvih 15. dni maja, predložile se bodo prošnje z naročenim mnenjem v pretrsevanje in sklepanje dež. odboru, kateri bode zbral 4 dečke ali deklice.

c) Ko se izvrši izbranje, naznanilo se bode toli c. kr. namestništvu v Trstu, kot nadzarovalni oblasti, koli odseku morskega kopališča v Gradežu, kateri bode preskrbel v določenem dnevu za prepeljavo 4 izbranih dečkov ali deklic iz Gorice v Gradež, in konečno iz zdravišča iz Gradeža v Gorico.

VI.

V slučaju da bi se ne oglašili prosilci, ali pa da ne bi imeli oglašeni sposobnosti zahtevanih po naredbah statuta ali notranjega poslovnika morskega kopališča, bo imel dež. odbor moč vstaviti podelitev dotične prispevne svote. V tem slučaju torej se ne bode podelil odseku kot oni prispevni znesek, kateri bode enak z številom določenih in sprejetih dečkov.

Ostali zneski, pridržali se bodo za prihodnje leto, v katerem se bode odprl natečaj za toliko prostorov, kolikor bode denara na razpolago in sicer zastanega in tekočega.

VII.

Ako bi ustanova imela prenehati iz razlogov in razmer danes ne predvidjenih, pridržuje si dež. odbor v tem slučaju razpolagati z letnim zneskom v druge dobrodelne namene ali podpore, katere se bodo svoječasno navedle, z odobrenjem od strani c. kr. vstanovne oblastnije, v dodatnem členu predležečega ustanovnega zakona.

VIII.

Odsek morskoga kopališča v Gradežu se strinja in odobruje predležečo ustanovno listino v mejah svojega delovanja.

IX.

Predležeča ustanovna listina se napravi v treh izvodih, kateri se bodo shranili: eden med spisi c. kr. namestništva v Trstu, kot višje oblasti v ustanovnih zadevah, drugi med deželno-odborskimi spisi in tretji med spisi morsko-kopališčenega odseka v Gradežu.

C. kr. namestništvo je odobrilo gori navedeno ustanovno pismo in deželni odbor je objavil natečaj z dne 2. maja 1902 št. 2664 za brezplačno podelitev štirih postelj morske kopelji.

Natečaj je stekel dne 20. maja 1902, prošnikov je bilo 15. Z ozirom pa na to, da ni bilo več prošenj pravilno opremljenih, naprosil je deželni odbor vodstvo morske kopelji, naj pripošlje razkaz vseh onih, ki so prosili, da bi bili vsprejeti v morsko kopelj, in ko se je pregledal tudi ta razkaz, podelile so se štiri postelje te ustanovne v seji dne 4. junija 1902 naslednjim prošnikom:

1. Resen Emi, hčerki Karla, iz Gorice;
2. Rudolfu Nardin-u, sinu Jožefovemu, iz Vogerskega;
3. Gall Anuncijati, hčerki Domenika, iz Kormina;
4. Francetu Šinigoju, sinu Andrejevemu, iz Dornberga.

O tem sklepu so bili obveščeni roditelji gori imenovanih otrok, odsek morske kopelji v Gradežu in c. kr. namestništvo v Trstu, dne 6. junija 1902 pod št. 3610/02.

Istodobno se je nakazal odseku morske kopelji v Gradežu pri deželni blagajni znesek 400 kron, kakor sklenjeno v deželnozborski seji z dne 17. septembra 1901.

b) Volilo Karla pl. Carignan za zgradbo zdravilišča za jetične.

Odb. št. 4279/1902

Vsled sklepa visokega deželnega zbora z dne 17. julija 1902 je bil deželni odbor pooblaščen, da prevzame v svojo upravo volilo pokojnega Karla pl Carignan za zgradbo zdravilišča za jetične v Gorici ter se je takoj potrebno ukrenilo pri pristojnih oblastvih. Volilo se je pa še-le izplačalo tekom leta 1902; vsled tega se sporoči o tem v prihodnjem poročilu.

26. O telefonični črti Trst-Gorica-Kormin.

Odb. št. 4780/1902

Deželnozborski sklep z dne 18. julija 1902 zadevajoč zgradbo telefonične črte med mesti Trst-Gorica-Kormin se je naznanil c. kr. namestništvu s sledečim dopisom z dne 28. julija 1902 št. 4780:

„Deželni zbor poknežene grofovine Goriško-Gradiške je sklenil v svoji seji z dne 18. t. m. na predlog g. poslanca Ernesta Holzerja, da se povabi c. kr. vlada:

a) naj čim prej da zgraditi telefonično črto med mesti Trst, Gorica in Kormin z javnimi govorilnicami v glavnih mestnih delih, kojih bi se ta črta dotikala;

b) ukreniti potrebno pri kr. italijanski vladi, da bi se ta črta zvezala z Vidmom odnosno z medmestno telefonično mrežo, ki se namerava napraviti.

Izvršuje s tem dopisom deželnozborsko naročilo si dovoljuje deželni odbor opozoriti to c. kr. namestništvo, da potreba medmestnih telefoničnih zvez v naši deželi ni nova, marveč se občuti že celo desetletje.

Že leta 1892 so prosile najvažnejše trgovske in obrtne tvrdke naše kronovine c. kr. vlado, da bi se napravila telefonična medmestna zveza med Trstom, Gorico in drugimi kraji ležečimi med temi dvema mesti. Trgovsko-obrtna zbornica goriška je dotično prošnjo odposlala temu c. kr. namestništvu ter jo je toplo priporočila v ugodno rešitev navedši tehtne razloge.

Leta 1894, torej dve leti potem ko je bila gori navedena prošnja vložena, naznanilo je c. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo tržaško trgovinski zbornici v Gorici, da je c. kr. trgovinsko ministerstvo odgovorilo glede naprave telefonične mreže v Trziču, ki naj bi se zvezala z medmestno telefonično črto in z drugimi telefoničnimi mrežami v Gorici in v Trstu; nadalje da je naročilo, da se izvrše predhodne poizvedbe za zgradbo telefonične medmestne črte Trst-Gorica, ktera črta bi se dala zgraditi po mnenju istega c. kr. poštnege ravnateljstva morda že leta 1895. Nadalje je isto ravnateljstvo poprašalo trgovinsko zbornico za mnenje, v katerih krajih bi bilo še napraviti lokalno telefonično mrežo, ki bi se potem zvezala z gori navedeno medmestno črto.

Trgovska zbornica je takoj odgovorila na dopis c. kr. poštnege ravnateljstva ter je priporočila, da bi se zgradila razun lokalne mreže v Trziču še druga mreža obsegajoča Gradišče, Zagraj in Foljan in da bi se, ako mogoče — združili s tržiško mrežo še občini Ronki in Devin.

Leta 1895 je došel, namesto da bi se zgradila zaželjena telefonična črta, od c. kr. poštnege ravnateljstva trgovinski zbornici v Gorici dopis, ki je naznanil, da ni bilo mogoče zgraditi projektovane telefonične medmestne črte Trst-Gorica s centralami v Trstu, Trziču in Gorici in z javno govorilnico v Gradišču v istem letu vsled dejstva, ker so se bili prevdarjeni zneski popolnoma porabili za potrebne troške pri vrejevanju že obstoječih črt.

Ko je bila pozneje poprašala trgovinska zbornica c. kr. poštno ravnateljstvo v Trstu, kako daleč je napredovala ta zadeva, je le to formalno zagotovilo, da je bila telefonična medmestna črta Trst-Gorica vedno zapopadena v projektih za nove zgradbe v okrožju istega ravnateljstva za leto 1896 in da bi se bila tudi brez drugega zgradila, ako bi c. kr. trgovinsko ministerstvo — kakor je bilo upati — dovolilo potrebna sredstva.

Aprila meseca l. 1896 je pospešila trgovinska in obrtna zbornica v Gorici naravnost c. kr. trgovinsko ministerstvo, ktero je odgovorilo potom c. kr. poštnege in brzojavnege ravnateljstva v Trstu, da mu je vedno na srcu nameravana zgradba telefonične medmestne črte Trst-Gorica pripoznavajoč, da ta zahteva odgovarja dejanski potrebi dežele; da pa vsled pichlosti sredstev namenjenih za nadaljno razširitev telefonične medmestne črte ni bilo mogoče izvršiti projektovane zveze, ktera se pa vendar najbrže zgradi v prihodnjem letu.

A žalibog tudi v naslednjem letu je došel trgovinski zbornici od trgovinskega ministerstva dopis, ki je naznanjal to, kar je bilo naznanjeno že večkrat, da se namreč projektovana črta ni mogla zgraditi niti v onem letu iz razloga, ker ni bilo dovolj sredstev na razpolago.

V prepričanju, da bi bila ta naprava jako koristna, obnovila je trgovinska zbornica v Gorici 17. aprila 1899 svoje vprašanje pri c. kr. trgovinskem ministerstvu priporočujoč mu, naj preskrbi v državnem proračunu za leto 1900 potrebne zneske za zgradbo telefonične medmestne črte Trst-Gorica s prošnjo, da bi se istodobno napravile javne govorilnice pri c. kr. pošti v Gosposki ulici kakor tudi v Solkanu, Šempetru in Renčah.

Ta vloga kakor tudi pospešnica z dne 27. oktobra 1899 in neka nova vloga o istem predmetu niso zadobile do danes nikake rešitve

Gosp. poslanec Ernest Holzer, kateri je predlagal deželnozborsko resolucijo, in ktera je dala povod temu predlogu, se je podal meseca marca t. l. osebno kot ud goriške trgovinske in kupčijske zbornice k ministerstvu za poljedelstvo ter je pospešil zgradbo toliko zaželjene telefonične zveze; pri tej priliki se mu je zagotovilo, da je že dolgo časa pripravljn dotični tehnično - finančni načrt, a nič konkretnega ni mogel poizvedeti o tem, kedaj se bode izvršila zgradba

Namesto tega pa se je omenjeni g. poslanec prepričal, da se sicer priznava na merodajnih mestih velika korist omenjene telefonične črte, da pa se ji istočasno pripisuje krajevni značaj, in vsled te zadnje okoliščine se v merodajnih krogih namerava pritegniti k prispevanju za rečeno gradbo krajevne činitelje.

S tem je obrazložena zgodovina te zadeve v toliko, da zamore c. kr. namestništvo pojmiti kričeče nasprotje, ki izvira iz tega, da se zaman predlagajo že desetletja prošnje in resolucije za napravo, ki je vitalnega interesa za to deželo in pa iz dejstva, da bi se država sama pri tem gotovo okoristila, podpisani deželni odbor, kateri je trdno prepričan o naklonjenosti namestništva za blagor dežele, naproša Isto, naj sporoči vladnim činiteljem željo izraženo v dveh točkah deželnozborske resolucije, ki je navedena v začetku tega dopisa. C. kr. namestništvo, ki je povsem podučeno o razmerah in potrebah dežele Goriške in Gradiške, naj ob tej priliki blagovoli najtopleje zastopati rečene potrebe pri c. kr. poljedelskem ministerstvu ter naj si prizadeva prepričati vladne činitelje o njih napačnem naziranju, po katerem smatrajo to telefonično črto popolnoma krajevnega značaja vsled česar bi morali prispevati k tej zgradbi krajevni činitelji. V kolikor se tiče vprašanja o potrebi zaprošene naprave, naj blagovoli c. kr. namestništvo o priliki povdarjati okoliščino, da mesto Gorica tvori glavni trg za izvažanje sadja; da se njena važnost še posebno povzdigne z vpeljavo druge železniške zveze; da so cene sadja podvržene hipnim spremembam, kakor noben drugi predmet; da je za redni in vspešni razvoj trgovine neobhodno potrebno, da so obveščeni izvozni trgi vsaki čas o spremembah cen sadja, kar je mogoče doseči edinole in najlaže potom telefona.

C. kr. namestništvo naj predoči c. kr. poljedeljskemu ministerstvu, da ugoditev obeh zahtev deželnega zbora nikakor ne povzroči državnim financam neplodnih žrtev, ampak ugodna rešitev teh vprašanj se mora smatrati celo v prvi vrsti kot ena izmed onih prepotrebni naprav, h katerim se mora Isto ministerstvo v najkrajšem zateči, ako hoče izdatno pospeševati izvoz domačih pridelkov ter zblíževati ta izvoz z velikimi torišči trgovine v središču monarhije.⁴

Leto 1902 je minulo, ne da bi nam došla kaka rešitev tega dopisa. Ko smo pospešili tozadevni odgovor nam je sporočilo namestništvo, da je predložilo naš dopis c. kr. trgovinskemu ministerstvu, od katerega pa ni še došla nikaka rešitev.

27. Za postajališče brzovlakov na postaji Pieris-Turjak.

Odb. št. 4359, 6347
I. 1902

Vsled prošnje občine Turriaco, da se doseže odredba, vsled ktere naj bi se brzovlak od 9.30 predp., ki vozi v Trst in oni od 6.30 pop., ki vozi v Červinjan ustavljala tudi na postaji v Pieris-Turriaco je sklenil deželni zbor v svoji seji od 17. julija 1902 sledečo resolucijo:

„Deželni zbor spoznavajoč potrebo in umestnost, da se naj ustavljata na postaji Pieris-Turriaco brzovlaka št. 602 Trst in 603 Červinjan, nalaga deželnemu odboru, naj

posreduje pri pristojnih c. kr. železniških oblastvih, da se usliši želja občine Turriaco in obmejnih občin Pieris, S. Canciano, Begliano in S. Pietro.⁴

Deželni odbor je takoj odposlal prošnjo občine Turriaco kakor tudi deželnozborski sklep v znanje c. kr. železniškemu ministerstvu z dopisom 28. julija 1902 št. 4359 povdarjajoč osobito koristi, ki bi izvirale iz zaprosene odredbe obsežnemu ozemlju in dejstvo, da z ugoditvijo rečene zahteve ne bi trpela nikake žrtve državna železniška uprava.

Toda c. kr. namestništvo je sporočilo deželnemu odboru z dopisom 28. septembra 1902 št. 25641, da je izjavilo c. kr. železniško ministerstvo z odlokom 20. septembra 1902 št. 40958/20 kakor sledi :

da brzovlaka št. 602/603 na črti Tržič-Červinjan sta se ustanovila edinole v namen, da se ustvari, upoštevajoč željo izraženo od trgovskih slojev v Trstu, direktna zveza od Benetk v Trst in obratno; da je bilo mogoče določiti za ta vlaka edino postajališče na postaji Villa Vicentina, z ozirom na potrebo zveze z Gradežem kot zdraviliščem; da končno c. kr. železniško ministerstvo ni moglo zapopasti absolutne potrebe zahtevanega postajališča dveh brzovlakov na postaji Pieris-Turriaco gledé na to, da je zadostno preskrbljeno za krajevne interese prebivalcev Turriaco in obmejnih krajev s tem, da vozijo po voznem redu vsak dan med Trstom in Pieris-Turriaco štiri, od Gorice do navedene postaje trije in od te v Gorico štiri vlaki, kateri so za rečeno prebivalstvo izredno ugodni.

28. Za slovenski in italijanski realni gimnazij v Gorici.

Odb. št. 8689/1902

Deželnozborska resolucija od 3. januarja 1903, s katero se je zahtevala od vlade ustanovitev slov. in ital. realnega gimnazija v Gorici, smo odposlali utemeljujoč njih potrebo c. kr. namestništvu z naprosilom, da pospeši njih ustanovitev.

29. Izravni davki v prid dežele.

Odb. št. 6918

Prevažni deželnozborski sklep z dne 18. julija 1902, s katerim se je naročilo deželnemu odboru, naj se obrne do vlade z naprosilom, da prepusti deželnemu zakladu dohodek na izravnih davkih, kateri se stekajo iz te dežele, smo izvršili s tem, da smo odposlali c. kr. namestništvu sledeči dopis z dne 20. oktobra 1902 št. 6918 :

„Kakor se posnema iz izvirnega izpiska pod ... je sprejel deželni zbor poknežene grofovine Goriške in Gradiške v svoji seji z dne 17. julija 1902 sledeči sklep :

Nalaga se deželnemu odboru, naj se obrne z utemeljeno prošnjo do visoke vlade v svrhu, da se odstopi dež. zakladu v pokritje lastnih potrebščin dohodek na izravnih davkih.

Podpisani deželni odbor izvršuje ta nalog, se počaščuje pred vsem predočiti c. kr. namestništvu neštevilne potrebe, ki bremene deželni zaklad in ki se od leta do leta bolj množé tako, da je deželnemu zalogu nemogoče jih kriti več, niti deloma ne.

Razun ogromnega prispevka v znesku $\frac{1}{4}$ milijona K okrajnim šolskim zalogom, velikih prispevkov za brambena dela proti povodnjam, za asanacije, za vodne naprave, za pospeševanje trtoreje, za izboljšanje poljedelstva in reje goveje živine, razun vojaških stroškov in onih za orožništvo, za pokritje primanjkljaja pokojninskega zaloga za učitelje, za pospeševanje pouka in male obrti, in za pokritje občutljivih raznih bolniških stroškov, ki vsako leto bolj pretijo spraviti deželno premoženje iz ravnotežja, — bode morala prevzeti dežela v kratkem na se še razna druga in velika bremena.

Otvoritev deželne hipotečne banke in deželnega zavoda za zavarovanje živine bodeta zahtevala, do popolnega delovanja teh zavodov, žrtev od strani deželnega erarja: žrtve, katerim se ne more izogniti, ko se gre za dva zavoda, za katera je deželno zastopstvo dolgo in nevtrudljivo delalo, da ju je pripravilo do zrelosti, ker od nju se pričakuje nepopisljiv dobiček in povzdigo te na poljskih pridelkih jako bogate dežele.

Tukaj se opomni tudi potrebo urediti na dostojen stan in razmeram odgovarjajoč način, materialno stanje ljudskih učiteljev, radi česar se je pripravil načrt zakona, kateri se nahaja v pretrsevanju v nalašč za to izvoljenem odseku, kar bode na narobčutnejši način potisnilo deželno bilanco v ozadje.

Se ne sme tudi pozabiti ono veliko delo sistemiziranja in uravnave rek in potokov, močvirjev, predlagano od visoke vlade katero zahteva velike stroške, ki se bodo morali pokriti od dežele.

Spomniti se je treba tudi že določene zgradbe deželne norišnice z potroškom, 1,000.000 kron, katera bode povzročila občutljivi pomankljaj, za katerega pokritev se bode moralo skrbeti.

Ako se od ene strani postavljajo vsi ti zahtevki kot neobhodno potrebni, nastanejo od druge strani neovrgljive zapreke zadostiti jim z sedanjimi pripomočki.

Bilančni dohodki imajo žalibog nevpogljive aritmetične številke. Številke ne dopustijo nazorov.

En sam pogled na primeru deželnih, občinskih, šolskih, cestnih doklad ali istih za trgovsko obrtno zbornico zadostuje se prepričati, da je ista odmera 50—60% višja kot enake obstoječe doklade v kateri se hoče drugi avstrijski deželi.

Vsak povešek istih nastal bi neznosen za prispevatelje, katerim je vže sedanje stanje povzročilo pravo ekonomično krizo. Iz ravno istega vzroka se ne sme niti misliti na nove doklade.

Položaj, kakor izhaja iz do sedaj razloženega, bil bi brezuspešen, ako bi se ne upoštevala okolnost, da je genijalni zakonodajalec, kateremu se more Avstrija zahvaliti za premembo osebnega davka vedel vže v naprej, v kakšnih stiskah bi se nahajala deželna uprava, vsled česar je priskrbel iz začetka, da se slednjim odkaže letni znesek na korist deželnih zalogov.

Iz člena IX zakona 25. oktobra 1896 d. z. št. 220/1896 izhaja jasno označen namen zakonodajalca olahkočiti davčni sistem na ta način, da se bode zamogel državni erar odpovedati polagoma zemljiščnemu davku na korist avtonomnim korporacijam, obdržuje za se doneske osebnega davka.

S tem, da se je spremenil davčni zistem, in da se je vpeljal novi davek na osebne dohodnine, se je pač napredovalo na finančnem polju ali dokler se bode ta davčni zistem države naslanjal na podlago najvišjega davka in dokler se bode izterjaval posebni državni davek poleg onega na osebno dohodnino, bodo imela posamezna odmirjanja značaj dvojnega davka, ki pa ne bi bil povsem pravičen niti opravičen.

Opaža se tudi, da so avtonomne uprave bližje, in da pomagajo posredno z javnimi deli posestnikom zemljišč, kmetskemu stanu in hišnim posestnikom, za kar se opravičeno zahteva, da bi prispevek, katerega morajo upravljenci plačati za ta javna dela pripadal avtonomni upravi.

Državna uprava ima pred seboj zaznamovano pot, po kateri zamore opomoči deželnemu zalogu goriško-gradiščanskemu in to z privolitvijo zahteve dež. zbora, katero si počastuje dež. odbor sledeče sestaviti, prosič da visoka vlada blagovoli ukreniti potrebno, da se odkažejo dež. zalogu goriške-gradiščanske potrebni dohodki iz zemljiščnega davka.

Podpisani dež. odbor si laska, da bo c. kr. namestništvo stalo ob strani dež. zastopstva pri tej tako važni zadevi, ter da bode zastopalo pri najvišjih činiteljnih potrebo

izvršitve te prošnje, katera je sicer podprta z enakimi resolucijami sklenjenimi in zadostno^o obrazloženimi od deželnih zastopstev drugih držav in krajev monarhije.

30. Za pravočasno sklicanje deželnega zbora.

Izviršujé slični nalog, naložen od visoke zbornice v seji 18. julija 1902, odposlal je deželni odbor c. kr. namestništvu dne 20. oktobra 1902 št. 6934 sledeči dopis.

„Kakor se razvida iz priloženega poverjenega izvlečka dotičnega zapisnika, sprejel je deželni zbor poknežene grofovine goriške-gradiščanske v seji 18. julija 1902 nastopni sklep:

„Naroča se deželnemu odboru, da pozove cesarsko vlado, da skliče deželno zastopstvo v prvih mesecih leta, da zamore začasno skleniti deželni proračun, da se ne spravi dežele v finančne stiske, kar se bi lahko zgodilo vsled zamujene potrdbe proračuna.“

Podpisani dež. odbor, izviršujé to naročilo, prosi c. kr. namestništvo, da blagohotno naznani pristojni višji oblasti, v kakšno škodo bi bila zavlačitev odobritve dež. proračuna za deželne finance in istočasno bi provzročila resne zapreke državnim finančnim organom.

Resničnost gori navedenega dokazala se je tudi v tem letu, v katerem so se deželne naklade zapopadene v končnem proračunu odobrile še-le koncem tretjega četrtletja, kar je provzročilo finančnim organom veliko dela vsled dopolnilne odmere, in ne majhnih sitnosti z primiranjem vplačila celega leta v smislu novih odstotkov doklad.

Prispevateljem samim napravlja ne malo sitnosti, katerim se prvič naloži en davek, in potem, po preteku več mesecev, se jim isti poviša, to kar da večkrat povod ne prav prijetnim opazkam nasproti oblastnijam bodi državnim ali avtonomnim.

Kakor zahtevajo prispevatelji vedeti v času za njih davke, tako je tudi za deželni erar — kateri mora zadostiti težkim in mnogim obvezam v korist enakomerne uprave javnih zadev — neobhodno potrebno poznati čim preje odmero dohodkov, na podlagi katerih zamore izvršiti nakazila.

Od odmere rečenih dohodkov je odvisna seobno visokost prispevkov za splošne potrebščine, katere lahko prevzame dežela v danih prilikah.

C. kr. namestništvo blagovoli, vpošteva je gori navedene okoliščine, katere so kakor znano pri državni upravi merodajne, podpreti pri najvišjih činiteljih predležečo prošnjo deželnega zastopstva, in delati na to, da se skliče deželni zbor v času obljubljenim od c. kr. namestništva z dopisom 14 septembra t. l. št. 2491/Pr. in da se istemu dovoli potrebni čas, da zamore pretresovati v dotičnem finančnem odseku in odobriti konečno bilanco za leto 1903.

Dež. odboru bode skrb, da sestavi v potrebnem času proračun na takšen način, da bode pri otvoritvi deželnega zbora pripravljen za stvarno pretresovanje.

Kakor se je pozneje videlo, ta korak ni bil brezuspešen. Ker je bila visoka zbornica v prihodnjem mesecu decembru začasno sklicana, je zamogla razpravljati o proračunu za leto 1903 in rešiti še druge važne točke.

IV. Del.

Redna uprava deželnega odbora.

A. Gospodarstvo.

I. Delež, pripadajoč naši deželi od državnih davkov.

Kakor razvidno iz knjig deželnega knjigovodstva je dalo c. kr. finančno ravnateljstvo v Trstu tekom l. 1902 deželnemu odboru na razpolago sledeče zneske tvoreče del, ki pritiče deželi v smislu obstoječih zakonov, na višjih dohodkih državnih davkov:

a) Od večjega dohodka osebnega davka	K 18.950.75
na saldo leta 1901, in	„ 6.661.84
na račun leta 1902,	
Skupaj	K 56.087.75
b) Od višjega dohodka žganjarin	„ 6.661.84
za l. 1901, in	„ 55.508.—
za l. 1902	
Skupaj	K 62.169.84

* * *

Odb. št. 1328, 4253

Nadaljujoč razpravo prejšnjega poročila glede poprejšnje deželne davščine na žganjine, poroča deželni odbor še to-le:

Vsled zakona 8. julija 1902, drž. zak. št. 86, se je uničila pogodba z Odomom Lenassi-jem, gledé dražbe deželne davščine na žganjine, ki je bila dovoljena omenjenemu zakupniku s pogodbo z dne 28. decembra 1900.

Zakupnik se je bil namreč obvezal s pogodbo z dne 3. julija 1901 (odb. št. 3865), da povrne obrtnikom vse one zneske, katere so bili ti le izplačali na deželni nakladi za dobo od 1. septembra 1901 naprej za zastanke davščin onih žganjin, ki so podvržene dopolnitveni državni davščini v zmislu goriomenjenega zakona.

Slovom dopisa c. kr. finančnega nadzorstva v Gorici z dne 14. februarja 1902 se je izvršila povrnitev deželne davščine na zastankih konstatovanih 1. septembra 1901 edino le v Gorici in ne pa tudi na deželi. Ker se pa dotični obrtniki niso bili pritožili, nasvetovalo je finančno nadzorstvo, naj bi se ti-le poprašali in naj bi se povrnila zakupniku varščina še-le potem, ko bi bila strankam izplačana njih tirjatev, oziroma ko bi iste od tega odstopile.

Deželni odbor je ta nasvet sprejel ter izdal dne 12. marcija 1902, št. 1328, vsem občinskim zatopom dežele okrožnico s povabilom, da bi vsi trgovci in obrtniki, katerim ni bila povrnjena pripadajoča jim odškodnina od deželne davščine na žganjine, naznanili to podpisnemu dež. odboru v dobi 14 dni.

Po došlih odgovorih od strani županstev se je odposlal gospodu Odonu Lenassi-ju izkaz onih strank, ki so imele terjati povračilo, in sicer z odlokom z dne 30. aprila 1902, k odborovi številki 1328.

Ko je pa zakupnik izpolnil svojo dolžnost, izplačala se mu je varščina v znesku 5000 K. dne 21. novembra 1902, temeljem odloka dež. odbora z dne 14. novembra 1902, št. 4253.

2. Deželna davščina na pivo.

Odb. št. 8650/1902
1339/1903

Pobiranje dež. davščine na pivo za l. 1903 se je oddalo v zakup g. Karolu vitezu Pomi za svoto K. 47 857.08.

Ker pa se je bila pozneje z Najvišjim sklepom znižala deželna davščina na pivo od 2 K. na 1.70 K. od hl. moral je dež. odbor skleniti z zakupnikom novo pogodbo, ki je bila sprejeta na zapisnik dne 27. februarja 1903, in po kateri se je znižala zakupnina na 40.676 K.

3. Deželna komisija za odmero davkov.

Odb. št. 7766/1902

C. kr. namestništvo je s svojim razpisom z dne 28. decembra 1901 št. 32168 povabilo dež. zbor, naj izvrši nadomestne volitve za polovico članov in namestnikov v deželno komisijo za osebni davek, ki so izstopili iz imenovane komisije koncem leta 1901.

V deželnozbornski seji z dne 4. januarja 1902, so se izvršile imenovane volitve, in izvoljeni so bili:

1) V deželno komisijo za splošni obrtni davek:

Članom: Dr. Nikolaj Tonkli, Gorica; namestniki: Peter Sarcinelli, Črvinjan; Franc Mozetič, Gorica.

2) V prizivno komisijo za osebni davek:

Člani: Angelj Casagrande, Ajdovščina; Leopold Bolko, Črniče; Dr. Josip vitez Tonkli, Gorica; Josip Naglos, Kormin.

Namestniki: Hektor Tomasini, Tapoljan; Anton Jakončič, Gorica; Edvard pl. Claricini, Versa; Josip Chiozza, Škodovaka; Angelj mejni grof Fabris, Beljan; Danjel Godina, Ajdovščina.

Deželni odbor je naznanil ta izid c. kr. namestništvu z dopisom z dne 10. januarja 1902 št. 7766/1901, ter istočasno vladi priporočal, naj mu izroči v bodoče pri novih volitvah razpregled, kateri bi razkazal najnovejše stanje komisij I. stopinje, in sicer posebej ude, ki so bili izvoljeni in posebej one, ki so bili imenovani. Vrh tega je bilo nasvetovano, naj se izvrše volitve komisije I. stopinje prej nego one II. stopinje, in sicer v izogib morebitnih neveljavnih volitev.

Novo izvoljenim udom komisij so se naznanile dotične izvolitve z odloki dež. odbora z dne 10. januarja 1902.

4. Zaupniki za odmero osebnega davka.

Odb. št. 6550/1902

Ugodivši naličnemu povabilu c. kr. finančnega ravnateljstva v Trstu z dne 4. oktobra 1902, št. 30.888, je dež. odbor imenoval nektere zaupnike za odmero osebnega davka.

Ta imenovanja so se naznanila c. kr. finančnemu ravnateljstvu z dopisom z dne 15. oktobra 1902, št. 6650.

B Železnice.

I. Bohinjska železnica.

Odb št. 1043, 1596,
2021, 2722, 3106,
3622, 5868, 7766.

Na ukaz c. kr. železniškega ministerstva je c. kr. namestništvo z dopisom z dne 25. februarja 1902 naznanilo, da glede na napredovanje pripravljalnih del za zgradbo druge železnične zveze s Trstom, sklenjene z zakonom z dne 6. junija 1901, drž. zak. št. 63, se je odpravila načrtovalna ekspozitura v Jesenicah ter se ustanovilo mesto nje s prvim marcem 1902 c. kr. želez. ravnateljstvo, (kateremu načeluje c. k. nadzornik drž. železnic Leop. Frisch) v dovršitev zastanih načrtvenih del, kakor tudi za zgradbo južne proge železnice čez Karavanke in severne črte Bohinjske železnice, vstevši južni del predorja skozi karavanke ter celega predorja Bohinjskega (proga čez Hrušico-Jesenice in Podbrdo.)

Vrh tega se je glasom istega namestništvenga naznanila določila vstanovitev c. kr. oddelka za gradbo predora v bohinjski Bistrici za cel bohinjski predor, kateri bi bil podrejen c. kr. železniškemu ravnateljstvu v Jesenicah.

* * *

C. k. železniško ministerstvo je zaukazalo namestništvu, naj izvrši politični obhod, ter potrebno ukrene glede razlastitve oziraje se na istinite juridične določbe vodnega zakona z dne 28. avgusta 1870 drž. zakonika in ukaznika šte. 41, upošteva je podroben načrt za uporabo vodne sile na Katzenbach-u pri Podbrdu, ki je v zvezi z zgradbo bohinjskega predora (južni del) v načrtani progi Celovec (Beljak) Trst - S. Andrej; ta načrt je predložila c. kr. načrtovalna ekspozitura v Jesenicah ter se je iz stavbinskega stališča spoznal za pravičnega in se je načeloma odobril.

Obhodna komisija se je pod nazorstvom c. kr. namestništvenga svetovalca L. Fabjani-ja zbrala dne 5. marcija 1902 v Podbrdu. Deželni odbor je bil zastopan po svojem odposlancu.

Z dopisom z dne 14. marcija 1902 šte. 5014/XI je priposlalo c. kr. namestništvo deželnemu odboru tiskan prepis zapisnika, sprejetega dne 5. marcija pri goriomenjenem obhodu.

* * *

Uprava državne železnice je sklenila vže začetkom zgradbe bohinjske železnice ustanoviti za to železnico v Gorici kolodvor prve vrste z dotično strojno delavnico.

Meseca aprila 1902 je zadobil pa deželni odbor prepričanje, da bi zamogla morda vlada z ozirom na dejstvo, da so se druga mesta potegavala v svrhu pridobitve gorenje zgradbe, svoje prvotno tozadevno mnenje predrugačiti na škodo Gorice in naše dežele.

Sklenil je tedaj sklicati brez odloga komisijo neposredno prizadetih činiteljev, ki bi pretresovala, kaj bi bilo ukreniti v svrhu zagotovitve, da se pridobi obljubljeni kolodvor prve vrste in dotična strojna delavnica.

Vsled naličnega povabila deželnega odbora so se zbrali dne 20. aprila 1902 v sejo v deželni hiši čast. Mighetti in Holzer kot zastopnika trgovske in obrtne zbornice, ter je bil pričujoč tudi deželni glavar in deželni odbor, kterega ud, čast Dr. Venuti, je zastopal ob enem goriško mesto.

Deželni glavar je izročil to zadevo v obravnavanje, ki se je izvršilo z vso obširnostjo; tega pretresovanja so se vdeležili vsi udje komisije.

Povdarjalo se je, da ima Gorica največ tehničnih razlogov, da bi se izbrala za sedež glavne strojne delavnice bohinske železnice, ktere je skoraj središče, ki ni oddaljeno več nego 300 kilometrov od končnih postaj, in da ima za to železnico ravno iste tehnične razloge kakor Maribor za južno železnico, Inomost za progo Kufstein-Ala južne železnice itd. itd.

Namignjeno je bilo tudi, da bi se Gorica jako prilagala za sedež ravnateljstva in nadzorstva strojne delavnice, ki bi bila odvisna od ravnateljstva državnih železnic v Trstu.

Na ta in druge nasvete, ki so se pri pretresovanju vzeli v poštev, je komisija soglasno sklenila :

1) Pripozna se, da je neobhodno potrebno naznaniti vladi željo goriškega mesta, temeljujočo na razlogih tehničnega in upravnega značaja, kakor tudi na klimatičnih razlogih itd. da bi se ustanovila tu glavna strojna delavnica bohinske železnice ;

2) sklene se, skrbeti za to, da bodo magistrat, trgovska tržaška zbornica kakor tudi c. kr. namestništvo in železniško ravnateljstvo v ta namen skupno delovati ;

3) poverita se čast. Dr. Venuti in Holzer, da se sporazumeta z omenjenimi tržaškimi oblastmi ter prevzame gospod glavar nalog priporočiti to stvar gospodu namestniku ;

4) Dr. Verzeznassi je prevzel nalogo, da to stvar obrazloži poslancem v državnem zboru in da bo o vspuhu poročal komisiji ;

5) Pri c. kr. vladi ima ukreniti potrebno komisija deželnih odposlancev, municipija, trgovske zbornice, in sicer s pomočjo — v kolikor mogoče — gorimenovanih tržaških oblastev in vseh zastopnikov dežele v državnem zboru ; ako mogoče, naj se predružijo tudi vsi državni poslanci tržaškega mesta in Istrske dežele, ali le nekteri teh.

V deželnoodborski seji z dne 7. maja je bilo sklenjeno, da dojde v sredo dne 14. istega meseca deputacija sestavljena iz deželnih odbornikov Dr. Marani-ja, Prof. Berbuč-a, kot zastopnikov deželnega odbora, iz Dr. Venuti-ja kot zastopnika goriškega municipija, in iz odposlanca trgovske in obrtne zbornice goriške, kteri bi načeloval deželni glavar, na Dunaj, da bi izprosila pri c. kr. železniškem ministerstvu, da bi se ustanovil kolodvor I. vrste bohinske železnice v Gorici, kakor tudi dotična strojna delavnica, in pri drugih pristojnih ministerstvih druge zadeve administrativnega značaja, ki so posebne važnosti za deželo.

Trgovska in obrtna zbornica je odposlala v deputacijo g. Holzer-ja.

Deputacija je bila pri višjih oblastih na Dunaju jako vljudno vsprejeta ter je zamogla izprositi, razun glavnega predmeta, namreč železniškega kolodvora in strojne delavnice, tudi druge zadeve, kakor na primer povišanje deželne davščine na pivo.

* * *

C. kr. namestništvo je naznanilo z dopisom z dne 8 septembra 1902, št. 14059/XI deželnemu odboru, da mu je c. kr. železniško ministerstvo zaukazalo, naj izvrši komisijonelni pregled glede zgradbe kolodvora v Podbrdu, kakor tudi politični obhod in naj potrebno ukrene za razlastitev v kolikor zadeva omenjeno zgradbo in dotični predor.

Komisijonelni pregled je bil določen od c. kr. namestništva za dan 8. oktobra 1902.

Deželni zbor je odredil svojega zastopnika na lice mesta v osebi čast. odbornika dr. Marani-ja ter je o tem obvestil c. kr. namestništvo z dopisom z dne 15. septembra 1902 št. 5858.

Dne 17. novembra 1902. št. 44.323 je došel deželnemu odboru dopis c. kr. železniškega ministerstva z opombo, da je bil odposlan operat kolodvorov in podroben načrt glede delne proge Podbrdo Gorica Bohinske železnice c. kr. namestništvu tržaškemu za

izvršitev pregleda kolodvorov na licu mesta in za ukrepitev glede političnega obhoda in razlastitve.

C. kr. namestništvo je naznanilo z dopisom z dne 24. novembra 1902 šte. 31.189 deželnemu odboru, da se izvrši temeljem gori navedenega operata politični obhod odnosno razlastitev od 15. do 22. decembra 1902 oziroma od 7. do vštveno 20. januarja 1903.

Deželni odbor je imenoval svojimi zastopniki pri komisiji za obhod in za razlastitev deželnega odbornika dr. Marani in dr. Gregorčiča.

Ker sta pa bila oba zadržana ju je namestoval v komisiji za obhod in razlastitev poslanec Lapanja.

Komisije glede kolodvorov od Solkana naprej se je vdeležil odbornik dr. Marani.

2. Vipavska železnica.

Odb. št. 5041, 5760,
6858, 7080, 6532,
7132

Leta 1902 se je dokončala zgradba železnice po Vipavski dolini, ki ima namen, da povzdigne življenje, promet in blagostanje tega okraja.

Oktober meseca navedenega leta je naznanjal žvižg lokomotive prebivalstvu prijetne doline, da prihaja najmočnejši činitelj moderne omike.

Vprašanje dovoznih cest na kolodvore nove železnične proge je bilo rešeno že poleti, predno se je bila izročila proga prometu. Načrte dotičnih cest je izdelala tvrdka E. Klemencievicz in Demuth, ki je zgradila tudi železnico, ter jih je pregledal deželni stavbinski urad (če tudi le na kratko; bili so mu namreč prepozno predloženi) ter so bili vrnjeni z dotičnimi uradnimi opazkami nadzorstvenemu uradu za zgradbo Vipavske železnice v Gorici. Prepisi dotičnega dopisa (z dne 14. avgusta 1902 št. 5041) so se odposlali na znanje cestnemu odboru za goriško okolico in onemu ajdovskega okraja, kakor tudi županstvom v Šempetru pri Gorici, Vrtojbi, Prvačini, Dornbergu, Črničah, Kamnjah, Sv. Križu in Ajdovščini, kateri so morali založiti dve tretjini gradbenih stroškov rečenih cest, dočim je prevzelo nase ostale stroške železniško podjetništvo.

Z dopisom z dne 17. oktobra 1902 št. 27.298/XI je priposlalo c. kr. namestništvo deželnemu odboru načrte nanašajoče se na nove zgradbe, ki so nastale potrebne na goriškem kolodvoru južne železnice vsled okoliščine, da končuje Vipavska železnica na istem kolodvoru.

Predno je c. kr. namestništvo privolilo v zgradbo, je zahtevalo poročila, ali ni nikaškega zadržka za to zgradbo iz stališča stavbinskih predpisov obstoječih v kronovini odnosno v Goriškem mestu.

Spisi so se odstopili z dopisom z dne 21. oktobra 1902 št. 6858 mestnemu stavbinskemu uradu za pregled in poročilo.

Da ni nikakih zaprek od strani gorinavedenega urada, sporočil je municipij goriški s poročilom z dne 28. oktobra in istega dne so bili vrnjeni z dopisom šte. 7080 načrti c. kr. namestništvu.

Promet na tej črti se vrši brez ovir razun v jednom slučaju, ko je moral posredovati deželni odbor.

Kolodvor v Šempetru je namreč ostal zaprt toliko glede potnikov kolikor glede blaga od dneva naprej, kterega je bila železnica izročena prometu, dočim je bil istodobno naveden v potovalni knjigi nove železnice tudi kolodvor v Šempetra ter je bilo razkazano, kedaj dohajajo in odhajajo vlaki, dasi se to ni godilo.

Deželni odbor, za kojega posredovanje je prosilo županstvo v Šempetru in sploh javno mnenje, se je z dopisom z dne 7. oktobra 1902 pod št. 6532 energično pritožil na

železnično ministerstvo proti zaprtju navedenega kolodvora, koje zaprtje je bilo zaukazano, v kolikor mu je bilo znano iz vzroka, ker občinski zastop šempeterski se je branil plačati tretjino gradbenih troškov dovozne ceste, navedši kot razlog za to branitev okoliščine, da on ni bil nikakor obvezan prispevati za ta potrošek in da je bila oddana zgraditev te ceste potom dražbe v dobi, ko je bila ta cesta — razun pogrusečevanja — vže lepa in zgrajena. Deželni odbor je v tej pritožbi povdaril, da je takorekoč nerazumljivo, da se je od strani železnične uprave povsem izključil ves promet s potniki in z blagom na kolodvor, kateri bi se moral prištevati vsled bližine glavnega mesta kronovine in vsled izdatnega izvažanja poljskih in obrtnih pridelkov med najvažnejše in ki je zagotavljal, da bode imel največ dohodkov.

Z ozirom na to okoliščino kakor tudi z ozirom na nepravilnost, da bi se ne mogli prebivalci mesta in okraja voziti v Šempeter po železnici, ko je bila vendar ta železnica zgrajena v to svrbo, in da ne bi mogli prebivalci cele Vipavske doline ustavljati se v Šempetru, ki je za iste tuintam bližji mestu, zahteval je deželni odbor pri c. kr. železničnem ministerstvu, da posreduje pri pristojnih oblastvih, da se brez odloga odstrani zaprtje šempeterskega kolodvora.

C. kr. železnično ministerstvo je odgovorilo deželnemu odboru z dopisom z dne 25. oktobra 1902 št. 45.312, da kolodvora šempeterskega ni bilo mogoče poprej odpreti, kakor se dokonča dovozna cesta na isti kolodvor po določbah političnega obhoda Vipavske železnice, glasom kojih določb je prevzela šempeterska občina in okrajni cestni zalog dve tretjini in železnica jedno tretjino gradbenih troškov.

C. kr. ministerstvo je dodalo, da je bilo največ ležeče na odprtju občini Šempeter, ki ni hotela izpolniti prevzetih obveznostij, in da je bilo c. kr. namestništvu naročeno, naj vpliva na to, da bodo imela pogajanja glede pokritja troškov za zgradbo dovozne ceste čim prej dovoljen uspeh.

Zadeva je bila konečno rešena s tem, da se je kolodvor odprl januarja meseca 1903.

3. Furlanska železnica.

Odb. št. 3771

Upravni svet c. kr. priv. furlanske železnične družbe je priposlal deželnemu odboru z dopisom z dne 6. junija 190v št. 1046 izvod upravnega poročila za poslovno leto 1901, ki je bil potrjen v osmem splošnem zboru delničarjev, ki se je vršil na Dunaju istega dne.

Iz tega računskega sklepa je razvidno, da so narastli dohodki vsled prevažanja potnikov za 30% in oni blaga pa za 169%.

Dejanski potroški uprave so znašali v letu računskega sklepa 57% v primeri s 75% v poprejšnjem letu.

Ta sama števila dokazujejo prav lakonično in temeljito, da rastejo dohodki te furlanske železnice čim dalje bolj in da železnica po jednom stoletju neomvljive iznajdbe Jurija Stephenson-a gotovo izvrši to, kar je obljubila.

C. Poljedelstvo.

I. Trtoreja.

Odb. št. 254, 411,
8312, 2946

Razne občine dežele so se obrnile tekom leta 1902 na c. kr. vlado, da bi dobile brezplačno kolči američanskih trt v svrhu obnovitve po trtni uši okuženih vinogradov.

Deželni odbor je toplo priporočil vloge vseh onih občin, ki so se obrnile potom deželnega odbora na vladne oblasti

Dne 13. decembra 1902 pod 32.249 je c. kr. namestništvo razposlalo okrožnico, s katero so bili trtorejci obveščeni, kako jim je leta 1903 postopati pri vlaganju prošenj za dobavo američanskih kolči iz trtnice poljedelskega ministerstva. Dobava je bila brezplačna za one občine in vinorejna društva, ki so nameravali zgraditi vinograde, kolči ali novodobne vinograde. Vsi drugi prošniki so morali plačati določene tarifne cene in sicer: 6 kron za 1000 kolči in 14 kron od 1000 bilf.

V omenjeni okrožnici je bilo nadalje opomnjeno, da gorenje cene so bile veljavne za male trtorejce, v kojih prilog je bila obrnjena v prvi vrsta vladna pozornost.

Boljši posestniki so zamogli — ako je bilo še kaj blaga na razpolago potem, ko so drugi že dobili zahtevano blago — dobiti po kupni ceni: kolči splošne vrste (*Riparia grandifolia*, *Solonis*, in *Rupestris monticola*) po 16 kron in bilfe iste vrste po 4 kron od 1000.

V vsakem slučaju so bile oddane kolči in trtnice onim prošnikom, o kojih je bil izključen vsak sum, da nameravajo z istimi tržiti v svrhu dobičkarije.

Okrožnica, ki se je bila razposlala vsem občinam, se je bila naznanila istega dne in pod isto številko deželnemu odboru.

Vladno akcijo za udušenje trtne uši v deželi je vodil tudi leta 1902 gospod Adolf Postl, kateri je bil povzdignjen vsled Najvišjega sklepa z dne 9. aprila 1902 c. kr. trto-rejskim nadzornikom I. vrste v VIII. plačilnem razredu. O tem povišanju je bil deželni odbor obveščen z dopisom c. kr. namestništva z dne 30. aprila 1902 št. 11.194.

2. Potovalni pouk o poljedelstvu.

Odb. št. 2144, 8123,
1354, 6575, 7220

C. kr. namestništvo je naznanilo z dopisom z dne 20. marca 1902 št. 6932, da je ustanovilo poljedelsko ministerstvo tri mesta potovalnega učitelja za poljedelstvo in sicer jedno z italijanskim učnim jezikom in dve s slovenskim učnim jezikom.

Imenovani so bili za ta tri mesta gospodje: Jakop Perhauz, Milan Ivančič in Anton Štrekelj.

Vsled naredbe c. k. ministerstva so bili nakazani sedeži: gospodu Perhauz-u v Gradšču, gospodu Ivančič-u v Tolminu in gospodu Štreklju v Gorici.

Kakor pretekla leta tako je bilo odrejeno tudi leta 1902, da je odpotoval gospod Ivan Marega, asistent deželne kmetijske šole, meseca marca na razne kraje kronovine podučevati trtorejce praktično cepiti na les in o obdelovanju američanskih trt.

Navedeni asistent je ta praktični poduk izvrševal dne 3. in 4. marca v Medeji, 5. in 6. marca v Čamplungu in 7. in 8. marca v Ronkah.

Meseca oktobra je bila potem vsprejeta ponudba Maregova, da bode držal konference glede vzgoje trt in glede obdelovanja murb po toči potolčenih in sicer dne 19. oktobra v Turjaku in 26. oktobra v Čamplungu.

3. Naredbe proti vremenskim neizgodam.

Odb št. 2684, 4326,
4297

Pomladi je bila razposlana v svrhu poučitve poljedelcev, kako se je treba varovati proti poškodbam slane, vsem občinam nalična okrožnica, kakor se je to zgodilo že poprejšnje leto.

Kar zadeva vporabo smodnika v svrhu strelnih postaj, bi bilo omeniti, da je vojno ministerstvo povdarilo, da vporaba tega smodnika ne stoji v razmerju z dejansko uporabo istega za streljanje proti toči (kar se je dalo posneti iz okoliščine, da kakor se je vporaba množila, manjšala se je za isto količino vporaba dinamita in da je deželni odbor razposlal v svrhu, da obvaruje občine naše dežele nevarnosti, da izgube pravico kupovati smodnik po nižani ceni vsled morebitnih zlorab posameznikov, dne 23. avgusta 1902 okrožnico št. 4326, s koje je občinskim zastopom gorenjo okoliščino obrazložil ter jim priporočil, naj resno in strogo pazijo na to, da se smodnik kupljen za streljanje proti toči ne vporabi za nikak drug namen v izogib izgube te pravice, ki bi bila v škodo vsem trtorejcem.

Ker so se meseca junija 1902 pripetile znane neizgode, naročil je deželni odbor z okrožnico z dne 25. istega meseca občinskim zastopom kronovine, naj zahtevajo od davčnega oblastva I. stopinje, da takoj doženejo provzročene škode in da predložijo svoje vloge pravilno opremljene, političnim oblastvom v svrhu, da dosežejo iz državnega zaloga, ki je določen za podpore vsled vremenskih neizgod, povračilo škode, katero so trpeli, ter naj se pri tem sklicujejo na uradne poizvedbe gledé škod, ki so se izvršile v svrhu odpisa zemljarine.

4. Vinoreja.

Odb. št. 3339, 2956,
4010, 2679

Dne 25. maja 1902 se je vršila v Gorici po inicijativi c. kr. kmetijskega društva sistematična poskušnja vzornih vin naše dežele.

Vsled vabila c. kr. kmetijskega društva, naj bi se vdeležil iste tudi deželni odbor, odredil je le-ta svojega odbornika čast. g. Klančič-a.

Poskušnja je imela jako laskav vspah za vinorejske pridelke dežele ter je vzpodbudila veselje nadaljevanja dela glede obnovitve vinoreje v deželi. Kmetijsko društvo v Šempetru pri Gorici se je obrnilo na c. kr. namestništvo v Trst za podporo 6000 kron v svrhu zgradbe vzorne kleti.

Namestništvo je poslalo navedeno prošnjo z dopisom 24/4. 1902 št. 6121/II. deželnemu odboru za mnenje.

Deželni odbor pa je naprosil za mnenje c. kr. kmetijsko društvo, in ko je to odgovorilo ugodno, je pisal c. kr. namestništvu 25/7. 1902 št. 4010 priporočuje prošnjo šempeterske zadruge.

* * *

Dopis namestništva z dne 12/4. 1902 št. 9266 je naznanil deželnemu odboru, da je c. kr. poljedelsko ministerstvo dovolilo vino- in sadjerejskemu društvu za Brda v Gorici podporo 700 K za nabavo precedilnika za vino.

5. Sadjereja.

Odb. št. 1105, 1596

Deželni odbor je zagotovil sklepom 9. januarja 1901 št. 7535 sadjerejskemu društvu v Ajelu podporo 250 kron, ako bi prispevala država enak znesek.

C. kr. namestništvo je naznanilo z dopisom dne 2. februarja 1902 št. 3031 deželnemu odboru, da je poljedeljsko ministerstvo dovolilo gori imenovanemu društvu podporo 250 kron. Vsled tega naznanila, — prijavljenega tudi od samega društva, — je dovolil dež. odbor poslednjemu z odlokom 12. marca 1902 št. 1590 zagotovljeni prispevek 250 kron.

6. Izdelovanje posušenega sadja.

Odb. št. 4324, 6095

C. kr. kmetijsko društvo je podalo prošnjo na poljedeljsko ministerstvo prosivši pomoči na korist izdelovanju posušenega sadja, da ne bi imela Nemčija vzroka izključiti isto iz svojih trgov, ker se nahaja v istem bajé preveč žveplene kisline.

C. kr. ministerstvo je doposlalo potom namestništva prošnjo deželnemu odboru da se o isti izjavi; le-ta vrnil jo je istim potom in opremljeno z prošnji ugodnim izvidom.

Dopisom 17. septembra 1902 št. 23787 je naznanilo namestništvo dež. odboru, da se je poljedeljsko ministerstvo pridružilo mnenju oddanem v stvari od strani c. kr. namestništva namreč v smislu, da se ne gre za iznajdbo nove metode za sušenje, pač pa za zboljšanje dotičnih pridelkov, kateri so se v zadnjih letih pripravljali z pičlo skrbjo.

Potom namestništva je zagotovilo poljedeljsko ministerstvo, da bode v kratkem dolžnost novonastavljenim učiteljem kmetijstva za Brda, vipavsko dolino itd. vplivati v tem smislu z podukom in nasvetom na vdeležence. Za končno rešenje uprašanja pa, ako je kriva vsebina žveplene kisline, da so češplje, nahajajoče se na nemških trgih v tako slabem stanu, je obljubilo ministerstvo, da se bodo napravile slične poskušnje pri kemičnem poskuševališču v Gorici.

7. Perutnistvo.

Odb. št. 2896

Poljedeljsko ministerstvo, hoteč obrniti večjo pozornost na zboljšanju reje perutnistva, in pred vsem poizvedeti vzrok nazadovanja iste, se je obrnilo potom namestništva na c. kr. kmetijsko društvo s pozivom, da uvede potrebne poizvedbe in sporoči o stvari do konca meseca novembra.

Prepis ministerskega odloka se je naznanil dež. odboru namestništvenim dopisom 24. aprila 1902 št. 9740/III kateri se glasi.

„V posameznih deželah nazaduje reja perutnin napram drugim pridelkom. Izvoz pridelkov te reje se je v zadnjih letih izdatno povečal. Zadnji čas je pa ta izvoz močno bojkotiran od ruske, srbske in italijanske strani.

Velika ekonomično-politična pozornost o reji perutnin se posname — odštevši celó domačo porabo — z primerjanjem izvoza in uvoza.

Leta 1894 je narastel izvoz perutnin v Avstro-Ogerski na skupen znesek 53 $\frac{1}{2}$ milijonov gld. proti vvozu 9·2 milijonov. Reja perutnine je donesla 44 milijonov gld. čistega dobička.

Iz trgovske bilance za leto 1900 se posname izvoz v znesku 69·6 milijonov proti uvozu 19·5 milijonov, torej čisti dobiček 50·1 milijonov gld. enako 100·2 milijonov kron.

Ta dobiček, izvirajoč večinoma iz izvoza se razdeli sledeče: perutnina 7·4 milijone, jajca 35·9 milijonov, posteljno perje 7·2 milijona in drugo perje 0·3 milijona gld.

Razmerje med obema deloma monarhije gledé gori navedenega izvoza jajc je 4:5, iz česar sledi, da je reja perutnin, tudi za tostranski del monarhije, jako važnega pomena.

Vkljub temu se je poizvedelo od merodajnih faktorjev, da reja domače perutnine ne odgovarja opravičenim zahtevam, radi česar se zdi potrebno zboljšati to važno stroko domačega pridelka z umnim postopanjem.

Ni izključeno, da se pečajo veloposestniki — na kojih umno obdelovanje se ozirajo mali kmeti, — jako malo z rejo perutnin. Vrhu tega, — ne oziraje se na to, da se pogreša skupna organizacija za trgovino z jajci in perutnino — zdi se, da otežuje tudi okolnost, da ni določeno, katera plemena so posameznim krajem bolj prikladna.

Poljedelsko ministerstvo je vsled tega mnenja, da bi se moral predvsem določiti za vsako posamezno deželo, katero pleme in katera mešanja plemen bi bilo za isto najbolj koristno, in kateri kraji bi bili ugodnejši za rejo perutnin. Sodelovanjem vseh konsorcijev in družb, katere se brigajo za rejo perutnin, bi se moralo določiti načrt lokalne vzgoje, vpoštevaje razdelitev perutninskih plemen, dvojnih plemen in jajc.

Obče je znano, da je reja perutnin mnogim krajem izplačljivo postransko delo, in ako se isto umno izvršuje tudi znaten dobiček.

Oziraje se tudi na to, da se množi poraba jajc od strani prebivalstva, daje povod, da se reja perutnine pospeši.

Ne gre se za to, da se ohrani kar obstoji, pač pa da se pospeši reja perutnin in ž njo izvoz iste. Mnogo bi se lahko napravilo sešobno v krajih, kjer je podnebje za to ugodno.

Razpravljanje ministerstva, katero se je doposlalo kmetijskemu društvu je jako obširno in obsega toli rejo perutnine kakor trgovstvo z dotičnimi pridelki.

8. Sviloprejestvo.

Odb. št. 2892

C. kr. namestništvo v Trstu obrnilo se je po naročilu poljedelskega ministerstva z dopisom 24. aprila 1902 št. 10078 na dež. odbor s prošnjo, da odda mnenje o predlogu c. k. kmetijskega društva v Gorici, da se vstanovi sviloprejska komisija za Primorsko.

Deželni odbor je po to zadevnem mnenju kmetijskega društva odgovoril dne 13. junija 1902 namestništvu, da sviloprejska komisija za Primorsko bi morala biti sestavljena iz 12 udov in sicer: 5 goriških sviloprejcev, dva goriška tovarnarja svile, 1 odposlanec kemičnega poskuševališča v Gorici, 1 odposlanec poljedelskega ministerstva, dva odposlanca kmetijskega sveta v Istri in 1 odposlanec kmetijske družbe v Trstu.

9. Državne podpore.

Odb. št. 5856

C. kr. namestništvo je naznanilo z dopisom 3. septembra 1903 št. 12624 dež. odboru, da je poljedeljsko ministerstvo podelilo c. kr. kmetijskemu društvu v Gorici za leto 1902 podporo v skupnem znesku 9800 in sicer 8600 za živinorejo, 400 K. za režijske stroške in 800 K. za svinjerejo.

Vrhu tega je poljedelsko ministerstvo pridržalo kmetijski družbi za sadjerejo podporo 1800 K. in za sviloprejestvo podporo 1000 K, katera zneska se izplačata na izrečno zahtevo c. kr. kmetijskega društva.

10. Raba deželnega grba.

Odb. št. 4275, 4697

Na prošnjo upisane tvrdke F. G. Resberg dovolilo se je isti odlokom dež. odbora 16. julija 1902, da sme vtisniti na svoje etikete in zaboje dež. grb in to vsled ugodnega izida tukajšne trgovsko obrtne zbornice.

Namen prošnje je, zagotoviti istinitost domačim pridelkom, pod kojih imenom se razpečavajo v severnih deželah tuji pridelki, na škodo koristim naše dežele.

Dovoljenje se je dalo samo za v to nalašč določeno trgovsko znamko, z zavezo, da se ista uporabi samo pri izvažanju domačih pridelkov in to v ogib takojšnje izgube privilegija, ako bi se zapazila kaka zloraba iste.

D. Javna dela.

I. Uravnava reke Mondine.

Odb. št. 209, 7585

Ker se ni izvršilo delo določeno za uravnava reke Mondine, kakor določeno v § 1. pogodbe (D. Z. št. 9 leta 1897 in št. 70 leta 1901), naznanilo je c. kr. namestništvo z dopisom 6. januarja 1902, da je tudi odredba §. 2. glede plačila prispevkov postala neveljavna, in je vnovič potrebno določiti rok plačila.

Ker je določila vodna zadruga, da izplača svoj prispevek popolnoma zgradbenemu zalogu še tekom leta 1901, naznanilo je c. kr. poljedelsko ministerstvo sklepom 20. decembra 1901, da je cela od eraričnega melioracijskega zaloga določena svota v znesku 49.600 K sedaj na razpolago. Namestništvo pripomi še, da zapade rok za dovršenje dela s koncem leta 1902 ter je vprašalo ob enem, bode se li izplačal v letu 1902 popolnoma tudi deželni prispevek v znesku 29.760 K.

Dež. odbor je odgovoril z dopisom 12. marca 1902, da deželni prispevek določen za zgradbo kanala Mondine je vsaki čas na razpolago in je prosil istočasno namestništvo, naj vkrene potrebno spremembo § 2. nagodbe 30. marca 1897.

Z dopisom 15. novembra 1902 št. 30.801/II. doposlalo je namestništvo dež. odboru zapisnik, glasom katerega je prosila vodna zadruga za uravnava Mondine dovoljenje, da sme začeti delo uravnave po neki novi spremembi.

Zapisniku sta bila priložena izvirnik načrta in novi načrt, katerega je namestništvo doposlalo v pretresovanje prosivše ob enem dovoljenje od dež. odbora v izvršitev istega.

Dež. odbor je odločil 18. novembra 1902 pristopiti k spremembi in ta sklep je naznanil namestništvu še istega dne brzojavno dež. glavar.

2. Poprava ceste na grič sv. Jurija.

Odb. št. 1912, 3833

Dopisom 11. marca 1902 št. 5674 sporočilo je c. kr. namestništvo, da je je ministerstvo notranjih stvari pooblastilo začeti takoj s popravo ceste na griču sv. Jurija pri Bračanu in prispevati z mero izvršenega dela, z izvanrednim zneskom 8000 K priskrbljenim za to v državnem proračunu za leto 1902.

Istočasno naznanilo je namestništvo, da je zavkazalo c. kr. okrajnemu glavarstvu v Gradiški, da takoj odredi zapričetek dela.

Pripomnilo je, da za izvršitev istega dela se je ponudila občina Dolenje, in da nima vlada temu nič ugovarjati, z pogojem, ako v to privoli cestni odbor krminski, kateremu pristojna poprava, zgradba in vzdrževanje državnih cest.

Dež. odbor je sporočil dne 18. marca 1902 v tem smislu goriimenovanemu cestnemu odboru.

C. k. okrajno glavarstvo v Gradiški je po dovršeni tej stvari, kakor izhaja iz njegovega dopisa 5. junija 1902 št. 6937, koncentriralo vodstvo dela v svoj delokrog in poverilo vodstvo c. kr. stavbinskemu inženirju Bonavia, čegar mnenje je bilo na vsak način potrebno za ugotovitev državnega prispevka v znesku 16.000 K. Na prošnjo goriimenjenega glavarstva, da naj se izda dež prispevek 4000 K odgovoril je dež. odbor, da bode to takoj ukrenil, čim bodo drugi interesirani faktorji izdali dotične prispevke. Istočasno je naročil županstvu v Dolenjem, da vplača c. kr. okrajnemu glavarstvu znesek, kateri je bilo občinsko starešinstvo sklenilo prispevati.

E. Obrt.

Obrtni nadaljevalni poduk.

Odb. št. 696, 6920,
7709

Na nujne korake trgovsko-obrtne zbornice v Gorici pri c. kr. togovinskem ministerstvu se je posrečilo odpreti v glavnem mestu dežele potom tehničnega urada za pospeševanje male obrti zaporedoma tri obrtne nadaljevalne tečaje in sicer eden za čevljarje, odprt 7. januarja 1902, drugi za mizarje odprt 9. septembra in tretji za krojače odprt 10. novembra 1902.

Za vpeljavo poslednjih dveh je dež. odbor toplo priporočil dopisom 5. febr. 1902 št. 696 dotično prošnjo trgovsko-obrtne zbornice pri trgovinskem ministerstvu. Da bi pa materijelno podpiral hvalevredni namen gori imenovane trgovsko-obrtne zbornice, dovolil je deželni odbor, odzivaje se naličnim prošnjam iste, z na razpolago stoječimi doneski, prispevek 1000 K za čevljarski tečaj, 800 K pa za mizarjski in krojaški tečaj.

F. Štipendiji.

I. Deželni štipendiji dijakom.

Odb. št. 2174, 6814,
5216

a) Leta 1902 izplačali so se ostali obroki za akademično leto 1901/1902 4 deželnih štipendijev po 400 K vsaki naslednjim visokošolcem: Zumin Pompeju, pravniku v Gradcu, Diblas Jakobu, pravniku v Gradcu, Ipavec Andreju, modroslovcu v Gradcu, Pavlin Josipu, modroslovcu v Gradcu. Razglasivši potem natečaj za podelitev istih štipendijev v letu 1902/1903 je dež. odbor podelil iste naslednjim prosilcem: Pascoli Valentinu, pravniku v

Gradcu, Petrevsig Antonu, politehnikerju na Dunaju, Medvesčik Petru, pravniku v Gradcu, Rojec Josipu, pravniku na Dunaju.

b) Iz 4 deželnih štipendijev po letnih 600 K vsaki, ustanovljenih v spomin 40-letnice vladanja N. V. cesarja Franca Jožefa I. so se izplačali dotični obroki v šolskem letu 1901/1902 naslednjim dijakom: Trevisan Avgustu, pravniku v Gradcu, Vales Alfonzu, modroslovcu na Dunaju, Turus Emilu, modroslovcu v Gradcu, Eržen Antonu, pravniku v Gradcu.

Vsled natečaja odprtega za prve tri štipendije, kateri so bili za oddati v letu 1902 in 1903, podelili so se za celo leto 1903/1904 Milocco Rombaldu in Burri Arturu, pravnikoma v Gradcu.

Eržen-ov štipendij se je ustavil s koncem leta 1901/1902. Nasprotno so se podelili štipendiji za celo leto 1904/1905 sledečim dijakom: Ipavec Andreju in Lavrenčiču Rudolfu, modroslovcema na Dunaju.

2. Tehnološki deželni štipendiji.

Odb. št. 4839, 6720

Leta 1902 so se izdali:

a) Vodstvu obrtne šole na Dunaju, za obiskovalca Fornasarig Ivan Krstnika štipendij 800 kron;

b) Vodstvu tehnološkega obrtnega muzeja na Dunaju za obiskovalca I. Srebernič štipendij 800 kron.

3. Ustanovni štipendiji.

Leta 1902 podelili so se sledeči ustanovljeni štipendiji in podpore:

a) Štipendij Werdenberg.

Odb. št. 8027

- 1) Gallas Jakopu, iz Medeje;
- 2) Lenar Janezu, iz Hudejužne;
- 3) Bregant Evgeniju, iz Ločnika;
- 4) Pinat Arturu, iz Brume;
- 5) Visintin Josipu, iz Bracana.

Vsi gori navedeni so učenci c. kr. gimnazije.

Štipendiji, vsaki po 300 K, izplačljivi s koncem I. semestra 1902/1903 vodstvu semenišča Werdenberg so bili podeljeni, prvi trije od knezo-nadškofijskega Ordinarjata in slednja dva od grofice Terezije Puppí. Deželni odbor je bil obveščen z namestništvenim dopisom 5. decembra 1902 št. 32.420 in jih je nakazal z odlokom 12. decembra 1902 št. 8027 deželni blagajni v izplačilo.

b) Štipendij Stanič.

Odb. št. 3989

Vsled namestništvenega naznanila podelil se je štipendij ustanove Stanič v letnem znesku 128 K Ivanu Stanič, iz Morskega, obiskovalcu II. razreda ljudske šole v Kanalu. Nakaz dež. odbora ima št. 3989 od 25/6 1902.

G. Dobrodelne ustanove.

I. Ustanova grofa Franca Coronini za obnemogle delavce.

Odb. št. 7518

Ker ste se spraznili dve podpori ustanove grofa Franca Coronini za obnemogle delavce, je podelil dež. odbor po letnih 240 kron pričenski od 1. februarja 1902 prosilcema Vreh Cezarju in Fiegl Antonu iz Gorice. Nakaz izvršil se je odlokom 29. januarja 1902 št. 7518.

2. Ustanova za ranjene vojake.

Odb. št. 6966/1901

Iz ustanove za ranjene vojake podelila se je letna podpora 96 K pričenski z 1. januarjem 1902 Turel Andreju, iz Gorice.

Nakaz izvršil se je z odlokom 20. decembra 1901 št. 6966/1901.

H. Zdravstvene stvari.

I. Za udušenje tuberkuloze.

Odb. št. 6167/902

V svrhu vspešnega podpiranja akcije, ki jo je zapričelo c. kr. namestništvo, da se zaduši jetika, je odposlal deželni odbor dne 24.9. 1902 pod št. 6167 vsem županstvom v deželi sledečo okrožnico:

„Z namestništvenim naznanilom 8/8. 1902 št. 20.163 dež. zakonika št. 21 so se objavili natančni predpisi, ki merijo na to, da se prepreči odnosno da, ako se bode strogo ravnalo po teh predpisih, se lahko izdatno zabrani to hudo v naši deželi razsajajočo bolezen, in da se ozdravi po njej okužene bolnike, ako se z njimi primerno ravna in jih oskrbuje. Radi tega priporoča dež. odbor županstvu najtopleje, da se strogo drži objavljenih določil.

V svrhu pa, da se bode v posameznih občinah po teh predpisih ravnalo, ima se za to županstvo prizadevati po svoji organih; razun tega naj se naprosijo zdravniki, ki lečijo v tamošnji občini, posebno pa oni, ki so stalno v službi tamošnje občine ali občinarjev, da naj podučujejo pri priložnostih ljudstvo v obveznih in priporočljivih naredbah navedenih v namestništvenem razglasu, po kojih se da vspešno zabraniti tuberkuloza in nje razširjenje.“

2. Nagrade za cepljenje koz.

Odb. št. 3059

Od zneska 300 K proračunjenega za leto 1902 se je nakazalo kot nagrado za cepljenje koz se sklepom 5/5. 1902 št. 3059 na predlog namestništva gosp. dr. A. Luzzatto, mestnemu zdravniku v Gorici in g. dr. G. Benardelli občinskemu zdravniku v Korminu in sicer prvemu 180 K, drugemu 120 K.

3. Podpore za babiške tečaje.

Odb št. 586, 5910,
2291, 5085

Leta 1892 se je podelilo na običajen način 4 podpore po 1.05 K na dan in se je plačalo pot v Trst in nazaj, obiskovalkam tečaja za babice v tržaški bolnišnici.

Za iste se je tudi plačalo stroške diplomov, in sicer za vsako 8 K, katere je plačalo vodstvo c. kr. zavoda za babice.

I. Redarstvo.

Izvršilne odredbe izgnancev.

Odb. št. 2563

Nižjeavstrijski deželni odbor se je obrnil vsled različnega mnenja, katero se je pojavilo med njim in dež. odborom v Galiciji, ker se je slednji branil povrniti troške nastale za prevažanje izgnancev iz Ogrske in pristoječih v Galicijo, z osnovanim predlogom na ministerstvo za notranje zadeve, da bi se za vse izgnance, kateri se privedejo iz Ogrske na avstrijske mejne postaje in so pristoječi v Cislitajno izrekla nova odredba za izgnance in sicer začasno.

Za končno vreditev te zadeve prosil je dež. odbor nižjeavstrijski notranje ministerstvo, da naj ono s sodelovanjem vseh kompetentnih faktorjev sklene med kr. ogersko vlado pismeno nagodbo, sè skupno zavezo, na podlagi katere bi se vsi slučajji izgnanstva v obeh delih monarhije rešili brez zaprek.

Vsled namestništvenega poziva dne 2. aprila 1902 po naročilu ministerstva za notranje zadeve, da naj se izjavi dež. odbor o predlogu nižjeavstrijskega dež. odbora, je-le ta odgovoril dne 21. maja 1902 namestništvu, da se pridruži istemu predlogu in to temveč ker je bil deželni zalog že večkrat obremenjen z napačnimi izreki izgnanstva od strani ogerske vlade.

L. Nadzorstvo nad občinami.

Deželni odbor je izvrševal nadzorstvo nad občinskimi upravami na podlagi veljavnih zakonov in občinskega reda s posebnim ozirom na strogo varovanje občinskih premoženj in njih pospeševanje.

Nekterim občinam smo dovolili da zajmejo posojila za nujne svrhe javne koristi ali iz nujnih upravnih vzrokov, toda pod pogojem, da se morajo staviti v proračune prihodnjih let primerni zneski za razdolžitev dolga in dotičnih obresti, na kar deželni odbor osobito pazi ob potrditvi proračunov samih.

Gledè bolniških troškov, ktere predplačuje deželni odbor iz deželnega zaloga proti povračilu istih od strani pristojnih občin dotičnih bolnikov se je pripetilo, da se je mestni magistrat v Trstu pritožil proti upravnistvu iste bolnišnice, da se dogaja prepogostoma, da prevajajo italijanske podanike, bivajoče v kaki občini naše dežele, rečene domovne občine v Tržaško bolnišnico namesto v kako bolnišnico lastne dežele.

Deželni odbor je opozoril o tej pritožbi vse občine z okrožnico z dne 28. februarja 1902 št. 1448/1902 z opazko, da mestni magistrat Tržaški je naročil vodstvu mestne bolnišnice, naj zaračuni take prehranitnine na račun deželnega zaloga goriškega, kedar je dokazano, da so odredile odpošiljatev bolnika v rečeno bolnišnico domovne občine in to z namenom, da se skrčijo taki slučajji, vsled katerih izvira velika škoda Tržaški občini.

Da ne bodo preveč hudo tlačile občinskih in deželnih financ posledice pogodbe obstoječe med našo državo in italijanskim kraljestvom z dne 25. junija 1890 zadevajoče oskrbo bolnikov obeh držav je odposlal deželni odbor dne 6. avgusta 1902 pod št. 2977 vsem občinskim zastopom dežele sledečo okrožnico :

Odb. št. 2977/1902

„V pogodbi, sklenjeni med Avstro-Ogrsko monarhijo in italijanskim kraljestvom dne 25. junija 1896 in razglašeni pravnoveljavno za dežele zastopane v državnem zboru s cesarko odredbo z dne 22. maja 1899 (Glej drž. zak. št. 102 in 103 iz leta 1899) je določeno, da

vsaka izmed strank pogodnic je zavezana skrbeti, da se na njenem ozemlju z ubožnimi pripadniki druge stranke, ki potrebujejo vsled telesne ali duševne bolezni pomoči in zdravljenja, ravna prav tako, kakor z lastnimi državljanji, in to tako dolgo, da se morejo poslati nazaj v domovino brez nevarnosti za njih zdravje in za zdravje tretjih oseb. Povračilo takih oskrbovalnih stroškov se ne more tirjati v slučaju ubožstva oskrbovane osebe niti iz državnih, deželnih ali občinskih sredstev, niti iz kakega drugega javnega zaklada tiste države, katerej pripada podpirana oseba.

V zgoraj navedenih predpisih pogodbe je molče zapopadeno za deželno upravo važno pravilo, da troški za oskrbo v tej deželi bivajočega pripadnika iz Italijanskega kraljestva, in kateri gredo vsled tu obstoječih določb na račun deželnega zalog, n. pr. troški za umobolne, porodni troški, polovica stroškov za oskrbovanje pelagroznihih oseb i. t. d., mora prevzeti, v slučaju ubožstva, deželni zalog, kakor da bi dotični tuji podanik pripadal naši deželi.

Omenjena pogodba določa pa molče za občine jako važno pravilo, da morajo namreč občinski zalogi prenašati, kakor za svoje občinarje, stroške za pripomoč in zdravljenje ubogih podanikov iz kraljestva, kakor da bi ti pripadali v ono občino dežele, kjer prebivajo ali so se stalno naselili.

S tega stališča bode deželni odbor ugotovljal splošne bolniške stroške za podanike iz kraljestva na račun občinskih zalogov kedar bo dokazano, da ti podaniki stanujejo, ali da so stalno naseljeni v kakšni občini te dežele. Deželni zalog pa bode prenašal, razven gor navedenih posebnih oskrbovalnih stroškov, tudi splošne oskrbovalne stroške, narasle v kaki bolnišnici naše dežele za podanike iz bližnjega kraljestva, gledé kojih ni mogoče dokazati, da imajo v kakšni občini te dežele svoje stalno bivališče. Ako se dožene, da ima tak podanik svoje redno bivališče v občini kake druge dežele naše monarhije, se bode zahtevalo povračilo od dotične dežele oziroma občine.

Obvestivši o tem občinske zastope, se isti opozarjajo, naj skrbè za to, pa narastejo le taki troški, (— koje imajo prenašati občine ali dežela za italijanske pripadnike —) ki so neobhodno potrebni.

Ni toraj primerno, kakor se to večkrat dogaja, da pošiljajo občine, ki so bolj blizu italijanske meje, nego mestu Gorici ali Trstu, bolne italijanske podanike v bolnišnice nahajajoče se v teh dveh mestih, ampak bi kazalo, da se jih pošlje v bližnje bolnišnice videmske dežele (Italijo) na breme javnih zalogov kraljestva.

Tudi ni primerno spravljati bolne italijanske podanike v bolj oddaljeno tržaško bolnišnico, kjer je vrhu vsega tudi dnevna oskrbnina večja, na mesto da bi se jih odpravljalo v goriške bolnišnice.“

* * *

Deželni odbor je potrdil na tozadevno prošnjo nekterih županstev prodajo občinskih zemljišč toda vedno opazujoč vse previdnosti da se zajamči nedotakljivost dotičnega občinskega premoženja.

Gradežka občina je tudi letos zavzemala v tem oziru med vsemi občinami prvi prostor, kar je pripisovati rastočemu napredku v stavbeni stroki v tem mestu slovečih morskih kopelj.

* * *

Deželni odbor je odposlal v svrhu, da se zagotovi kar najboljše in redneje upravno poslovanje, sledečo okrožnico z dne 3. septembra 1902 št. 5725 vsem občinskim zastopom dežele.

Odb. št. 5725/1902

„Sklicujè se na svojo okrožnico z dne 4. oktobra 1901 št. 5459 in na one prejšnjih let, naroča deželni odbor sledeče.

I. C. kr. finančno vodstvo v Trstu se je neštetokrat popoluoma opravičeno pritoževalo, da nekatere občine ne predlagajo svojih proračunov v postavno določeni dobi, ampak mnogo kasneje, vsled česar nastane pri sedanjem načinu predpisovanja in pobiranja doklad premnogo nepotrebne dela, ker se morajo popravljati predpisavanja v knjigah in izkazih davčnih uradov.

Da se ohrani redno uradovanje pri davčnih uradih, ki so vže itak preobloženi z drugim uradnim delom, namerava finančno vodstvo prepovedati prepozno naprošeno predpisovanje in pobiranje doklad.

Vsled tega in ker mora imeti tudi deželni odbor dovolj časa, da pregleda vse proračune vseh občin v deželi, vabijo se vsi občinski zastopi, da sestavijo, potrdijo in predložijo svoje proračune za leto 1903 **do 1. novembra 1902.**

Oni občinski zastopi, kojim bi ne bilo mogoče, radi opravičenih zaprek, predložiti svojih proračunov do navedene dobe, se bodo morali ravnati vsekakor po določilu 1. odstavka §. 65 občinskega reda ter predložiti svoje proračune v neprestopni dobi do 1. decembra 1902.

Deželni odbor bode prisiljen, nalagati vso odgovornost onim občinskim zastopom oziroma njih izvrševalnim organom in posebno gg. županom, koji se ne bi natančno ravnali po goroznačenih predpisih in bi provzročili s tem škodljiv nered pri občinskem gospodarstvu, kajti potem bi bilo onemogočeno redno predpisovanje in pobiranje občinskih doklad. Istotako se bode deželni odbor, v korist občinam, poslužil vseh prisilnih, po zakonu dovoljenih sredstev, da doseže sestavo in predložitev občinskih računskih prevdarkov o pravem času.

II. Večkrat se pa pripeti slučaj, da se predložijo proračuni sicer o pravem času, a da ne odgovarjajo predpisom zakona. Radi tega se morajo vračati občinam, in starešinstvo jih mora v drugič ali celo v tretjič v sejah razpravljati predno so tako sestavljeni, da odgovarja njih oblika knjigovodstvenim načelom in njih vsebina obstoječim postavnim določilom.

Da se prihranijo nepotrebna dopisovanja med deželnim odborom in občinami, ki vrh vsega provzročujejo tudi mnogo izgube časa, opozarja se občinske zastope, da se ravnajo po sledečih načelih:

a) Iz občinskih proračunov se imajo v vsakem slučaju izpustiti troški za cerkvene potrebščine. Za te izdatke se mora napraviti poseben račun v smislu deželnega zakona z dne 29. novembra 1862 dež. zakonik št. 2 iz leta 1864, oziroma državnih zakonov z dne 7. maja 1874 drž. zak. št. 50 in z dne 31. decembra 1894 drž. zak. št. 7 ex 1895. Izločitev tatic izdatkov je radi tega potrebna, ker v pokritje primanjkljajev v *cerkvenih* proračunih, ne služi ista podlaga, kakor v založbo primanjkljajev razkazanih v *občinskih* proračunih.

b) V onih krajevnih občinah, ki sestojé iz več davčnih občin, bodisi da upravlja poslednje poseben gospodarski svet ali tudi ne, je sestaviti toliko proračunov, kolikor je davčnih občin, ter še poseben proračun za skupne izdatke. V posebne računse preudarke za vsako posamezno davčno občino se imajo postaviti dohodki in troški, ki se tičejo edino le uprave dotičnih davčnih občin. V skupne proračune pa je sprejeti po splošnih predpisih obstoječih zakonov, vse ono izdatke, ktere morajo prenašati skupno vse davčne občine v razmerju predpisanega državnega davka.

V skupni proračun bode toraj postaviti v smislu določil občinskega reda splošne upravne stroške zadevajoče krajevno policijo, potem v smislu IV. člena zakona z dne 3. decembra 1863 drž. zak. št. 105 stroške za preskrbovanje ubogih in nalične bolnišnične stroške; in v smislu zakona z dne 21. maja 1894 dež. zak. št. 13 stroške za zgradbo in vzdrževanje občinskih mostov in cest.

c) Priporoča se občinskim zastopom, da se pri upravljanju lastnih občin strogo držé načela, da je namreč treba vsako leto pokriti primanjkljaje v računih, ki se tičejo ponavljajočih se in navadnih izdatkov, ker ni pravilno, ako se brez važnega razloga postavi le del navadnih izdatkov v proračun prihodnjega upravnega leta. Radi tega se morajo posebno

preudariti potrebne svote v popolno pokritje obrestij občinskih dolgov, bolnišničnih stroškov, ki jih je predplačal deželni zalog, in navadnih bolniških stroškov.

Ako so bile občine v prejšnjih letih primorane porabiti celoma ali deloma nedotakljivo občinsko premoženje ali zajeti posojila, — v svrhu pokritja izvanrednih izdatkov ali v svrhu zacelitve primankljajev izvirajočih iz nepotirjanih dohodkov, — bode treba po finančnih razmerah vsake posamezne občine poskrbeti za zacelitev porabljenega občinskega zakladnega premoženja bodisi v obrokih ali z enkratnim odplačilom, oziroma za poplačanje zajetega posojila.

d) V onih občinah, kjer niso še razdeljena občinska zemljišča, se mora poskrbeti za njih upravo, za porazdelitev njih dohodkov in za iztirjanje prispevkov od strani občinarjev v smislu določil §§. 60—63 obč. reda.

V smislu §. 70 občinskega reda se morajo na vsak način poterjati od občinarjev davki in druge javne davščine, kakor tudi stroški za obdelovanje in nadzorovanje občinskih zemljišč

III. Občinske proračune, sestavljene po prejnavedenih določilih, je opremiti sé sledečimi prilogami :

- 1) z razglasom v smislu §. 65 občinskega reda ;
- 2) z razglasom v smislu §. 81 občinskega reda ;
- 3) s poverjenim prepisom sejnega zapisnika gledè potrditve proračuna ;
- 4) z imeniki onih občinarjev, ki so deležni dohodkov od občinskih zemljišč in kateri morajo prenašati stroške navedene v §. 70 obč. reda ;
- 5) sè sumarjem državnih izravnih davkov ;
- 6) z morebitnimi pritožbami proti proračunu.

Deželni odbor je prepričan, da bodo občinski zastopi upoštevali navedene okoliščine in da bodo predlagali svoje proračune po navodilih danih v tej okrožnici, kajti s tem bodo skrbeli za koristi njihovih občin in ob enem olajševali tudi dež. odboru težko delo, koje pogostoma provzroča pregledovanje proračunov.⁴

Uspehi te okrožnice niso izostali gledè na to, da so zadobili vsi občinski proračuni za leto 1903 o pravem času odobritev, vzlic temu da se je moralo mnogo izmed njih občinam povrniti v popravo.

V svrhu pregledovanj na licu mesta, bodisi občinskih računov sploh oziroma proračunov, bodisi za pregledovanja občinskih računskih sklepov ali pa za obravnavo predmetov posebne važnosti na licu mesta je deželni odbor odposlal v nekatere občine ali na sedež cestnih odborov, ali na lice mesta, kjer so se imele izvršiti važne zgradbe v cestni, stavbeni ali drugi stroki, deželne uradnike, da so tam zbrali podatke in snovi, da smo zamogli nadzorovati avtonomne uprave prve inštanice ali pa da smo bili v stanu uspešno braniti deželne koristi.

Zakladi v oskrbovanju deželnega odbora

I.

Zaklad za bolne in ranjene vojake.

(2. stran)

Imovina v obveznicah ostala je nespremenjena v znesku 60.829:69 :
 Pričetni razdolženi aktivum od . . . . . K 204:89
 zvečšal se je koncem leta v končni aktivum od . . . . . " 408:35
 ker so se izdatki za stalne in premenljive podpore zmanjšali.

II.

Deželno-občinski zaklad,

(4 stran)

Imovina v obveznicah pomnožila se je za 800 K. in je znašala koncem leta 1901 K 105.500 :

Pričetni razdolženi aktivum od	K	215:53
zmanjšal se je za	"	43:65
znašal je torej koncem leta	K	171:88

III.

Gozdorejski in ribarstveni zaklad,

(6. stran)

Imovina gozdorejskega zaklada v obveznicah ostala je nespremenjena v znesku 43 800:— K, ona ribarstvenega zaklada ostala je nespremenjena v znesku K 100:— imovina v naloženih glavnica pomnožila se je pa za K 20:— v korist ribarstvenega zaklada ter iznaša sedaj K 260:40.

Pričetni razdolženi aktivum je znašal	K	2.510:93
tekem leta 1901 pomnožil se je za	"	1.107:76
koncem leta znašal je torej	K	3.618:69

Leta 1901 znašali so skupni dohodki tega zaklada K 8.480:16 in sicer so donesli lovski listi K 5202:— . Na ta način ta zalog ni potreboval nikake podpore od deželnega zaklada ter je celò svoje premoženje zvečšal.

IV.

Gospinski zaklad,

(8 stran)

Imovina v obveznicah se je zveksala in je znašala koncem leta 1901 K 298.200:—.
Nespremenjena je pa ostala vrednost nepremičnin ter je znašala K 19.589:60.

Pričetni razdolženi aktivum v znesku	K	437:25
zmanjšal se je koncem leta na	"	145:57

V.

Zaklad Werdenberških štipendijev,

(10. stran)

Imovina v obveznicah ostala je nespremenjena v znesku K 172.600:—

Pričetni razdolženi <i>pasivum</i> v znesku	K	539:04
zmanjšal se je koncem leta na	"	389:84

VI.

Štipendijski zaklad,

(12. stran)

Imovina v obveznicah pomnožila se je za 1100:— K in je znašala koncem leta 1901 K 159.000:—.

Od te svote pripada :

K	15.800:—	ustanovi Stanig ;
"	25.200:—	" Alessio ;
"	3.900:—	" Gattei ;
"	1 800:—	" Štubelj ;
"	1.400:—	" Riavitz ;
"	5 200:—	" Pravizza ;
"	12.200:—	" Abram ;
"	9.900:—	" Leoni ;
"	17 600:—	" Codelli ;
"	13.900:—	" Prokop ;
"	2.300:—	" Ciccotti ;
"	35.800:—	" Coronini ;
"	14.000:—	" Maurovich ;

Pričetni razdolženi aktivum v znesku	K	413:56
pomnožil se je koncem leta na	"	1433:45

VII.

Glavni ubožni zaklad,

(14. stran)

Imovina tega zaklada je znašala koncem leta 1901 :

1 v obveznicah zaklada	K	868.900:—
torej 800 K več nego prejšne leto ;		
2. v obveznicah bilših bratovščin	"	309.300: -
3. v glavnica naloženih pri zasebnikih in kupninah	"	17.838:91
zatorej manj v primeri s prejš. letom za K 623:— ;		
to svoto so vrnili dotični dolžniki in se je naložila vsled nakupa državnih obveznic.		
4. v posestvu in vživanjskih pravicah	"	126.388:37
vsa imovina znašala je koncem leta 1901	K	1,322.427:28
Pričetni razdolženi aktivum od	K	1.421:87
zveksal se je koncem leta na	"	5.123:05

VIII.

Šolski zaklad,

(16. stran)

Imovina v obveznicah pomnožila se je za 9000:— K in je znašala koncem leta 1901 267.000:— K.

Pričetni razdolženi aktivum	K	355:87
zmanjšal se je koncem leta na	"	281:59

IX.

Deželna gluhonemica,

(18. stran)

Imovina v obveznicah zveksala se je za 75:— K glavnica naložena pri zasebnikih ostala je nespremenjena.

Vrednost posestva ostala je nespremenjena, ona pohlštva se je pomnožila za K 7.218:97 ona živine pa zmanjšala za K 90.

Koncem leta 1901 je znašala torej vrednost imovine :

1. v obveznicah	K	41.500:—
2. v glavnica naloženih pri zasebnikih in sicer :		
a) z obresti	"	2.100:—
b) brez obresti	"	3.497:02
3 posestva	"	59.412:34
4. pohlštva	"	12.828:88
5. živine	"	540:—
	skupaj	K 120.891:24
Začetkom leta je imel ta zaklad čistega aktiva	"	3:34
kteri se je pomnožil koncem leta na	"	605:73

X.

Pokojninski zaklad za učiteljsko osobje,

(20. stran)

Ta račun razkazuje vštrevši pričetno gotovino, skupnih dohodkov	K	52.709:47
troškov tudi	"	52.709:47
torej nikake konečne gotovine.		

Uprava bila je v primeri s proračunom :

1. ugodna pri dohodkih za	K	19.878:74
in 2. neugodna pri troških za	"	1.346:64
torej sploh ugodna za	K	18.532:10

Pričetni razdolženi <i>pasivum</i> od	K	10.543:91
zmanjšal se je koncem leta na aktivum	"	336:19

Ta zaklad dolževal je na predplačilih deželnemu zakladu koncem leta 1901 še 4.548:98 K.

XI.

Razni mali zakladi,

(24. stran)

Imovina v obveznicah ostala je nespremenjena in je znašala koncem leta 1901 K 4100 — koji spadajo :

a) zakladu podpornega odbora	K	1.200:—
in b) zakladu „globe od obč. upravnikov“	"	2.900:—

Pričetkom leta je znašal razdolženi pasivum	K	618:03
in koncem leta	"	426:23
torej zmanjšanje	K	191:80

XII.

Ustanova Nj. Eksc. Franceta grofa Coronini-Cronberg, za delo nezmožne rokodelce,

(26. stran)

Imovina v obveznicah pomnožila se je za 600:— K in je znašala koncem leta 1901 . . . . . K 45.000:—

Pričetni razdolženi aktivum od	K	73:42
zvečšal se je koncem leta 1901 na	"	179:46

XIII.

Gasilski zaklad,

(28. stran)

Ta zaklad se je ustanovil šele leta 1898 temeljem deželne postave 13. avgusta 1896 (deželni zakonik št. 23) ter nam kaže skupnih dohodkov . . . . . K 6.221:66

izdatkov pa	"	4.011:—
torej koncem leta gotovine	K	2.210:66

Posebni podzaklad pa, ki služi v podporo gasilec ponesrečenim med gasenjem ognja, ima na razpolago glavnico naloženo pri tukajšnji hranilnici „Monte di Pietà“ v znesku . . . . . K 2.630:64

XIV.

Zemljiščno-odvezni zaklad,

(30. stran)

Uprava kaže za leto 1901 sledeče podatke :

Vsi dohodki od 1. januarja do konec decembra 1901 so znašali,	prištevsji končno	
gotovino leta 1900	K	276:33
vsi troški	"	276:33
		<hr/>

torej nikake končne gotovine.

XV.

Depoziti in tuj denar,

(32. stran)

Izid leta 1901 razkazuje končnega ostanka :

a) v gotovini	K	5.438:89
b) v obveznicah	"	22 953:44

koji je na drobno pojasnjen v razkazu pridjanem računskemu sklepu.

XVI.

Deželni zaklad,

(46. stran)

Računski sklep tega zaklada razkazuje za leto 1900 :

a) potirjanih dohodkov od deželne denarnice kakor tudi od c. k. davčnih uradov	K	1,179.234:91
prištevsji temu pričetno gotovino	"	38.486:74
		<hr/>
kaže se skupnih dohodkov	K	1,217.721:65
b) plačanih troškov	"	1,143 249:07
		<hr/>
c) končni preostanki v gotovini	K	74.472:58
koncem leta 1900 so znašali :		
a) pasivni	K	474.877:69
b) aktivni	K	300.518:36
in ako se tem prišteva končni preostanek v gotovini	"	74.472:58
		<hr/>
skupaj	"	374.990:94

je koncem leta 1900 razdolženih pasivov K 99.886:75

Glavni inventar (izvzemši imovino deželne gluhonemice) razkazuje koncem leta 1900 :

a) aktivnega premoženja	K	2,494.398:56
b) pasivnega "	"	1,543.006:25
		<hr/>
torej razdolženega premoženja	K	951.392:31

toraj 19.708:80 K manj nego koncem leta 1899.

Od obveznic vrste A, izdanih v letu 1888 v imenski vrednosti	"	412.000:—
je bilo razdolženih do konec l. 1900	"	44.800:—
		<hr/>

ostalo je toraj nerazdolženih še K 367.200:—

in sicer : 71 obveznic po 200:— K = 14.200:—
 63 " " 1.000:— " = 63.000:—
 145 " " 2.000:— " = 290.000:—

Od obveznic vrste B, izdanih v l. 1888 v imenski vrednosti . K 236 000:—
 je bilo izžrebanih do konec l. 1900 . . . . . " 25.800:—

ostalo je toraj nerazdolženih še . . . . . K 210.200:—

in sicer : 76 obveznic po 200:— K = 15.200:—
 29 " " 1.000:— " = 29.000:—
 83 " " 2.000:— " = 166.000:—

Priloga št. 1

10.120.324.81	K
28.484.14	"
<hr/>	
28.127.712.95	K
1.142.242.97	"
<hr/>	
29.270.17	K
424.877.38	K
27.888.476	"
<hr/>	
28.888.29	K
1.422.242.97	K
<hr/>	
1.422.242.97	K
112.480	"
44.280	"
<hr/>	
156.760	K

Deželna kmetijska šola.

Slovenski oddelek.

Vodstvo je podalo o delovanju tega oddelka v dobi od 11. decembra 1901 do 4. februarja 1903 naslednje poročilo :

I. Šola.

Učiteljsko osebje je še vedno isto in sicer : Viljem Dominko vodja, Milton Klavžar pristav, Štefan Perko opravnik.

V drugi tečaj je prestopilo 18 učencev in sicer od deželnih štipendijstov : Čermelj Franc iz Vrtovina, Erzetič Anton iz Kožbane, Gregorič Henrik iz Prvačine, Markočič Ivan iz Zagraja, Metlikovec Ivan iz Volčjegagradu, Mužulin Edvard iz Medane, Prinčič Albert iz Kozane, Rajer Albert iz Šempasa, Škodnik Ivan iz Ajbe, Širca Anton iz Pliskovice, Štres Franc iz Idrskega, Trošt Alojzij iz Malih Žabelj; od državnih štipendijstov : Komel Ciril iz Šempasa in Krnac Andrej iz Marezig pri Kopru. Državni stipendijst Hadalin Valentin iz Zakriža je med letom zapustil zavod, ker je bil vzet v vojake; od plačujočih : Klemence Anton iz Rakitnika pri Postojni in Plamenac Dušan iz Buleviča v Črnicah. Plačujoči gojenec Obizzi mark. Silvester iz Gorice je izstopil med letom ter je prestopil na višjo vino- in sadjerejsko šolo v Klosterneuburgu.

Kar smo gledé sprejema dijakov že lansko leto pripomnili, zdi se nam potrebno ponoviti, t. j. da večina učencev, katera se prijavi za sprejem, čeprav ima dobro odpustnico, je skoro popolnoma pozabila računstvo, pravopisje in čitanje, ker se ni več let po dovršeni ljudski šoli bavila s temi predmeti, kar ji pa zelo otežuje učenje drugih predmetov. Zato se toplo priporoča, da bi se našemu oddelku prideli z začetkom novega tečaja novembra meseca l. 1903 poseben učitelj, kateri naj bi učence poučeval v računstvu, spisju, zemljepisju, geometriji in risanju.

Da bi v teh predmetih gojence poučeval strokovni učitelj za kmetijstvo, ni mogoče nikakor zahtevati, ker ni za poučevanje teh predmetov usposobljen in ker ima dovolj opravila s poučevanjem strokovnih predmetov.

Razun učitelja za poučevanje predmetov ljudske šole, potreba bi bilo namestiti v zavodu posebnega prefekta, kateri bi imel nadzorovati učence izven pouka. Kmetijski opravnik in šolski sluga ne moreta tega opravljati, ker ima prvi cel dan dovolj posla pri kmetiji, šolski služabnik pa dobiva le 1 krono na dan in za to krono ne more služiti na vse strani; sicer pa ima tudi ta dovolj drugega posla.

V tem šolskem letu smo priredili maja meseca poučni tečaj v cepljenju trt v zeleno. Dobro in koristno bi bilo, da bi se prirejalo na našem zavodu več takih tečajev in sicer v spomladi tečaj za trto- in sadjerejo, poleti tečaj za trto- in sadjerejo in v jeseni tečaj za kletarstvo. Ti tečaji naj bi trajali le nekaj dni in vzela naj bi se le ona učna snov, katera bi bila dotičnemu letnemu času primerna. Take tečaje bi nam bilo prirediti sedaj toliko lažje, ker smemo z gotovostjo računati na to, da bi nam c. k. ministerstvo za poljedelstvo dalo v to državno podporo in bi nam za to kratko dobo poslalo v pomoč v Gorici nameščenega potovalnega učitelja. S takimi tečaji bi se kmetijski pouk veliko hitreje razširil med našim ljudstvom.

S pomočjo državne podpore 500 kron smo nakupili cvetni model rži, tridelni železni valj, škropilnico za sadna drevesa, maks. in minimum termometer in zbirko aparatov za rastlinsko fizijologijo.

Za knjižnico smo nakupili kakih 40 strokovnih knjig. Naročeni smo na 8 strokovnih časopisov.

Konvikt.

V prošlem letu je sekcijski načelnik v c. kr. poljedelskem ministerstvu g. Popp počastil naš zavod s svojim posetom.

Za hrano ni določena mesečina, ampak vsak dijak, bodisi štipendijst ali plačujoč, plača koncem meseca le to, kar je porabil; na leto kakih 200 kron.

Poslopje.

V minolem letu sta se popravili pisarnica in laboratorij, in odtolkel se je omet z zidov gospodarskega poslopja, ker je slednji v celih kosih odpadal.

II. Kmetija.

Vinograd.

Letos smo napravili novo trtnico in smo pridelali dokaj bilf, katere smo do zadnje že prodali. Požlahtnili smo tudi precej ameriškanskih podlag na zeleno, primorani smo pa vse te cepljenke obdržati za dom, ker nam je trtna uš mnogo vinograda uničila. Sicer bi bilo jako želeti, da bi tudi mi pridelovali cepljene ameriškanske trte in te oddajali vinaradnikom po znižanih cenah, kar bi zamogli pa storiti edino le tedaj, ko bi dobivali v to primerno deželno in državno podporo in bi ne bili primorani skrbeti za to, da izkazujemo čisti dohodek naše male kmetije. Ta zahteva bi morala na splošno korist naših kmetovalcev nehati.

Radi trikratne toče pridelali smo letos mesto 120, samo 45 hl vina. Za gnojenje smo rabili tudi umetna gnojila.

Klet.

V kleti imamo še okolo 270 litrov vina iz l. 1894, 500 l iz l. 1895, 600 l iz l. 1896, 400 l iz l. 1897, 600 l iz l. 1898, 1200 l iz l. 1899, 450 l iz l. 1900 in 4300 l iz l. 1902, skupno kakih 83 hl.

Stara vina prodajamo po 76—80 K hl, kar kaže, da vina pridelana na tukajšnjem suhem zemljišču postanejo v starosti prav fina. To nam je potrdila tudi poskušnja vin, katero je priredilo c. kr. kmetijsko društvo julija meseca lanskega leta, ker je bilo od 11 predloženih vin 10 pohvaljenih.

Drevesnica in sadovnjak.

Letos smo predlagali deželnemu odboru, naj bi nam dovolil, da prodamo iz naše drevesnice sadna drevesa po znižanih cenah, po kakoršnih jih oddaja državna drevesnica in sicer jabolane po 12—16 v, črešnje po 12—16 v, hruške cepljene na divjak po 20 v, hruške na kutino po 16 v, breskve po 16—20 v, češplje po 12—16 v in ringlote po 12—16 v. Prodali smo do novega leta okoli 3000 dreves.

Razun črešenj smo pridelali malo sadja, ker nam je toča drugo sadje pobila; vendar smo prejeli za sadje 332 K.

Poljski pridelki so se vsled toče slabo obnesli.

V opresnem vrtu smo preskusili raznovrstno zelenjavo; prav dobro se je obnesel grah „Lastons superlativ“. Dobili bi sicer za zelenjavo lahko dokaj več, a nimamo vode za zalivanje.

V hlevu je sedaj 15 glav in sicer 1 bik, 8 molznih krav in 6 mladičev. Vse te živali so čiste belanske pasme.

Kobila je dobila naduho, zato smo jo morali prodati in smo sedaj brez konja.

Redili smo letos 1 ončo sviloprejk. Sponesle so se prav dobro.

V prešičjem hlevu imamo 2 spitana prešiča.

V kurniku se nahaja razna perutnina.

Vsled neugodnega vremena so se čebele le slabo obnesle.

Letos smo gnojili travnike s superfosfatom in žveplenokislim kalijem.

V Gorici, dne 4. februarja 1903.

Vodja:

Viljem Dominko.

Deželna kmetijska šola.

Italijanski oddelek.

Poročilo o delovanju v letu 1902.

I. Šola in konvikt.

Od 20 gojencev, ki so se nahajali v zavodu ob začetku dveletnega tečaja 1901-1903 sta dva zapustila šolo v prvi polovici leta 1902; eden je moral nastopiti vojaško službo in drugi plačujoči je moral iti na dom, da prevzame gospodarstvo, ker mu je oče zbolel.

Koncem 1902 je bilo torej vseh gojencev 18. Poduk se je vršil kakor navadno po 4 ure teoretičnega in 6 ur praktičnega poduka na dan. Le od prvih dni avgusta do prvih dni oktobra so morali imeti gojenci počitnice, ker smo se izselili iz onega dela poslopja, katero je grozilo, po mnenju tehničnih veščakov, da se zruši.

Zdravstvene razmere gojencev žalibog niso bile povoljne; kajti imeli smo nekaj slučajev influence in drugih sicer ne ravno nevarnih bolezni, vendar so izgubili prizadeti gojenci vsled teh neprilik precejšnje število učnih ur. Tudi ob tej priliki smo občutili potrebo sobe za bolnike. Konvikt smo upravljali kakor pretečena leta.

Z dovoljenjem deželnega odbora je podučeval šolski pristav od 3. do 8. marca v občinah Medea, Čamplung in Ronki o ceplenju ameriških trt in zadnji dve nedelji meseca oktobra se je podal rečeni pristav v Turjak in Čamplung, kjer je predaval o načinu, kako ravnati s trtami in murbami, ktere je poškodovala toča.

Meseca maja je sodeloval ravnatelj pri pripravljanih delih odbora za poskušnjo vin naše dežele, ktereга je ustanovilo c. kr. kmetijsko društvo; z dovoljenjem in s podporo deželnega odbora se je podal ravnatelj na vinorejski shod v Coneglianu ter o tem predložil poročilo deželnemu odboru.

Skoro vsa kmetijska dela in v prvi vrsti važnejša dela so opravljali, kakor vsako leto, gojenci, kateri pa ne izvršujejo samo dotičnega ročnega dela, temveč morajo ta dela pre-
sojati iz tehničnega in gospodarskega stališča, kar vpisujejo v posebne dnevnik.

Tudi letos je zaprosilo mnogo posestnikov in kmetovalcev sveta v kmetijski stroki. Veronauk je podučeval, kakor prejšnja leta, profesor in monsign. Alpi iz osrednjega semenišča.

II. Kmetija.

Njive.

Dohodki njiv so znašali 2096 kron ter je bilo v to svrhu izdanih troškov 1050 kron. Orali smo dvakrat, ter smo enkrat pognojili izključno s tem, da smo zelene ostanke rastlini podorali ter smo pridjali umetna gnojila, dočim smo drugič pognojili s hlevnim gnojem in ako je bilo treba, pognojili smo še z umetnimi gnojili.

Hlevni gnoj se prilaga za prvo obdelovanje, a če se je pri prvem obdelovanju sadil krompir, se ne pognoji krompir s hlevnim gnojem, ampak pognojè se želiščni štori, kajti s

tem veliko pridobi krompir, ki zahteva, da je gnoj razležan in lahko spojljiv, kakor tudi zelenjava, ki veliko pridobi od svežega gnoja.

Kot rastline za podoravanje v svrhu gnojitve, rabimo rumeno deteljo, *trifolium pratense* in za delno tako ognjitej *trifolium incarnatum* in *pratense*.

Za interkalarno obdelovanje rabimo zelišča, repo za opitanje (ter tuintam vsajamo tudi najprvo) navadno repo, pšenico, pitalno turšico, pitalni rž in rudečo deteljo s činkvan-
tinom.

Vinograd in klet.

Pod tem naslovom je došlo vseh dohodkov 2780 kron in vseh izdatkov je bilo pa 1575 kron.

Opozoriti pa je treba, da leži v kleti še mnogo neprodanega vina. Kljubu dejstvu, da se nahaja v vinogradu trtna uš vže nad 10 let, imeli bi tudi v tem letu nad 100 hl vina, ako ne bi bila prišla toča, ki je odnesla več nego polovico pridelka. Pridetek je znašal samo 50 hl, a glede kakovosti je bil mnogo bolji od leta 1901.

Pridetek je bil primeroma visok vsled kemičnih gnojil in samo v teh dveh letih se je začelo vporabljati z dovoljenjem deželnega odbora tudi žveplo.

Med tem je bila vsajena velika množina *rupestris monticole*, ki zadošča za vinograd 1. ha in vsajenih je bilo več ameriškanskih in ameriško - evropejskih trtnih rastlin za poskušnje v cepljenju.

Leta 1903 se vse pocepijo in l. 1904 se bode zamogel napraviti vinograd na ameri-
kanski podlagi

A dokler ne bode donašal pridelka nov vinograd, je umestno, da se vzdržuje stari evropejski vinograd, za kar se vže skrbi kakor prej označeno.

Vino se je napravilo na različne načine kakor so nanegli slučaji in letos n. p. se je belo grozdje kar naravnost iztisnilo in se je pustil vreti sam cvet iz razloga, ker je bila lupina bolna bodisi vsled toče bodisi vsled plesnobe

Vrtnarstvo.

Dohodkov iz vrta je bilo 1500 kron in troškov 908 kron.

Pridetek ni bil dovoljen in so osobito meloni mnogo trpeli.

Gojenci so imeli priliko delati poskušnje z beljenjem regota, kakor je navada v Trevisu.

Sadjereja.

Od tega oddelka je bilo vseh dohodkov 153 kron in 70 kron pa troškov.

Jescni so pripravili gojenci luknje za razširjenje sadnega vrta ter so napravili iz izkopane zemlje posebne, vzvišene zemljiščne prostore.

Pomladi so se vadili v obrezovanju in v načinu, kako se pri mladih drevesih oblika vej predrugači. Avgusta meseca so se gojenci vadili v cepljenju na pop.

Bilo je vsejanih mnogo jabolk, hrušk, črešenj, sliv itd. v svrhu, da se dokaže v praksi vzreja sadnih dreves od semenišča naprej

A od semen priposlanih nam od neke dunajske tvrdke se ni prijelo niti jedno seme kljubu vseinu prizadevanju pri obdelovanju in sejanju.

Imeli smo pa dovoljen vspeh pri sejanju raznih vrst murb in pri sejanju *Maclura aurantiaca*.

Travniki.

Od travnikov je bilo dohodkov 2592 kron in 810 kron izdatkov.

Kako se je od leta do leta vikšal pridelek travnikov od leta 1895 sem, je podpisani dokazal v poročilu leta 1901.

Hlev in svinjak.

Tu je bilo 4917 K. dohodkov in 2085 kron stroškov.

Imamo tri vrste goveje živine namreč rudečo Simmenthal, Unterwalden in Oberinntal-krave; simmenthalske se uporabljajo tudi za lahke vožnje kakor za prevažanje in tuintam tudi za brananje.

Unterwaldsko plemo je najbolje za mleko, je zadovoljno z vsako pičo in ima svojstvo, da se vsaj zboljša v naših hlevih.

Oberinntalska pasma je podobna prejšnji, vendar je boljša unterwaldska.

III. Praktične poskušnje.

I. Žito.

Iz primerjalnih poskušenj napravljenih s 16 imi vrstami žita sejanimi jeseni leta 1901 dobili smo vspehe navedene v sledečem razpregledu.

Zaporedna št.	V R S T A	Pridelek od jedinote vporab- ljenega semena	Količina pridelka na vsakem hek- tarju v stotih	Koliko tehta hektoliter v kilogramih	Opombe glede cvetja napravljenega dne 27. maja	Vstrajnost proti vetrovom
1	Squarcheade Bes.III.	17	17.22	69.—	klas še nevidljiv	vstraja dobro
2	Squarcheade Bes. II.	18	18.59	63.60	" " "	" "
3	Japonska	22	16.66	80.70	vže ocvetela	vstraja
4	Rudeča	23	17.46	74.80	polnocvetoča	vstraja malo
5	Noè	24	18.25	73.50	je začela cvesti	vstraje
6	Fuccense	24	18.25	76.20	" " "	"
7	Ibrido Massi . .	24	18.25	72.50	klas še nevidljiv	vstraja malo
8	Ibrido grose tete .	25	19.12	71.70	nikako znamenje cvetje	vstraja
9	Cologna veneta . .	26	19.84	78.50	je začela cvesti	vstraja malo
10	Ibrido Tresor . .	26	19.84	76.30	nikako znamenje cvetja	vstraja
11	Varesotto	28	21.43	70.50	je začela cvesti	vstraja jako
12	Grain gros . . .	28	21.43	75.70	je komaj začela cvesti	vstraja malo
13	Iaphet	28	21.43	75.30	" " " "	vstraja "
14	Izviren Rieti . .	31	23.80	75.40	je začel cvesti	vstraja jako
15	Rieti Vilmorin . .	34	26.19	75.50	" " "	vstraja
16	Bordeaux	38	29.89	79.—	nikako znamenje cvetja	"

2) Izvrševale so se nadalje pognojevalne poskušnje žita za poizvedbe:

a) Ali je kaka razlika, ako se pognoji zemljišče s hiperfosfatom v jeseni in ako se ravno toliko pognoji s hiperfosfatom pomladi pri pokrivanju;

- b) Ali zamore hiperfosfat sam brez drugih gnojnih primesij povečati pridelek, in
 c) Ako se zamore sodični nitrat koristonosno nadomestiti z amonijskim sulfatom, ako se le ta doda tudi pomladi pri pokrivanju.

Poskušnje so se napravile z rudečo pšenico, ki se je v tretje vsejala (III. setev) na enem in istem zemljišču, kjer je bila včasih vsejana tudi pitalna turšica.

Ta zadeva se je nalašč izvedla na ta način ter se je spoznalo v našem slučaju :

- a) da gnojitev s hiperfosfatom pomladi napravi isti vspeh kakor ako se gnojitev izvrši jeseni. Dà, bilo bi tuintam morda še celo umestnejše, ako bi se izvršila gnojitev pomladi ;
 b) da tudi sam hiperfosfat zamore biti koristonosen za pridelek ;
 c) da amonijski sulfat porabljen v enaki množini z dušikom se je izkazal povsem enak glede na vspeh pridelka kakor sodični nitrat.
 d) da je bil najboljši pridelek na zemljišču, ki se je pognojilo s hiperfosfatom in sodičnim nitratom odnosno z amonijskim sulfatom.

3. Pese.

Napravljenih je bilo več poskušenj z nekaterimi vrstami pitalne pese in francoske pese za sladkor, ktere so imele vspehe navedene v sledečem razpregledu :

Zap. šte.	V R S T A	Pridelek na vsakem hektarju	
		korenine v stotih	perje v stotih
1.	Jaune géante de Vauriac	378	37
2.	Géante rose demi-rucrière presajena	333	—
3.	Géante rose demi-sucrière presajena	212	31
4.	Disette Mammouth	250	30
5.	Bela sladka repa sivim robom	288	—

Treba je pa povedati, da je bil pridelek vsled suše izvenredno slab, v kolikor se tiče pridelovanja repe

V hlevu se je opazilo, da je zavzemala Jaune geante de Vauriac prvo mesto, dočim je bila Mammouth slabejša od drugih dveh.

Gojencem se je pokazala razlika pridelka, ako se iste samo vsejejo in ako se iste vsejejo ter potem presade

Sladka repa se je obdelovala v svrhu, da se je pokazalo gojencem praktično umetno obdelovanje in da se je primerjalo z obdelovanjem turšice, sedaj ko se je tudi v naši Furlaniji začela pridelovati tudi sladka repa.

Pridelanih 288 stotov čistih korenin sladke repe donesejo, po najnižji ceni 2 kroni od stota, na hektar 576 K, dočim donese turšica s 50 hektolitri pridelka na hektar dohodka 570 K.

4. Turšica.

O poskušnjah napravljenih v 20 posodah, ki so bile napolnjene s peskom in v drugih, ki so bile napolnjene z navadno zemljo, žalibog za letos ni mogoče poročati, kajti dotične

poskušnje, ktere so provzročile mnogo izgube časa, so bile ob najlepšem času pokažene, ne da bi se vedelo zakaj.

Druge poskušnje napravljene v velikem so imele namen, preiskati, ali pusti rudeča detelja (*trifolium incarnatum*), ktera se obdeluje pred turšico, v zemlji toliko gnojilnih snovij, da bi bilo kedaj mogoče, to je v slučaju potrebe, sejati turšico brez dodatka hlevnega gnoja.

Brigantinska turšica je donesla obdelana

- 1) za deteljo brez dodatka gnoja 52 hektolitrov na hektar;
- 2) za rudečo deteljo brez dodatka gnoja 46 hektolitrov na hektar;
- 3) za rudečo deteljo z dodatkom hlevnega gnoja 55 hektolitrov na hektar;

Iz teh izidov je razvidno, da količina gnojilnih snovij, ktere je pustila v zemlji rudeča detelja, je tako velika, da se zamore v gotovih slučajih sejati turšico brez dodatka gnoja.

Tudi letos je bil pridelek turšice, ki se je vsejala na dvoje leh, nekaj večji od one turšice, ki se je vsejala na navadne lehe.

5. Krompir.

Hotelo se je tu primerjati vpliv sodičnega nitrata in straniščenega gnoja dodanega ob oboravanju:

- a) na krompir, ki je bil pognojen s svežim hlevnim gnojem iz slame;
- b) na krompir, ki je bil pognojen z vstanim hlevnim gnojem iz slame;
- c) na krompir, ki je bil pognojen s svežim hlevnim gnojem iz bičja.

Ako se izračunijo na hektar napravljeni vspehi na posameznih parcelah, se dobi:

I.	III.	V.	VII.
Pregledna parcela brez gnoja:	Svež hlevni gnoj iz slame s sodičnim nitratom:	Vstani hlevni gnoj iz slame s sodičnim nitratom:	Svež hlevni gnoj iz bičja s sodičnim nitratom:
Pridelek:	Pridelek:	Pridelek:	Pridelek:
150 stotov	159 stotov	192 stotov	210 stotov
II.	IV.	VI.	VIII.
Pregledna parcela brez gnoja:	Svež hlevni gnoj iz slame pomešan s straniščenim gnojem:	Vstan hlevni gnoj iz slame pomešan s straniščenim gnojem:	Svež hlevni gnoj iz bičja pomešan s straniščenim gnojem:
Pridelek:	Pridelek:	Pridelek:	Pridelek:
tudi približno 150 stotov	214 stotov	223 stotov	246 stotov

Samo ob sebi je umevno, da je bilo porabljenega gnoja na posameznih parcelah v enaki meri.

Iz teh izidov se zamore sklepati:

1) da pri drugi pognojitvi krompirja je bolje gnojiti s straniščenim gnojem, kadar je na razpolago, kajti isti stane od vseh najmanj;

2) ako se mora rabiti sodični nitrat, ni ga dodati na hlevni gnoj iz slame ali sveži hlevni gnoj iz bičja, ker bi ga uničili nitrat razjedajoči bakteriji. Zamore se pa rabiti sodični nitrat po svežem hlevnem gnoju iz bičja in s previdnostjo tudi po vstanem hlevnem gnoju iz slame.

Na drugih parcelah se je zopet primerjal vpliv sodičnega nitrata, amonijskega sulfata stranišnega gnoja, ako se zemljišča pognojè ob oboravanju edino-le s temi gnojili, ne da bi se bila pognojila zemljišča poprej s kakimi drugimi gnoji.

Prišli smo do sledeèih izidov :

Sam sodični nitrat : Pridelek : 195 stotov	Sam amonijski sulfat : Pridelek : 209 stotov	Sam stranišni gnoj : Pridelek : 212 stotov
---	---	---

Razvidno je torej, da glede gnojitve krompirja je boljši amonijski sulfat od sodičnega nitrata in da je stranišni gnoj boljši od obeh drugih dveh gnojil.

Tudi pri drugih parcelah, ki so bile ob obdelovanju pognojene s hiperfosfatom in ogljenokislim sulfatom, je bilo razvidno, da je amonijski sulfat boljši od sodičnega nitrata.

Hiperfosfat, Ogljenokisli sulfat, Sodični nitrat : Pridelek : 224 stotov	Hiperfosfat, Ogljenokisli sulfat, Amonijski sulfat : Pridelek : 231 stotov
---	---

Trtna peronospora.

Vže leta 1900 je napravil podpisani, kakor razvidno iz dotičnega poročila, svoječasno predloženega, primerjalne poskušnje glede vzgojevanja trt proti peronospori, z raznimi snovmi, ki so se izkazale vse, iz jednega ali družega razloga, manj vredne od navadne zmesi apna in vitrijola.

V tem letu 1902 je napravil profesor gospod Devarda, pristav pri tukajšnjem c. kr. kmetijsko-kemičnem poskuševališču, na nekaterih trtah Chasselas našega zemljišča poskušnje proti peronospori s kotlovnim Lizolom (Kyrol) in z nekim njegovim preparatom iz kotlovine ; a nobena snov in osobito Kyrol ni dala povoljnega vspeha.

V Gorici, dne 31. decembra 1902.

Vodja
Josip Lipizer.

Deželna gluhonemica.

Leta 1902 je bilo v zavodu 80 gojencev. Koncem minolega leta so zapustili zavod 3 najboljši gojenci, ki so se odlikovali z napredkom v šoli in pri delu, tako da se nahaja sedaj v zavodu 77 gojencev, in sicer :

Goričanov	35
Istranov	39
Plačujočih	3
Skupaj	<u>77</u>

V navedenej dobi so se vršila zavodova opravila v moraličnem, vzgojivnem in gospodarskem oziru z istim dobrim vspehom, ki se ga je navajalo vže v prejšnjih letih.

Zdravstveno stanje gojencev je bilo dobro, četudi je napadla meseca novembra in decembra ušesna bolezen čez polovico gojencev ; imeli smo tudi 2 slučaja škrofulozne bolezni, vsled česar sta bila bolnika 2 meseca v tuk. bolnišnicah.

Meseca januarija minolega leta je blagovolil obiskati zavod c. kr. okrajni šolski nadzornik mestne tržaške gluhonemice prof. Oskar pl. Hassek, koji je prisostvoval poduku v vseh razredih laškega oddelka in je izrazil svoje zadovoljstvo.

Dne 26. junija so se vršili običajni izpiti gojenk c. kr. učiteljišča, koje so obiskovale tečaj za gluhoneme pod vodstvom g. učitelja Rudeža.

Na vrtu in na njivi se je pridelalo samo 23. hl vina na mesto 40 in sicer radi toče, ki je obiskala 3 krat zavodova zemljišča.

V Gorici, 27. januarija 1903.

Miroslav Lenardig
ravnatelj.

Deželni muzej.

Zgodovinsko - starinski oddelek.

Zgodovinsko-starinski oddelek se je razvijal v l. 1902 v smislu želje vodstva, ki si prizadeva, da množi razne zbirke domače zgodovine z listinami, opisujočimi zgodovino naše dežele.

Diplomatičen oddelek je obogatel za 16 koženic, med temi 2 izvirnika princev Eggenberg, druge grofov Strassoldo, ki so važne bodisi radi starosti (n. pr. iz l. 1283 i. t. d.) ali radi vrez s kojimi so okrašene (n. pr. breve papeža Pavla III. Hektorju Strassoldo l. 1540).

Mnogobrojna je zbirka papirnatih listin bodisi rokopisnih ali tiskanih, ki smo jih nabavili 1902. Važni spisi devinskega arhiva, kronike nanašajoče se na plemenite družine Benigni, Comelli i. t. d. i. t. d. Med tiskovinami mnogo knjižic, okrožnic i. t. d.

Velike važnosti je nabava map: Zemljevidi naše dežele — izvorna dela Barzellini-ja, Calligaris-a, Zenari-ja in drugih zemljemercev, t. j. mape raznih občin, krajev i. t. d.

Umetni oddelek je obogatel z izvirnimi risbami Goričana Pollencig-a, z lepopsnim delom Candida; z 4 diplomami z vrezbami za jezuvitska društva — jednega je tiskal l. 1773 Valeri v Gorici. S prihranki iz l. 1901—1902 je nakupilo vodstvo od g. I. Brassa 2 oljnati podobi „Pripovedovanje misjonarjevo“ — in „Križev pot.“ —

Vsled nabave mnogih časnikov in brošur tičočih se Gorice in Furlanije je za mnogo narasla knjižnica domače zgodovine, ki pa se je žal ne more združiti — radi pomanjkanja prostora — sè zbirkami muzeja.

V starinski in numismatični oddelek so prišla razna orožja in denar; vredno je da se omeni posebno 2 velika benečanska meča z železnim prevrtanim ročajem, in 2 kosa srebrnega denarja egenburških princev.

Z vstrajnostjo in vnemo je preredito podpisano vodstvo vse zbirke muzeja, posebno pa arhiv in knjižnico, in da je bilo mogoče po mnogih letih predložiti dež. odboru dotične splošne in posebne inventarje, mora podpisani omeniti vspešno pomoč svojega sina Aleksandra.

Obiskovanje muzeja ob nedeljah in praznikih je bilo dovoljno.

Oddelku je daroval dež. odbor nekaj publikacij; g. vitez Ivan Bolle sliko z okvirjem, mnogi dijaki posamezne kose starega denarja.

Vsem pospešiteljem domačega muzeja izreka podpisano vodstvo svojo zahvalo.

Prof. Henrik Majonica

C. kr. konservator,

vodja zgodovinsko-starinskega oddelka deželnega muzeja.

Zgodovinsko naravopisni oddelek.

Najvažnejše delo, kojemu se je podpisani posvetil l. 1902, je bil splošni inventarij, ki ga je bil pričel vže jeseni l. 1901 in ga dovršil spomladi. Ta inventarij, ki je sad polletnega dela, je prav natančno sestavljen in obsega v 5 zaznamovanih delih vso imovino oddelka; predložil ga je podpisani dež. odboru s poročilom 10. aprila 1902.

Ves čas sestavljanja inventarja je zanemarilo vodstvo vse drugo delo; toda takoj po dovršenem inventarju bila je glavna skrb, da se je popravilo, kar se je bilo nehotè poprej opustilo. Vodstvo se je z vso hitrostjo poprijelo dela, ki je v zgodovinsko naravnem muzeju neobhodno potrebno, v katerem se hranijo predmeti ki se pokvarijo in strohne vsled zračnih vplivov in razjedanja mrčesov. Nič manj se je poskrbelo za pomnožitev zbirk, ki je bila v l. 1902 prav povoljna.

G. vitez Bolle je dal muzeju na razpolaganje mnogo fotografij in ker so le-te vzbudile pri Nj. Vel. presvitlem cesarju dne 30. septembra 1900 posebno pozornost, je dalo vodstvo napraviti na račun muzeja 16 fotografij predstavljajočih karakteristične kraje v deželi, in jih je potem primerno obesilo po oknih pete in šeste dvorane.

Med zbirkami je bilo mnogo zanimivosti: majhna zbirka tičev, lepo število rib iz Soče in iz adrijanskega morja hranjenih v tekočinah in suhe in slednjič bogata zbirka okamenelih rib, ki popolnujejo zanimivo zbirko kremenih rib iz Grgarja in Polaca

Mnogo predmetov se je nakupilo, pa tudi v dar se jih je prejelo mnogo od radodarnih prijateljev muzeja, kojim izreka vodstvo tem potom svojo zahvalo, posebno gg. Dr. M. Kersovani-ju, Dr. Bader-ju, Dr. Osk. Morpurgu, Antonu Bon, Alojziju Resen, Nigris-u in Pompeju Rubbia.

Josip Matteuz

vodja.

Poročilo o delovanji

komisije za pogozdovanje Krasa v pokn. grofovini goriško-gradiščanski za l. 1901.

I. Pogozdovanje.

Radi mrzle pomladi l. 1901 se je moral odložiti pričetek pogozdovanja čez navadno dobo. Še več, tudi vže zapričeta dela so trpela, bodisi radi snega in poznejšega mraza, bodisi radi silne burje, in to niso brezpomembna pretrgovanja. Vsled teh neugodnih razmer in vsled jako občutljivega pomanjkanja delavnih moči, ki ga je povzročilo zakasnelo delo na poljih in važna javna dela v delokrogu komisije (n. pr. delo osušenja močvirja v tržiškem okraju in vipavske železnice), se niso mogla izvršiti spomladi vsa proračunjena pogozdovanja, kojih del je bilo treba odložiti do jeseni, izimši gradiščanski okraj, kjer je postalo toplo in suho vže meseca maja in kjer je padalo tudi poleti le malo dežja in kjer so bile prevladajoče meteorološki razmere ugodne rastlinam.

Vspeg pogozdovanja je bil tedaj primeren tem razmeram; v vsakem slučaju pa ugodnejši od lanskega leta. Nevspieg pri rastlinah je znašal v polit. okraju goriškem 27 % (proti 41 % lanskega leta) in v gradiščanskem polit. okraju 37 % (proti 42 % pretečenega leta). Čuden nevspieg 45 % (proti 23 % minolega leta) v sežanskem okraju je skoro neumljiv in vzrok bi se moral iskati v slabejšem rastlinskem materjalu, ki se je pokvaril vsled zimskih zmrzlin in vsled neugodnih zemeljskih razmer na nekaterih pogozdovanih mestih. Imeli smo toraj dve pogozdovanju neugodni letni, ki bodeta pa povzročili zdatno zboljšanje vže nahajajočih se nasadov.

V političnem okraju sežanskem so se pridružile še druge težkoče ovirajoče lahko izvršitev pogozdovanja.

Do sedaj so se namreč pogozdila le občinska zemljišča in to posebno v komenskem nadzorovalnem okraju in prišel je ravno čas ko se je hotelo pričeti pogozdovanjem nebrojnih zasebnih zemljišč vpisanih v pogozdovalnem katastru.

Toda zasebni lastniki so se odtegnili svoji dolžnosti prepuščanja nasadnih jam, so se odločno postavili proti vsakemu pogozdovanju na splošno in niso opustili nikako sredstvo, da bi se odtegnili tej dolžnosti.

Okrajnemu gozdnemu zvedencu se je le s težavo posrečilo doseči pogozdovanje zasebnih zemljišč v občinskem oddelku Klanec pri Brestovici, dočim se je moralo opustiti pogozdovanje na mnogih parcelah okoli Planine v davčni občini sežanski, in to radi upora posestnikov.

Take ovire se ne nahajajo k sreči v goriškem in gradiščanskem polit. okraju, in morale bi zginiti tudi iz sežanskega okraja kakor hitro bi se uporniki prepričali, da komisija mora izvršiti pogozdovanje na vsak način in da v potrebi bode pričela tudi z razlastitvijo.

Na novo je bilo pogozdovano površje 177:31 hekt. (proti 216:568 prejšnjega leta) sè skupno 1,544:100 rastlinami (lani 1,854:100 rastlin) in 6 kg borovega semena. Delo se razvrsti med posamezne politične okraje tako-le:

a) nasadi v lastni upravi:

	občin	predmetov	ha	rastlin
Gorica	19	25	59.61	503.400
Gradišče	10	14	30.66	274.000
Sežana	29	34	84.94	748.700
Skupaj	58	73	175.21	1,526.100

in 6 kg semena

b) podpirani nasadi:

	občin	predmetov	ha	rastlin
Gorica	3	3	2.10	18.000
Gradišče	—	—	—	—
Sežana	—	—	—	—
Skupaj	3	3	2.10	18.000

Porazdeljeni po gozdnih okrajih so se izvršili nasadi tako-le:

	občin	predmetov	ha	rastlin
Gorica	29	42	92.37	795.400
Trst (Sežana)	29	34	84.94	748.700
Skupaj	58	76	177.31	1,544.100

in 6 kg semena

Za naknadno zboljšanje starih nasadov se je porabilo skupno 1,676:662 rastlin in 3 kg semena (lani 1,395:900 rastlin). To zboljšanje se je izvršilo v sledečih goz-
nih oziroma političnih okrajih

Gozdno-polit. okraj		občin	predmetov	število rastlin	množina semena
Gorica	Gorica	24	50	941.700	1 kg.
	Gradišče	12	19	322.562	2 "
Trst	Sežana	28	34	412.400	— "
Skupaj		64	103	1,676.662	3 kg.

Skupno število rastlin, porabljenih pri novih nasadih in pri naknadnem zboljšanju starih nasadov, znaša toraj 3,220:762 (proti 3,250:000 prejšnjega leta); med temi je bilo 2,865:300 borov, 13.000 parolinijevih borov, 1000 pinus Banksiana, 212:000 smrek, 125:400 mecesnov, 562 cedrus Deodara, 3000 akacij, in 500 jelš

Navedene rastline se je dobilo:

1) iz lastnih šol za gozdarska semenišča 2,732:800 borov, 13.000 parolinijevih borov, 165:000 smrek, in 500 jelš; skupaj 3,033:700 rastlin.

2) iz državnih in drugih šol za gozdarska semenišča: 126:600 borov, 10.000 smrek in 562 cedrus Deodara; skupaj 136:562 rastlin.

3) ekr. državna gozdarska uprava je sama vzgojila in zasadila na lastne troške, v svrhu pogozdovanja onega dela Krasa, ki spada k gozdnemu erajju v trnovski državni šumi: 6500 borov, 37.000 smrek in 6000 mecesnov. Skupaj 49:500 rastlin.

4) Nakupilo se je 1000 kosov pinus Banksiana. Svota kakor zgoraj 3,220:762 rastlin.

Stroški za nove nasade v lastni upravi so znašali 9:288,77 kron, nevštevisi potrošek za izkopavanje jam, ki so ga navadno prevzeli lastniki zemljišč ali ki ga je poplačala v posameznih slučajih (v občinah Dol-Otelca, Novavas, Sv. Tomaž, Devin in Medjavas) komisija s podporami iz pogozdovalnega zaloga, ki je na razpolaganje ravno v ta namen.

Povprečno je znašal potrošek za nasajanje 1 ha kraškega sveta 54:25 kron (proti 52:44 lanskega leta), in za presajanje 1000 rastlin 6:09 kron (lani 6:03). V posameznih političnih okrajih so ti stroški porazdeljeni tako-le :

	Skupni stroški	za vsak ha	za 1000 rastlin
Gorica	K 2.059.69	K 37.03	K 4.09
Gradišče	" 1 379.16	" 44.98	" 5.03
Sežana	" 5.849.92	" 68.87	" 7.81

Naknadno zboljšanje (izkopanje starih jam in nasajanje istih) je stalo v tem letu 9.381:84 K (proti K 8.01:696 prejšnjega leta) in povprečno 1000 rastlin K 5.95 (proti K 6.01 minolega leta).

V posameznih političnih okrajih je pri naknadnih nasadih v lastni upravi število rastlin in potrošek kakor sledi :

	Štev. rastlin	potrošek	za 1000 rastlin
Gorica	880'200	K 4 133.21	K 4 70
Gradišče	317'562	" 2.348.12	" 7.39
Sežana	412'400	" 2.900.51	" 7.30

Skupni stroški za pogozdovanje v lastni upravi znašajo :

Za nove nasade	} z nasajanjem	K 9.288.77
		} sejanjem . . . . .
Za naknadne nasade	} z nasajanjem	
		} sejanjem . . . . .
Izkopavanje jam		
Prevažanje in obdelovanje rastlin		" 314.49
Podpiranje zemljišč ki se melijo (rušijo)		" 7.65
Za zgradbo poti v nasadih		" 592.77
Za nabavo rastlin		" 23.86

Skupaj K 20.336.99

Prispevek posestnikov k novim nasadom, obstoječ v izkopavanji potrebnih jam znaša najmanj 5.500 K. — Gledè podpiranih nasadov je omeniti, da so sestajale podpore edino iz darovanih sadik.

II. Poškodbe na nasadih.

a) Požari na nasadih. Leta 1901 je bilo 8 požarov in sicer v občinah :

	Površje v ha	škoda v kronah	vzrok
Foljan	0.09	37.80	neznan
Medeja	7.50	564.—	neznan
Medjvas	0.01	3.—	iskre iz lokomotive
Tržič	0.24	90.—	neprevidnost
Brje	0.10	—.—	neznan
Škrbina	1.60	125.—	neprevidnost
Štjajak	1.83	175.—	neprevidnost nekega učenca
Voglje	4.00	1216.—	neznan
Skupaj	15.37	2210.80	

Vzrok tem pogostim požarom tiči v suši, ki je trajala v januariju in februariju. Pogorele kraje se je večinoma na novo pogozdilo še v tem letu.

b) Poškodbe po žuželkah.

Borov zavijač (*Retinia buoliana* W. V.) se je prikazal v manjšem številu na nasadih 4 do 12 let starih. Na ukaz okrajne politične oblasti so pobirali posestniki te žuželke v lečinkah s tem, da so lomili krive vejice, ki izdajajo prisotnost žuželk, in so te potem uničevali. Okuženo površje je znašalo okoli 700 ha.

Mala borova osa (*Lophyrus pini* L) se je prikazala na posameznih pogozdovanih krajih in se jo je ugonabljaljo sè mečkanjem. V večji meri se je prikazala ta osa le v občini Medeji gradiščanskega okraja in v občinah Selo, Gorjansko in Brje sežanskega okraja. Okužena površina znaša v vseh krajih pogozdovanja 65 ha.

Cnethocampa pityocampa V. Število se je zunanjšalo v gozdnem okraju goriškem in se je pokazal v manjši meri skoro na vseh nasadih nižjih od 500 m nad morjem.

Na starejših nasadih nadzorovalnega okraja komenskega se je ta golazen prikazovala v vznemirjajočih množinah; uničevalo se jo je v lečinkah z mečkanjem ali z ognjem.

Za poskus se je uničevalo tudi s petroljem.

V to svrhu se je rabilo pripravo imenovano „injecteur Pilloot“, koje vzorec se je dobil od gozdne uprave francoske države posredovanjem glavnega konzulata avstro-ogrškega v Parizu. Četudi se vrši v Franciji uničevanje vže mnogo let in z dokazanim vspehom in četudi se je ugonabljaljo pri nas to golazen natančno po francoskih navodilih, se je vendar v kratkem prišlo do tega, da z oblivanjem s petroljem, ki je v navadi v Franciji, niso poginili mrčesi takoj in da količina 0.005 l je imela vspeh le pri manjših gosenicah. Moralo se je toraj obliovati v večji meri in s tem se je dosegel v goriškem gozdnem okraju popolen vspeh. Ravnati bode treba tako tudi pozneje ker se nahajajo gnezda na vrhah dreves in v svrhu, da se ne žrtvujejo vejice vrhov.

Uvažujè okolnost, da na Francoskem se ni nikdar presegalo količino 1 litra petroleja za 200 galet in da se je s tem dosegel popolen vspeh ker se je ugonobila mrčes, ni izključeno, da nimamo opraviti s posebno vrsto golazni, ki izvira iz našega *Cnethocampa pityocampa*, ker tudi v objavi francoskega ministerstva za poljedelstvo čitamo, da ta mrčes napada tam tudi *Pinus halepensis*, *Pinus laricio de Salzmann* in *Pinus silvestris*, dočim ni bilo najti pri nas pri nobeni vrsti iglatih dreves mehke igle niti pri nobeni vrsti splošnih iglatih dreves. Tudi gre v Franciji ta mrčes do 1700 m visoko nad morjem, dočim se je pri nas le redkoma doznalo visokost nad 500 m.

Okužena površina je obsegala 400 ha in kaže proti lanskemu letu še vedno zmanjšanje 110 ha.

Na novo se je prikazala *Phycidea*, koje se je opazilo na nasadih v občini Zdravščina. Ta golazen ni še dobro opisana; pokončevalo se jo je odsekanjem mladih debel, ki so bila močno okužena.

V svrhu vspešnega zadušenja te gosenice ni izdala okrajna politična oblast v mejah delokroga pogozdovalne komisije nikakega dovoljenja za tičji lov.

c) Glivične bolezni. *Peridermium* R. H. ki se je lansko leto prikazoval na nasadih v občini Zdravščina, se je opazil le še posamezno in se ga je ugonabljaljo z odstranitvijo okuženih dreves. — *Phizoctonia strobi* Scholz, ki se opaža v isti občini vže več let, se še vedno razširja. Tekom l. 1901 je bilo uničeno precejšnje število dreves. Vsa do sedaj uporabljena sredstva so bila brezuspešna.

d) Škode po divjačini in lovu. Precejšnja ogrizovanja borov po zajcih je bilo opaziti le pri mladih nasadih v gradiščanskem okraju, dočim so se dobila poškodovanja po srnah na smrekovih in mecesnovih nasadih v davčnih občinah Lokva, Škoflje, Dutovlje, Krajnavas, Štjajk in Velikidol sežanskega okraja, ter na Trnovem goriškega okraja.

Za poškodbe, ki jih provzroča lov v tej zadnji občini, se je zahtevala odškodnina in naprosilo se je, da se ubije več srnjakov.

Ni bil sprejet sklep komisije, o kojem se je govorilo v poročilu prejšnjega leta, da bi se namreč doseglo varstvo mladih pogozdovanj proti škodam lova in sicer s popolnitvijo § 53 lovskega zakona z dne 15. februarja 1896 (dež. zak. štev. 26), oziroma z uvrstitvijo predpisa, da lov ni dovoljen na zemljiščih ki so pogozdovani, na kojih večina rastlin ni še dosegla visokosti 25 cm.

Ministerstvo za poljedelstvo je namreč na tozadevni predlog deželnega odbora, ki ga je obravnaval tudi deželni zbor, izjavilo, da za sedaj ne smatra primernim tako premembo, na kar je deželni zbor prešel na dnevni red preko te stvari. Na vsak način pa bode imela komisija še priliko povrniti se v bolj ugodnem času k temu predmetu.

III. Ukrepi v varstvo in oskrbo pogozdovanja.

Braniki so se zgradili na treh zemljiščih v skupnej dolžini 2481 m, visoki od 0.5 do 0.8 m in v širokosti 50 cm v sledečih občinah :

	m	za posamezen m.	podpora
Opačjeselo	1 539	16 v	246 K 24 v
Vermeljjan	428	26 v	111 „ 28 v
Medijavas	514	40 v	205 „ 60 v

Skupaj 2.481 m

s podporo . . . . . 563 K 12 v

Potem se je izdalo še iz pogozdovalnega zaloga kot prispevek za 60 m dolgo ograjenje s železno žico v Planini pri Sežani, ker ni bilo dobiti stavbenega kamna . . . . . 24 K 80 v

Skupno prispevek . . . . . 587 K 92 v

v varstvo pogozdovanj.

Branike se gradi v Foljanu, Temnici, Selu, Barki in Opačjem selu, v približni dolgosti 3.300 m.

Do sedaj so se zgradili s prispevki iz pogozdovalnega zaloga sledeči braniki :

Okraj	dolgost branika m	podpora
Gorica	12.677.5	2.965 K 32 v
Gradišče	12 671 0	4.784 „ 49 v
Sežana	21.675.2	10.733 „ — v

Skupaj 47 023.6 m 18.482 K 81 v

za popravo branikov in drugi stroški . . . . . 144 „ 88 v

za ograje s žico . . . . . 24 „ 80 v

Skupaj 18.652 K 49 v

Svarilna znamenja. Kjer je bilo potrebno so se postavila na neograjanih novih nasadih svarilna znamenja; pomankljiva znamenja so se popravila.

Naredbe proti požarom. Razven branikov se je odredila tudi košnja trave na bolj nevarnih krajih in to se je doseglo v tekočem letu ne samo na takih nevarnih krajih, ampak na splošno pri vsih nasadih in sicer radi pomanjkanja piče.

Vsled pogostih požarov na nasadih so se objavili vnovič na večih krajih predpisi gozdne policije in v gradiščanskem okraju se je upeljala za celo dobo ko traja suša, stroga in nepretrgana služba gozdnega čuvaja.

Sekanje vej in klestenje. V svrhu pospeševanja rastlin in v obrambo požarov, oklestilo in očistilo se je pod nadzorstvom gozd. osebja 33 nasadov, merečih skupno 126 ha.

Razdelitev gozdnih nasadov. Ker se smejo vžitki na onih površinah, ki so vpisane v pogodnovalnem katastru, oddati samo dovoljenjem pristojne polit. oblasti, zgodilo se je to vedno uradnim putem po gozdnih organih politične uprave. Razdelilo se je tako-le:

drva	v 56 slučajih na skupni površini	319 ha
stelja	5 " " " "	60 "
klaja	2 " " " "	8 "
trava	13 " " " "	170 "
paša	3 " " " "	42 "

Skupno v 79 slučajih na skupni površini 599 ha

IV. Semenišča.

V pokritje lastne potrebe, vzdržuje komisija 4 semenišča in sicer:

v Gorici	s površjem	5.576 m ²
v Šempasu	" "	2.816 "
v Komnu	" "	3.280 "
na Trnovem	" "	251 "

Skupaj 11.923 m²

V teh semeniščih so se nasejale sledeče vrste oziroma količine semen:

Seme	Gorica	Šempas	Komen	Ternovo	Skupaj
bor	56	40	70	—	166
parolinijev bor	5	—	—	—	5
smreka s Korsike	4	—	—	—	4
navaden mecesen	—	—	16	20	36
japonski mecesen	2	—	—	—	2
smreka	10	5	—	—	15
salisburia adiantifolia	15	—	—	—	15
alnus	—	5	—	—	5
akacije	5	—	—	—	5
Skupaj kg.	97	50	86	20	253
Vrednost v kronah	341.93	214.60	385.43	122.50	1064.46

Semena parolinijevih borov smo dobili na 16 letnih nasadih v občini Zdravščina in so bila prav dobre kakovosti; seme „Salisburia adiantifolia“ se je dobilo v nekem vrtu v Gorici in drugo se je nabavilo kakor po navadi, pri c. in kr. dvornem zalagatelju Juliju Stainer.

Iz semenišč se je dobilo koncem 1901 sledeče količine sadik:

Gorica: 650.000 borov, 62.000 parolinijevih borov, 25.000 smrek iz Korsike, 12.000 japonskih mecesnov, 2600 „Salisburia“ in 6300 akacij; skupaj 1, 057.000 rastlin.

Šempas: 880.000 borov, 90.000 smrek; skupaj 970.000 rastlin.

Komen: 832.000 borov, 312.000 mecesnov in 198.000 smrek; skupaj 1,342.000 rastlin.

Trnovo: 35.000 mecesnov.

Skupno po kakovosti lesa: 2.362.000 borov, 62.000 porolinijevih borov, 25.000 smrek iz Korsike, 588.000 smrek, 347.000 navadnih mecesnov, 12.000 japonskih mecesnov, 2600 „Salisburia adiantifolia“ in 6300 akacij. Skupaj 3.404.900 sadik, od kojih so se mogle uporabiti v prvem letu le parolinijevi bori in akacije.

Od rastlin, ki so godne za presajanje, so se porabile l. 1901:

a) za lastna pogozdovanja 3.033.700 rastlin.

b) deželnemu gozdnemu nadzorstvu se je odstopilo (proti odškodnini iz državnih semenišč ki so bolj bližnja raznim pogozdovalnim zemljiščem ali radi tega ker so bili odveč) 383.937 rastlin.

Iz 4 semenišč komisije se je dobilo toraj v letu 1901 vsega skupaj: 3.014.012 borov 23.000 parolinijevih borov, 223.160 smrek, 149.560 mecesnov, 5800 akacij in 2100 drugih.

Porabljenih rastlin je bilo koncem 1901:

Gorica: 1.087.000 borov, 70.300 smrek, 1900 japonskih mecesnov, 2600 „Salisburia“ in 500 akacij; skupaj 1.162.000 rastlin;

Šempas: 591.000 borov, 1000 „alnus“; skupaj 592.000 rastlin;

Komen: 750.000 borov in 43.000 smrek; skupaj 793.000 rastlin;

Trnovo: 3700 japonskih mecesnov. Vsega skupaj 2.551.000 rastlin.

Oskrbovanje teh 4 semenišč je povzročilo v tem letu 3927 K 1 v (proti 3440 K 71 v prejšnjega leta), ki se porazdeli tako-le:

	S e m e n i š č e				Skupaj
	Gorica	Šempas	Komen	Trnovo	
v K r o n a h					
Najemščina	180.00	61.00	90.00	—	331.00
Mezde	936.90	542.45	566.65	46.80	2.092.80
Semena	341.93	214.60	385.43	122.50	1.064.46
Gnoj	56.00	12.80	42.30	17.20	128.30
Materjal za pokrivanje . .	86.95	60.75	48.00	3.30	199.00
Inventarij	28.20	—	—	—	28.20
Razno	53.25	30.00	—	—	83.25
Skupaj	1.683.23	921.60	1.132.38	189.80	3.927.01

Za setev in oskrbovanje 1 a zemljišča se je potrosilo v Gorici 30.74 K (proti 28.02 K prejšnjega leta), v Šempasu 32.73 K (proti 22 K: — lanskega leta), v Komnu 34.52 K (proti 30.89 K minolega leta) in na Trnovem 75.66 K (proti 58.03 K prejšnjega leta).

Zvišanju troškov je krivo podraženje cen pri semenih in povišanje dnin.

Razmere semenišč niso bile povsod ugodne.

Posebno v Gorici se je mnogo zgubilo vsled glivičnih bolezni.

Fusoma pini R. H., ki spada k „fungghi imperfecti“, se je prikazovala v uničujočih množinah in je ugonobila nad polovico nekterih sadik, ki jih je napadla ta bolezen deloma pod zemljo, deloma na površju, tako da so potem strohnele. Razširjanje te bolezni sta pospešila vlažna zemlja in vlažen zrak.

Odpravljalo se jo je z neko tekočino in sicer z vspehom.

Da se v prihodnje zabranijo taka uničevanja, se bode poskrbelo, da se ne bodo več rabile za pokrivanje sadik suhe veje, ampak le sveže vejevje.

Na Trnovem je poginil večji del semen na mecesnovih nasadih in le eden oddelek semenišča je ostal obvarovan.

Ni izključeno da v tem slučaju vrši svoje škodljivo delo „Phytophthora de Bary,“ ker preiskovalo se je natančno, a ni bilo dobiti nikakih mrčes.

V. Gozdno nadzorstvo.

Po smrti Filipa Birsca, komisijskega gozdnega čuvaja za gradiščanski polit. okraj, se je oddalo službo začasno gozdnemu čuvaju Leopoldu Kanzler, kojemu se je odkazala postaja namesto v Doberdobi, prej v Ronkah in potem v Tržiču. Štirim sirotam pokojnega čuvaja se je odkazala milostnim potom vzgojnina letnih 240 K: – 37 občinskim, gozdnim in poljskim čuvajem se je odkazalo za njih delo v korist komisiji skupno 564 kron podpore v denarju. Ravno tako se je dalo 4 železniškim čuvajem za varovanje nasadov ob progi 40 K: remuneracije.

Skupni stroški za gozdno varstvo (plače c. kr. gozdnega asistenta in 3 gozdnih čuvajev, preskrbovanje za starost, podpore sirotam, podpore v denarju, podpore in dneve) so znašali v predmetnem letu 4.584,90 K.

Državno gozdno osebje (4 gozdni nadzorovalci) in komisija sta ovadila tekom leta 31 prestopkov storjenih v mejah pogozdovanja in sicer:

- 6 slučajev prepovedanega sekanja drvi,
- 9 „ prepovedane paše,
- 8 „ zanemarjene ugonobitve mrčesi,
- 7 „ zažiga nasadov,
- 1 slučaj poškodovanja po divjačini.

Pičlo število prestopkov dokazuje, da ljudstvo pripoznava važnost in bodočo korist pogozdovanja in ima radi tega potreben obzir.

VI. Pogozdovalni kataster.

Naprava pogozd. katastra je dovršena za celi kraj delovanja komisije in je dobiti le neznantne spremembe.

Začetkom leta so bila vpisana s pravno močjo temeljem § 5 zakona 9. decembra 1883 (drž. zak. štev. 13 ex 1884) sledeča zemljišča:

občinska posestva	ha	6041.578
gozdni erar	„	168.1395
zasebniki	„	2017.3019
pogozdovalni fond	„	5.7864
	Skupaj	ha 8232.7456
Ta površina je narasla za	ha	43.2585
in se je zmanjšala za	„	18.2968
tako da je bilo koncem leta naraslo	ha	24.9617
in konečno stanje je toraj	ha	8257.7073
Ker se je do sedaj pogozdilo umetnim potom površino z nasadi in	„	3008.4500
sè sejanjem, in upošteva, da se je z državno podporo pogozdilo še predno se je ustanovila komisija	„	6100
zemljišč ki so vže bila v pogozdovalnem katastru in ki jih je sprejela komisija za umetno gozdno obdelovanje, znaša konečno stanje umetnega pogozdovanja	ha	487.6267
	ha	3502.1767
in preostaja še za pogozdovanje	ha	4755.5306

VII. Uprava imovine

Dohodki in stroški pogodzovalnega zaloga v l. 1901 kakor tudi od časa ustanovitve komisije, t. j. od l. 1884 do vštetelega l. 1901, se razvidijo iz sledečega razpredela:

Točka	P R E D M E T	l e t a		v dobi	
		1901		1884--1901	
		K	v	K	v
D O H O D K I.					
1	Državni prispevek	24.000	—	346.500	—
2	Deželni prispevek	6.000	—	58.700	
3	Obresti plodonosno naloženih prebitkov . .	158	33	3.512	62
4	Razni dohodki	788	79	13.478	33
	Skupaj	30.947	12	422.190	95
S T R O Š K I.					
1	Nakup in razlastitev zemljišč		—	3.710	63
2	pogozdovanja	20.366	99	273.235	95
3	zgradba branikov	587	92	18.652	49
4	vzdrževanje semenišč	3.927	01	55.983	93
5	nabava priprav	28	89	88	37
6	gozdno nadzorstvo	4.854	90	47.265	28
7	pogozdovalni kataster	22	40	1.606	84
8	komisijski stroški	113	20	3.143	46
9	pisarniški stroški	205	03	2.478	48
10	remuneracije	610	—	6.959	—
11	razni stroški	1.487	13	6.122	85
	Skupaj	31.933	47	419.247	28

VIII. Razno.

Zapričeta zgradba peš-poti čez pogodzovalna zemljišča ob obronkih trnovske planote (ozemlje ob Čavnu), se je nadaljevala v davčnih občinah Kamnje in Sv. Tomaž, kjer se je dovršil kos ceste ki je 1715 m dolga in ki je stala 592 K 77 v.

Gradbeni troški, ki so bili večji nego v prejšnjem letu, so narasli vsled streljanja trdih skal z dinamitom.

Do sedaj se je dovršil 9503 m dolg kos ceste, s potroškom K 1466.77. Ostali del približno 2 kilometrov se bode najbrže dokončal v prihodnjem letu.

Kakor v prejšnjih letih, tako je bila komisija tudi letos večkrat povabljena, da dà svoje mnenje o predmetih ki se nanašajo na njeno delovanje, in sicer toli od političnih oblastnij koli od samoupravnih. Pri tej priliki se navede mnenje o predmetu ali bilo primerno, da se izda pravilnik o gašenju gozdnih požarov, in o sprejemu celega političnega okraja tolminskega, nekterih kraških občin in sodnega okraja kanalskega v okvir veljavnosti obstoječega zakona o pogozdovanju Krasa; gledè poslednjega predmeta je vže predložila visoka vlada vis. dež. zboru načrt zakona v obravnavanje.

Osebnosti. Nepričakovana smrt (28. avgusta 1901) zasluženega predsednika Nj E. grofa Franceta Coronini-ja, ki je vodil 17 let z neutrudljivo ynemo usodo komisije, je provzročila veliko zgubo in globoko obžalovanje. Komisija se je vdeležila pogreba korporativno, kojega se je vdeležila tudi komisija iz Trsta. Malo poprej je umrl zasluženi ud komisije, G Karol Kammel pl. Hardegger, koji je bil v lastnosti zvedenca za kraške občine političnega okraja gradiščanskega 17 let ud komisije in se je osebno deležil pogozdovanja in sicer z vzorno delavnostjo.

Z nasadi krasnih borov na opustošenih kraških zemljiščih svoje lastnine v Zdravščini, si je postavil g. Kammel sam neginljiv spomenik.

Ker je šel predsednikov namestnik c. kr. namestništveni podpredsednik g. Alojzij vitez Bosizio v stalen pokoj, je imenovalo c. kr. poljedelsko ministerstvo predsednikovim namestnikom komisije c. kr. namestništvenega svetnika g. Henrika grofa Attems-Heiligenkreuz.

Mesto predsednikovo je spraznjeno in na mesto pok. Kammela je bil imenovan župan iz Zagrada g. Anton Acquarolli. Po 16 letni dobi je bil izvoljen na mesto g. Josipa Fabianija, zaupnika za polit. okraj sežanski — veleposestnik in dež. poslanec g. Anton Muha iz Lokev.

Odposlancem dež. odbora — koje mesto je imel celih 17 let zasluženi g. dr. Josip Abram, — je bil imenovan dež. odbornik in drž. poslanec g. dr. Anton Gregorčič in njegovim namestnikom dež. odbornik g. prof. Ivan Berbuč.

V Gorici, junija 1902.

Podpredsednik
Henrik grof Attems - Heiligenkreuz
c. k. namestništveni svetnik.

VIII. Razno

Na današnji dan, v sredo, 20. avgusta 1902, so se v Gorici odpravili na večerjo člani in gostje društva ... V sredo, 20. avgusta 1902, so se v Gorici odpravili na večerjo člani in gostje društva ... V sredo, 20. avgusta 1902, so se v Gorici odpravili na večerjo člani in gostje društva ...

RAČUNSKI SKLEPI

VSEH ZALOGOVIH OSKRBOVANIH PO DEŽELNEM ODBORU

ZA LETO 1901

Računski sklep zaklada za ranjene

Redno štev.	D o h o d k i	Aktivni zastanki pričetkom leta		Pristojbina za leto 1901		Skupaj		Dejanski prihodek v letu 1901		Končni aktivni zastanki		Proračuneno pokritje	Pristojbina upravnega leta je v primeri s proračunom				
		K v		K v		K v		K v		K v			večja		manjša		
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
a) Dejanski :																	
1	Aktivne obresti			2390	46	2390	46	2390	46			2390		46			
2	Razni dohodki																
b) Iz kreditne uprave :																	
3	Vrnjene glavnice																
c) Prehajalni :																	
4	Prejeta predplačila																
5	Vrnjena predplačila																
6	Skupaj			2390	46	2390	46	2390	46			2390		46			
7	Pričetni ostanek v gotovini	220	89					220	89								
8	Končni " " " "									536	35						
9	Vsota							2611	35								
10	Pričetna aktiva	220	89														
11	Končna " " " "									536	35						

in bolne vojake za leto 1901.

Redno štev.	T r o š k i	Pasivni zastanki pričetkom leta		Pristojbina za leto 1901		Skupaj		Izplačilo v letu 1901		Končni pasivni zastanki		Proračunena potrebnost	Pristojbina upravnega leta je v primeri s proračunom				
		K v		K v		K v		K v		K v			manjša		večja		
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
a) Dejanski :																	
1	Podpore :																
	a) stalne	16		1848		1864		1736		128		1920		72			
	b) premenljive			220		220		220				347		127			
2	Prispevek upravnim troškom			119		119		119				119					
3	Razni troški											4		4			
b) Iz kreditne uprave :																	
4	Naložene glavnice																
c) Prehajalni :																	
5	Vrnjena predplačila																
6	Dana predplačila																
7	Skupaj	16		2187		2203		2075		128		2390		203			
8	Končni ostanek v gotovini							536	35								
9	Vsota							2611	35								
10	V primeri z aktivni	220	89							536	35						
11	kaže se aktivum pričetkom leta	204	89														
12	in koncem leta aktivum									408	35						

Deželno knjigovodstvo
v Gorici 1. maja 1902.
Ravnatelj:
K A U Č I Č.

Računski sklep provincijalno-

Redno štev.	D o h o d k i	Aktivni zastanki pričetkom leta		Pristojbina za leto 1901		Skupaj		Dejanski prihodek v letu 1901		Končni aktivni zastanki		Proračunjeno pokritje		Pristojbina upravnega leta je v primeri s proračunom			
		K v		K v		K v		K v		K v		K		večja		manjša	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
a) Dejanski :																	
1	Aktivne obresti			4397	40	4397	40	4397	40			4397	40				
b) Iz kreditne uprave :																	
2	Vrnjene glavnice																
c) Prehajalni :																	
3	Prejeta predplačila																
4	Vrnjena predplačila																
5	Skupaj			4397	40	4397	40	4397	40			4397	40				
6	Pričetni ostanek v gotovini	507	36					507	36								
7	Končni " " " "									419	28						
8	Vsota							4904	76								
9	Pričetna aktiva	507	36														
10	Končna " " " "									419	28						

Deželno knjigovodstvo
v Gorici 1. maja 1902.
Ravnatelj:
K A U Č I Č.

občinskega zaklada za leto 1901.

Redno štev.	T r o š k i	Pasivni zastanki pričetkom leta		Pristojbina za leto 1901		Skupaj		Izplačilo v letu 1901		Končni pasivni zastanki		Proračunjena potrebščina		Pristojbina upravnega leta je v primeri s proračunom			
		K v		K v		K v		K v		K v		K		manjša		večja	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
a) Dejanski :																	
1	Občinam obresti	291	83	3420	03	3711	86	3464	46	247	40	3420					
2	Upravni troški deželnemu zakladu			220		220		220				220					
3	Razni troški			582		582		582				10	4	18			
b) Iz kreditne uprave :																	
4	Naložene glavnice			795	20	795	20	795	20								
c) Prehajalni :																	
5	Vrnjena predplačila																
6	Dana predplačila																
7	Skupaj	291	83	4441	05	4732	88	4485	48	247	40	3650	4	18			
8	Končni ostanek v gotovini							419	28								
9	Vsota							4904	76								
10	V primeri z aktivni	507	36							419	28						
11	kaže se aktivum pričetkom leta	215	53														
12	in koncem leta									171	88						

Deželno knjigovodstvo
v Gorici 1. maja 1902.
Ravnatelj:
K A U Č I Č.

Računski sklep zaklada za gozdorejo

Redno štev.	D o h o d k i	Aktivni zastanki pričetkom leta		Pristojbina za leto 1901		Skupaj		Dejanski prihodek v letu 1901		Končni aktivni zastanki		Proračunjeno pokritje	Pristojbina upravnega leta je v primeri s proračunom			
		K v		K v		K v		K v		K v			večja		manjša	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v		K	v	K	v
a) Dejanski :																
I. Zalog za gozdorejo :																
1	Aktivne obresti			1839	60	1839	60	1839	60			1840			40	
2	Globe zaradi gozdnih prestopkov			640	84	640	84	640	84			661			20 16	
3	Ptičje lovnine											20			20	
4	Globe zaradi prestopkov vodnih pravic			740		740		740				480			260	
5	Pristojbina za lovske liste			5202		5202		5202				4000	1202			
6	Globe radi lovskih prestopkov			43	52	43	52	43	52			115				
7	Razni dohodki														71 48	
8	Skupaj			8465	96	8465	96	8465	96			7116	1462		112 04	
II. Zalog za ribarstvo :																
9	Aktivne obresti			4	20	4	20	4	20							
10	Globe zaradi prestopkov ribarskega zakona											14			20	
11	Obresti glavnice			10		10		10								
12	Razni dohodki															
13	Skupaj			14	20	14	20	14	20			14			20	
b) Iz kreditne uprave :																
14	Vrnjene glavnice															
c) Prehajalni :																
15	Prejeta predplačila															
16	Vrnjena predplačila															
17	Skupaj			8480	16	8480	16	8480	16							
18	Pričetni ostanek v gotovini	2510	93					2510	93							
19	Končni " " " "											4619	69			
20	Vsota							10991	09							
21	Pričetna aktiva	2510	93													
22	Končna " " " "											4619	69			

Deželno knjigovodstvo
v Gorici 1. maja 1902.
Ravnatelj:
K A U Č I Č

in ribarstvo za leto 1901.

Redno štev.	T r o š k i	Pasivni zastanki pričetkom leta		Pristojbina za leto 1901		Skupaj		Izplačilo v letu 1901		Končni pasivni zastanki		Potrjeni proračun po odbitku kreditov, ki se imajo prenesti na breme proračuna za leto 1902	V primeri s pristojbino je izid ugoden ali neugoden	
		K v		K v		K v		K v		K v				
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v			K
a) Dejanski :														
I. Zalog za gozdorejo :														
1	Podpora komisiji za pogodovanje Krasa			7000		7000		6000		1000		7000		
2	Prispevek deželnemu zalogu			356		356		356				356		
3	Razni troški			5 40		5 40		5 40				106		100 60
4	Skupaj			7361	40	7361	40	6361	40	1000		7462		100 60
II. Zalog za ribarstvo :														
5	Prispevek deželnemu zalogu k upravnim troškom			1		1				1		1		
6	Skupaj			1		1				1		1		
b) Iz kreditne uprave :														
7	Naložene glavnice { Zalog I . . . . . Zalog II			10		10		10						
c) Prehajalni :														
8	Vrnjena predplačila													
9	Dana predplačila													
10	Skupaj			7372	40	7372	40	6371	40	1001				
11	Končni ostanek v gotovini							4619	69					
12	Vsota							10991	09					
13	V primeri z aktivi	2510	93							4619	69			
14	kaže se aktivum pričetkom leta	2510	93											
15	in koncem leta									3618	69			

Deželno knjigovodstvo
v Gorici 1. maja 1902.
Ravnatelj:
K A U Č I Č

Računski sklep **gospinskega**

Redno štev.	D o h o d k i	Aktivni zastanki pričetkom leta		Pristojbina za leto 1901		Skupaj		Dejanski prihodek v letu 1901		Končni aktivni zastanki		Proračunjeno pokritje		Pristojbina upravnega leta je v primeri s proračunom			
														večja		manjša	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
a) Dejanski :																	
1	Aktivne obresti			11518	50	11518	50	11518	50			11518		50			
2	Dohodki posestva			979	48	979	48	979	48			979		48			
b) Iz kreditne uprave :																	
3	Vrnjene glavnice																
c) Prehajalni :																	
4	Prejeta predplačila																
5	Vrnjena predplačila																
6	Skupaj			12497	98	12497	98	12497	98			12497		98			
7	Pričetni ostanek v gotovini	540	21					540	21								
8	Končni " " " "									248	53						
9	Vsota							13038	19								
10	Pričetna aktiva	540	21														
11	Končna " " " "									248	53						

Deželno knjigovodstvo
v Gorici 1. maja 1902.
Ravnatelj:
K A U Č I Č

zaklada za leto 1901.

Redno štev.	T r o š k i	Pasivni zastanki pričetkom leta		Pristojbina za leto 1901		Skupaj		Izplačilo v letu 1901		Končni pasivni zastanki		Proračunjena potrebsčina		Pristojbina upravnega leta je v primeri s proračunom				
														manjša		večja		
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K
a) Dejanski :																		
1	Prebende	102	96	11730	56	11833	52	11730	56	102	96	12600		869	44			
2	Razni troški			65	10	65	10	65	10			16					49	10
b) Iz kreditne uprave :																		
3	Naložene glavnice			994		994		994										
c) Prehajalni :																		
4	Vrnjena predplačila																	
5	Dana predplačila																	
6	Skupaj	102	96	12789	66	12892	62	12789	66	102	96							
7	Končni ostanek v gotovini							248	53									
8	Vsota							13038	19									
9	V primeri z aktivni	540	21							248	53							
10	kaže se aktivum pričetkom leta	437	25															
11	in koncem leta									145	57							

Deželno knjigovodstvo
v Gorici 1. maja 1902.
Ravnatelj:
K A U Č I Č

Računski sklep **Werdenberškega**

Redno štev.	D o h o d k i	Aktivni zastanki pričetkom leta		Pristojbina za leto 1901		Skupaj		Dejanski prihodek v letu 1901		Končni aktivni zastanki		Proračunjeno pokritje	Pristojbina upravnega leta je v primeri s proračunom		
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v		večja	manjša	
a) Dejanski :															
1	Aktivne obresti			7249	20	7249	20	7249	20			7249		20	
2	Razni dohodki														
b) Iz kreditne uprave :															
3	Vrnjene glavnice														
c) Prehajalni :															
4	Prejeta predplačila			339	84	339	84	339	84						
5	Vrnjena predplačila														
6	Skupaj			7589	04	7589	04	7589	04						
7	Pričetni ostanek v gotovini														
8	Končni " " " "														
9	Vsota							7589	04						
10	Pričetna aktiva														
11	Končna " "														

štipendijskega zaklada za leto 1901.

Redno štev.	T r o š k i	Pasivni zastanki pričetkom leta		Pristojbina za leto 1901		Skupaj		Izplačilo v letu 1901		Končni pasivni zastanki		Proračunjena potrebščina	Pristojbina upravnega leta je v primeri s proračunom		
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v		manjša	večja	
a) Dejanski :															
1	Štipendiji			7050		7050		7050				7200	150		
2	Razni troški														
b) Iz kreditne uprave :															
3	Naložene glavnice														
c) Prehajalni :															
4	Vrnjena predplačila	539	04	339	84	878	88	539	04	339	84				
5	Dana predplačila														
6	Skupaj	539	04	7389	84	7928	88	7589	04	339	84				
7	Končni ostanek v gotovini														
8	Vsota							7589	04						
9	V primeri z aktivni														
10	kaže se pasivum pričetkom leta	539	04												
11	in koncem leta									339	84				

Deželno knjigovodstvo

v Gorici 1. maja 1902.

Ravnatelj :

K A U Č I Č

Računski sklep štipendijskega

Redno štev.	D o h o d k i	Aktivni zastanki pričetkom leta		Pristojbina za leto 1901		Skupaj		Dejanski prihodek v letu 1901		Končni aktivni zastanki		Proračunjeno pokritje	Pristojbina upravnega leta je v primeri s proračunom			
		K v		K v		K v		K v		K v			večja		manjša	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K
	a) Dejanski :															
1	Aktivne obresti			6631 80		6631 80		6631 80				6044	587 80			
	b) Iz kreditne uprave :															
3	Vrnjene glavnice															
	c) Prehajalni :															
4	Prejeta predplačila															
5	Vrnjena predplačila															
6	Skupaj			6631 80		6631 80		6631 80								
7	Pričetni ostanek v gotovini	852 76						852 76								
8	Končni " " "									1740 05						
9	Vsota							7484 56								
10	Pričetna aktiva	852 76														
11	Končna " "									1740 05						

zaklada za leto 1901.

Redno štev.	T r o š k i	Pasivni zastanki pričetkom leta		Pristojbina za leto 1901		Skupaj		Izplačilo v letu 1901		Končni pasivni zastanki		Proračunjena potrebščina	Pristojbina upravnega leta je v primeri s proračunom			
		K v		K v		K v		K v		K v			manjša		večja	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K
	a) Dejanski :															
1	Ustanove in štipendiji	432 20		4140		4572 20		4265 60		306 60		4804	664			
2	Upravni troški deželnemu zalogu			331 40		331 40		331 40				302				29 40
3	Razni troški	7		49 31		56 33		56 31								49 31
	b) Iz kreditne uprave :															
4	Naložene glavnice			1091 20		1091 20		1091 20								
	c) Prehajalni :															
5	Vrnjena predplačila															
6	Dana predplačila															
7	Skupaj	439 20		5611 91		6051 11		5744 51		306 60		5106	664			78 71
8	Končni ostanek v gotovini							1740 05								
9	Vsota							7484 56								
10	V primeri z aktivni	852 76								1740 05						
11	kaže se aktivum pričetkom leta	413 56														
12	in koncem leta aktivum									1433 45						

Deželno knjigovodstvo

v Gorici 1. maja 1902.

Ravnatelj :

K A U Č I Č.

Računski sklep normalno-šolskega

Redno štev.	D o h o d k i	Aktivni zastanki pričetkom leta		Pristojbina za leto 1901		Skupaj		Dejanski prihodek v letu 1901		Končni aktivni zastanki		Proračunjeno pokritje		Pristojbina upravnega leta je v primeri s proračunom			
														večja		manjša	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
a) Dejanski :																	
1	Aktivne obresti			10836		10836		10836				10836					
2	Državna podpora			6462		6462		6462				6462					
3	Volila in darila																
4	Razni dohodki			4 20		4 20		4 20				4		20			
b) Iz kreditne uprave :																	
5	Vrnjene glavnice																
c) Prehajalni :																	
6	Prejeta predplačila																
7	Vrnjena predplačila																
8	Skupaj			17302 20		17302 20		17302 20				17302		20			
9	Pričetni ostanek v gotovini	899	17					899	17								
10	Končni " " " "									1368	19						
11	Vsota							18201	37								
12	Pričetna aktiva	899	17														
13	Končna " " " "											1368	19				

zaklada za leto 1901.

Redno štev.	T r o š k i	Pasivni zastanki pričetkom leta		Pristojbina za leto 1901		Skupaj		Izplačilo v letu 1901		Končni pasivni zastanki		Proračunjena potrebščina		Pristojbina upravnega leta je v primeri s proračunom			
														manjša		večja	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
a) Dejanski :																	
1	Doneski okrajnim šolskim zalogom	543	30	6904	18	7447	48	6360	88	1086	60	6904					18
2	Pokojnine učit. udovam			600		600		600				600					
3	Opravične doklade																
4	Upravni troški			865		865		865				865					
5	Razni troški			61 30		61 30		61 30				101		39 70			
b) Iz kreditne uprave :																	
6	Naložene glavnice			8946		8946		8946									
c) Prehajalni :																	
7	Vrnjena predplačila																
8	Dana predplačila																
9	Skupaj	543	30	17376	48	17919	78	16833	18	1086	60	8470		39 70			18
10	Končni ostanek v gotovini							1368	19								
11	Vsota							18201	37								
12	V primeri z aktivi	899	17									1368	19				
13	kaže se aktivum pričetkom leta	355	87														
14	in koncem leta											281	59				

Deželno knjigovodstvo

v Gorici 1. maja 1902.

Ravnatelj :

K A U Č I Č.

Računski sklep deželne

Redno štev.	D o h o d k i	Aktivni zastanki pričetkom leta		Pristojbina za leto 1901		Skupaj		Dejanski prihodek v letu 1901		Končni aktivni zastanki		Proračunjeno pokritje	Pristojbina upravnega leta je v primeri s proračunom					
		K v		K v		K v		K v		K v			večja		manjša			
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K
a) Dejanski :																		
1	Aktivne obresti	63	.	1860	60	1923	60	1860	60	63	.	1861	.	.	40			
2	Dohodki posestva	.	.	1769	09	1769	09	1769	09	.	.	734	.	1035	09	.	.	.
3	Dohodki od živine	.	.	221	94	221	94	221	94	.	.	290	.	.	68	06	.	.
4	Volila in darila	50	.	.	.	50	.	.	.	50	.	100	.	.	100	.	.	.
5	Doneski	.	.	11530	70	11530	70	11530	70	.	.	16075	.	.	4544	30	.	.
6	Doneski za gojence drugih dežel	300	.	18830	.	19130	.	18230	.	900	.	18240	.	590	.	.	.	.
7	Razni dohodki	.	.	360	.	360	.	360	.	.	.	6	.	.	240	.	.	.
b) Iz kreditne uprave :																		
8	Volila na korist nedotakljive imovine	.	.	608	.	608	.	608	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
c) Prehajalni :																		
9	Prejeta predplačila	.	.	300	.	300	.	300	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
10	Vrnjena predplačila	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
11	Skupaj	413	.	35123	93	35536	93	34523	93	1013	.	37306	.	1625	09	4715	16	
12	Pričetni ostanek v gotovini	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
13	Končni " " " "	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
14	Vsota	.	.	.	.	.	.	34523	93	.	.	.	.	.	.	.	.	.
15	Pričetna aktiva	413	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
16	Končna " " " "	.	.	.	.	.	.	.	.	1013	.	.	.	.	.	.	.	.

gluhonemice za leto 1901.

Redno štev.	T r o š k i	Pasivni zastanki pričetkom leta		Pristojbina za leto 1901		Skupaj		Izplačilo v letu 1901		Končni pasivni zastanki		Proračunjena potrebščina	Pristojbina upravnega leta je v primeri s proračunom					
		K v		K v		K v		K v		K v			manjša		večja			
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K
a) Dejanski :																		
1	Živež	.	.	11233	23	11233	23	11233	23	.	.	13198	.	1964	77	.	.	.
2	Obleka, postelja itd.	.	.	2246	24	2246	24	2246	24	.	.	3028	.	781	76	.	.	.
3	Obutev	.	.	1079	95	1079	95	1079	95	.	.	1500	.	420	05	.	.	.
4	Razne potrebščine	.	.	1300	94	1300	94	1300	94	.	.	1459	.	158	06	.	.	.
5	Plače in mezde	75	.	13710	.	13785	.	13710	.	75	.	13730	.	20	.	.	.	.
6	Pohištvo	.	.	84	30	84	30	84	30	.	.	59	.	.	.	25	30	.
7	Vzdrževanje in snaženje poslopja	34	66	581	68	616	34	584	07	32	27	529	.	.	.	52	68	.
8	Davki	.	.	46	28	46	28	46	28	.	.	43	.	.	.	3	28	.
9	Upravni troški posestva	.	.	372	77	372	77	372	77	.	.	334	.	.	.	38	77	.
10	Živina	.	.	1407	14	1407	14	1407	14	.	.	1315	.	.	.	92	14	.
11	Razni troški	.	.	188	17	188	17	188	17	.	.	767	.	578	83	.	.	.
12	Izvanredni troški	.	.	1373	84	1373	84	1373	84	.	.	1344	.	.	.	29	84	.
b) Iz kreditne uprave :																		
13	Naložene glavnice	.	.	597	.	597	.	597	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
c) Prehajalni :																		
14	Vrnjena predplačila	300	.	300	.	600	.	300	.	300	.	.	.	.	.	.	.	.
15	Dana predplačila	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
16	Skupaj	409	66	34521	54	34931	20	34523	93	407	27	37306	.	3923	47	242	01	.
17	Končni ostanek v gotovini	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
18	Vsota	.	.	.	.	.	.	34523	93	.	.	.	.	.	.	.	.	.
19	V primeri z aktivni	413	.	.	.	.	.	.	.	1013	.	.	.	.	.	.	.	.
20	kaže se aktivum pričetkom leta	3	34	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
21	in koncem leta	.	.	.	.	.	.	.	.	605	73	.	.	.	.	.	.	.

Deželno knjigovodstvo

v Gorici 1. maja 1902.

Ravnatelj :

K A U Č I Č

Računski sklep Pokojninskega zaklada za učiteljsko osebje ljudskih

Redno štev.	D o h o d k i	Aktivni zastanki pričetkom leta		Skupaj	Dejanski prihodek v letu 1901		Končni aktivni zastanki	Proračunjeno pokritje	Pristojbina upravnega leta je v primeri s proračunom	
		K	v		K	v			večja	manjša
		K	v	K	v	K	v	K	v	K
a) Dejanski :										
1	Doneski od zapuščin	3688 09	19630 31	23318 40	17763 06	5555 34	13687	5943 31	.	.
2	10 in 2 ^o / _o tni pokojninski odtegljeji	.	13816 01	13816 01	13816 01	.	12949	867 01	.	.
3	Šolske globe	.	842 90	842 90	842 90	.	1325	.	482 10	.
4	Preostanek gospodarjenja z zalogo šolskih knjig	.	1450 .	1450 .	1450 .	.	1132	318 .	.	.
5	Vmesnina	.	603 33	603 33	603 33	.	1056	.	452 67	.
6	Razni dohodki	.	.	.	.	.	.	.	.	.
7	Doneski deželnega zaklada	.	13685 19	13685 19	13685 19	.	.	13685 19	.	.
c) Prehajalni :										
8	Prejeta predplačila	.	4548 98	4548 98	4548 98	.	.	.	.	.
9	Skupaj	3688 09	54576 72	58264 81	52709 47	5555 34	30149	20813 51	934 77	.
10	Pričetni ostanek v gotovini	.	.	.	.	.	.	.	.	.
11	Končni " " " "	.	.	.	.	.	.	.	.	.
12	Vsota	.	.	.	52709 47	.	.	.	.	.
13	Pričetna aktiva	3688 09	.	.	.	.	.	.	.	.
14	Končna " " " "	.	.	.	.	5555 34	.	.	.	.

Št. 388/02

Potrdil v seji z dne 28. aprila 1902
C. kr. deželni šolski svet
v Trstu, 30. aprila 1902
GOESS l. r.

šol poknežene grofovine Goriške in Gradiške za leto 1901.

Redno štev.	T r o š k i	Pasivni zastanki pričetkom leta		Skupaj	Izplačilo v letu 1901	Končni pasivni zastanki	Proračunjena potrebsčina	Pristojbina upravnega leta je v primeri s proračunom		
		K	v					manjša	večja	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K
a) Dejanski :										
1	Pokojnine učiteljev	10	18464 24	18464 34	18279 22	185 12	17931	533 24	.	.
2	Pokojnine učiteljic	185 97	8243 23	8429 20	8330 52	98 68	7985	258 23	.	.
3	Pokojnine učiteljskih udov	205 67	8811 02	9016 69	8761 90	254 79	8589	222 02	.	.
4	Opravnine in pogrebne	.	216 .	216 .	216 .	.	200	16 .	.	.
5	Miloščine in vzgojnine	151 47	3003 48	3154 95	3023 37	131 58	2596	407 48	.	.
6	Razni troški	3 60	409 67	413 27	413 27	.	500	.	90 33	.
7	Upravni troški	.	.	.	.	.	.	.	.	.
c) Prehajalni :										
8	Vrnjena predplačila	13685 19	4548 98	18234 17	13685 19	4548 98	.	.	.	.
9	Skupaj	14232 .	43696 62	57928 62	52709 47	5219 15	37801	1436 97	90 33	.
10	Končni ostanek v gotovini	.	.	.	.	.	.	.	.	.
11	Vsota	.	.	.	52709 47	.	.	.	.	.
12	V primeri z aktivni	3688 09	.	.	.	5555 34	.	.	.	.
13	kaže se pasivum pričetkom leta	10543 91	.	.	.	.	.	.	.	.
14	in koncem leta aktivum	.	.	.	.	336 19	.	.	.	.

Deželno knjigovodstvo
v Gorici 1. maja 1902.
Ravnatelj:
K A U Č I Č.

P r o -

«pokojninskega zaloga» za učiteljsko osebje ljudskih šol

Naslov	Pokritje	Dejanski izid		Potrjeni		Nasvet		Sklep	
		za leto		proračun		deželnega		c. k. deželnega	
		1900		za leto 1901		knjigovodstva		šols. sveta	
		K	v	K	v	K	v	K	v
I	Aktivne obresti	.	.	.	.	.	.	.	.
II	Doneski od zapuščin	9966	55	13687	.	11940	.	11940	.
III	10 in 2 ^o / ₁₀ tni pokojninskega odtegljeji	7873	52	12949	.	10524	.	10524	.
IV	Šolske globe	1653	.	1325	.	1022	.	1022	.
V	Preostanek gospodarjenja z zalogo šolskih knjig	1465	.	1132	.	1308	.	1308	.
VI	Vmesnina	1450	08	1056	.	852	.	852	.
VII	Razni dohodki	1	80	.	.	.	.	.	.
VIII	Prejeta predplačila	13685	19	.	.	.	.	.	.
IX	Doneski deželnega zaklada	12758	05	.	.	.	.	.	.
X	Volila in darila	.	.	.	.	.	.	.	.
Vsota dohodkov		48853	19	30149	.	25646	.	25646	.
v primeri s potrebščino		.	.	.	.	41581	.	41581	.
kaže se primanjkljaj		.	.	.	.	15935	.	15935	.

Št. 54/1902
G. S.

Potrdil!
Ces. kr. deželni šolski svet
v Trstu 29. januarija 1902.
GOESS l. r.

(L. S.)

r a č u n

poknežene grofovine Goriške in Gradiške za leto 1902.

Naslov	Potrebščine	Dejanski izid		Potrjeni		Nasvet		Sklep	
		za leto		proračun		deželnega		c. k. deželnega	
		1900		za leto 1901		knjigovodstva		šols. sveta	
		K	v	K	v	K	v	K	v
I	Pokojnine učiteljev	17518	58	17931	.	20349	.	20349	.
II	Pokojnine učiteljic	7853	99	7985	.	8333	.	8333	.
III	Pokojnine učiteljskih udov	8557	19	8589	.	9255	.	9255	.
IV	Odpravnine in pogrebščine	.	.	200	.	200	.	200	.
V	Miloščine in vzgojnine	2800	24	2596	.	2944	.	2944	.
VI	Upravni troški	.	.	.	.	.	.	.	.
VII	Razni troški	421	70	500	.	500	.	500	.
VIII	Vrnjena predplačila	13685	19	.	.	.	.	.	.
Vsota troškov		50836	89	37801	.	41581	.	41581	.

Deželno knjigovodstvo
v Gorici 28. decembra 1901.

Ravnatelj:
K A U Č I Č

Računski sklep raznih

Redno št.	D o h o d k i	Aktivni zastanki pričetkom leta		Pristojbina za leto 1901		Skupaj		Dejanski prihodek v letu 1901		Končni aktivni zastanki		Proračunsko pokritje	Pristojbina upravnega leta je v primeri s proračunom			
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v		večja	manjša		
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K
	a) Dejanski :															
1	Podporni odsek															
	Aktivne obresti			50 40		50 40		50 40				50		40		
2	Globe občinskih opravnikov															
	1) Aktivne obresti			121 80		121 80		121 80				122				20
	2) Globe občinskih opravnikov			30		30		30				40				10
	3) Razni dohodki															
	b) Iz kreditne uprave :															
3	Vrnjene glavnice															
	1) Podporni odsek															
	c) Prehajalni :															
4	Prejeta predplačila			426 23		426 23		426 23								
5	Vrnjena predplačila															
6	Skupaj			628 43		628 43		628 43				212		40		10 20
7	Pričetni ostanek v gotovini	2078 97						2078 97								
8	Končni " " " "															
9	Vsota							2707 40								
10	Pričetna aktiva	2078 97														
11	Končna " " " "															

malih zakladov za leto 1901.

Redno št.	T r o š k i	Pasivni zastanki pričetkom leta		Pristojbina za leto 1901		Skupaj		Izplačilo v letu 1901		Končni pasivni zastanki		Proračunjena potrebščina	Pristojbina upravnega leta je v primeri s proračunom			
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v		manjša	večja		
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K
	a) Dejanski :															
1	Podporni odsek															
	Upravni troški			2 50		2 50		2 50				2				50
	Razni troški	2697		40		2697 40		2697 40								40
2	Globe občinskih opravnikov															
	Upravni troški			7 50		7 50		7 50				8		50		
	Razni troški															
	b) Iz kreditne uprave :															
3	Naložene glavnice															
	1) Podporni odsek															
	2) Globe občinskih opravnikov															
	c) Prehajalni :															
4	Vrnjena predplačila			426 23		426 23		426 23			426 23					
5	Dana predplačila															
6	Skupaj	2697		436 63		3133 63		2707 40		426 23		10		50		90
7	Končni ostanek v gotovini															
8	Vsota							2707 40								
9	V primeri z aktivi	2078 97														
10	kaže se pasivum pričetkom leta	618 03														
11	in pasivum koncem leta									426 23						

Deželno knjigovodstvo

v Gorici 1. maja 1902.

Ravnatelj :

K A U Č I Č.

Računski sklep ustanove „N. E. Franca grofa Coronini-Cronberg“

Redno št.	D o h o d k i	Aktivni zastanki pričetkom leta		Pristojbina za leto 1901		Skupaj		Dejanski prihodek v letu 1901		Končni aktivni zastanki		Proračunjeno pokritje		Pristojbina upravnega leta je v primeri s proračunom				
		K v		K v		K v		K v		K v		K		večja		manjša		
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K
a) Dejanski :																		
1	Aktivne obresti	.	.	1898	40	1898	40	1898	40	.	.	1898	.	40	.	.	.	.
2	Volila	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
3	Razni dohodki	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
b) Iz kreditne uprave :																		
4	Vrnjene glavnice	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
c) Prehajalni :																		
5	Prejeta predplačila	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6	Vrnjena predplačila	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
7	Skupaj	.	.	1898	40	1898	40	1898	40	.	.	1898	.	40	.	.	.	
8	Pričetni ostanek v gotovini .	73	42	.	.	.	.	73	42	.	.	.	.	.	.	.	.	
9	Končni " " "	.	.	.	.	.	.	.	.	199	46	.	.	.	.	.	.	
10	Vsota	.	.	.	.	.	.	1971	82	.	.	.	.	.	.	.	.	
11	Pričetna aktiva	73	42	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
12	Končna " " "	.	.	.	.	.	.	.	.	199	46	.	.	.	.	.	.	

za dela nezmožne rokodelce za leto 1901.

Redno št.	T r o š k i	Pasivni zastanki pričetkom leta		Pristojbina za leto 1901		Skupaj		Izplačilo v letu 1901		Končni pasivni zastanki		Proračunjena potrebščina		Pristojbina upravnega leta je v primeri s proračunom				
		K v		K v		K v		K v		K v		K		manjša		večja		
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K
a) Dejanski :																		
1	Podpore	.	.	1080	.	1080	.	1060	.	20	.	1440	.	360	.	.	.	.
2	Upravni troški	.	.	95	.	95	.	95	.	.	.	95	.	.	.	.	.	.
3	Razni troški	.	.	20	96	20	96	20	96	.	.	25	.	4	04	.	.	.
b) Iz kreditne uprave :																		
4	Naložene glavnice	.	.	596	40	596	40	596	40	.	.	.	.	.	.	.	.	.
c) Prehajalni :																		
5	Vrnjena predplačila	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6	Dana predplačila	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
7	Skupaj	.	.	1792	36	1792	36	1772	36	20	.	1560	.	364	04	.	.	.
8	Končni ostanek v gotovini .	.	.	.	.	.	.	199	46	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9	Vsota	.	.	.	.	.	.	1971	82	.	.	.	.	.	.	.	.	.
10	V primeri z aktivi	73	42	.	.	.	.	.	.	199	46	.	.	.	.	.	.	.
11	kaže se aktivum pričetkom leta	73	42	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
12	in koncem leta	.	.	.	.	.	.	.	.	179	46	.	.	.	.	.	.	.

Deželno knjigovodstvo
v Gorici 28. decembra 1901.

Ravnatelj:
K A U Č I Č

Računski sklep za

Redno štev.	D o h o d k i	Aktivni zastanki pričetkom leta		Prisloj-bina za leto 1901		Skupaj		Dejanski prihodek v letu 1901		Končni aktivni zastanki		Proračunsko pokritje	Prisloj-bina upravnega leta je v primeri s proračunom			
		K v		K v		K v		K v		K v			večja		manjša	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K
a) Dejanski :																
1	Aktivne obresti	.	.	79 48		79 48		79 48	.	.		77	2 48	.	.	
2	Prispevki zavarovalnih zavodov	.	.	6142 18		6142 18		6142 18	.	.		6148	.	.	5 82	
3	Razni dohodki	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
b) Iz kreditne uprave :																
4	Vrnjene glavnice	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
c) Prehajalni :																
5	Prejeta predplačila	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
6	Vrnjena predplačila	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
7	Skupaj	.	.	6221 66		6221 66		6221 66	.	.		6225	2 48	5 82		
8	Pričetni ostanek v gotovini	5312 27	.	.	.	.	.	5312 27	.	.		.	.	.	.	
9	Končni " " "	.	.	.	.	.	.	.	.	.	6829 23	.	.	.	.	
10	Vsota	.	.	.	.	.	.	11533 93	.	.	.	.	.	.	.	
11	Pričetna aktiva	5312 27	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
12	Končna "	.	.	.	.	.	.	.	.	.	6829 23	.	.	.	.	

Priloga št. 1
 1. maj 1902
 110721

„Gasilce“ za leto 1901.

Redno štev.	T r o š k i	Pasivni zastanki pričetkom leta		Prisloj-bina za leto 1901		Skupaj		Izplačilo v letu 1901		Končni pasivni zastanki		Proračunsko potrebščina	Prisloj-bina upravnega leta je v primeri s proračunom			
		K v		K v		K v		K v		K v			manjša		večja	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K
a) Dejanski :																
1	Prispevki za ustanovljenje in vzdrževanje požarnih straž	.	.	3700		3700		3700	.	.		5222	1522	.	.	
2	Podpore	.	.						.	.		692	692	.	.	
3	Upravni troški	.	.	311		311		311	.	.		311	.	.	.	
4	Razni troški	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
b) Iz kreditne uprave :																
5	Naložene glavnice	.	.	693 70		693 70		693 70	.	.		.	.	.	.	
c) Prehajalni :																
6	Vrnjena predplačila	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
7	Dana predplačila	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
8	Skupaj	.	.	4704 70		4704 70		4704 70	.	.		6225	2214	.	.	
9	Končni ostanek v gotovini	.	.	.	.	.	.	6829 23	.	.		.	.	.	.	
10	Vsota	.	.	.	.	.	.	11533 93	.	.		.	.	.	.	
11	V primeri z aktivni	5312 27	.	.	.	.	.	.	.	.	6829 23	.	.	.	.	
12	kaže se aktivum pričetkom leta	5312 27	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
13	in koncem leta	.	.	.	.	.	.	.	.	.	6829 23	.	.	.	.	

Deželno knjigovodstvo
 v Gorici 1. maja 1902.
 Ravnatelj :
 K A U Č I Č.

Računski sklep zemljiščno-odveznega zaklada

Redno št.	D o h o d k i	Aktivni zastanki pričetkom leta		Pristojbina za leto 1901		Skupaj		Dejanski prihodek v letu 1901		Končni aktivni zastanki		Proračunjeno pokritje	Pristojbina upravnega leta je v primeri s proračunom			
		K v		K v		K v		K v		K v			večja		manjša	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v		K	v	K	v
a) Dejanski :																
1	Vplačila obvezancev :															
	po starem načinu {															
	glavnice	317 57	.	.	317 57	19 37	298 20									
	dohodki	1192 92	.	.	1192 92	105 22	1087 70									
	po novem načinu {															
	glavnice	857 42	.	.	857 42	103 65	753 77									
	obresti	374 86	.	.	374 86	48 09	326 77									
2	Dohodki dežele :															
	na glavnica	26165 49	.	.	26165 49	.	26165 49									
	na obrestih	164 90	.	.	164 90	.	164 90									
3	Razni dohodki	771 51	.	.	771 51	.	771 51									
b) Iz kreditne uprave :																
4	Vrnjene glavnice	.	.	.	.	.	.									
c) Prehajalni :																
5	Prejeta predplačila	.	.	.	.	.	.									
6	Vrnjena predplačila	860 67	.	.	860 67	.	860 67									
7	Skupaj	30705 34	.	.	30705 34	276 33	30429 01									
8	Pričetni ostanek v gotovini	.	.	.	.	.	.									
9	Končni " " " "	.	.	.	.	.	.									
10	Vsota	.	.	.	.	276 33										
11	Pričetna aktiva	30705 34	.	.												
12	Končna " " " "	.	.	.			30429 01									

poknežene grofovine Goriške in Gradiške za leto 1901.

Redno št.	T r o š k i	Pasivni zastanki pričetkom leta		Pristojbina za leto 1901		Skupaj		Izplačilo v letu 1901		Končni pasivni zastanki		Proračunjena potrebsčina	Pristojbina upravnega leta je v primeri s proračunom			
		K v		K v		K v		K v		K v			manjša		večja	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v		K	v	K	v
a) Dejanski :																
1	Plačane glavnice vsled izsrečkanja obveznic	630 .	.	.	630 .	.	630 .	.	.	.	630 .					
2	Premije za izsrečkane obveznice	31 50	.	.	31 50	.	31 50	.	.	.	31 50					
3	5% obresti obveznic	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.					
4	Upravni troški	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.					
5	Naložene glavnice	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.					
b) Iz kreditne uprave :																
6	Naložene glavnice	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.					
c) Prehajalni :																
7	Vrnjena predplačila deželnemu zakladu	30058 47	.	.	30058 47	.	76 33	29782 14								
8	Dana predplačila	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.					
9	Skupaj	30719 97	.	.	30719 97	276 33	30443 64									
10	Končni ostanek v gotovini	.	.	.	.	.	.									
11	Vsota	.	.	.	.	276 33										
12	V primeri z aktivni	30705 34	.	.			30429 01									
13	kaže se pasivum pričetkom leta	14 63	.	.												
14	in pasivum koncem leta	.	.	.			14 63									

Deželno knjigovodstvo

v Gorici 1. maja 1902

Ravnatelj:

K A U Č I Č.

Posnetek

iz računa za deposite in tuj denar za leto 1901.

	v gotovini		v obveznicah		O p o m b e
	K	v	K	v	
D o h o d k i					
Ostaneček iz prejšnjega leta	7403	88	28027	24	
Od 1. januarja do 31. decembra 1901 je došlo:					
a) na depozitih	22607	66	127911	24	
b) na dohodninskem davku za c. kr. erar	1209	25	.	.	
c) na pokojninah ki se imajo izplačati za druge dežele	2552	52	.	.	
Skupaj	33773	31	155938	48	
T r o š k i					
Od 1. januarja do 31. decembra 1901 se je izdalo:					
a) na depozitih	24566	05	132985	04	
b) na dohodninskem davku c. kr. erarju	1215	85	.	.	
c) na pokojninah za druge dežele	2552	52	.	.	
Skupaj	28334	42	132985	04	
Bilanca					
Dohodki	33773	31	155938	48	
Troški	28334	42	132985	04	
končni ostanek, kateri se je prenesel v naslednje leto	5438	89	22953	44	

Deželno knjigovodstvo

v Gorici 1. maja 1902.

Ravnatelj:

K A U Č I Č.

Računski sklep

deželne kmetijske šole

za leto 1900

Italijanski

Poglavje	Naslov	D o h o d k i		Pričetni		Pristojbina upravnega leta			
				aktivni		redna		izredna	
				K	v	K	v	K	v
I						500	.	.	.
	Prispevek c. kr. vlade za učna sredstva . . .	.	.						
II									
	Od kmetije :								
	1 Hlev, svinjak i. t. d.	.	.	4507	55	.	.	.	.
	2 Polje	.	.	1229	96	.	.	.	.
	3 Vrtnine in cvetlice	.	.	878	08	.	.	.	.
	4 Vinograd in klet	.	.	2638	06	.	.	.	.
	5 Sadni vrt	.	.	427	94	.	.	.	.
	6 Od prodaje žepeno kislega apna in drugih kemičnih pridelkov	.	.	1006	53	.	.	.	.
	7 Dohodki ameriškega vinograda	.	.	.	.	.	.	.	.
	8 Razni drugi dohodki	.	.	363	70	.	.	.	.
III									
	Prispevek vis. erarija za štipendije gojencem .	.	.	480	.	.	.	.	.
		.	.	12031	82	.	.	.	.

oddelek

Skupaj	Izplačila	Končni		Potrjeni proračun za leto 1900				Skupaj		V primeri s pristojbino je prebitok ugoden ali neugoden	
				redne		izredne					
				K	v	K	v				
500	500	.	.	1700	.	.	.	1700	.	1200	.
4507	4507	.	.	4400	.	.	.	4400	.	107	55
1229	1229	.	.	1000	.	.	.	1000	.	229	96
878	878	.	.	700	.	.	.	700	.	178	08
2638	2638	.	.	3000	.	.	.	3000	.	361	94
427	427	.	.	100	.	.	.	100	.	327	94
1006	1006	.	.	1000	.	.	.	1000	.	6	53
.	.	.	.	60	.	.	.	60	.	60	.
363	363	.	.	.	.	.	.	.	.	363	70
480	480	.	.	.	.	.	.	.	.	480	.
12031	12031	.	.	11960	.	.	.	11960	.	71	82

Slovenski

Poglavje	Naslov	D o h o d k i	Pričetni aktivni zastanki		Pristojbina upravnega leta									
					redna		izredna							
			K	v	K	v	K	v	K	v	K	v		
I		Prispevek c. kr. vlade za učna sredstva . . .	.	.	500	.	.	.	.	.	.	.	.	.
II		Od kmetije :												
	1	Hlev, svinjak i. t. d.	536	32	4838	55	.	.	.	.	.	.	.	.
	2	Polje	.	.	449	44	.	.	.	.	.	.	.	.
	3	Vrtnine in cvetlice	.	.	449	64	.	.	.	.	.	.	.	.
	4	Vinograd in klet	.	.	2360	70	.	.	.	.	.	.	.	.
	5	Sadni vrt	.	.	489	50	.	.	.	.	.	.	.	.
	6	Od prodaje žepno kislega apna in drugih kemičnih pridelkov	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	7	Dohodki ameriškega vinograda	.	.	176	50	.	.	.	.	.	.	.	.
	8	Razni drugi dohodki	.	.	28	26	.	.	.	.	.	.	.	.
III		Prispevek vis. erarija za stipendije gojencem .	.	.	320	.	.	.	.	.	.	.	.	.
			536	32	9612	59	.	.	.	.	.	.	.	.

oddelek

Skupaj	Izplačila	Končni aktivni zastanki	Potrjeni proračun za leto 1900				Skupaj	V primeri s pristojbino je prebitek ugoden ali neugoden		
			redne		izredne				K	v
			K	v	K	v				
500	500	.	.	1700	.	.	.	1700	1200	
5374	5102	272	24	4400	.	.	.	4400	438	
449	449	.	.	600	.	.	.	600	150	
449	449	.	.	500	.	.	.	500	50	
2360	2360	.	.	2800	.	.	.	2800	439	
489	489	.	.	400	.	.	.	400	89	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
176	176	.	.	240	.	.	.	240	63	
28	28	.	.	.	.	.	.	.	28	
320	320	.	.	.	.	.	.	.	320	
10148	9876	272	24	10640	.	.	.	10640	1027	

Italijanski

Poglavje	Naslov	Troški									
		Pričetni pasivni zastanki		Pristojbina upravnega leta						Skupaj	
				na račun kreditov prenešenih iz prejšnjih let		redna		izredna			
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
I	Osební troški:										
1	Plače in stanarine					6475	32			6475	32
2	Pokojnine					700				700	
3	Vzgojnine					116				116	
4	Nagrade in podpore					270				270	
5	Potni troški										
II	Troški za šolo:										
1	Štipendije učencem					3040				3040	
2	Za snaženje in vzdrževanje poslopja					129	32			129	32
3	Kurjava in svečava					238	64			238	64
4	Nakup in popraviljanje pohištva					63				63	
5	Pisarnica					223	67			223	67
6	Za knjige in spise					204	39			204	39
7	Kemični laboratorij in nakup učnih sredstev					570	39			570	39
8	Konvikt					87	50			87	50
9	Za tečaje o cepljenju trt					92	57			92	57
III	Troški za kmetijo:										
1	Za hlev					3077	91			3077	91
2	Obdelovanje njiv					673	26			673	26
3	Za obdelovanje vrta					757	42			757	42
4	Vinograd in klet					1317	67			1317	67
5	Za sadni vrt					119	74			119	74
6	Za travnike in gozd					615	72			615	72
7	Za pridelovanje žvepleno kislega apna					267	94			267	94
8	Za ameriške trte					39	12			39	12
9	Razni					99	73			99	73
IV	Javni davki					368	77			368	77
V	Izredni troški					125	28			125	28
	Vsota					19673	36			19673	36
	Dohodki					12031	82			12031	82
	Dohodki so večji ali manjši od troškov					7641	54			7641	54

oddelek

Izplačila	Končni pasivni zastanki	Potrjeni proračun za leto 1900				Kredit iz prejšnjih let podaljšan do konca leta 1900		Skupaj		Odbiti krediti ki se imajo prenesti na breme proračuna za leto 1901		V primeri s pristojbino je prebitok ugoden ali neugoden			
		redne		izredne		K		v		K		v			
		K	v	K	v										
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
6475	32			8280				8280		800		7480		1004	68
700				700				700				700			
116				116				116				116			
270				200				200				200		70	
				100				100				100		100	
3040				2400				2400				2400		640	
113	32	16		400				400				400		270	68
238	64			200				200				200		38	64
63				60				60				60		3	
223	67			100				100				100		123	67
204	39			300				300				300		95	61
570	39			600				600				600		29	61
87	50			200				200				200		112	50
92	57			200				200				200		107	43
3077	91			3200				3200				3200		122	09
673	26			880				880				880		206	74
757	42			360				360				360		397	42
1317	67			1200				1200				1200		117	67
119	74			100				100				100		19	74
615	72			400				400				400		215	72
267	94			220				220				220		47	94
39	12			200				200				200		160	88
99	73			100				100				100		27	
368	77			344				344				344		24	77
125	28			200		14304		14504		14304		200		74	72
19657	36	16		21060		14304		35364		15104		20260		586	64
12031	82			11960				11960				11960		71	82
7625	54	16										8300		658	46

Slovenski

Poglavje	Naslov	Troški		Pričetni		Pristojbina upravnega leta						Skupaj		
				pasivni zastanki		na račun kreditov prenešenih iz prejšnjih let		redna		izredna				
				K	v	K	v	na račun kreditov leta 1900						
I	Osební troški :													
1	Plače in stanarine					6160						6160		
2	Pokojnine					1653	34					1653	34	
3	Vzgojnine					72						72		
4	Nagrade in podpore					70						70		
5	Potni troški					10	88					10	88	
II	Troški za šolo :													
1	Štipendije učencem					2493	24					2493	24	
2	Za snaženje in vzdrževanje poslo- pja					1052	89					1052	89	
3	Kurjava in svečava					275	08					275	08	
4	Na kup in popravljanje pohištva					481	60					481	60	
5	Pisarnica					111	78					111	78	
6	Za knjige in spise					200	18					200	18	
7	Kemični laboratorij in nakup učnih sredstev					509	91					509	91	
8	Konvikt					65	17					65	17	
9	Za tečaje o cepljenju trt					39	88					39	88	
III	Troški za kmetijo :													
1	Za hlev					3482	82					3482	82	
2	Obdelovanje njiv					673	07					673	07	
3	Za obdelovanje vrta					596	97					596	97	
4	Vinograd in klet					1731	97					1731	97	
5	Za sadni vrt					446	65					446	65	
6	Za travnike in gozd					757	16					757	16	
7	Za pridelovanje žvepleno kislega apna													
8	Za ameriške trte					423	57					423	57	
9	Razni													
IV	Javni davki											446	70	
V	Izredni troški											370	72	
	Vsota													
	Dohodki	536	32			22125	58					22125	58	
	Dohodki so večji ali manjši od troškov	536	32			12512	99					11976	67	

oddelek

Izplačila	Končni pasivni zastanki		Potrjeni proračun za leto 1900				Kredit iz prejšnjih let podaljšani do konca leta 1900		Skupaj		Odbiti krediti ki se imajo prenesti na breme proračuna za leto 1901		Ostane		V primeri s pristojbino je prebitok ugoden ali neugoden	
			redne		izredne											
			K	v	K	v										
6160					8160					8160		800		7360		1200
1653	34				1654					1654				1654		66
72					72					72				72		
70					200					200				200		130
10	88				100					100				100		89
2493	24				2400					2400				2400		93
1052	89				400					400				400		652
275	08				200					200				200		75
481	60				60					60				60		421
111	78				100					100				100		1178
200	18				300					300				300		99
509	91															
65	17				600					600				600		90
39	88				120					120				120		54
					200					200				200		160
3482	82				3600					3600				3600		117
673	07				700					700				700		26
596	97				300					300				300		296
1731	97				1200					1200				1200		531
446	65				200					200				200		246
757	16				500					500				500		257
423	57															
					400					400				400		23
					100					100				100		100
446	70									401				401		45
370	72									200				200		170
22125	58				22167					22167		800		21367		758
9876	67													10640		1027
12248	91													10727		1785

Poglavje	Naslov	Predmet	Pričetni pasivni zastanki		Pristojbina upravnega leta								Skupaj	
			K	v	na račun kreditov prenešenih iz prejšnjih let		redna		izredna		K	v	K	v
					K	v	na račun kreditov leta 1900							
							K	v	K	v				
		Skupen dohitek italijanskega oddelka Slovenskega oddelka	.	.	.	.	12031	82	.	.	12031	82		
			536	32	.	.	9612	59	.	.	10148	91		
		Skupaj pogl. I. 4 nasl.	536	32	.	.	21644	41	.	.	22180	73		
		Skupen trošek italijanskega oddelka . Slovenskega oddelka	.	.	.	.	19673	36	.	.	19673	36		
			.	.	.	.	22125	58	.	.	22125	58		
		Skupaj pogl. VIII. 2 nasl.	.	.	.	.	41798	94	.	.	41798	94		
		Za oba oddelka so bili dohodki večji ali manjši	536	32	.	.	20154	53	.	.	19618	21		

Izplačila	Končni pasivni zastanki		Potrjeni proračun za leto 1900				Kredit iz prejšnjih let podaljšani do konca leta 1900		Skupaj		Odbiti krediti ki se imajo prenesti na breme proračuna za leto 1901		Ostane		V primeri s pristojbino je prebitok ugoden ali neugoden		
	K	v	redne		izredne		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
			K	v	K	v											
12031	82	.	.	11960	.	.	.	.	.	11960	.	.	.	11960	.	71	82
9876	67	272	24	10640	.	.	.	.	.	10640	.	.	.	10640	.	1027	41
21908	49	272	24	22600	.	.	.	.	.	22600	.	.	.	22600	.	955	59
19657	36	16	.	21060	.	14304	.	.	.	35364	.	15104	.	20260	.	586	64
22125	58	.	.	22167	.	.	.	.	.	22167	.	800	.	21367	.	758	58
41782	94	16	.	43227	.	14304	.	.	.	57531	.	15904	.	41627	.	171	94
19874	45	256	24	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	19027	.	1127	53

Inventar

deželnega premakljivega in nepremakljivega premoženja, ki je v oskrbi deželnih kmetijskih šol
koncem leta 1900.

Redno število	P r e d m e t	V r e d n o s t						Opombe
		pri itali- janskem oddelku		pri slo- venskem oddelku		Skupaj		
		K	v	K	v	K	v	
A. Premakljivo premoženje :								
1	Pohištvo, knjige, stroji, zbirke i. t. d.	17924	51	14743	66	32668	17	
2	Živina	4998	50	3269	70	8268	20	
3	Vino, žganje in kis	3424	.	4756	91	8180	91	
4	Poljski pridelki i. t. d.	2480	50	2657	66	5138	16	
	Skupaj	28827	51	25427	93	54255	44	
B. Nepremakljivo premoženje :								
5	Hiša v Podturnu anagr. štev. 55 in 136 (nov. št. 23 in 26) . . .	54000	.	.	.	54000	.	
6	Kmetija v Podturnu	14000	.	.	.	14000	.	
7	Travniki na Blanči	26600	.	.	.	26600	.	
8	Travniki na Peči	.	.	27800	.	27800	.	
9	Gozd v Starigori obdelovan po obeh oddelkih deželne kmetijske šole	1400	.	1400	.	2800	.	
10	Slovenski oddelek deželne kmetijske šole obdeluje tudi kmetijo, katero je c. kr. kmetijsko društvo, dokler obstoji kmetijska šola, odsto- njene na podlagi sklepa dež. zbora z dne 6. septembra 1881.							
	Ta kmetija je cenjena . . . . . K 20.000:— novo poslopje zidano na ravno istem zemljišču je stalo „ 68.948:10 vrednost starega poslopja znaša približnih . . . . . „ 3 000:—							
	Skupaj K 91.948:10							
	Te nepremičnine so vpisane v zemljiških knjigah na ime ces. kr. kmetijskega društva, pravica užitka istih pa na korist deželne kmetijske šole.							
	Skupaj	96000	.	29200	.	125200	.	
	Svota	124827	51	54627	93	179455	44	

Deželno knjigovodstvo

v Gorici 21. marca 1902.

Ravnatelj:

K A U Č I Č.

Računski sklep

deželnega zaklada

za leto 1900

Poglavje	Naslov	D o h o d k i	Pričetni		Pristojbina upravnega leta				
			aktivni		redna		izredna		
			K	v	K	v	K	v	
		a) Dejanski :							
I		Dohodki iz deželnega premoženja :							
	1	Aktivne obresti obveznic	23	10	19779	90	.	.	
	2	Obresti predplačil, ki se dajejo občinam za bolniške troške	.	.	4943	23	.	.	
	3	Od društva za namakanje tržiške ravani obresti	38240	.	21031	74	.	.	
	4	Najemščine	.	.	5880	.	.	.	
	5	Deželna kmetijska šola	536	32	21644	41	.	.	
		Vsota I. poglavja	38799	42	73279	28	.	.	
II		Dohodki iz javnih naslovov :							
	1	Povračilo bolniških troškov od dotičnih občin	137010	01	166896	61	.	.	
	2	Doneski upravnim troškom od zakladov oskrbovanih po deželni upravi	.	.	4752	.	.	.	
	3	Povračilo potirnih troškov od občin in drugih dežel	470	90	3450	72	.	.	
		Vsota II. poglavja	137480	91	175099	33	.	.	
III		Drugi dohodki :							
	1	Povračila	1484	35	483	33	.	.	
	2	Od prodaje tiskovin	.	.	167	04	.	.	
	3	Razni dohodki	.	.	3309	31	.	.	
		Vsota III. poglavja	1484	35	3959	68	.	.	

Skupaj	Izplačila	Končni	Potrjeni proračun za leto 1900				Skupaj	V primeri s pristojbino je prebitok ugoden ali neugoden				
			aktivni		zastanki							
			redne	izredne	redne	izredne						
K	v	K	v	K	v	K	v	K	v			
19803	.	19803	.	.	.	19803	.	.	.	19803	.	2310
4943	23	4943	23	.	.	4200	.	.	.	4200	.	743
59271	74	40151	74	19120	.	19120	.	.	.	19120	.	1911
5880	.	5880	.	.	.	5880	.	.	.	5880	.	.
22180	73	21908	49	272	24	22600	.	.	.	22600	.	955
112078	70	92686	46	19392	24	71603	.	.	.	71603	.	1676
303906	62	188873	83	115032	79	150000	.	.	.	150000	.	16896
4752	.	4752	.	.	.	4752	.	.	.	4752	.	.
3921	62	2775	42	1146	20	2800	.	.	.	2800	.	650
312580	24	196401	25	116178	99	157552	.	.	.	157552	.	17547
1967	68	1016	11	951	57	1000	.	.	.	1000	.	516
167	04	167	04	.	.	400	.	.	.	400	.	232
3309	31	3232	72	76	59	20	.	.	.	20	.	3289
5444	03	4415	87	1028	16	1420	.	.	.	1420	.	2539

Poglavje	Naslov	D o h o d k i	Pričetni		Pristojbina upravnega leta				
			aktivni		redna		izredna		
			K	v	K	v	K	v	
IV	Doklade in davščine :								
1	Na izravne davke	31220 87		202258 63					
2	Deželna kvota na osebno dohodarino	20070 .		36398 .					
3	Na državno potrošnino	. .		111300 77					
4	Davščina od na drobno potočenega piva	. .		10000 .					
5	Davščina od na drobno potočenih opojnih tekočin	. .		41300 .					
	Vsota IV. poglavja	51290 87		401257 40					
	b) Prehajalni :								
	Prejeta predplačila :								
	a) Od denarnih zavodov	. .		421780 26					
	b) Druga	. .		661 42					
	Vsota prejetih predplačil	. .		422441 68					
	Vrnjena predplačila :								
	a) Od razbremenilnega zaloga	30322 82		. .					
	b) Od uradnikov	3059 88		3198 98					
	c) Od deželne pisarnice	1258 11		1759 14					
	d) Od občin	2114 67		. .					
	e) Od denarnih zavodov	. .		. .					
	f) Druga	14966 26		117980 49					
	Vsota vrnjenih predplačil	51721 74		122938 61					
	Skupni dohodki	280777 29		1198975 98					
	Pričetni ostanek v gotovini	38486 74							
	Glavna vsota dohodkov	. .							
	Končni ostanek v gotovini	. .							
	Pričetna aktiva	319264 03							
	Končna aktiva	. .							

Skupaj	Izplačila	Končni	Potrjeni proračun za leto 1900				Skupaj	V primeri s pristojbino je prebitok ugoden ali neugoden
			redne		izredne			
			K	v	K	v		
233479 50	226481 49	6998 01	218000 .	. .	. .	218000 .	15741 37	
56468 .	56468 .	. .	36000 .	. .	. .	36000 .	. .	
111300 77	111300 77	. .	103434 .	. .	. .	103434 .	398 .	
10000 .	10000 .	. .	10000 .	. .	. .	10000 .	7866 77	
41300 .	41300 .	. .	41300 .	. .	. .	41300 .	. .	
452548 27	445550 26	6998 01	408734 .	. .	. .	408734 .	7476 60	
421780 26	421780 26	. .						
661 42	661 42	. .						
422441 68	422441 68	. .						
30322 82	264 35	30058 47						
6258 86	2734 74	3524 12						
3017 25	1258 11	1759 14						
2114 67	. .	2114 67						
132946 75	13482 19	119464 56						
174660 35	17739 39	156920 96						
1479753 27	1179234 91	300518 36						
	38486 74	. .						
	1217721 65	. .						
		74472 58						
		374990 94						

Poglavje	Naslov	Troški		Pristojbina upravnega leta																	
				Pričetni pasivni zastanki		na račun kreditov prenešenih iz prejšnjih let				na račun kreditov leta 1900		Skupaj									
				K	v	K	v	K	v	K	v	K	v								
I	a) Dejanski :																				
	Troški dež. zbora :																				
	1	Dnine in potnine dež. poslancem, ki ne bivajo v Gorici	.	.	.	.	.	2103	10	.	.	.	.	2103	10	.	.	.	.	2103	10
	2	Nagrada hitropiscema	.	.	.	.	.	540	.	.	.	.	.	540	.	.	.	.	.	540	.
	3	Troški za tisk	.	.	.	.	.	3543	28	.	.	.	.	3543	28	.	.	.	.	3543	28
	4	Razni troški	.	.	.	.	.	66	10	.	.	.	.	66	10	.	.	.	.	66	10
		Vsota I. poglavja	.	.	.	.	.	6252	48	.	.	.	.	6252	48	.	.	.	.	6252	48
II	Splošni upravni troški :																				
		1	Opravnine udom deželnega odbora	.	.	.	.	.	13600	.	.	.	.	13600	.	.	.	.	.	13600	.
	2	Deželno tajništvo in pisarna	.	.	.	.	.	16757	98	.	.	.	.	16757	98	.	.	.	.	16757	98
	3	Deželno knjigovodstvo	.	.	.	.	.	15381	.	.	.	.	15381	.	.	.	.	.	15381	.	
	4	Deželna blagajna	.	.	.	.	.	3666	60	.	.	.	.	3666	60	.	.	.	.	3666	60
	5	Pokojnine in miloščine	35	.	.	.	.	5295	.	.	.	.	5295	.	.	.	.	.	5295	.	
	6	Odgojnine in konkretalne pokojnine	.	.	.	.	.	420	.	.	.	.	455	.	.	.	.	.	420	.	
	7	Nagrade in podpore dež. uradnikom	.	.	.	.	.	2420	.	.	.	.	2420	.	.	.	.	.	2420	.	
	8	Potni troški	.	.	.	.	.	1208	36	.	.	.	.	1208	36	.	.	.	.	1208	36
	9	Uradne in pisarniške potrebščine	.	.	.	.	.	4986	82	.	.	.	.	4986	82	.	.	.	.	4986	82
	10	Deželni zakonik in ukaznik	.	.	.	.	.	149	86	.	.	.	.	149	86	.	.	.	.	149	86
		Vsota II. poglavja	35	.	.	.	.	63885	62	.	.	.	.	63920	62	.	.	.	.	63920	62
III	Troški za deželno posestvo :																				
		1	Varuhu dež. palače	.	.	.	.	.	8947	95	.	.	.	.	8947	95	.	.	.	.	8947
	2	Vzdrževanje deželnih poslopij	.	.	.	.	.	645	72	.	.	.	.	645	72	.	.	.	.	645	72
	3	Javni davki	.	.	.	.	.			.	.	.			.	.	.	.			
		Vsota III. poglavja	.	.	.	.	.	9593	67	.	.	.	.	9593	67	.	.	.	.	9593	67

Izplačila	Končni pasivni zastanki	Potrjeni proračun za leto 1900				Kredit iz prejšnjih let podaljšan do konca leta 1900	Skupaj	Odbiti krediti ki se imajo prenesti na breme proračuna za leto 1901	Ostane	V primeri s pristojbino je prebitek ugoden ali neugoden										
		redne		izredne																
		K	v	K	v						K	v	K	v	K	v	K	v		
2103	10	.	.	2000	.	.	.	.	.	2000	.	.	.	2000	.	.	.	.	103	10
540	.	.	.	600	.	.	.	.	.	600	.	.	.	600	.	.	.	.	60	.
3543	28	.	.	3000	.	.	.	.	.	3000	.	.	.	3000	.	.	.	.	543	28
66	10	.	.	60	.	.	.	.	.	60	.	.	.	60	.	.	.	.	6	10
6252	48	.	.	5660	.	.	.	.	.	5660	.	.	.	5660	.	.	.	.	592	48
13600	.	.	.	13600	.	.	.	.	.	13600	.	.	.	13600	.	.	.	.		
16757	98	.	.	18739	.	.	.	.	.	18739	.	.	.	18739	.	.	.	.	1981	02
15381	.	.	.	15381	.	.	.	.	.	15381	.	.	.	15381	.	.	.	.		
3666	60	.	.	3750	.	.	.	.	.	3750	.	.	.	3750	.	.	.	.	83	40
5295	.	35	.	5020	.	.	.	.	.	5020	.	.	.	5020	.	.	.	.	275	.
420	.	.	.	420	.	.	.	.	.	420	.	.	.	420	.	.	.	.		
2420	.	.	.	600	.	.	.	.	.	600	.	.	.	600	.	.	.	.	1820	.
1208	36	.	.	1000	.	.	.	.	.	1000	.	.	.	1000	.	.	.	.	208	36
4986	82	.	.	3000	.	.	.	.	.	3000	.	.	.	3000	.	.	.	.	1986	82
149	86	.	.	700	.	.	.	.	.	700	.	.	.	700	.	.	.	.	550	14
63815	62	35	.	62210	.	.	.	.	.	62210	.	.	.	62210	.	.	.	.	1675	62
8921	95	.	.	2500	.	.	.	.	.	2500	.	.	.	2500	.	.	.	.	6447	95
645	72	.	.	356	.	.	.	.	.	356	.	.	.	356	.	.	.	.	289	72
9567	67	.	.	2856	.	.	.	.	.	2856	.	.	.	2856	.	.	.	.	6737	67

Poglavje	Naslov	Troški	Pričetni pasivni zastanki		Pristojbina upravnega leta						Skupaj		
			K	v	na račun kreditov prenešenih iz prejšnjih let		redna		izredna		K	v	
					K	v	K	v	K	v			
IV	Troški za poljedelstvo in obrtnijo :												
1	Podpora c. k. kmetijski družbi . . .					2340		800				3140	
2	Nagrada za pokončanje zveri . . .												
3	Doneski obrtnim šolam					8000		5000				13000	
4	Stipendiji učencem obrtnih zavodov .	1390				2780						4170	
5	Predplačilo za obnovitev vinogradov .												
6	Za nasad amerikske trtnice							2400				2400	
	Vsota IV. poglavja	1390				13120		8200				22710	
V	Troški za javno varnost :												
1	Za nastanitev orožništva	310				15595 17						15905 17	
2	Za orožniške priprege	1049 75				1352 76						2402 51	
3	Za potirne troške	1980 75				21197 88						23178 63	
4	Za oskrbovanje pokorilcev					4785 30						4785 30	
5	Za prevažanje obsojencev in preiskovancev					42 15						42 15	
6	Stalni prispevek goriškemu gasilnemu društvu					200						200	
	Vsota V. poglavja	3340	50			43173 26						46513 76	
VI	Troški za zdravstvo :												
1	Miloščine					240						240	
2	Troški za cepljenje koz	73				5529 48						5602 48	
3	Potni troški zdravstvenemu deželnemu svetniku					118 40						118 40	
4	Troški za zabranitev uvažanje živinske kuge							300				300	
5	Podpore za vodne naprave												
	Vsota VI. poglavja	73				5887 88		300				6260 88	

Izplačila	Končni pasivni zastanki		Potrjeni proračun za leto 1900				Kredit iz prejšnjih let podaljšani do konca leta 1900	Skupaj		Odbiti krediti ki se imajo prenesti na breme proračuna za leto 1901	Ostane		V primeri s pristojbino je prebitok ugoden ali neugoden		
	K	v	redne		izredne			K	v		K	v		K	v
			K	v	K	v									
3140			3140		800			3940			3940		800		
			80					80			80		80		
11800		1200	7600		5000			12600			12600		400		
3770		400	6600					6600			6600		3820		
					20000			20000		20000					
2000		400			4000			4000		1600	2400				
20710		2000	17420		29800			47220		21600	25620		4300		
15769 40		135 77	15460					15460			15460		135 17		
1182 71		1219 80	1450					1450			1450		97 24		
22891 57		287 06	15500					15500			15500		5697 88		
4785 30			7800					7800			7800		3014 70		
42 15			50					50			50		7 85		
200			200					200			200				
44871 13		1642 63	40460					40460			40460		2713 26		
240			240					240			240				
5546 48		56	6200					6200			6200		670 52		
118 40			70					70			70		48 40		
300			600					600		3700	600		600		
					4000			4000			300				
6204 88		56	7110		4000			11110		3700	7410		1222 12		

Poglavje	Naslov	Troški									
		Pričetni pasivni zastanki		Pristojbina upravnega leta						Skupaj	
				na račun kreditov prenešenih iz prejšnjih let		redna		izredna			
K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
VII	Dobrodelni zavodi :										
1	Oskrbovanje blaznih					86713	61	2060	92	88774	53
2	Porodilnice					3507	74			3507	74
3	Oskrbovanje najdencev					3021	84			3021	84
4	Deželna gluhonemica					7710	59			7710	59
5	Bolniški troški :										
	a) Na račun deželnega zaloga					2436	44			2436	44
	b) Na račun občin	5242	96			166896	61			172139	57
6	Stalni letni donesek verskemu zalogu					371	52			371	52
7	Stalni prispevek morski kopelji v Gra- dežu					400				400	
8	Stalni prispevek zavodu Frana Josipa v Aleksandriji										
	Vsota VII. poglavja	5242	96			271058	35	2060	92	278362	23
VIII	Troški za uk in izobrazbo :										
1	Goriškemu magistratu stalni prispevek za c. k. realko					1000				1000	
2	Deželna kmetijska šola					41798	94			41798	94
3	Goriškemu magistratu stalni prispevek za glasbeno šolo					1050				1050	
4	Učnemu zalogu stalni letni prispevek										
5	Šolskemu penzijskemu zalogu					357				357	
6	Troški za babištvo							12758	05	12758	05
7	Stipendiji visokošolcem					970	42			970	42
	a) 4 stipendiji po 400 K	200				1600				1800	
	b) 4 stipendiji po 600 K					2400				2400	
8	Prispevki za cerkveno glasbo :										
	a) V Gorici	35				360	67			395	67
	b) V Gradišču	96	60			193	20			289	80
9	Deželni muzej	1880				3800				5680	
	Vsota VIII. poglavja	2211	60			53530	23	12758	05	68499	88
IX	Podpore za skladovne ceste :					300		33978	64	34278	64
	Vsota IX. poglavja					300		33978	64	34278	64

Izplačila	Končni pasivni zastanki	Potrjeni proračun za leto 1900				Kredit iz prejšnjih let podaljšan do konca leta 1900	Skupaj	Odbiti krediti ki se imajo prenesti na breme proračuna za leto 1901	Ostane	V primeri s pristojbino je prebitok ugoden ali neugoden		
		redne		izredne								
		K	v	K	v						K	v
88721	53	90000		2061			92061		92061	3285	47	
3507	74	2500					2500		2500		1007	
3021	84	2500					2500		2500		521	
7710	59	13081					13081		13081		5370	
2436	44	1000					1000		1000		1436	
172045	97	160000					160000		160000		6896	
371	52	372					372		372		48	
400		400					400		400			
		500					500	500				
278215	63	146	60	270353		2061			272414	500	271914	1205
1000		1000					1000		1000		41627	171
41782	94	42827		14704			57531	15900				
1050		1050					1050				1050	
357		358					358				358	1
12758	05			12758			12758				12758	05
970	42	1150					1150				1150	58
1600		1600					1600				1600	
2400		2400					2400				2400	
360	67	360					360				360	67
193	20	194					194				194	80
5680		2800					2800				2800	1000
68152	28	347	60	53739		27462			81201	15904	65297	991
34278	64	300		47379			47679	13400	34279		36	
34278	64	300		47379			47679	13400	34279		36	

Poglavje	Naslov	Troški									
		Pričetni pasivni zastanki		Pristojbina upravnega leta						Skupaj	
				na račun kreditov prenešenih iz prejšnjih let		redna		izredna			
K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
X	Vojaški troški:										
1	Priprave za stalno vojno	.	.	.	.	1200	75	.	.	1200	75
2	Priprave za brambovce	.	.	.	.	292	17	.	.	292	17
3	Plača slugi pri uradu za vojaške priprave	.	.	.	.	432	.	.	.	432	.
	Vsota X. poglavja	.	.	.	.	1924	92	.	.	1924	92
XI	Deželni dolg:										
1	Razdolžitev deželnih posojil:										
a)	Vrsta A	200	.	.	.	4400	.	.	.	4600	.
b)	Vrsta B	.	.	.	.	2400	.	.	.	2400	.
2	Obresti deželnih posojil:										
a)	Vrsta A	60	.	.	.	14864	.	.	.	14924	.
b)	Vrsta B	204	.	.	.	8504	.	.	.	8708	.
3	Dohodarina od obresti obveznic Vrsta B	.	.	.	.	850	40	.	.	850	40
4	Pristojbina v kolekih od odrezkov obveznic Vrsta B	.	.	.	.	53	48	.	.	53	48
5	Obresti starih domestikalnih obveznic	1613	20	.	.	5055	32	.	.	6668	52
6	Obresti nezaloženega dolga	.	.	.	.	8073	58	.	.	8073	58
	Vsota XI. poglavja	2077	20	.	.	44200	78	.	.	46277	98
XII	Razni troški:										
1	Vrnjene deželne doklade	.	.	.	.	81	.	.	.	81	.
2	Nenadni troški	.	.	.	.	.	.	262	46	262	46
3	Razni manjši troški	10	60	.	.	606	21	.	.	616	81
4	Za sprejetje davščin v deželno upravo	.	.	.	.	1989	37	.	.	1989	37
	Vsota XII. poglavja	10	60	.	.	2676	58	262	46	2949	64
XIII	izredni troški:										
		31840	.	.	.	.	.	117873	39	149713	39
	Vsota XIII. poglavja	31840	.	.	.	.	.	117873	39	149713	39

Izplačila	Končni pasivni zastanki	Potrjeni proračun za leto 1900				Kredit iz prejšnjih let podaljšan do konca leta 1900	Skupaj	Odbiti krediti ki se imajo prenesti na breme proračuna za leto 1901	Ostane	V primeri s pristojbino je prebitok ugoden ali neugoden					
		redne		izredne											
		K	v	K	v						K	v	K	v	K
1200	75	.	.	2700	.	.	.	.	.	2700	.	2700	.	1499	25
292	17	.	.	200	.	.	.	.	.	200	.	200	.	92	17
432	.	.	.	432	.	.	.	.	.	432	.	432	.	.	.
1924	92	.	.	3332	.	.	.	.	.	3332	.	3332	.	1407	08
400	.	4200	.	4400	.	.	.	.	.	4400	.	4400	.	.	.
2200	.	200	.	2400	.	.	.	.	.	2400	.	2400	.	.	.
14828	.	96	.	14864	.	.	.	.	.	14864	.	14864	.	.	.
8620	.	88	.	8504	.	.	.	.	.	8504	.	8504	.	.	.
850	40	.	.	850	.	.	.	.	.	850	.	850	.	40	.
53	48	.	.	54	.	.	.	.	.	54	.	54	.	52	.
5121	30	1547	22	5056	.	.	.	.	.	5056	.	5056	.	68	.
.	.	8073	58	.	.	13000	.	.	.	13000	.	13000	.	4926	42
32073	18	14204	80	36128	.	13000	.	.	.	49128	.	49128	.	4927	22
80	30	70	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	81	.
262	46	.	.	12785	.	.	.	.	.	12785	.	12785	.	12522	54
577	63	39	18	750	.	.	.	.	.	750	.	750	.	143	79
1989	37	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1989	37
2909	76	39	88	750	.	12785	.	.	.	13535	.	13535	.	10595	96
115845	89	33867	50	.	.	133663	.	.	.	133663	.	18900	.	114763	.
115845	89	33867	50	.	.	133663	.	.	.	133663	.	18900	.	114763	.

Poglavje	Naslov	Troški		Prisostojbina upravnega leta									
				Pričetni pasivni zastanki		na račun kreditov prenešenih iz prejšnjih let				na račun kreditov leta 1900		Skupaj	
				K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
		b) Kreditno započetje :											
	Naložene glavnice	.	.	.	.	300000	.	.	.	.	300000	.	.
		.	.	.	.	300000	.	.	.	.	300000	.	.
		c) Prehajalni :											
	Vrnjena predplačila :												
	a) Denarnim zavodom	35400	.	.	.	421780 26	.	.	.	.	457180 26	.	.
	b) Druge	88 38	.	.	.	661 42	.	.	.	.	749 80	.	.
	Vsota vrnjenih predplačil	35488 38	.	.	.	422441 68	.	.	.	.	457930 06	.	.
	Dana predplačila :												
	a) Deželni uradnikom	.	.	.	.	3198 98	.	.	.	.	3198 98	.	.
	b) Deželni pisarnici	.	.	.	.	1759 14	.	.	.	.	1759 14	.	.
	c) Denarnim zavodom	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	d) Druge	.	.	.	.	117980 49	.	.	.	.	117980 49	.	.
	Vsota danih predplačil	.	.	.	.	122938 61	.	.	.	.	122938 61	.	.
	Skupni troški	81769 24	.	.	.	1260984 06	.	.	.	.	275433 46	.	.
	Končni ostánek v gotovini	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Pobot	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	V primeri z aktivni	319264 03	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	kaže se aktivum pričetkom leta	237554 79	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	in pasivum koncem leta	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Izplačila	Končni pasivni zastanki		Potrjeni proračun za leto 1900				Krediti iz prejšnjih let podaljšani do konca leta 1900	Skupaj		Odbiti krediti ki se imajo prenesti na breme proračuna za leto 1901	Ostane		V primeri s pristojbino je prebitok ugoden ali neugoden		
			redne		izredne										
			K	v	K	v								K	v
300000	.	.	.	.	300000	.	.	.	.	300000	.	.	300000	.	.
300000	.	.	.	.	300000	.	.	.	.	300000	.	.	300000	.	.
35400	.	421780 26	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
88 38	.	661 42	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
35488 38	.	422441 68	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
3198 98	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1759 14	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
117980 49	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
122938 61	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1143249 07	.	474877 69	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
74472 58	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1217721 65	.	374990 94	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	99886 75	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Deželno knjigovodstvo

v Gorici 21. marca 1902.

Deželni knjigovodja :

KAUČIČ

Inventar imovine deželnega zaklada pričetkom in koncem leta 1900.

Redno število	Podrobni razkaz dolgovine	IMOVINA			
		pričetkom		koncem	
		leta			
		K	v	K	v
	A K T I V A.				
	a) V gotovini.				
1	Preostanek v gotovini po dotičnem računskem sklepu	38486	74	74472	58
	b) Konečne tirjatve.				
2	Konečni aktivni zastanki po dotičnem računskem sklepu	280777	29	300518	36
	c) Pohištvo, stroji, knjige, znanstveni predmeti i. t. d.				
3	pri deželni pisarnici	2396	74	2494	57
4	pri deželnem knjigovodstvu	991	90	1734	87
5	pri deželni denarnici	1410	38	1428	24
6	pri varuhu deželne hiše	2975	50	1622	81
7	pri deželnem muzej	35510	86	43119	60
8	pri meteorologičnem ogledišču	493	80	493	80
9	pri orožniških postajah (inventar se je predložil pod št. 896/91 a v istem ni navedena vrednost dotičnih stvari)	.	.	.	.
10	pri tukajšnji ženski norišnici	7279	76	7061	37
11	tiskovine na prodaj pri deželni denarnici	1468	22	1298	78
12	pri deželni kmetijski šoli glasom posebnega inventarja	51803	38	54255	44
	Skupaj	104330	54	113509	48
	d) Obveznice.				
13	Vrednost državnih obveznic deželnega zaklada imenske vrednosti 471.500 kron je znašala po dunajski borzni ceni 31. decembra 1900	463954	34	464419	25
14	Vrednost 250 delnic po 400 kron društva c. kr. priv. furlanske železnice	100000	.	100000	.
15	Vrednost delnic po 200 kron za zgradbo vipavske železnice št. 501 1500	.	.	200000	.
	Skupaj	563954	34	764419	25
	e) Obrestonosne glavnice.				
16	Posojilo društvu za namakanje tržiške ravani	764800	.	764800	.
17	Glavnica depozitirana pri kreditni podružnici v Trstu in določena skupno z obrestmi za uporabo zgradbe železnice Gorica-Ogledj (deželnozborski sklep z dne 7. aprila 1900)	.	.	101288	89
	Skupaj	764800	.	866088	89

Redno število	Podrobni razkaz dolgovine	IMOVINA			
		pričetkom		koncem	
		leta			
		K	v	K	v
	f) Glavnice brez obresti.				
18	Vsled pogodbe z dne 30. julija 1864 goriškemu mestu za razširjenje c. kr. realke brez obresti izposojena svota	30000	.	30000	.
	g) Nepremičnine.				
19	Deželna hiša v Gorici anagr. št. 30 približne vrednosti	150000	.	150000	.
20	Hiša na Placuti, katero je najel vojaški erar in jo rabi za bolnišnico približne vrednosti	70000	.	70000	.
21	Vrti na Goriškem gradu parc. št. 223 $\frac{2}{3}$, 263 $\frac{1}{2}$ in 559 (K. št. 957/94) cenjeni na	190	.	190	.
22	Nepremičnine deželne kmetijske šole glasom posebnega inventarja	125200	.	125200	.
23	Pod odb. št. 515/97 ukrenilo se je potrebno, da se izvede prepis lastninske pravice na ime dežele do poslopja in zemljišč na Goriškem gradu, kjer je nastanjeno vojaštvo.				
	Skupaj	345390	.	345390	.
	D O L G O V I N A.				
	a) Konečni dolgovi.				
1	Pasivni zastanki po računskem sklepu deželnega zaklada	81709	24	474877	69
	b) Pasivne obveznice.				
2	Imenska vrednost domestikalnih obveznic znaša v stari veljavi gold. 88.780:12 $\frac{3}{4}$ enako kron 186.438:43. Od teh obveznic plačuje se kron 4549:80 letnih obresti. Razdolžitvena glavnica, ki bi dajala po 4 $\frac{2}{10}$ ‰ ravno te obresti in bi se morala izplačati za razdolžitev teh obveznic, znaša	108328	56	108328	56
3	Obveznic novega deželnega posojila ki niso bile še izžrebane do konec leta 1900 je vrste A 71 po 200 kron, 63 po 1000 kron, 145 po 2000 kron = kron 367.400:— vrste B 76 po 200 kron, 29 po 1000 kron, 83 po 2000 kron = kron 210.200.—	584200	.	577400	.
	Skupaj	692528	56	685728	56
	c) Posojila.				
4	Državnemu miljarcijskemu zakladu	382400	.	382400	.

Deželno knjigovodstvo

v Gorici 21 marca 1902

Ravnatelj:

K A U Č I Č

Računski sklep

zaklada za zgradbo norišnice

za leto 1900

Razpredel	D o h o d k i	Pričetni aktivni zastanki		Pristojbina upravnega leta		Skupaj		Vplačila		Končni aktivni zastanki		Potrjeni proračun	Pristojbina upravnega leta je v primeri s proračunom	
		K v		K v		K v		K v		K v			večja	manjša
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K		
	a) Dejanski :													
I	Obresti obveznic	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
II	Obresti naloženih glavnice	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
III	Izkupilo prodanih kreditnih zadolžnic	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
IV	Najemnine zemljišč	.	.	831	76	831	76	831	76	.	.	.	.	.
V	Razni dohodki	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	c) Prehajalni :													
	Prejeta predplačila	.	.	101129	87	101129	87	101129	87	.	.	.	.	.
	Vrnjena predplačila	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Vsota	.	.	101961	63	101961	63	101961	63	.	.	.	.	.
	Pričetni ostanek v gotovini	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Glavna vsota dohodkov	.	.	.	.	.	.	101961	63	.	.	.	.	.
	Končni ostanek v gotovini	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Pričetna aktiva	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Končna aktiva	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Razpredel	T r o š k i	Pričetni pasivni zastanki		pristojbina upravnega leta		Skupaj		Izplačila		Končni pasivni zastanki		Potrjeni proračun	Pristojbina upravnega leta je v primeri s proračunom	
		K v		K v		K v		K v		K v			manjša	večja
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K		
	a) Dejanski :													
I	Nakup zemljišč	.	.	101894	63	101894	63	101894	63	.	.	.	.	.
II	Troški za načrt	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
III	Troški za zgradbo norišnice	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
IV	Troški za poštvo	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
V	Razni troški	.	.	67	.	67	.	67	.	.	.	.	.	.
	c) Prehajalni :													
	Vrnjena predplačila	.	.	101129	87	101129	87	.	.	101129	87	.	.	.
	Dana predplačila	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Vsota	.	.	203091	50	203091	50	101961	63	101129	87	.	.	.
	Končni ostanek v gotovini	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Pobot	.	.	.	.	.	.	101961	63	.	.	.	.	.
	V primeri z aktivni	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	kaže se aktivum pričetkom leta in pasivum koncem leta	.	.	.	.	.	.	.	.	101129	87	.	.	.

Stan imovine

Podrobni razkaz imovine	I M O V I N A	
	pričetkom	koncem
	l e t a	
AKTIVA.		
a) Obrestonosne glavnice :		
1. Njegovo c. kr. Veličanstvo je odkazalo znesek 200 000 kron od čistega dohodka XXIII in XXIV drž. loterije za zgradbo norišnice na Primorskem. Ta svota je naložena v drž. obveznicah ter pripada tej deželi glasom dotične razdelitve tretjina v vrednosti (Kn. št. 136/901)	140944 54	147111 39
b) Nepremičnine :		
2. Zemljišča nakupljena za zgradbo norišnice ležeča v Gorici ob šempeterski cesti in sicer parcele 536/13, 536/14, 536/15, 536/16, 536/17, 536/18, 536/19, 536/40, 536/41, 536/57, 536/58 in 607/6 goriške zemljiške knjige v vrednosti od	. .	152781 46
Skupaj	. .	299892 85
DOLGOVINA.		
a) Končni dolgovi :		
Pasivni zastanki razvidni iz tega-le računskega sklepa	. .	101129 87
b) Ostale kupne cene :		
Luciji Vetterle-Wildenbrunn in Mariji Cromer glavnica za zemljiščno parcelo 536/19 odstopljeno deželi vsled kupno prodajne pogodbe z dne 29/12 1900 št. 261/01, ktero je izplačati v 10 letih od dneva sklenjene pogodbe . . .	. .	56000 .
Skupaj	. .	157129 87

Posnetek imovine

poknežene grofovine goriško - gradiščanske

pričetkom in koncem leta 1900.

Redno število	Predmet	I M						
		deželnega zaklada		Pomno- žitev ali zmanjšanje	kmetijske šole			
		pričetkom	koncem		pričetkom	koncem		
		l e t a		l e t a				
		K	v	K	v	K		v
I m o v i n a .								
1	Gotovina	38486 74	74472 58	35985 84	.	.	.	.
2	Končne tirjatve	280240 97	300246 12	20005 15	536 32	272 24	.	.
3	Pohištvo i. t. d.	52527 16	59254 04	6726 88	30706 60	32668 17	.	.
4	Živina	.	.	.	9539 14	8268 20	.	.
5	Poljski pridelki	.	.	.	11557 64	13319 07	.	.
6	Obveznice	563954 34	764419 25	200464 91	.	.	.	.
7	Obrestonosne glavnice	764800 .	866088 89	101288 89	.	.	.	.
8	Glavnice brez obrestij	30000 .	30000 .	.	.	.	.	.
9	Nepremičnina	220190 .	220190 .	.	125200 .	125200 .	.	.
		1950199 21	2314670 88	364471 67	177539 70	179727 68	.	.
D o l g o v i n a .								
1	Pasivni zastanki	81709 24	474861 69	393152 45	.	16 .	.	.
2	Državnemu miljaracijskemu zaloga	382400 .	382400 .	.	.	.	.	.
3	Pasivne obveznice	692528 56	685728 56	6800 .	.	.	.	.
4	Ostale kupne cene	.	.	.	.	.	.	.
		1156637 80	1542990 25	386352 45	.	16 .	.	.
B i l a n c a .								
Imovina		1950199 21	2314670 88	364471 67	177539 70	179727 68	.	.
Dolgovina		1156637 80	1542990 25	386352 45	.	16 .	.	.
Čista imovina		793561 41	771680 63	21880 78	177539 70	179711 68	.	.

O V I N A												
Pomno- žitev ali zmanjšanje	deželne gluhtonemice		Pomno- žitev ali zmanjšanje	norišnice		Pomno- žitev ali zmanjšanje	S k u p n a		Pomno- žitev ali zmanjšanje			
	pričetkom	koncem		pričetkom	koncem		pričetkom	koncem				
	l e t a		l e t a		l e t a		l e t a					
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
264 08	.	113 .	413 .	300 .	.	.	.	38486 74	74472 58	35985 84	.	
1961 57	5450 58	5609 91	159 33	.	.	.	.	280890 29	300931 36	20041 07	.	
1270 94	624 .	630 .	6 .	.	.	.	.	88684 34	97532 12	8847 78	.	
1761 43	.	.	.	.	.	.	.	10163 14	8898 20	1264 94	.	
.	41350 .	41425 .	75 .	.	.	.	.	11557 64	13319 07	1761 43	.	
.	2100 .	2100 .	.	140944 54	147111 39	6166 85	.	605304 34	805844 25	200539 91	.	
.	3497 02	3497 02	.	.	.	.	.	907844 54	1015300 28	107455 74	.	
.	59412 34	59412 34	.	.	.	.	.	33497 02	33497 02	.	.	
.	.	.	.	.	152781 46	152781 46	.	404802 34	557583 80	152781 46	.	
2187 98	112546 94	113087 27	540 33	140944 54	299892 85	158948 31	.	2381230 39	2907378 68	526148 29	.	
16 .	965 .	409 66	555 34	.	101129 87	101129 87	.	82674 24	576417 22	493742 98	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	382400 .	382400 .	6800 .	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	692528 56	685728 56	6800 .	.	
.	.	.	.	.	56000 .	56000 .	.	56000 .	56000 .	56000 .	.	
16 .	965 .	409 66	555 34	157129 .	157129 87	157129 87	.	1157602 80	1700545 78	542942 98	.	
2187 98	112546 94	113087 27	540 33	140944 54	299892 85	158948 31	.	2381230 39	2907378 68	526148 29	.	
16 .	965 .	409 66	555 34	.	157129 87	157129 87	.	1157602 80	1700545 78	542942 98	.	
2171 98	111581 94	112677 61	1095 67	140944 54	142762 98	1818 44	.	1223627 59	1206832 90	16794 69	.	

Deželno knjigovodstvo

v Gorici 21. marca 1902.

Ravnatelj:

K A U Č I Č.

Pos uprave in imovine vseh zakladov oskrbo

Redno št.	Zaklad	Dohodki		Troški		Imovina je obstajala koncem leta									
						iz gotovine		iz aktivnih zastankov		iz obveznic		iz glavnice		iz posestev	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
1	Gozdorejski	12744	27	10233	34	2510	93	.	.	43900	.	250	40	.	.
2	Coronini	2397	94	2324	52	73	42	.	.	45200	.	.	.	.	.
3	Gospinski	12884	91	12344	70	540	21	.	.	297200	.	.	.	19589	60
4	Depoziti	44864	85	37460	97	7403	88	.	.	28027	24	.	.	.	.
5	Razni mali zakladi . .	6685	45	4606	48	2078	97	.	.	4100	.	.	.	.	.
6	Zemljiščno-odvezni . .	264	35	264	35	.	.	30705	34	.	.	.	.	.	.
7	Za zgradbo norišnice .	101961	63	101961	63	.	.	.	.	147111	39	152781	46	.	.
8	Za bolne in ranj. vojake	2576	29	2355	40	220	89	.	.	60829	69	.	.	.	.
9	Penzijski	49801	17	49801	17	.	.	3780	29	.	.	.	.	.	.
10	Ubožni	51473	38	49729	10	1744	28	737	61	1177400	.	17178	85	127671	43
11	a) Deželni	1217721	65	1143249	07	74472	58	300246	12	764419	25	896088	89	220190	.
	b) Kmetijska šola . .					.	.	272	24	.	.	125200	.	.	.
12	Provincijalno-občinski .	4513	32	4005	96	507	36	.	.	104700	.	.	.	.	.
13	Šolski	17668	95	16769	78	899	17	.	.	258000	.	.	.	.	.
14	Dež. gluhonemica . .	34260	54	34260	54	.	.	413	.	41425	.	5597	02	59412	34
15	Štipendijski	6725	.	5872	24	852	76	.	.	157900	.	.	.	.	.
16	Gasilski	11993	67	6681	40	5312	27	.	.	.	.	1936	94	.	.
17	Werdenberski	7788	24	7788	24	.	.	.	.	172600	.	.	.	.	.
	Skupaj	1586325	61	1489708	89	96616	72	336154	60	3155701	18	1068163	49	704844	83

netek vanih po deželnem odboru za leto 1900.

1900	iz pohištva in živine	Skupaj	Dolgovina je obstajala koncem leta 1900			Skupaj	Čista imovina aktivna ali pasivna	Premoženje v primeri z onim prejšnjega leta se je							
			iz pasivnih zastankov	iz pasivnih glavnice	iz pasivnih obveznic			pomnožilo	zmanjšalo						
										K	v	K	v	K	v
.	.	46661	33	.	.	.	.	46661	33	773	28	.	.		
.	.	45273	42	.	.	.	.	45273	42	891	88	.	.		
.	.	317329	81	102	96	.	.	317226	85	2828	07	.	.		
.	.	35431	12	.	.	.	.	35431	12	.	.	1372	48		
.	.	6178	97	2697	.	.	.	6178	97	3481	97	.	6939	94	
.	.	30705	34	30719	97	.	.	30719	97	14	63	4	23	.	.
.	.	299892	85	101129	87	56000	.	299892	85	1818	44	.	.		
.	.	61050	58	16	.	.	.	61050	58	484	59	.	.		
.	.	3780	29	14258	31	.	.	3780	29	10478	02	.	1777	73	
.	.	132473	17	1060	02	.	.	132473	17	4005	11	.	.		
59254	04	2494398	56	474861	69	382400	.	59254	04	951392	31	.	19708	80	
54255	44	105207	36	291	83	.	.	54255	44	104915	53	735	76	.	.
.	.	258899	17	543	30	.	.	258899	17	258355	87	8611	12	.	.
6239	91	113087	27	409	66	.	.	6239	91	112677	61	1145	67	.	.
.	.	158752	76	273	60	.	.	158752	76	158479	16	16066	16	.	.
.	.	7249	21	.	.	.	.	7249	21	7249	21	241	49	.	.
.	.	172600	.	689	04	.	.	172600	.	171910	96	49	20	.	.
119749	39	5481230	21	627069	25	438400	.	119749	39	3730032	40	37655	00	29798	95

Deželno knjigovodstvo
v Gorici 1. maja 1902.
Ravnatelj:
K A U Č I Č.

POSNETEK

doklad in davščin vpeljanih za leto 1901 v pokritje primankleja
deželnega zaloga in okrajnih šolskih zalogov.

a) Za deželni zalog se je vpeljala :

1. 15⁰/₀ tna doklada na zemljarino ;
2. 17⁰/₀ tna " " hišno-razredni in najemniški davek ;
3. 20⁰/₀ tna " " pridobniški in dohodniški davek (izvemši osebno dohodarino, vpeljano z zakonom 25 oktobra 1896) ;
4. 40⁰/₀ tna " " državno potrošnino od vina, mošta in mesa ;
5. davščina K 1:— od vsacega hl. na drobno potočenega piva ;
6. " K —:36 od vsacega litra na drobno potočenih opojnih tekočin navedenih v čl. I B II točka 1. zakona 18 maja 1875 (drž. zak. štv. 84) in
K —:20 od vsacega litra v 2 točki istega zakonovega člena navedenih tekočin.

b) Za solški zalog se je vpeljala :

1. v okraju Goriške okolice 65⁰/₀ tna doklaka na vse državne davke ;
2. v Gradiščanskem okraju 36⁰/₀ " " " " " " v kat. občinah Romans in Frata,
39⁰/₀ " " " " " " " " " " Trzič in Sv. Pavel,
42⁰/₀ " " " " " " " " " " v vseh drugih občinah tega okraja ;
3. v Tolminskem okraju 65⁰/₀ " " " " " " " " " "
4. v Sežanskem okraju 105⁰/₀ " " " zemljarino in na hišno-razredni in najemniški davek, in
140⁰/₀ " " " pridobniški in dohodniški davek.

Deželno knjigovodstvo

v Gorici 1. oktobra 1901.

Deželni knjigovodja :

KAUČIČ.

RAZPREGLED

SUMARIČNIH PODATKOV OBČINSKIH PRORAČUNOV ZA LETO 1902 IN V POKRITJE

IZKAZANIH PRIMANKLJEJEV VPELJANIH DOKLAD IN DAVŠČIN.

ŽUPANIJA	DAVČNA OBČINA	Po potrjenem proračunu			Razkazani primanjkljaj se pokrije :						Izravni davek kron	
					za leto 1902 znašajo :			z doklado				z davščino
		dohodki	troški	primanj- kljaj	na vse nepo- sredne državne davke			na užitnino		od vsacega hekto- litra piva		od vsacega litra žg. opoj. tekočin
					v denarju	v delu	skupaj	vina	mesá			
kron	kron	kron				%		kron	v	vin		

I. Davčni okraj Gorica (mesto)

Gorica	Gorica mesto in predmestje	186741	580634	393893	41 41 52	.	41 41 52	180	84	3 40	20	586952
------------------	--------------------------------------	--------	--------	--------	----------------	---	----------------	-----	----	------	----	--------

II. Davčni okraj Gorica (okolica)

Štandrež	Štandrež	11479	20514	9035	35	.	35	35	35	2	.	7468
Bilje	Bilje	1360	3316	1956	20	.	20	100	50	3 40	20	3755
	Orehovlje	2957	3373	416	5	.	5	100	50	3 40	20	1345
Čepovan	Čepovan	459	2889	240	70	.	70	50	50	2	.	2742
Dornberg	Dornberg	3097	13092	9995	100	28	128	100	100	3 40	22	5060
Števerjan	Števerjan	1306	8990	7684	135	.	135	100	100	.	.	4508
	Cerovo dol.	1132	3383	2251	93	.	93	100	100	.	.	2104
	Cerovo gor.	794	3941	3147	130	.	130	100	100	.	.	1998
Grgar	Grgar	1065	4026	2961	65	.	65	70	70	2	.	3726
	Ravnica	533	991	458	40	.	40	70	70	2	.	1124
Ločnik	Ločnik	4302	16399	12097	50	.	50	150	150	3 40	14	11585
Miren	Miren	6729	11894	5165	35	.	35	80	80	3 40	22	4981
	Rupa	448	1699	1251	100	.	100	80	80	3 40	22	1518
Opačjeselo	Opačjeselo	1288	3408	2120	110	.	110	100	100	3 40	20	1162
	Novavas	604	1256	652	125	.	125	100	100	3 40	20	475
	Vrh	177	1690	1513	190	.	190	100	100	3 40	20	803
	S. Miha	182	1491	1309	195	.	195	100	100	3 40	20	631
Šempeter	Sempeter	1824	4285	2461	10	.	10	50	.	2	20	8017
Podgora	Podgora	5991	12298	6307	10	.	10	70	30	2	20	21310
	S. Maver	46	1961	1915	100	.	100	100	.	.	.	1745
	Podsobotin	2736	7499	4763	100	.	100	100	.	.	.	1443
Prvačina	Pevma	644	11174	10530	75	.	75	100	40	2	.	5901
	Prvačina	386	3158	2772	70	30	100	100	100	3 40	22	3759

ŽUPANIJA	DAVČNA OBČINA	Po potrjenem proračunu			Razkazani primanjkljeji se pokrije :								Izravni davek kron		
		za leto 1902 znašajo :			z doklado				z davščino						
		dohodki	troški	primanj- kljeji	na vse nepo- sredne državne davke			na užitnino		od vsacega hekto- litra piva	od vsacega litra žg. opoj. tekočin	k		v	vin.
					v denarju	v deln	skupaj	vina	mesá						
kron	kron	kron	‰			‰							kron		
Kojško	Kojško	364	5399	5035	95	26	121	100	100	.	.	.	.	3386	
	Kozana	655	5079	4424	123	26	149	100	100	.	.	.	.	2400	
	Krasno	236	1775	1539	218	26	244	100	100	.	.	.	.	713	
	Šmartno	1154	6038	4884	133	26	159	100	100	.	.	.	.	2810	
	Vedrijan	340	1720	1380	124	26	150	100	100	.	.	.	.	825	
	Vrhovlje	101	2091	1990	118	26	144	100	100	.	.	.	.	1599	
	Vipolže	251	3591	3340	79	26	105	100	100	.	.	.	.	3181	
	Višnjevik	240	2852	2512	178	26	204	100	100	.	.	.	.	1367	
Renče	Renče	484	11358	10874	95	50	145	100	100	2	20	.	.	5632	
	Gradiškuta	90	3156	3066	120	70	190	100	100	2	20	.	.	1498	
Solkan	Solkan	5727	16461	10734	50	.	50	50	50	2	.	²⁰ / ₁₀	.	8092	
	Kronberg	1598	3153	1555	30	.	30	50	50	2	20	.	.	2749	
	Loka	673	899	226	20	.	20	20	20	.	.	.	.	1286	
Šempas	Šempas	453	3725	3272	93	.	93	50	50	2	20	20	.	3584	
	S. Miha	414	2041	1627	91	.	91	50	50	2	20	20	.	1802	
	Oželjan	259	3674	3415	118	.	118	50	50	2	20	20	.	2907	
	Osek	144	1669	1525	74	.	74	50	50	2	20	20	.	2064	
	Vitovlje	450	2282	1832	88	.	88	50	50	2	20	20	.	2018	
Sovodnje	Sovodnje	5827	5778	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2124	
	Gabrije	826	1738	912	100	.	100	80	.	.	.	.	.	810	
	Peč	3036	2991	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1301	
	Rubije	4	2150	2146	130	.	130	.	.	.	.	.	.	1674	
	Vrtoče	14	1009	995	180	.	180	.	.	.	.	.	.	540	
Trnovo	Trnovo	90	2169	2079	61	.	61	.	.	.	.	.	.	3411	
	Lazna	20	322	302	59	.	59	.	.	.	.	.	.	511	
	Lokva	50	2157	2107	59	.	59	.	.	.	.	.	.	3558	
Tribuša	721	2106	1385	70	10	80	20	20	.	.	.	.	1671		
Vrtojba	3397	6192	2795	45	.	45	100	100	3	40	.	.	3614		

ŽUPANIJA	DAVČNA OBČINA	Po potrjenem proračunu			Razkazani primanjkljaj se pokrije :						
					za leto 1902 znašajo :			z doklado			z davščino
		dohodki	troški	primanjkljaj	na vse neposredne državne davke			na užitnino		od vsacega hektolitra piva	od vsacega litra žg. opoj. tekočin.
					v denarju	v delu	skupaj	vina	mesá		
kron	kron	kron	%			%		k	v	vin	
Vogrsko	Vrtojba gor. . .	2828	5847	3019	50	.	50	100	100	3 40	04
	Bukovica . . .	797	3158	2361	40	.	40	100	100	2 20	.
	Vogrsko . . .	790	4543	3753	80	.	80	100	100	2 .	.

III. Davčni okraj Ajdovščina

Ajdovščina . . .	Ajdovščina . . .	1701	14534	12833	100	.	100	100	100	3 40	08
Kamnje . . .	Kamnje . . .	520	1453	933	25	.	25	50	50	2 .	.
Črniče . . .	Črniče . . .	1984	4302	2318	33	.	33	100	100	3 40	20
	Batuje . . .	719	1954	1235	40	.	40	100	100	3 40	20
	Selo . . .	981	1983	1002	38	.	38	100	100	3 40	.
Sv. Križ . . .	Sv. Križ . . .	801	6809	6008	80	50	130	100	100	3 40	20
	Dobravlje . . .	161	3303	3142	130	50	180	150	150	3 40	.
	Velike Žablje . . .	302	3394	3092	140	50	190	100	.	3 40	.
Gabrje . . .	Gabrje . . .	456	2320	1864	60	.	60	100	.	.	.
Gojačevo . . .	Gojačevo . . .	1500	2401	901	90	.	90	100	100	2 .	.
Lokavec . . .	Lokavec . . .	2212	5647	3435	57	.	57	80	80	3 40	20
	Dol-Otlica . . .	491	3324	2833	97	.	97	50	50	3 .	.
	Rihenberg . . .	Rihenberg . . .	1161	2869	1708	30	.	30	100	100	3 40
Šmarije . . .	Berje . . .	723	1633	910	30	.	30	100	100	3 40	20
	Šmarije . . .	860	5094	4234	80	.	80	100	.	.	20
Skrilje . . .	Skrilje . . .	257	1735	1478	123	.	123	80	.	3 20	.
Vrtovin . . .	Sv. Tomaž . . .	508	2048	1540	64	.	64	80	.	3 20	.
	Vrtovin . . .	1163	3544	2381	85	.	85	50	50	2 .	.

IV. Davčni okraj Kanal

Ajba . . .	Ajba . . .	129	3156	3027	40	25	65	50	50	2 20	10
Anhovo . . .	Anhovo . . .	270	1437	1267	57	.	57	50	50	2 .	.
	Plave . . .	711	2732	2021	58	.	58	50	50	2 .	.
	Ukanje . . .	26	590	564	57	.	57	50	50	2 .	.
Avče . . .	Avče . . .	1638	5553	3915	83	65	148	100	100	2 .	10

ŽUPANIJA	DAVČNA OBČINA	Po potrjenem proračunu			Razkazani primanjkljaj se pokrije :								Izravni davek kron
		za leto 1902 znašajo :			z doklado				z davščino				
		dohodki	troški	primanj- kljaj	na vse nepo- sredne državne davke			na užitnino		od vsacega hektar- litra piva	od vsacega litra žg. opoj. tekočin		
					v denarju	v delu	skupaj	vina	mesá				
kron	kron	kron	%			%		k	v	vin.			
Bate	Bate	1647	3375	1728	50	.	50	50	50	1	.	.	3456
Banjšica Sv. Duha	Banjšica Sv. Duha	923	3225	2302	80	9	89	100	100	2	.	.	2878
Kanal	Kanal	1483	2760	1277	44	.	44	100	48	3	36	22	3559
	Bodrež	102	770	668	65	.	65	100	48	3	36	22	1032
	Gorenjavas	810	1652	842	42	.	42	100	48	3	36	22	2060
	Idrija	218	665	447	53	.	53	100	48	3	36	22	850
	Morsko	321	722	401	42	.	42	100	48	3	36	22	949
	Vrh	614	944	330	49	.	49	100	48	3	36	22	691
Kal	Kal	2374	8536	6162	59	40	99	50	50	.	.	20	6048
Deskla	Deskla	2191	7908	5717	57	56	113	50	50	.	.	.	4688
Lokovec	Lokovec	417	1716	1299	63	.	63	.	.	.	.	.	2064
Ročinj	Ročinj	24	1755	1731	50	.	50	75	75	3	.	20	2373
	Doblar	6	361	355	70	.	70	.	.	.	.	.	528

V. Davčni okraj Gradisče

Fara	Fara	5045	14843	9798	100	.	100	100	100	3	40	.	7925
Gradisče	Gradisče	18660	37460	20800	45	.	45	150	50	3	40	22	16446
Marjan	Marjan	5326	15803	10477	90	.	90	80	80	3	.	22	8004
Romans	Romans	4835	13849	9014	80 73	.	80 73	90	90	3	40	22	8255
	Frata	618	1809	1191	72 63	.	72 63	90	90	3	40	22	1480
Zagraja	Zagraja	2824	11827	9003	90	.	90	150	150	3	.	20	5016
	Boškin	92	52	.	.	.	.	.	.	.	.	.	230
	Sv. Martin	246	1082	836	80	.	80	150	150	3	.	20	645
	Zdravščina	1068	6628	5560	35	.	35	150	150	3	.	20	1806
Verša	Verša	2758	5233	2475	30	.	30	75	75	3	40	22	5351
Vileš	Vileš	5936	12330	6394	70	.	70	75	75	3	.	20	6482

VI. Davčni okraj Červinjan

Ajel	Ajel	6070	15561	9491	57 64	.	57 64	135	135	3	40	20	9787
Oglej	Oglej	8949	24261	15312	51	.	51	100	100	3	20	20	24352

ŽUPANIJA	DAVČNA OBČINA	Po potrjenem proračunu			Razkazani primanjkljeji se pokrije :								Izravni davek kron		
		za leto 1902 znašajo :			z doklado				z davščino						
		dohodki	troški	primanj- kljeji	na vse nepo- sredne državne davke			na užitnino		od vsacega hektar- litra piva	od vsacega litra žg. opoj. tekočin	k		v	vin.
					v denarju	v delu	skupaj	vina	mesa						
kron	kron	kron	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%			
	Belveder . . .	.	1221	1221	55	.	55	.	.	.	.	.	.	2216	
Čamplung . . .	Čamplung . . .	1928	6351	4423	60	.	60	60	60	3	40	20	6295		
	Kavenzan . . .	271	2699	2428	80	.	80	60	60	3	40	20	2774		
Červinjan . . .	Červinjan . . .	9334	38746	29412	100	.	100	135	100	3	40	22	14203		
Fiumičel . . .	Fiumičel . . .	10128	27139	17011	70	.	70	100	100	2	.	¹⁰ / ₁₂₀	20654		
	Morožinski otok .	.	5983	5983	91	.	91	.	.	.	.	.	6624		
Gradež . . .	Gradež . . .	45480	62484	17004	49	.	49	150	150	3	40	20	9078		
Jvanic . . .	Jvanic . . .	4334	7309	2975	¹¹⁵ / ₁₀₉	.	¹¹⁵ / ₁₀₉	100	100	3	40	20	4073		
Muškli . . .	Muškli . . .	350	3279	929	48	.	48	100	100	3	40	¹²² / ₁₁₂	3314		
	Pradičjol . . .	14	1980	1966	76	.	76	.	.	.	.	.	2596		
	Strassoldo . . .	437	3900	3463	73	.	73	100	100	3	40	¹²² / ₁₁₂	3829		
Perteole . . .	Perteole . . .	4963	16979	12016	57	.	57	50	50	1	50	10	13884		
Ruda . . .	Ruda . . .	11886	11839	.	.	.	.	.	.	.	.	.	9758		
Škodovaka . . .	Škodovaka . . .	5139	10476	5337	60	.	60	50	50	3	40	20	8539		
Tapoljan . . .	Tapoljan . . .	5338	5131	.	.	.	.	.	.	.	.	.	4710		
Terc . . .	Terc . . .	6564	18278	11714	82	.	82	50	50	3	40	22	17139		
Villa-Vicentina . . .	Villa-Vicentina . . .	1435	6013	4578	50	6	56	50	50	.	.	.	8294		
Višk . . .	Višk . . .	2284	4020	1736	30	.	30	50	50	2	.	20	3337		
Sv. Vid . . .	Sv. Vid . . .	2922	4807	1885	25	.	25	50	50	2	.	.	5771		
	Kraulj . . .	1398	2842	1444	35	.	35	50	50	1	.	16	3468		

VII. Davčni okraj Kormin

Biljana . . .	Biljana . . .	577	8265	7688	75	40	115	100	100	3	40	.	5796
Bračau . . .	Bračau . . .	2235	8074	5839	62	.	62	80	80	3	40	20	5955
Kapriava . . .	Kapriava . . .	2994	4361	1367	15	.	15	100	100	3	.	20	3854
	Speša . . .	413	1334	721	36	.	36	100	.	3	.	.	2562
Čopris-Viskon . . .	Čopris . . .	1275	2722	1447	35	.	35	50	50	3	.	.	3316
	Viskon . . .	519	2381	1862	74	.	74	50	50	3	.	.	2322

ŽUPANIJA	DAVČNA OBČINA	Po potrjenem proračunu			Razkazani primanjkljaj se pokrije :								Izravni davek kron
		za leto 1902 znašajo :			z doklado			z davščino					
		dohodki	troški	primanj- kljaj	na vse nepo- sredne državne davke			na užitnino		od vsacega hekto- litra piva	od vsacega litra žg. opoj. tekočin	kron	
					v denarju	v delu	skupaj	vina	mesá				
kron	kron	kron	%	%	%	%	%	%	%	%			
Kormin . . .	Kormin . . .	82753	121846	39093	50	.	50	150	83	3	40	20	44581
Kožbana . . .	Kožbana . . .	69	3489	3420	54	100	154	70	70	3	.	.	2091
	Mernik . . .	62	5734	5672	58	100	158	70	70	3	.	.	3400
Dolenja . . .	Dolenja . . .	647	8073	7426	85	.	85	100	.	3	40	22	6784
Sv. Lovrenc . . .	Sv. Lovrenc . . .	1909	5625	3716	30	.	30	100	100	3	.	20	3719
Medana . . .	Medana . . .	1192	5140	3948	79 62	.	79 62	100	.	3	40	.	4171
Medeja . . .	Medeja . . .	5148	9891	4743	50	.	50	50	50	3	40	10	7483
Morar . . .	Morar . . .	1579	4601	3022	75	.	75	80	80	2	.	20	3095
Muša . . .	Muša . . .	2333	6815	4582	30	.	30	100	100	2	20	20	6401

VIII. Davčni okraj Tržič

Sv. Kanzian . . .	Sv. Kanzian . . .	417	6889	6472	77	.	77	100	100	3	40	12	9184
	Pieris . . .	1987	4614	2627	39	.	39	100	100	3	40	12	4189
Doberdob . . .	Doberdob . . .	1640	3377	1737	80	.	80	100	100	2	20	22	1412
Devin . . .	Devin . . .	1199	6441	5242	75	.	75	100	100	3	40	22	3651
	Jamlje . . .	740	838	98	15	.	15	100	100	3	40	.	1228
	Medjevača . . .	565	1029	464	30	.	30	100	100	3	40	.	1041
Foljan . . .	Foljan . . .	2127	5611	3484	50	.	50	150	150	3	40	22	3810
	Redipulja . . .	899	3531	2632	80	.	80	150	150	3	40	22	2438
Tržič . . .	Tržič . . .	30734	70055	39321	75	.	75	200	119	3	40	22	29760
	Sv. Pavel . . .												
	Starancan . . .	265	5362	5097	54	.	54	150	100	3	40	22	7285
Sv. Peter . . .	Sv. Peter . . .	1425	5593	4168	80	.	80	130	130	3	40	22	4272
	Kaseljan . . .	601	4247	3646	120	.	120	130	130	3	40	22	2879
Ronki . . .	Ronki . . .	6949	19350	12401	50	.	50	120	120	3	40	22	12845
	Vermeljan . . .	280	4788	4508	80	.	80	120	120	3	40	22	3420
Turjak . . .	Turjak . . .	1950	9970	8020	162 142	.	142 162	150	150	3	40	22	4305

ŽUPANIJA	DAVČNA OBČINA	Po potrjenem proračunu			Razkazani primanjkljeji se pokrije :						Izravni davek kron	
		za leto 1902 znašajo :			z doklado			z davščino				
		dohodki	troški	primanj- kljeji	na vse nepo- sredne državne davke			na užitnino		od vsacega hekto- litra piva		od vsacega litra žg. opoj. tekočin
					v denarju	v delu	skupaj	vina	mesá			
kron	kron	kron	$\frac{0}{100}$	$\frac{0}{100}$	$\frac{0}{100}$	$\frac{0}{100}$	$\frac{0}{100}$	k	v	vin		

IX. Davčni okraj Tolmin

Grahovo . . .	Grahovo . . .	253	1729	1476	166	.	166	25	25	.	.	.	1746
	Kneža . . .	1273	3454	2181	104	.	104	25	25	.	.	.	2121
	Nemški rut . . .	703	1708	1005	180	.	180	25	25	.	.	.	1101
	Obloke . . .	338	1594	1256	180	.	180	25	25	.	.	.	678
	Podberdo . . .	1000	3419	2419	100	.	100	25	25	.	.	.	2389
	Stražišče . . .	780	1688	908	98	.	98	25	25	.	.	.	917
S. Lucija . . .	S. Lucija . . .	465	2399	1934	49	30	79	35	35	.	.	.	2449
	Idrija . . .	782	1826	1044	50	30	80	35	35	.	.	.	1305
	Lom . . .	1067	2407	1340	52	30	82	35	35	.	.	.	378
	Modrejec . . .	214	792	578	39	30	69	35	35	.	.	.	852
	Slap . . .	147	2093	1946	80	30	110	35	35	.	.	.	1769
Sv. Viška gora . (glej okraj Cerkno)	Prapetno . . .	188	1934	1746	44	50	94	.	.	.	.	.	1966
Ponikve . . .	Ponikve . . .	613	2755	2142	48	50	98	.	.	.	.	.	2186
	Pečine . . .	201	1128	927	48	50	98	.	.	.	.	.	947
Tolmin . . .	Tolmin . . .	3153	8678	5525	70	.	70	50	50	2	.	.	4597
	Čadra . . .	1045	1406	361	40	.	40	.	.	.	.	.	902
	Dolje . . .	204	1502	1298	90	.	90	25	25	.	.	.	1406
	Lubin . . .	705	1077	372	40	.	40	25	25	.	.	.	827
	Podmelec . . .	879	2200	1321	70	.	70	25	25	.	.	.	1844
	Polubin . . .	775	2566	1791	80	.	80	25	25	.	.	.	1607
	Zatolmin . . .	1000	1882	882	70	.	70	25	25	.	.	.	1249
	Volarje . . .	956	1606	650	60	.	60	25	25	.	.	.	1020
	Zabče . . .	501	1710	1209	120	.	120	25	25	.	.	.	1003
Volče . . .	Volče . . .	559	4831	4272	63	35	98	30	30	1	.	.	3788
	Čiginj . . .	352	1551	1199	82	20	102	30	30	1	.	.	1171
	Kozarišče . . .	350	1315	965	80	20	100	30	30	1	.	.	990
	Rute . . .	160	963	803	90	20	110	.	.	.	.	.	964
	Selo . . .	600	1981	1381	100	40	140	.	.	.	.	.	727

ŽUPANIJA	DAVČNA OBČINA	Po potrjenem proračunu			Razkazani primanjkljeji se pokrije :								Izravni davek kron	
		za leto 1902 znašajo :			z doklado				z davščino					
		dohodki	troški	primanj- kljeji	na vse nepo- sredne državne davke			na užitnino		od vsacega hekto- litra piva	od vsacega litra žg. opoj. tekočin			
					v denarju	v delu	skupaj	vina	mesá			k		v
kron	kron	kron										kron		

X. Davčni okraj Kobarid

Breginj . . .	Breginj . . .	1328	1713	385	16	.	16	30	30	2	.	06	2338
	Robedišče . . .	1561	1665	104	16	.	16	30	30	2	.	06	359
Kobarid . . .	Kobarid . . .	816	6250	5434	55	.	55	55	50	2	.	12	3347
	Sužid	31	1092	1061	107	.	107	55	50	.	.	12	979
	Svino	1803	2299	496	70	.	70	.	.	.	.	.	726
Kreda	Kreda	2539	4653	2114	45	.	45	35	35	2	.	04	3845
Drežnica	Drežnica	1429	3455	2026	38	50	88	50	50	.	.	16	2162
Iđrsko	Iđrsko	772	4411	3639	85	50	135	60	60	2	.	12	2504
Libušno	Kamnje	97	2382	2285	72	79	151	50	.	.	.	04	1743
	Ladra	272	481	209	40	.	40	50	50	.	.	06	522
	Smast	67	657	590	35	.	35	50	50	.	.	06	1400
	Vrsno	838	838	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1122
Livek	Livek	937	3527	2590	60	50	110	60	60	1	.	06	1869
Sedlo	Sedlo	2212	3433	1221	40	.	40	100	80	2	20	12	1891
Trnovo	Trnovo	880	1390	510	48	.	48	25	25	1	.	06	1073

XI. Davčni okraj Bovec

Čez-Soča	Čez-Soča	3312	6226	2914	113	.	113	.	.	.	.	10	2407
Log	Log	2726	3874	1148	70	.	70	25	.	1	.	03	1142
	Strmec	1527	1933	406	65	.	65	25	.	1	.	03	453
Bovec	Bovec	5637	14155	8518	95	.	95	25	25	1	40	⁰⁴ / ₀₈	6778
	Koritnica	514	1199	685	95	.	95	25	25	1	40	04	679
Žaga	Žaga	1793	3015	1222	80	.	80	50	50	1	.	01	1408
Srpenica	Srpenica	1443	2534	1091	65	20	85	.	.	.	.	.	1541
Soča	Soča	1813	2681	868	65	.	65	.	.	.	.	.	1341
Trenta	Trenta	1324	1731	407	57	.	57	.	.	.	.	.	726

ŽUPANIJA	DAVČNA OBČINA	Po potrjenem proračunu			Razkazani primanjkljeji se pokrije :						Izravni davek kron	
		za leto 1902 znašajo :			z doklado			z davščino				
		dohodki	troški	primanj- kljeji	na vse nepo- sredne državne davke			na užitnino		od vsacega hekto- litra piva		od vsacega litra žg. opoj. tekočin
					v denarju	v delu	skupaj	vina	mesá			
kron	kron	kron	%	%	%	k	v	vin				

XII. Davčni okraj Cerčno

Cerkno	Cerkno	3757	4524	767	20	(100)	120	40	40	1	.	.	3174
	Bukovo	559	2801	2242	96	100	196	.	.	.	.	.	1915
	Gorje	283	1738	1455	100	100	200	.	.	.	.	.	1033
	Jesenica	415	775	360	27	29	56	.	.	.	.	.	610
	Labinje	82	848	766	107	52	159	.	.	.	.	.	714
	Novake dol.	48	658	610	100	50	150	.	.	.	.	.	728
	„ gor.	165	864	699	69	100	169	.	.	.	.	.	867
	Orehek	116	818	702	100	100	200	.	.	.	.	.	479
	Otalež	1560	6806	5246	80	37	117	.	.	.	.	.	3138
	Planina	25	1985	1960	125	50	175	.	.	.	.	.	864
	Reka-Ravna	384	983	599	48	50	98	.	.	.	.	.	998
	Zakriž	385	547	162	30	100	130	.	.	.	.	.	538
Št. Viška Gora	Št. Viška Gora	762	2609	1847	40	50	90	.	.	.	.	.	2054
	Police	214	556	342	32	50	82	.	.	.	.	.	418
	Prapetno . . . . . (glej okraj Tolmin)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1966
Šebrelje	Šebrelje	93	2861	2768	50	50	100	.	.	.	.	.	1956

XIII. Davčni okraj Sežana

Avber	Avber	520	1242	722	40	.	40	50	50	.	.	.	1820
Lokev	Lokev	2755	4400	1645	35	.	35	50	50	3	40	16	2497
Dutovlje	Dutovlje	1868	4063	2195	50	.	50	50	50	3	.	20	3032
Naklo	Skupne potrebščine	2010	14200	12190	50	30	80	100	100	3	.	20	8560
	Naklo	221	209	.	50	30	80	100	100	3	.	20	554
	Barka	18	312	294	85	30	135	100	100	3	.	20	842
	Dane	600	520	.	50	30	80	100	100	3	.	20	807
	Divača	1419	1975	556	68	30	98	100	100	3	.	20	3431
	Ležeče	304	304	.	50	30	80	100	100	3	.	20	886
	Misleče	46	186	140	95	30	125	100	100	3	.	20	311

ŽUPANIJA	DAVČNA OBČINA	Po potrjenem proračunu			Razkazani primanjkljevi se pokrije :								Izravni davek kron	
		za leto 1902 znašajo :			z doklado			z davščino						
		dohodki	troški	primanj- kljevi	na vse nepo- sredne državne davke			na užitnino		od vsacega hekto- litra piva	od vsacega litra žg. opoj tekočin			
					v denarju	v delu	skupaj	vina	mesá			k		v
kron	kron	kron	%	%	%	%	%	%	%	%	%	kron		
	Podgrad . . .	74	159	85	80	30	110	100	100	3	.	20	283	
	Škoflje . . .	188	882	694	120	30	150	100	100	3	.	20	993	
	Vareje . . .	61	239	178	130	30	160	100	100	3	.	20	223	
	Vatovlje . . .	30	202	172	125	30	155	100	100	3	.	20	230	
Povir	Povir	1633	2172	539	15	.	15	100	100	2	20	.	2530	
	Merče	826	1048	222	15	.	15	50	50	.	.	.	1350	
Veliki-Repen . . .	Veliki-Repen . . .	2272	3451	1179	19	.	19	75	75	2	.	20	1534	
	Voglje	1686	1991	305	38	.	38	25	25	2	.	20	844	
Rodik	Rodik	3493	4780	1267	20	.	20	100	100	3	40	22	1704	
Skopo	Skopo	570	1573	1003	98	.	98	50	50	3	40	.	1024	
	Krajuvas	340	1242	902	118	.	118	50	50	3	40	.	764	
Sežana	Sežana	7988	34492	26504	30	25	55	100	100	3	20	16	10628	
Zgonik	Zgonik	900	4011	3111	100	65	165	90	90	3	40	.	1557	
	Gabrovica	1020	3392	2372	75	25	100	90	90	3	40	20	1642	
	Salež	780	3315	2535	83	70	153	90	90	3	40	.	1431	
Štorje	Štorje	952	3037	2085	100	.	100	50	50	2	.	10	1849	
	Kazlje	488	2075	1587	100	.	100	50	50	2	.	10	1505	
Tomaj	Tomaj	400	2373	1973	55	.	55	100	100	3	40	20	2398	
	Križ	320	2020	1700	55	.	55	100	100	3	40	20	1892	
	Utovlje	123	1254	1131	55	.	55	100	100	3	40	20	1352	

XIV. Davčni okraj Komen

Brestovica . . .	Brestovica . . .	530	6117	5687	225	100	325	100	.	2	.	.	1691
Brje	Brje	290	2675	2375	110	190	210	100	100	3	40	20	903
Kobiljaglava . . .	Kobiljaglava . . .	455	3713	3258	164	50	214	.	.	.	.	.	1538
Komen	Komen	898	8288	7390	109	50	159	100	100	3	40	20	3382
	Malidol	241	736	495	128	50	178	100	100	3	40	.	275
	Sveto	430	2458	2028	94	50	144	100	100	3	40	.	1120
	Tomačevica . . .	383	1807	1424	118	50	168	100	100	3	40	.	778

ŽUPANIJA	DAVČNA OBČINA	Po potrjenem proračunu			Razkazani primanjkljaj se pokrije :								Izravni davek kron		
		za leto 1902 znašajo :			z doklado				z davščino						
		dohodki	troški	primanj- kljaj	na vse nepo- sredne državne davke			na užitnino		od vsacega hekto- litra piva	od vsacega litra žg. opoj. tekočin	k		v	vin.
					v denarju	v delu	skupaj	vina	mesa						
kron	kron	kron	%			%							kron		
	Volčjigrad . . .	433	2393	1960	153	50	203	100	100	3 40	.	.	840		
Kopriva . . .	Kopriva . . .	1022	2119	1097	90	.	90	100	100	3 40	20	.	1278		
Štanjel . . .	Štanjel . . .	648	1797	1149	90	36	126	45	45	.	.	.	1283		
	Kobdilj . . .	240	1064	824	61	36	97	45	45	.	.	.	1351		
	Kobilj . . .	100	308	208	80	36	116	45	45	.	.	.	259		
	Hruševica . . .	112	545	433	68	36	104	45	45	.	.	.	648		
Gabrovica . . .	Gabrovica . . .	893	3851	2958	191	100	291	100	100	3 40	20	.	921		
Gorjansko . . .	Gorjansko . . .	822	4896	4074	80	118	198	100	100	3 40	20	.	1900		
	Ivanigrad . . .	367	1543	1176	100	118	218	100	100	3 40	20	.	568		
Mavhinje . . .	Mavhinje . . .	823	3349	2526	10	60	70	55	55	3 40	20	.	2864		
Nabrežina . . .	Nabrežina . . .	9433	11412	1979	15	.	15	.	.	.	.	.	11055		
Pliskovica . . .	Pliskovica . . .	716	2449	1733	95	.	95	50	.	3	.	.	1824		
Šempolaj . . .	Šempolaj . . .	372	2016	1644	80	50	130	90	90	3 40	.	.	1032		
Škrbina . . .	Škrbina . . .	628	3003	2375	80	37	117	200	200	3 40	20	.	1514		
Selo . . .	Selo . . .	711	1965	1254	35	100	135	100	.	2	.	.	854		
Slivno . . .	Slivno . . .	376	2149	1773	35	90	125	90	90	3 40	20	.	1070		
Štjajk . . .	Štjajk . . .	2749	2949	200	36	50	86	50	50	.	.	.	2928		
Temnica . . .	Temnica . . .	472	1352	880	35	25	60	100	100	3 40	20	.	1193		
	Kostanjevica . . .	1720	4606	2886	80	25	105	100	100	3 40	20	.	1557		
	Lipa . . .	243	1151	908	65	40	105	100	100	3 40	20	.	765		
Velikidol . . .	Velikidol . . .	1040	2120	1080	160	.	160	50	50	.	.	12	888		
Vojšćica . . .	Vojšćica . . .	403	2463	2060	80	140	220	100	100	3 40	20	.	896		

DEŽELNO KNJIGOVODSTVO.

V Gorici, meseca junija 1902.

Ravnatelj :

K A U Č I Č.

POSNETEK

obsegajoč podatke proračunov **cestnih odborov** za leto 1892 in doklade vpeljane v pokritje dotičnih primanjkljejev.

OKRAJ	Dohodki	Troški	Primanjkljeje	Omenjeni primanjkljeji se pokrije z doklado na vse izravne davke izvzemši osebno dohodarino			Javni davki celega okraja
	kron	kron		kron	v o b č i n a h		kron
					v denaru	v delu	
				%			
Ajdovščina	40	9913	9873	(Rihenberg, Vel. Žablje, Ajdovščina, Lokavec, Šmarje, Batuje, Crniče, Selo . . . . . } Brje, Dobravlje, Sv. Križ, Gojače Kamnje, Skrilje, Vrtovin . . . . . } Gabrije, Dol Otlica in S. Tomaž . . . . . } Razun navedenih doklad je pobirati v davč. obč. Brje, Dobravlje, Gojače, Sv. Križ, Kamnje in Skrilje 2 ^o / _o tna doklada namesto leta 1900.		19 . 18 . 17 .	54537
Bovec	.	6400	6400	(Čež Soča . . . . . } Soča . . . . . } Bovec, Koritnica in Trenta . . . . . } Log, Strmec, Srpenica, Trnovo in Žaga . . . . . }		40 . 30 . 20 . 12 .	16022
Cerkno	2020	6891	4871	V vseh občinah tega okraja		25 .	19484
Červinjan	7200	26235	19035	(Oglej-Belvedere, Červinjan, Fjumičel, Gradež, Morozinski otok, Rada, Škodovaka, Terc in Villa Vicentina } v vseh drugih občinah tega okraja . . . . . }		11 . 9 .	188029
Gorica, mesto	.	.	.	Cestne potrebščine sprejete so v proračunu goriškega mesta		.	586952
Goriška okolica	18740	64090	45350	V vseh občinah tega okraja		27 .	176762
Gradiška	700	7756	7056	(V vseh občinah { na hišno-razredni in najemninski } tega okraja { in na pridobninski davek . . . } { na zemljarino . . . . . }		12 . 8 .	62003
Kanal	3400	12000	8800	(Avče . . . . . } Kal in Morsko . . . . . } Kanal in Bodrež . . . . . } Plave . . . . . } Ajba, Ukanje, Ročinj, Gorenjavas, Idrija in Lokovec } Banjšica, Bate in Vrh . . . . . } Anhovo . . . . . } Deskla in Doblar . . . . . }		36 . 12 . 32 . 26 . 8 . 14 . 22 . 16 .	45440

OKRAJ	Dohodki	Troški	Primanjkljej	Omenjeni primanjkljej se pokrije z doklado na vse izravne davke izvzemši osebno dohodarino			Javni davki celega okraja	
	kron	kron		kron	v o b č i n a h			kron
					v denaru	v delu		
				%				
Komen . . .	12971	26676	1375	(Gorjansko, Ivanigrad, Kobiljaglava, Komen, Kostanjevica, Nabrežina, Šempolaj, Škrbina, Tomačevica, Stanjel, Vojšćica, Kobjil in Koboli Gabrovica, Hruševica, Lipa, Malidol, Pliskovica, Selo, Sveto, Temnica, Volčjigrad, Brje in Slivno V vseh občinah tega okraja	.	.	30	40579
Kormin . . .	160	18734	18574	(Biljana, Kožbana, Dolenje, Medana in Mernik . . Bračan, Kapriva, Čopris, Kormin, Sv. Lovrenc, Medeja, Morar, Muša, Speša in Viskon	24	.	.	104969
Sežana . . .	4211	17850	13639	(Avber, Divača, Dutovlje, Krajnavas, Križ, Merče, Povir, Skopo, Šežana, Tomaj, Utovlje, Voglje, Gabrovec, Salež, Stijak in Kopriva . . . . . Kazlje, Ležeče, Lokev, Štorje, Velikirepen, Zgonik, Naklo in Škoflje . . . . . Barka, Dane, Misleče, Podgrad, Rodik, Vारेje in Vatovlje . . . . . na zemljarino, hišno-razredni in najemniški davek na pridobninski in dohodarinski davek v vseh občinah tega okraja	25	.	.	67810
Tržič . . .	731	804	73	(v občinah na Krasu : Jamlje, Medjavača, Doberdob in Devin v vseh drugih občinah tega okraja	1	.	.	7315
Tolmin : . . .	.	15131	15131	(Kneža, Grahovo, Obloke in Podbrdo na hišarino in najmarino . . . . . na vse druge davke . . . . . V vseh drugih občinah na hišarino in najmarino . in na vse druge izravne davke	41	.	.	44070
.	.	.	.	21	.	.	.	.

Deželno knjigovodstvo

v Gorici, meseca junija 1902.

Ravnatelj :

K A U Č I Č.

